

॥ भजनपદ द्वितीय भाग संग्रह ॥

॥ उद्देश भूमिका. ॥

કાવ્યમાં અદ્ભુત શક્તિ રહેલી છે, આનંદનું સ્થાન કાવ્ય છે, સર્વ કાવ્યમાં શ્રેષ્ઠ કાવ્ય આત્મજ્ઞાનનું છે. આત્મજ્ઞાની આત્માની ઉન્નતિ યાચ છે, જ્ઞાન ધ્યાન વૈરાગ્ય નીતિ વિગેરે સદ્ગુણોથી જગત્ની ઉન્નતિ મૂળકાળમાં યદ્ હતી વર્તમાનમાં યાચ છે અને મરિચ્યમાં યજો, આત્માની અનંતશક્તિયોને સ્વીકૃત્વા માટે આત્મજ્ઞાનનો અપૂર્વ મરિયા છે, ડથ વિષયોનાં કાવ્યો આત્માઓને ડથ કરે છે. આત્માનું ડથ જીવન આત્માનંદથી યાચ છે. આત્માનંદની સુમારી આત્મમધુની ડપાસનાથી યાચ છે. કોઈ કોઈ સમયમાં આત્મામાંથી કોઈ કોઈ વિષયની સ્ફુરણા પ્રગટી નીકળે છે. ભિન્ન ભિન્ન વિષયોનીભિન્ન ભિન્ન સ્ફુરણાઓ દ્રવ્ય સેત્ર કાલ માવથી કાવ્ય છંદમાં ડત્પન્ન થએલી તેનો સંગ્રહ આ ભજન સંગ્રહ દ્વિતીય ભાગમાં કરવામાં આવ્યો છે, સ્વામાલિક સ્ફુરણાઓનું જે ડત્પાન યાચ છે, તેમાં અપૂર્વ આનંદશક્તિ રહેલી છે કે તે સ્ફુરણામય ભજનોને વાંચનાં ગાતાં શ્રવણ કરતાં મધ્યજીવોને વિધુનની પેઢે ચમત્કારી અસર ધાંચ છે, તેનો અનુભવીઓને અનુભવ યાચ છે, જેટલા પ્રમાણમાં આત્મજ્ઞાન ધ્યાનના ડગાશયથી હૃદય લેહાયલું હોય છે, તેટલા પ્રમાણમાં હૃદયમાંથી ડગાશયની આત્મજ્ઞાન ધ્યાન વૈરાગ્ય નીતિ વિગેરે ગાયનદ્વારા સ્ફુરણાઓ વહાર પ્રકાશે છે, અમારુ ચાતુર્માસ સંવત ૧૯૬૨ ની સાલનું સાળંદમાં હતું. ત્યાંથી વિહાર કરી ગોધાત્રીમ માસ કલ્પ કર્યો હતો તે સમયે, છંદ વિગેરેમાં કેટલાક આચના ૬ પાનામાં લલેલા ડહારો નીકળ્યા હતા, ત્યાર વાદ ગોધાત્રીથી વિહાર કરી કારતક વદી ૭ ના રોજ અમદાવાદ આવવાનું થયું હ તે પ્રસંગે ૬૦ થી ૧૫૦ સુધીના ભજન પદ જોડાયાં હતાં, ત્યારવા અમદાવાદથી પોશવદી ૧૨ ના રોજ વિહાર કરી શાહીવાગમાં ૬ લલ્લુમાઈ રાયજીના વંગલામાં કેટલાંક પદો, ગાયનો વિ

રચ્યાં હતાં ત્યાંથી અડાળજ, ડેવારસદ, રાંધવજા થઈ માળતા ગામમાં અવાયું હતું ત્યાં ૧૫૦ થી તે ૩૦૦ વ્રણસં પાના મુધીનાં પદો જે જે સમયે સ્ફુરણા આવી તે તે પ્રસંગે જોડાયાં હતાં, ચૈતન્ય શક્તિ પ્રકાશ નામનો ગ્રંથ શ્રી તારંગાજીમાં રચાયો હતો તેને અત્ર-દાસલ કર્યો નથી. વાંચીનાં પદો, વરસોડા, લોદરા, રીદ-રોલ; સેરાલ, કલોલ, ડંણા, મોંયળી વિગેરે ટેકાળે ડનાલાની સ્તુ-માં વિહારમાં શાંત સમયે જોડાયાં હતાં. જે જે વિષયની સ્ફુરણાઓ નીકળી છે તેને વાંચી મનન કરી ભવ્ય જીવો ઉચ્ચ પદને પ્રાપ્ત કરો, સદ્ગુણ ગ્રાહક દૃષ્ટિથી જે ભવ્યજીવ વાંચશે સાંભળશે તેનું સારુ થશે. કેટલાક ગંભીર આત્મજ્ઞાનના તથા યોગના પદોમાં સમજણ ન પડે વા અપેક્ષા ન સમજાય તો જ્ઞાનિ સદ્ગુરુને પુછી નિર્ણય કરવો, જિનાજ્ઞા વિરુદ્ધ લેવાયું હોય તે સંબંધી મિથ્યા દુષ્કૃત દંડેહું, સદ્ગુણદૃષ્ટિથી ભવ્યજીવો આત્માનંદ મેળવો.

ગામ રીદરોલવાળા મુશ્રાવક શા. રીસવદાસ કાર્લીદાસભાઈ ભજન સંગ્રહ વીજો ભાગ છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્યો છે. રીસવદાસભાઈ જૈનધર્મના પૂર્ણરાગી અને ઉત્સાહી છે, જૈનધર્મનાં દરેક કૃત્યમાં તન મન ધનથી ભાગ લે છે. રીદરોલ કે જે પોતાનું ગામ છે ત્યાં તીર્થ-કર ભગવાનની પ્રતિષ્ઠા ૧૯૬૨ ના જેઠ શુદી વીજે થઈ હતી. ત્યારે આગેવાની મર્યો ભાગ લેઈ આઠ હજારના આશરે રૂપૈયા સ્વચ્છ હતા, સાધુ સાધ્વીની ભક્તિમાં યથાશક્તિ શુભ ઉદ્યમ કરે છે, જ્ઞાનના ઉદ્યોતમાં અને કેળવણીના ફેલાવામાં આવી રીતે ધન સ્વર્વે છે. માટે તે ભાઈને ધન્યવાદ પૂર્વક ધર્મલાભાશી દંડે હું. વળી આ સાથે આ ભજન સંગ્રહના મુફશીટ મુદ્રારવામાં સહાય કરવામાં મુશ્રાવક ભાઈશ્રી મળીલાલ નથુભાઈ દોશી વીજે એ ઘણી મદદ કરી છે. માટે તેમને સસ્નેહ ધર્મલાભાશિષ આપવામાં આવે છે. ૐ શાન્તિ: શાન્તિ: શાન્તિ:

આ પુસ્તક વેચવાથી જે કાંમત ઉપજશે તે સગલી રકમ જ્ઞાન સ્વાતાના વીજા પુસ્તકો છાપવામાં વપરાશે.

भजनपदसंग्रह भाग बीजानी

अनुक्रमणिका.

विष्णु नाथ.	पत्रम्	आत्माने स्वस्वरूपोपदेश	३४
नवरत्नानि:	१-१०	संसारनी अमारता	३५
उपदेशार्थः	११-१७	स्वार्थ स्वरूप	३६
गुरु दूःखमां समभावः	१७-१९	परमार्थ स्वरूप	३७
वचनामृत	१९	ब्रह्मवर्ण	३८
नीति वचनामृत	२०-२१	सत्यमहिमा	३९
विनयामृत	२२	दान महिमा	४०
गुरुविनय	२२	कष्टस्वरूप	४१
मिश्रलक्षण	२३	उपकार महिमा	४२
आत्माने स्वरूप रमणतानी		प्रभातिपुं	४३
धरणा	२४	प्रभातिपुं बीजुं	४३
व्यवहार धर्मनी महता	२५	योगमहिमा	४४
व्यवहार धर्म महता	२५	आत्माने सत्य शिक्षा	४५
ब्रह्मस्वरूपोपदेश	२६	आत्म ध्यान महिमा	४६
आत्माने जाणुनि भावनो		आत्माने हित शिक्षा	४७
उपदेश	२७	ज्ञान स्तुतिः	४८
दयामां सर्व धर्मावतार	२८	उज्ज्वलध्यान	४९
धर्म प्रभाव	२९	श्रीमहावीर प्रभु स्तुति	४९
भक्ति माहात्म्य	३०	धीवर्यमान जिनस्तुति	५१
आत्म प्रभुनी स्तुतिः	३१	सद्गुरु स्तुति	५१
निद्रा त्याग	३२	आत्माने अलखदेशोपदेश	५२
शुद्ध चेतवणी उपदेश	३३	जीवने चेतवानो उपदेश	५३
हार नहि	३४	समाधि	५४

आत्मानुभव स्वरूप	५५	प्रभुरटन उपदेश	८१
सम्प प्रेरणा	५५	सत्य महिमा	८२
मुनि सद्गुरुस्तुति	५७	सत्य जाग्रति प्रेरणा	८३
श्रीवीरस्तुति	५८	दिव्यशिक्षा	८३
नवतत्त्व स्वरूप	५९	स्वार्थ महिमा	८४
आत्म अनुभव रटना	६०	वीति वेळा पाळी नहि	
असल फकीरीनी खुमारी	६१	आवे	८५
राम राम रटना	६१	शब्द सृष्टि विद्वत्ता	८५
कृष्णस्तवन	६३	चेतचेतन	८६
आत्म विज्ञप्ति	६३	समयनो उपयोग	८७
नेमनाथभक्ति	६४	बाह्य ममतानो त्याग	८७
आवश्यक स्मृति	६५	सत्य धर्म	८८
श्रावक हित शिक्षा	६७	गुरुभक्त स्थिति	८८
अनुभवद्वा सप्तति	६७	वीरस्तवन	८९
ब्रह्मचर्य महिमा	७६	अथ श्री सिद्धाचल दुहा	८९
दया महिमा	७७	आत्म स्तुति	९८
अलख देशगान	७८	कलिकाल महिमा अने	
मायाथी दुर रहेवानो		कृत्योपदेश	१००
उपदेश	७८	वचनामृत दुहा	१०३
चेतनने उपदेश	७९	जैन बोर्डींग विवेचन	१०५
जीवने जागवानो		अलखदेशमां हंसने	
उपदेश	७९	प्रेरणा	१०५
पामर जीवनी स्थिति	८०	इरिया वहियाना भेद	१०६
जाग जिवडा जाग		हुंने माहं	१०७
जिवडा पद	८१	पतिव्रता स्त्री	१०७
चेतिले स्रष्ट चेतिले	८१	सुधारा	१०८

.मक्ति	११०	भीमराजकृष्ण मरिमा	१४४
गुरुवर स्तुति	१११	देवमेरा	१४५
.आत्मोन्नतिना उपायो	११२	आन्माने उपदेश	१४६
.नीति पद	११३	दिल बचनामृतम	१४७
कर्तव्य बोध	११४	मूर्ख संगति दुःखदा छे	१४८
सर्वत्र भद्र इच्छा	११५	परमेश्वर महिमा	१४९
दुर्जन लक्षण	११६	मधुस्तुति:	१५०
मार्जन लक्षण	११७	अंतरमदेश ध्यान गान	१५१
.शिष्याभि शिष्य	११८	मधुनेम सुपारीना उद-	
शिष्य लक्षण	११९	गार	१५२
मंथन सद्गुरुलक्षण	१२०	सामान्य हितबोध	१५३
.गुरुनु स्थान	१२१	देवस्थ आन्माने परमा-	
.मार्ग भुक्त ज्ञान प मनहर	१२२	स्वाध्यायान्न भान	१५४
परम कृपा बचन	१२३	समय शिष्याना उद्गार	१५५
.मुनि गुरु स्तुति	१२४	वरदान विविध रंग	१५६
गुरुलक्षण	१२५	हेतु विवेचना	१५७
बचनामृत पहेलु	१२६	मतिनिष्ठ स्तुति:	१५८
बचनामृत बीज	१२७	संप महिमा	१५९
बालकोने दित निष्ठा	१२८	विद्वानन्दोद्गार	१६०
मुधारा	१२९	स्वार्थ महिमा	१६१
श्रीसंवेश्वर मराठी शाली	१३०	असार दुनिया सज्जाप	१६२
आत्मज्ञान	१३१	पदीमा नवनवारंग	१६३
श्रीपार्श्वस्तवन	१३२	माया पातनी सज्जाप	१६४
श्रीपार्श्वस्तुति	१३३	अन्तर्दृष्टि स्वाध्याय	१६५
श्रीवीर मधु स्तुति	१३४	कपट महिमा	१६६
श्रीसद्गुरु स्तुति:	१३५	दुःखकर संसार स्वरूप	

સજ્જાય	૧૬૬	નિન્દા	૧૮૯
જગત્ જીવોના વિચારની		જ્ઞાન મહિમા	૧૯૦
વિચિત્રતા	૧૬૭	કર્મસ્વરૂપ	૧૯૨
જગત્ની અસ્થિરતા	૧૬૭	શિષ્ય સ્વરૂપ	૧૯૪
જરાતો વિચાર	૧૬૮	દારુ વિષે	૧૯૫
સન્ત	૧૬૯	ચોરી	૧૯૬
વચનની ટેક પાઠ્યા વિષે	૧૬૯	ઉચ્ચમ મહિમા	૧૯૮
શરીરમાં આત્મા દેવ		ધ્યાન	૨૦૦
સમાન છે	૧૭૦	ગંભીરગુણ	૨૦૧
પુણ્યને પાપનો ફેર	૧૭૧	યોગ સ્વરૂપ	૨૦૨
ધર્મ અને પાપનો ફેર	૧૭૧	આત્મ જાગૃતિ	૨૦૩
જીવોપદેશ	૧૭૨	ધ્યાનોદ્ગાર	૨૦૪
સમય હિતોપદેશ	૧૭૩	સત્સંગ	૨૦૫
ચિત્તમાં ચેત	૧૭૩	ધિકારવા યોગ્ય	૨૦૫
કામ વિષય સ્વરૂપ	૧૭૪	ધન્યવાદ આપવા યોગ્ય	૨૦૭
વિવેક	૧૭૫	મોહ સ્વરૂપ	૨૦૮
લઘુતા ગુણ મહિમા	૧૭૬	સમાધિ સ્વરૂપ	૨૧૦
લઘુતા વિષે	૧૭૬	સાધુ	૨૧૦
વિનય મહત્તા	૧૭૭	શુદ્ધ સ્વરૂપ પ્રેમમાં સર્વની	
ક્ષમા મહત્તા	૧૭૯	એકયતા	૨૧૧
લોભ સ્વરૂપ	૧૮૦	ગુરુ સ્તુતિ:	૨૧૩
ગુરુ ભક્તિ મહિમા	૧૮૨	શુદ્ધ સ્વરૂપ વિચાર	૨૧૩
ક્રોધ સ્વરૂપ	૧૮૪	અનન્ત શક્તિથી સ્વીલબું	૨૧૪
સન્તસમાગમ મહિમા	૧૮૫	આનન્દઘન	૨૧૫
શોક વિષે	૧૮૭	ભાવના સમાન સંસ્કાર	
આઠદોષ	૧૮૭	ફલ	૨૧૬
		ધ્યાન જીવન	૨૧૭

अवधूतगान	२६४	सदाचार	२९१
सामायक स्वाध्याय	२६४	करोड लाखोंपति	२९४
श्री वीर प्रभु स्तवनम्	२६६	दृष्टिराग	२९४
सुधारो	२६७	गाढरीयो प्रवाद	२९५
मनुष्य कार्य	२६८	ॐकार स्तुतिः	२९६
नृपति कार्य	२६९	हुनिया वगीचा	३०१
अकल	२७०	मन मानेलुं मीटुं	३०२
नीति	२७१	आत्मसत्ता गान	३०४
हिमत	२७२	नवधाक्रिया भक्ति स्वा-	
अभिमान छाजतो नथी	२७३	ध्याय	३०५
काम अने ब्रह्मचर्यनो		चेतन स्वाध्याय	३१४
संवाद	२७४	सहजानन्द स्वाध्याय	३१५
आत्मज्योतिः	२८७	परमबोध स्वाध्याय	३१५
संकटमां समता	२८७	आत्मरूढि स्वाध्याय	३१६
देहमां दीवो	२८८	जीवजागृति स्वाध्याय	३१७
सर्वनुं सारु थाओ	२८९	मोहत्याग स्वाध्याय	३१७
मोह उंय	२८९	अमदावाद जैनभेतांवर	
चेत जीव	२९०	कोन्फरन्स गायन	३१७
प्रभु स्वरूप	२९१	पंचमी परभाव परिहार	
उपाधिमां दुःख	२९१	क्रिया	३२०
झळझळ ज्योतिः	२९२	भावनगरनी जैनभेतांवर	
		कोनफरन्स गायन	३२१

ભવ્યજીવોણ આ અશુદ્ધ વાત્સ્યોને નીચે પ્રમાણે
 શુદ્ધ કરેલાં છે તેમ પુસ્તકમાં સુધાર્યા પ્રયત્ન
 કરવો, પુસ્તકમાં વાંચીને અવશ્ય શુદ્ધિકરવી,

॥ શ્રી ભજનપદસંગ્રહ દ્વિતીયભાગની શુદ્ધિ પત્રિકા ॥

પૃષ્ઠ	છાંદો	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૧૧	૧૯	સમમાત	સમમાત્રે
૨૮	૧	સાપલે	સાધીત્રે
૩૧	૧૩	સાપો	સાપો
૩૩	૧	વક્રપ્રી	કપ્રી
૩૨	૧૯	આરમા	આતમા
૩૩	૭	દૂષર	દુષ્કર
૩૬	૨૦	દેહી	દેહો
૩૬	૨૧	ધ્યાપિયા	ધ્યાપિયો
૪૧	૨૦	શારો	તારો
૪૭	૧૬	કર્ષી મુરોત	કયુ રોત
૪૮	૧	મ્લક	મ્લકે
૫૬	૧૯	યતાં	યાતાં
૫૮	૧૬	યુગપ્રધાનો	યુગપ્રધાનો
૬૨	૧૭	સમગ્યાવિળ મૂન્યા	અણસમગ્યાધી
૬૪	૧૪	સ્વર્ડાં	દુઃસ્વર્ડાં
૬૪	૧૬	જ્ઞાન	જ્ઞાન
૬૫	૧૮	રહે	રયો
૭૧	૧૩	મલ્લશે	મલ્લશે
૯૦	૧	શ્વાસમાદિ	શ્વાસમાંદિ

१०	१८	पुंडरीकने	पुंडरीक
९०	२२	रागद्वेष तो दूर	रागद्वेष दूरे
९५	१४	आत्म	जीव
९६	२३	जे सिद्धाचल बंदता	ते सिद्धाचल बंदतां
१००	१३	पश्चिमी	बन्नीशी
१०१	१९	प्रया	प्रेया
१०२	११	बाहिरंग	बहिरंग
१०७	२१	प्रमदा पतिव्रता धर्मो,	प्रमदा पतिव्रताना धर्मो
११०	१७	घट	घट
११३	११	बात बात	बात बातमां
१२८	१२	अपमानजे	अपमानजो
१२९	१५	व्रतने	व्रतने
१४४	९	सद्भाव	सद्भाव
१४६	१	देवे	देव
१४९	९	मनिा	मानी
१५०	२३	विरा	वित्त
१५४	२२	आत्म	जीव
१५९	१४	वारी	वारो
१६०	९	अगतमां	जगतमां
१६१	१२	चावा	ध्यावा
१६१	१९	सररिका	सरीखा
१६३	७	जवि	जीव
१७७	३	धारवा	धारवाने
१७८	१७	दोर छे	दोर छे जग
१८७	८	दूर	दूरे

२०२	१३	गंधार	गंधीर
२०३	११	नामे	नामे
२०५	३	तव	तव
२१०	२०	निराभिपानी	निरभिपानी
२२१	११	बाजाधी	बाजीधी
२३०	२२	व्याप्यो	व्याप्यो
२३२	२४	समजायत्री	समजायरे
२४४	१६	भेद आगो	भेद आप्यो
२५८	२३	जागोरे	जोगोरे
२५९	१३	तारो	तारी
२६०	१७	बाम कर्पो	बास कर्पो
२९१	४	मधुस्वरूप	मधु स्वरूप
२९७	२३	मणव मंत्र अकार दि-	मणव मंत्र अकार
		ममां ध्याता	दिलमां ध्याता
२९७	२४	मणवमंत्रे	मणव मंत्रे
३०३	२०	कृतकाधी	कृतकोधी
३०९	१२	स्वरधी	स्वरधी
३१२	६	एकीले	एकीले
३१७	१८	शक्ति	व्यक्ति

વચનામૃત.

નકામો સમય ગાઢવાથી પાછલથી પશ્ચાતાપપાત્ર બનવું પડે છે. સમયની કિંમત નથી. સમયની અમૂલ્યતા સમજ્યા વિના જીવ ચેતી શકતો નથી. ફોગટ ગપ્પાં મારવાથી મહત્તા પ્રાપ્ત થતી નથી. ધર્મકાર્યમાંજ સ્વજીવનની સાફલ્યતા ઉત્તમ પુરુષો સમજે છે. કો-ઈની આજીજી નહિ કરતાં પ્રમાણીકપણાથી આત્મોન્નતિ કરવામાં પ્રયત્નશીલ થવું. વક્તાના હૃદયનો મર્મ જાણ્યાથી સુજ્ઞપણું પ્રાપ્ત થાય છે. વક્તાનું હૃદય અવગાહવામાં પરીક્ષકની હુંશિયારી છે. વક્તા અને શ્રોતાનાં હૃદય ભિન્ન હોય તો મર્મસ્વાદ ચરવાતો નથી. શ્રોતાનાં હૃદય પ્રકાશવામાં વક્તાની હુંશિયારી છે. સર્વ જ્ઞાનમાં અનુભવજ્ઞાન ઉત્તમ છે. જ્ઞાનિનું હૃદય ભ્રમ્ય જીવોને ઉત્તમ પ્રકાશ આપે છે. સ્વયંમુરમણસમુદ્રનું અવગાહન થાય પણ જ્ઞાનિના હૃદયનું અવગાહન થવું દુર્લભ છે. મનુષ્ય ક્ષણે ક્ષણે નવું શીખે છે. પોતાની ઉત્તમતા અન્યને દેખાડવા કરતાં પોતાના આત્માને દેખાડવી તેમાંજ કાર્યદક્ષતા છે. વક્તાના વચનપર શ્રદ્ધા થયાવિના ભક્તિભાવ ઉત્પન્ન થતો નથી. યોગ્યતા વિણ સદ્ગુણની પ્રાપ્તિ થતી નથી વિચાર, ઉચ્ચાર અને આચાર એ ત્રણ વસ્તુ એકસ્થાને હોય તો પૂર્ણ ભાગ્યનું ચિન્હ જાણવું. નીતિધર્મનું સ્વરૂપ વીતરાગપ્રભુએ યથાર્થ કહ્યું છે. વિનયભક્તિ વિના આત્મશક્તિ સ્વીલતી નથી. હે ગૌતમ, સમય માત્રપણ મા પ્રમાદ કર, આ વાક્યની ઉત્તમતા પુનઃ પુનઃ વિચારવા યોગ્ય છે.

ધર્મોન્નતિમાં પ્રભાવના ઉત્તમ અંગ છે. આધ્યાત્મિક જ્ઞાન વાટું જીવન સત્યસુખ આપે છે. કાવિ અને ધ્યાની ચિત્તની એકાગ્રતાથી કાર્યસિદ્ધિ કરે છે. શ્રી વીર પ્રભુએ આત્મશક્તિનું અદ્ભૂત સ્વરૂપ

ઉપદેશ્યું છે, પણ સમગ્યાવિના અન્તરમાં અન્તરમાં છે. આત્મસ્વરૂપ-
 રમણનામાં વિત્તવૃત્તિ વિધાન યતાં સદ્જ્ઞાનન્દની સુખારી પ્રગટે છે.
 ઉપદેશ્યુદિ અને ઉપદેશ્યું આચરણ મહા દુર્લભ છે. હેય, ક્રોધ અને
 ઉપદેશ્યું યથાર્થ સ્વરૂપ સમજનાથી સાત્યવિવેક પ્રગટે છે. શબ્દ,
 જ્ઞાન અને યસ્તુ એ ત્રણ પ્રકારના પદાર્થ છે, જ્ઞાનરૂપ અગ્નિ સર્વ
 કર્મ શાલીને યસ્ય કરે છે. ત્યસ્મેવ સત્યમુખ અન્તરમાં છે.

ૐ શાન્તિઃ શાન્તિઃ શાન્તિઃ

भजन पद संग्रह.

भाग २ जो.

॥ ॐ नमः नवपदस्तुतिः ॥

॥ १ अरिहंतपदस्तुति ॥

धन्य धन्य दीयस ने धन्य मदी छे आजें-ए राग.

(१)

अरिहंत नमो भगवंत सदा सुखकारी,
तीर्थकर नामोदयधी जग जयकारी,
त्रिद्वान सहित तीर्थकर गभें आवे,
इन्द्रादिक सुरगिरि गर्भोत्सव विरचावे. ॥ १ ॥

प्रभु जन्मे त्यारे सर्वे इन्द्रो आवे,
प्रभु ग्रही करतलमां सुरगिरिपर लेइ जावे,
जन्मोत्सव करीने प्रभुने गृह पधरावे,
नंदीश्वर दर्शन करी कृतार्थ थावे. ॥ २ ॥

भोगावली कर्मो क्षीण थातां जयकारी,
दीक्षोत्सवपूर्वक संयम छे हितकारी,
स्थिर ध्यान धरीने यातिक कर्म खपावे,
केवलज्ञाने जिन समवसरण सुहावे. ॥ ३ ॥

भवि आगळ धर्म कथीने तीर्थज थापे,
रत्नत्रयी लक्ष्मी औदयिक वाणी आपे,
नवतत्त्वोने पद्मव्योने जिन भाखे,
जिनवचनामृतनो स्वाद भवि जीव चाखे. ॥ ४ ॥

શ્રુતજ્ઞાને ધર્મનું સ્થાપન જિનજી કરતા,
 સિદ્ધોને જણાવી ઉપકારી પદ વરતા,
 તે માટે અર્હન વન્દન પહેલું માર્યું,
 જો જો નવકારે કાલ અનાદિ દાસ્યું. ॥ ૫ ॥
 મમુ ક્રુધા પિપાસા યોગે અગ્નિ પાળી,
 લેવે નિરવચ કહે જિનચરની વાણી,
 જન્મ આયુષ્ય અવધિ પ્રમુતી પુરી થાવે,
 મમુ એક સમયમાં સિદ્ધ સ્થાનમાં જાવે. ॥ ૬ ॥
 જગલોચન જિનચર મહા ઉપકારી દેવા,
 કર માવે પેતન ભોર્યકરની સેવા,
 અરિહંત અનંત ધયા યાશે ને યાવે,
 ભજી ભજી પ્રણમું તીર્થકર સાચા માવે. ॥ ૭ ॥

(૨)

૨ મિહ્વપદ સ્તુતિ: ॥

અર્ચય છત.

મિદ્ધ ખજો મગવંત, મમુ શિવ મુચ્ચના યોગી,
 નિર્મલ દાયાલુ માવ, વરુ નિશ્ચયથી યોગી,
 ધરી અચલ મથગાદ, મુક્તિના મ્યાન મુદાયા,
 સર્વ કર્મથી મુક્ત, મિદ્ધ શિવ નમરી રાખા,
 અત્ર અપર પરમ જિનરાજને, વન્દનાં દુઃખ જાય છે.
 મ્યાર્મા મેશકમાત્ર નાદિ ગ્યાં, ત્રયે અનંતુ થાય છે ॥ ૧ ॥
 વન્દો પૂત્રો મિદ્ધ મુદ્દને નિશ્ચિત વ્યાવો,
 મિદ્ધ મુદ્ધ પરમાત્મ વિમુને નિશ્ચિત ગાઓ,
 મિદ્ધ સત્તાનન વરમ મહોદય નિશ્ચય કર્યાયા,

ધાર્મિક નવ લાધિના, ધોર્ગો શિવસુખ રસીયા,
સિદ્ધ મુક્તના ધ્યાનથી તો, આતમ તેવો થાય છે,
શ્વાસોશ્વાસે સંમરવાથી, જન્મ જરા ભય જાય છે ॥ ૨ ॥

૩ આચાર્યપદ સ્તુતિ:

છપ્પચઠ્ઠદ.

પાલે પશ્ચાચાર પંજાવે સૂરિવર સાચા,
જ્ઞાની ધ્યાની કથન કરે છે જિનની વાચા,
વીર જિનેશ્વર તીર્થ ચન્દ્રાવે ભાવ દયાર્થી,
શાસનના મુલતાન સૂરિવર વીર ગદ્યાર્થી.
ગચ્છ સૂરીશ્વર સેવીષ્ આચારજ મુખદાય છે;
દ્રવ્ય ક્ષેત્રને કાલ ભાવે, સૂરિવરા પરચાય છે. ૧
સૂરિ વિના નહિ ગચ્છ, શાસ્ત્રમાં પરગટ ખાણું,
વસે ગચ્છમાં મુનિ સૂત્રકૃતગિ દાણું,
રત્નત્રયિની પ્રાપ્તિ ગચ્છે વાસ કર્યાર્થી,
આરાધક ભવિ હોય સૂરિની આળ ધર્યાર્થી,
સદ્ગુનાયક સેવિષ્ ભવિ ધન્ય ધન્ય તે મુનિવરા,
સૂત્રાર્થ દાતા જૈનગચ્છે-પાતિ પ્રકટ મુખ જયકરા. ૨
સંપ્રતિ શાસન નાયક સૂરિવર વન્દન કીજે,
વ્યવહારે વર્તિને નિશ્ચય સઘ્ય ગ્રહીજે,
સૂરિવરોતું માન કર્યાર્થી શાસન વૃદ્ધિ,
વૃત્ત ધારક સૂરિવર સેવ્યાર્થી શાશ્વત સિદ્ધિ,
જૈન ધર્મોદ્ધારમાં શૂર સૂરિવરા મુલતાન છે,
ચતુર્વિધ સુસદ્ધ પ્રણેતા સૂરિવરા ભગવાન છે. ૩

૪ ઉપાધ્યાયસ્તુતિ:

॥ છઠ્ઠા ચંદ ॥

ઉપાધ્યાય ગુણસ્વાળ જ્ઞાનના દરિયા માણ્યા,
 ભણે બળાવે સૂત્ર સત્ય જે કરતા વ્યાખ્યા,
 પદ દ્રવ્યાદિક જાણ સદા સંયમને પાલે,
 શિષ્યાદિક પરિવાર ધર્મના પત્યે વાલે,
 ઉપાધ્યાય ભગવાનનું વહુ, માન કરો જય જયકરા,
 ગચ્છમાં યુવરાજસમા તે, મન્ય હૃન્દ અતિ મુલ્યકરા. ?
 જૈન ધર્મમાં ધીર ધીર સંયમને સાધે,
 પચ્ચાચાર ધુરણ તત્ત્વને જે આરાધે,
 મન્ય ચતુર્વિધસંઘ સર્વને શિષ્યા આપે,
 સમજાવીને શાલસાધુને સંયમ યાપે,
 ઉપાધ્યાય પદને નમો ભવિ વન્દન વાર હજાર છે,
 સંમતિ શાસ્ત્રક મુનિને નમતાં મેવતાં મેવ પાર છે. ૨

૫ સાધુપદસ્તુતિ:

ધન્ય ધન્ય દીવસ ને ધન્ય ઘડી છે આજે-વ રાગ.

સંયમ તપ કરતા મુનિવર વન્દો ભાવે,
 સંપત સેવાથી નિર્મલ સંયમ પાવે,
 સરસવને મેરુ અન્તર શાસ્ત્રક સાવુ,
 મદ્ગલકારી મુનિવર પદને આરાધું, ?
 ધન્ય ધન્ય દીવસ ને ધન્ય ઘડી તે લેખો,
 જવ મુનિવરદર્શન શુણ્યોદયથી પેલો,

संयत सदगुरुजीं पञ्च महाव्रत धारी,
 कञ्चन कामिनी त्याग करे अनगारी, २
 जाणे ते भव मुक्ति पण जिनवर दीक्षा,
 व्यवहारे वर्त्या विण नाहे आत्मशिक्षा,
 घरवार तजीने मुनिवर संयम साधे
 संयम सेवाधी आत्म अनुभव वाधे. ३
 सदगुरु मुनिवर छे वन्दनना अधिकारी
 नाहे गुरु गृहस्थी संयमना गुण धारी,
 महातीर्थ मुनिवर जंगम जे आराधे
 ते श्रावक साचो रत्नत्रयीने साधे. ४

६ दर्शनपदस्तुतिः

राग उपरान्तो.

नमो दर्शन चेतन स्पर्शन शिव मुखकारी
 दर्शनधी सम्यग् ज्ञान लहो जयकारी,
 व्यवहार अने निश्चयधी दर्शन कहीए.
 बेनी प्राप्तिधी शाश्वत सुखडां लहीए. १
 दर्शनधी भवनी नियमा सूत्रे भाखी,
 सह्य आगम ग्रंथो दर्शनना छे साखी,
 नमो दर्शन पद भक्तिधी दर्शन पावो,
 दर्शन भक्तिधी दर्शन मोह हठावो २

७ ज्ञान पदस्तुतिः

राग उपरान्तो.

प्रणमो प्रणमो नाणस्स सदा उपकारी,

यति श्रुत अवाधि मनःपर्यव केवल भारी,
 स्वपरप्रकाशक ज्ञाने शासन चाले,
 ज्ञाने भवि प्राणी जीवदयाने पाले,
 णमो वंभीलीकीए आये भगवई भाखुं,
 ज्ञानीए ज्ञानतणुं फळ घटमां चाखुं,
 भवि ज्ञान न निन्दो ज्ञानि निन्दा वारो,
 गुरुगमयी ज्ञान ग्रहीने चेतन तारो. २
 माहिपा छे अपरंपार ज्ञाननो साचो,
 निरादिन भवि प्राणी ज्ञानाभ्यामे रोचो,
 जिनवाणी श्रुत आधार हाल छे जाणो,
 श्रुत ज्ञान ग्रहीने शाश्वतपद मन आणो. ३
 जाणो नव तत्त्वादिक जिनवरनी वाणी
 समजी सम्यग् भवजलधि तरंगो प्राणां,
 नमो ज्ञान सदा दिनमाणि जेवुं उपकारी,
 प्रणमुं माये हुं ज्ञान सदा जयकारी. ४

८ चारित्र पदस्तुति:

चल चेतन जिनमन्दिर ज्ञान-ए राग ॥

चरण करण धारी मुनिवन्दु मोक्षे संचरवा
 क जनो पण चरण ग्रहे छे मुक्तिवधु वरवा
 निजी महा माग्य, धन्य ते वीतराग,
 ज्ञानी पण दीक्षा लेवे भवजलधि तरवा. चरण० ॥ १ ॥
 य ते चारित्र, होय भव्य पवित्र,
 दादिक पण मुनिने वंदे कर्म कटक हरवा. चरण० ॥ २ ॥

महिमा मोटो सार, चरणतणो अवधार
 द्रव्यवेप वण केवलीने नहि वंदननो अधिकार. चरण०॥१॥
 सर्व सुखकारी, धन्य अनगारी
 बुद्धिसागर मुनिने वंदो, नहि कोनी परवा. चरण० ॥ ४ ॥

९ तपःपदस्तुतिः

राग आशाउरी.

तपपद शिव सुखकार भवियां तपपद शिव सुखकार.	
लब्धि अष्टाविश तपथी प्रगटे,	
पहेलुं मङ्गल सार—	भवियां० १
ते भव मुक्ति जाणे जिनवर	
तो पण तप तपनार—	भवियां० २
कर्म निकाचित पण क्षय करतुं,	
तपथी सहु तरनार—	भवियां० ३
तप तपीया मुनिरत्न संवत्सर	
धन्य तेनो अवतार—	भवियां० ४
अद्भुत ज्ञाननो महिमा मोटो	
कहेतां नावे पार—	भवियां० ५
बुद्धिसागर तप तपीया मुनि	
वंदु वार हजार—	भवियां० ६

नवपद गीत.

राग यनजारी.

नमुं नव पद जग जयकारी, अद्भुत महिमा छे भारी.

મ્હારુ અને ત્હારુ એમ ભેદ પાડી ભૂલ કરે
 ચેતનના વોધવિણ જીવડા કૂટાય છે,
 ચાર ગતિમાંહિ ભમી ભમીને તો દુઃખ લહ્યાં,
 અન્તરની ભૂલથકી ભવમાં ભમાય છે.
 ચેતનના વોધવિણ ચેતન તો જડ જેવો,
 ચેતનના વોધવિણ ચેતન ચૂકાય છે,
 ધીનિધિ કહેછે એમ ચેતજે ચતુરજન,
 ઘડી સવાલાંખનીતો જોતામાંહિ જાય છે. ॥ ૨ ॥

મનહરછંદ.

કરીને વિચાર ખાઈ દુનીઆમાં દેખી લેજે,
 ગાડી વાડી લાડી સહુ માયાની જંઝાલ છે,
 ધનપતિ નરપતિ સુરપતિ સુખ સહુ
 અજ્ઞાનથી માની લેઈ મોહ્યા જીવ વાલ છે.
 શોધ કર વોધ કર ચિત્તમાં ચતુર જન
 પ્રમદાના પાશમાંહિ શાને જકડાય છે,
 જાગ જાગ જીવ જરા જ્ઞાનથી વિચારી જોને
 નિત્ય એક ચેતન છે સત્ય સમજાય છે. ॥ ૧ ॥
 જરૂર જરૂર જીવ જોને જરા અન્તરમાં
 અન્તરના જ્ઞાનથકી દોષ સહુ જાય છે.
 શાતાશાતાવેદનીને સમભાવ વેદી લેજે
 અન્તરના જ્ઞાનથકી સમભાવ થાય છે.
 શ્વાસ ને ઉછ્વાસમાંહિ જીવન વહે છે જીવ
 લોક કહે મોટો તને ન્હાનો થઈ જાય છે.
 ધીનિધિ કહે છે એમ ચેતન તું ચેતી લેજે
 જિનવાળી ગુણસ્વાળી શરણ સદાય છે. ॥ ૨ ॥

જડના સંવંધ થકી ન્યારો છે ચેતન તુંહિ,
 અજ અવિનાશી એકરૂપ તું કહાય છે. ॥ ૧ ॥
 નિરજ્ઞન નિરાકાર નિર્મલ પરમ બ્રહ્મ,
 સિદ્ધ બુદ્ધ હંસ તુંહિ આનન્દનું સ્થાન છે.
 યોગ લેણ્યા મન વાળી દેહ થકી ન્યારો તુંહિ,
 દેહવ્યાપિ ચેતનનું જ્ઞાન તે પ્રમાણ છે.
 અસંત્યપ્રદેશઘન જ્ઞાનમય ચેતન છે,
 તુંહિ તુંહિ રટનામાં આનન્દ અપાર છે.
 અકલ પ્રભુનું રૂપ જ્ઞાનથી કલાય અહો,
 ધીનિધિ પરમ બ્રહ્મ નિત્ય નિરાકાર છે. ॥ ૨ ॥

મનહરછંદ.

જાણવાતું વહુ એક આદેય ચેતનરૂપ,
 જીવમાં અનન્તગુણ જ્ઞાનથી સમાય છે;
 જિનવાળી ગુણવાળી વિવેકથી દીલઆળી,
 શુદ્ધ એક ચેતનને યોગિયો હિ ધ્યાય છે;
 સત્તાથી સમાનસિદ્ધ ચેતનને ધ્યાઈએજ,
 વ્યક્તિરૂપ થાવે ગુણ સત્તાના તો ધ્યાનથી;
 શુદ્ધધ્યાનઉપયોગે શુદ્ધ તો ચેતન થાય,
 સ્થિરચિત્ત ધ્યાન કર ગુરુગમ જ્ઞાનથી. ॥ ૧ ॥
 લટપટ ટટપટ ટટપટ તજી જીવ,
 શુદ્ધ બુદ્ધ રૂપ ત્હારું સ્થિરચિત્ત ધ્યાવજે;
 ફરી ફરી નહિ મલે સમય સુજાણ અરે,
 સત્તાએ રહેલી શુદ્ધ બુદ્ધતાને પાવજે;
 અશુદ્ધ ચેતન તુંહિ ચાર ગતિ રૂપ છેજ,

અન્તરના જ્ઞાનથી જાણ્યાં અહો જ્ઞેય સંહ,
 અન્તરના ધ્યાનમાંહિ યોગિયો મસ્તાન છે;
 સત્ય જિનવાણી જાણી ધીનાધિ તું ચેતી લેજે,
 ચેતન વિનાનું અન્ય જાણજે તોફાન છે. ॥ ૧ ॥
 જ્ઞાન અને ક્રિયા થકી મોક્ષનો તો પન્થવહે,
 જરૂર સમયવેળ દીલમાં વિચારજે;
 જિનવાણી સત્યજાણી સદ્દેહના કર ભવી,
 રત્નત્રયી ગ્રહી જીવ પોતાને તું તારજે;
 અષ્ટસિદ્ધિ નવનિધિ રૂદ્ધિનો મળડાર તુંહિ,
 અનંત અનંત જ્ઞેય જ્ઞાનથી જણાય છે;
 ધીનિધિ ચેતન ઇટ ચિત્તમાંહિ ચેતી લેજે,
 અનંત અનંત સુખ તુજમાં સમાય છે. ॥ ૨ ॥

મનહરછંદ.

પામીને મનુષ્યભવ પાપ કર્યાં લાખો ગમે,
 તેની યાદી કરી જીવ પશ્ચાતાપ કીજીએ;
 હવેથી ન પાપ થાય એવું તો વર્તન રાખ,
 નિજમાં રમણતાથી શિવસુખ લીજીએ;
 ભૂલ્યો ત્યાંથી ફેર ગણ હવેથી ન ભુલ ધાય,
 સ્મૃતિ એવી સ્વાતાં પીતાં ચાલતાં તું રાખજે;
 વિચારીને વેળ વોલ વિવેકથી સત્ય તોલ,
 ધ્યાનામૃતસ્વાદ ભવિ પ્રેમધરી ચાખજે. ॥ ૧ ॥
 ચેત અરે જીવ જરા ચિત્તમાં વિચારી જોને,
 જડમાં રમણતાથી જડ જેવો ધાય છે;
 મોતિચારો હંસ ચેરે વિષ્ણુથી ન પ્રેમ ધરે,
 અરે હંસ જીવ કેમ વિષ્ણુમાં મુંઝાય છે.

વિનયથી વિચાતાતિ જગમાં સોહાય છે.
 મલીવાતે સ્વાર્થિના સંગથી ભરમાવું નહિ,
 દેવગુરુ માતપિતા પ્રેમે પાય લાગવું;
 લપ છપ ગપ છપ વાત સહુ તજી શિષ્ય,
 વિદ્યાની શુદ્ધિને માટે વહેલા નીશ જાગવું. ?

દોહરા.

જન્મીને જગમાં કરો, ધર્મ કર્મનાં કાજ;
 કૂલ્લદીપક પુત્રો થતાં, રહેતિ કૂલ્લની લાજ. ॥ ૧ ॥
 નવરા કાલ ન ગાળિય, ઉદયમ સુખનું મૂલ;
 હિતાશિક્ષા મનમાં ધરી, પુનઃ પુનઃ નહિ ભૂલ. ॥ ૨ ॥

સુખ દુઃખમાં સમભાવ સ્થિતિ.

મનહરછંદ.

જ્ઞાતા ને અજ્ઞાતા દોય વેદનીના વંધ છેજ,
 વંધમાંહિ અન્ધ વને મોહિની સંવંધ છે.
 ધનની મોટાઈ હતો મોહ મૂલ જાણ અહો,
 જિનવાણી જાણ્યાવિના દેખતાતો અન્ધ છે.
 સુખ દુઃખ સમભાવે જ્યારે તો વેદાય છેજ,
 ત્યારે સત્ય સુખનું તો ખાન દીલ થાય છે.
 ધીનિધિ ચેતન પ્રભુ સેવના પમાય જ્યારે,
 ત્યારે જન્મ જરા ભય આધિ વ્યાધિ જાય છે. ?
 હેય જ્ઞેય ઉપાદેય જ્ઞાન થકી અરે જીવ,
 નથ તત્ત્વ વિચારીને ચરણને પાલજે.
 પંચાચાર ધરી શુદ્ધ વ્યવહાર નિશ્ચયતઃ,
 આવશ્યક ક્રિયા થકી દોષો સહુ ટાલજે.

ઉપશમ દોષભેદ ચરણને સમાકિત,
 અષ્ટાદશ ભેદ ક્ષયોપશમના ધારજો;
 જ્ઞાન ચાર ગ્રણ છે અજ્ઞાન ગ્રણ દર્શનને,
 દાનાદિક લલિપિ પંચ તેમાંઠિ મેલાવજો;
 સમાકિત ચારિત્રને સંયમાસંયમ એમ,
 ભેદ ક્ષયોપશમના ચિત્તમાં રમાવજો. ॥ ૧ ॥
 ચાર ચાર ગતિને કપાય ત્રીન લિંગ ચર્ચી,
 પદ લેશ્યા અજ્ઞાન મિથ્યાત્વને નિવારજો;
 અસિદ્ધતા અસંયમ એક વિશ ભેદ ગણો,
 ઔદાયિક ભાવનાએ દિલમાંઠિ ધારજો;
 રત્નત્રયી દાનાદિક પંચ એને સમાકિત,
 નવભેદ ક્ષાયિકના ત્રેરમે પમાય છે;
 જીવત્વને ભગ્યત્વ અમવ્યત્વ એ ગ્રણ ભેદ,
 પરિણામિ ભાવનાએ સ્વભાવે સુદાય છે. ॥ ૨ ॥

દોહરા.

પંચભાવના ભેદ એ ગ્રેપન થયા રસાલ;
 છઠો સંન્નિપાત છેજ કહેતા દીન દયાલ. ॥ ૧ ॥
 ઉપાદેયને હેય છે જ્ઞેયભાવ છે પંચ;
 આત્મ સ્વભાવે લીનતા રહે ન આશ્રવ રંચ. ॥ ૨ ॥
 મનન સ્મરણ વિવેચના કરતાં સત્ય વિવેક;
 બુદ્ધિસાગર આત્મમાં શોધો ધરીને ટેક. ॥ ૩ ॥

વચનામૃત.

મનહરછંદ.

વૈરીનો વિશ્વાસ તજ-સરલ સુજન ભજ,

कोण तुं ने कोण माऊ मध्य ए विचारजे. ॥ १ ॥
 दान न्याय तर्का भाइ धर्मनो गणी समाइ,
 बीराजिन ऐकनेक हृदयमां राखजे;
 चोरो चारी चुगलीने निन्दा दोष परिहरी,
 सत्यदेक धारी कदी जूटुं नहि धाखजे;
 विनय विवेक परी वृद्धजन अनुगरी,
 नीति शीति दुनीआमां ऐकधी जमावजे;
 वीर जिन वचननी सत्यता धरीने दीव,
 धीनिधि चेतन मधु उंघधी जगावजे. ॥ २ ॥

मनाहरणं.

धैत जीव चित्तमांहि संसार असारमांहि,
 म्हार त्हार चारी सह धर्मचित्त धारजे;
 विषयने विषसम गणी भाइ ज्ञानधकी,
 महा दुःखदायी काम चित्तधकी चारजे;
 जैन धर्म धारवाने भवदुःख चारवाने,
 ज्ञानि मुनि सद्ध करी तत्त्वेने विचारजे;
 महा पुण्य योगे मळ्यो मनुष्यनो भव अरं,
 वारंवार जीव कहू पोताने तुं तारजे. ॥ १ ॥
 भीतिमांहि भीति जाणी राख नीति धर्मनी तुं,
 संयोग ले जेनो तेनो वियोग विचारजे;
 अलख अरूपी तुंहि अन्तरमां जाणी ल्हइ,
 मोह शत्रु सेनाने तुं ज्ञान खड्गे मारजे;
 समय विचार सह समजीने चेतन तुं,
 उपादेय एक त्हार रूप अवधारजे;
 धीनिधि चतुर चित्त समजीले सानमांहि,
 पामीने मनुष्यभव हवे नहि हारजे. ॥ २ ॥

॥ વિનયામૃત ॥

મનહરહંદ.

વિનયથી માન જાય વિનયથી મુલ્ય થાય,
 વિનયથી વિદ્યા સદુ મળવાથી આવે છે;
 વિનયથી વેર જાય વિનયથી ક્ષેર જાય,
 વિનય મુશ્કિલ મનમાંહિ વધુ ભાવે છે;
 મન્દ્રમાંહિ નવરૂપ સ્વર્ગમાંહિ હંસ સાર,
 સદુ ગુણમાંહિ તેમ વિનય વિરુદ્ધ છે;
 વિનયથી યશ થાવે સદુલોક ગુણ ગાવે,
 વિનય વિહીન જન રાસમનો ખરાત છે. ॥ ૧ ॥
 વિનય વિવેક તાત વિનયથી ઉજાત,
 વિનયથી નાત જાતમાંહિ મુલ્ય પાવે છે;
 વિનયથી ક્રોધ જાય મનનું સ્થિત થાય,
 વિનયથી શિવપુર સ્થિત જન જાવે છે;
 આવલનાં ફૂલ જેવો વિનય વિનાનો જન,
 મોરપૂઠ જેવો જન વિનય વિનાનો છે;
 ધીનીધિ કહે છે સદુગુણ આવવાનું દાર,
 વિનય વિનય એક ગુણનો મનાનો છે. ॥ ૨ ॥

ગુરુ વિનય.

મનહરહંદ.

ગુરુનો વિનય મુલ્યકારી દુઃસ્વહારી અહો,
 ગુરુનો વિનય ગુણ યજ્ઞ દીલ લાવે છે;
 ગુરુના વિનયવિના શિવપુર દૂર વધુ,
 ગુરુના વિનય યજ્ઞી દોષ સદુ જાવે છે;

ગુરુના ગુરુમને તો માનં બહુ આપવાથી,
 ગુરુ આળ પ્રતિપાલ શુશિષ્ય ગણાય છે;
 ગુરુના વિનય વિના શિષ્ય છે તૂકર સમ,
 કાંઘા કાન કૂતરીની અવધા પમાય છે. ॥ ૧ ॥
 શાળો કે સરદાર હોય તૃપતિકે રંક હોય,
 ગુરુના વિનય વિના ગમાર ગણાય છે;
 ગુરુના વિનય થકી સહુ જ્ઞાન સાંપે છે,
 ગુરુના વિનય વિના દુઃખ બહુ પાપ છે;
 ગુરુનો વિનય શિવપુર પન્થ પ્રકટ છે,
 સદ્ગુરુ પ્રેમભાવ વિનય શૃંગાર છે;
 ધીનિધિ કહે છે દીલ વિનયને ધારવાથી,
 વિમલ સફલ જગજન અવતાર છે. ॥ ૨ ॥

મિત્રલક્ષણ.

‘મનહરચંદ્ર.’

સંકટમાં સ્થાય કરે સ્વાર્થ નહિ દીલ ધરે,
 દોષ સહુ ઢાંકે અને મુખે ગુણ ગાય છે;
 મિત્રનો ઉદય देखી દીલમાં આનન્દ ધરે,
 દિત શિશ્વ આપવાથી કશુ ન રીસાય છે;
 સમય સુજાળ હોય મિત્રના ન દોષ જોય,
 ગુહ્યવાત મિત્રની તે વ્યાંય ન પ્રકાશતો;
 દીર્ઘદષ્ટિ ગુણવન્ત નીતિમાન લજ્જાવન્ત,
 મિત્ર મહા અવતાર મુમિત્ર પ્રભાસતો. ॥ ૧ ॥
 સમાચિત્ત કુલવય ધર્મ જાતિ નીતિ ચિત્ત,
 મિત્રની મિત્રાઈ જગમાંદિ સુખદાયી છે;

ધર્મની મિત્રાઈ ગુણદારી સર્વ મિત્રતામાં,
 અમયકુમાર આદિ પેઠે વલ્લભાઈ છે;
 મૂર્ખની મિત્રાઈ કોઈ કાલમાં ન કર માઈ,
 મૂર્ખની મિત્રાઈ દીલ દુઃખતાતિ વધારી છે;
 ઘરદાની ભાકડીને આંધળાની આંસ જેવો,
 પીતિધિ મુઘર્માં મિત્ર શુષ્કયોગે ચારી છે. ॥ ૨ ॥

આત્માને સ્વરૂપ રમણતાની પ્રેરણા.

છાપ્પણ્દ.

ચેતન ચતુર મુજાણ ચિત્તમાં ચેતી લેજો;
 વ્રહ્માનુભવ રંગે સજ્જે નિગદિન રહેજો;
 પર નિજમાં સમભાવ ચેતના ધ્યાને થાલો,
 ચિન્મય ચેતન રટન કરીને જીવન માલો;
 અનુભવયોગે પાર્મીએ તે ચિદાનન્દ શાશ્વત તરો,
 મુદ્ધિસાગર ધ્યાનયાને ભવસાગરને કટ તરો. ॥ ૧ ॥
 અલ્પજ્ઞ સ્થિર ઉપયોગ આત્મમાં પ્રકટે ઝ્યારે,
 ક્ષણકે ઝ્યોતિ શુદ્ધ વચની પટમાં ઘારે;
 પડે ન પરમાં ચેન યેન વિષયાદિક નાસે,
 કરતાં હરતાં ધ્યાન યોગથી સ્થિરતા માસે;
 શબ્દ વિષયથી દૂર છે તે ચેતનતા સમજો તરી,
 મુદ્ધિસાગર સંય ઝ્યોતિ ચેતનની દિલમાં ધરી. ॥ ૨ ॥

વ્યવહાર ધર્મની મહત્તા.

છાપ્પણ્દ.

મૂકીને વ્યવહાર ધર્મને કેડક મૂલ્યા,

शुष्कज्ञानथी केइक भव जंझाळे झूल्या;
 परम्परागम त्यजिने भवदरिये कै झूल्या,
 शाब्दिक तार्किक पण्डितमाने केइक फूल्या;
 रही मायाना पाशमां जीव सोऽहं मुखथी उच्चरे,
 बुद्धिसागर ज्ञान विण ते भवसागरने क्युं तरे. ॥ १ ॥
 कहेणि सम रहेणी नहि जेनी ते नहीं मोटा,
 बोली वणगां फूँके तेना नहीं छे तोटा;
 ज्ञान लही विरतिने वीरला सज्जन पामे,
 इन्द्रादिक ज्ञानी विरतिने शीर्षज नामे;
 धन्य धन्य जगमां अहोते बोले तेने पाळता,
 बुद्धिसागर ज्ञानथी ते पाप पड्ड पखालता. ॥ २ ॥

व्यवहारधर्ममहत्ता.

छप्पयछंद.

धरि धर्म व्यवहार टेकथी केइक तरिया,
 धरि धर्म व्यवहार मुक्तिने केइक वरिया;
 धरि धर्म व्यवहार थया केइ गुणना दरिया,
 धरि धर्म व्यवहार सिद्धमां केइक ठरिया;
 जल विना जेम वृक्ष देखो उभुं त्वरित सूकाय छे,
 व्यवहार धर्म जलाभावे तीर्थ वृक्ष छेदाय छे. ॥ १ ॥
 मूलविना नहि वृक्ष वृक्ष विण क्यांथी डाळां;
 जलविना नहीं भरियां जाणो नद ने नाळां,
 मात विना नहि पुत्र पुत्र विण कोनो वापा;
 वदन विना नहीं वेण होय शुं वचन विलापा,
 कारण विना न कार्य छे, जग समज समज भावि सानमां;
 व्यवहार धर्म विना नहि छे भाव धर्म सुतानमां. ॥ २ ॥

બ્રહ્મ નિરપેક્ષ સંગ્રહ નયે માનતાં,
 બ્રહ્મમાં આનંતિથી મૂલ થાવે;
 વચન સાપેક્ષ સંગ્રહ નયે માનતાં,
 વ્યક્તિનો ભિન્નતા સત્ય પાવે. ધ્યાન. ॥ ૫ ॥
 સૂક્ષ્મ જ્ઞાનિ પ્રમુ ગુરુગમે ધારિને,
 સમજજો સત્ત નયથી પ્રમાતા;
 તત્ત્વવાદે ગ્રહે આતમા બ્રહ્મને,
 બુદ્ધિસાગર મુનિ બ્રહ્મ માતા. ધ્યાન. ॥ ૬ ॥

આત્માને જાગૃતિભાવનો ઉપદેશ.

જૂલણા.

જાગરે આતમા જાગરે આતમા, મોહની ડંઘમાં ચોર લૂંટે;
 વિત્ત દારા અને વિષયની વાસના, પાશથી શત્રુઓ ખૂબ કૂટે. જાગ. ૧
 વૃત્તિ વાહિર્વહે કર્મ આટે ગ્રહે, આતમા આનંતિથી ખાન મૂલ્યો;
 ક્રોધને માનથી લોભ માયાયકી, લક્ષ ચોરાશિમાં ખૂબ જૂલ્યો જાગ. ૨
 પામી માનવપણું પુણ્ય ઉત્કર્ષથી, મુક્તિ સાધન અરે તેં વિસાર્યું;
 ખૂબ અપકૃત્યથી પાપ ગાડું ભર્યું, જાવતું નરકમાં કેમ ધાર્યું. જાગ. ૩
 શ્વાસ ઉચ્છવાસથી, જીવ આશુ ઘટે, સ્વર નહિ કાલની કેમ ધાશે;
 કાલનું કૃત્ય તે આ ક્ષણે ક્રીજિએ, ધર્મથી આ ભવાબ્ધિ તરાશે. જાગ. ૪
 કોટિ ધન આવશે નહિ કદી સાથમાં, પાપ ને પુણ્ય સાથેજ આવે;
 દાન કરજે સદા ધર્મ વાટે મુદા, દાનથી આતમા મોક્ષ પાવે. જાગ. ૫
 સ્મરણ કર દેવનું શરણ જે દીનનું, સાધુના દર્શને પુણ્ય થાવે;
 સાધુ દર્શનથી સાધુ વન્દનથી, કોટિભવનાં કર્યાં પાપ જાવે. જાગ. ૬
 સાધુના સદ્ગુણ આતમા જાગતો, તીર્થ જહ્નમ મુનિ ભવ્ય સેવો;
 તીર્થ જંગમ મુનિ વલ્પવેલી અહો, પુષ્કરાવર્તના મેઘ જેવો. જાગ. ૭

ધર્મપ્રભાવ.

શૂલનાછન્દ:

ધર્મ કર આતમા ધર્મ કર આતમા, ધર્મથી હોય સંસાર પારો;
 ધર્મ કરતાં કદી ધાડ આવી પડે, પૂર્વના કર્મથી તે વિચારો. ધર્મ ૧
 ધર્મથી દેવતા ધર્મથી માનવી, ધર્મથી નરપતિ શ્રેષ્ઠ થાવે;
 ધર્મથી ઇષ્ટ સંયોગ આવી મળે, ધર્મથી દુઃખદૌર્ભાગ્ય જાવે. ધર્મ ૨
 અગ્નિ પળ જલ હુવે સર્પ માલા હુવે, ધર્મથી કીર્તિ જગમાં ગવાતી;
 ધર્મથી સિદ્ધિને પામતો માનવી, ધર્મથી રૂદ્ધિયો સહુ પમાતી. ધર્મ ૩
 ધર્મના તેજથી મેઘ વર્ષા કરે, ધર્મના તેજથી વાય વાયુ;
 ધર્મના તેજથી રાત્રિ દીવસ થતા, ધર્મના તેજથી દીર્ઘ આયુ. ધર્મ ૪
 માનવી ડંઘતો ધર્મપણ જાગતો, ધર્મનું વાંધિયે સત્ય ભાતું;
 ચોર ચોરે નહીં અગ્નિ વાળે નહીં, સમજ જો ધર્મનું સત્ય રાતું. ધર્મ ૫
 ધર્મથી પરભવે ઉચ્ચ અવતાર લે, ધર્મથી પાપ સર્વે પ્રણાશે;
 ધર્મથી લલ્લિયો જીવને સંપજે, ધર્મથી સર્વે બુદ્ધિ પ્રકાશે. ધર્મ ૬
 પગ પગે રૂદ્ધિયો પ્રગટતી ધર્મથી, ધર્મથી દુનીઆ હાથ જોડે;
 ધર્મ હીરો તજી મૂઢ માનવ અરે, પાપના પથ્થરે શીર ફોડે. ધર્મ ૭
 સત્ય આનન્દને મોજ છે ધર્મથી, પૂર્વભવનાં કર્યાં આજ પાવે;
 હાલના ધર્મને ભોગવે પરભવે, પામતો ફલ યથા વીજ વાવે. ધર્મ ૮
 આમ વાવળ અને લીંબડો આંવલી, માનવી જે રૂચે તેહિ વાવો;
 વાવિયે જેહું પામિયે તેહું, નાસ્તિ તેમાં જરા કોઈ દાવો. ધર્મ ૯
 ધર્મનાં વીજ વાવો સદા પ્રેમથી, ચાલજો ધર્મથી મુક્તિવાટે;
 બુદ્ધિસાગર અરે ચેતજે આતમા, માલ છે મુક્તિનો શીર સાટે. ધર્મ ૧૦

ભક્તિમાહાત્મ્ય.

શૂલનાછન્દ.

ભાક્તિકર ભાક્તિકર ભાક્તિકર દેવની, સારમાં સાર જિન નામ સાચું;

દેવના ગાનથી દોલ નિર્મલ બને, દેવની ભક્તિ વિણ સર્વ કાચું. ભક્તિ. ૧
 લુણ વિણ મોજને રસ જરા નહિ પડે, ભક્તિ વિણ સેવના સર્વ લુચ્છી;
 દેવની ભક્તિથી સત્યમુક્ત સમ્પન્ને, ભક્તિવિણ પ્રાણિયા યાય દુઃખો.

ભક્તિ. ॥ ૨ ॥

શ્વાસ ઉશ્વાસમાં સ્મરણ કર દેવનું, ધ્યેયરૂપે સદાજિનધારી;
 પ્રેમની ભક્તિમાં આંતરૂ નહિ કડું, દેવની સ્થાપના મૂર્તિ પ્યારી. ભક્તિ. ૩
 ભક્તિનાં અંગ સર્વે ગ્રહી ભાવથી, સેવિયે તે સદા મુક્તકારી;
 ભક્તિવિણ પાર નહિ હોય સંસારનો, ભક્તિથી ટેવટલશે નઠારી. ભક્તિ. ૪
 ભક્તિ આપીને વિમુ આતમા ભવતરે, ભક્તિથી સ્વર્ગ સિદ્ધિ મુહાવે;
 દેવની ભક્તિ પણ જીવના સન્મુખી, ભક્તિરક્ત સદા સિદ્ધ પાવે.

ભક્તિ. ॥ ૫ ॥

દેવની ભક્તિથી શક્તિ શુભ જાગતી, ચિત્તલપ ભક્તિથી ખલ્લ માલો;
 ભક્તિમાં મિટૃતા સંપન્ને સ્વેચ્છામાં, ભક્તિના માર્ગમાં આશુ ગાલો.

ભક્તિ. ॥ ૬ ॥

ભક્તિમાં ચિત્તટુચિ તળો રોય છે, ભક્તિથી જ્ઞાનની ઉપોત્તિ જાગે;
 ભક્તિથી આન્તરૂ નહીં પ્રમુનું કડી, ભક્તિથી ભક્તની પ્રાન્તિ માગે.

ભક્તિ. ॥ ૭ ॥

ભક્તિના સોરમાં જોર છે વંડ નરું, ભક્તિનો યોગ કલિકાલ મોટો;
 ભગતિયા તેલ જેવી લહો ભક્તિને, ભક્તિનો યોગ નહિ માઈ છોટો.

ભક્તિ. ॥ ૮ ॥

ભક્તિ સાકારની સાધિયે સર્વથી, ભક્તિ સાકારમાં ચિત્તલાગે;
 પગધિયું મુક્તિનું ભક્તિ છે આશમાં, ચિત્ત ચેતન પ્રમુ ભક્તિ જાગે.

ભક્તિ. ॥ ૯ ॥

ભક્તિ મળતી રહે યોગના રક્ષમાં, ભક્તિ પણ યોગ છે યોગ ભક્તિ;
 પેડ મેઝાં રહે નામ જુદાં રહે, ભક્તિના યોગથી સત્ય શક્તિ. ભક્તિ. ૧૦

भक्ति गङ्गा समी तीर्थ साचुं गणुं, भक्तिना योगमां भूल नावे;
भक्तिधी शुन्य वृत्ति वेहे वाह्यमां, भक्तिधी सत्य आनन्द धावे.

भक्ति. ॥ ११ ॥

भक्तिनी धूनमां देव छे आतमा, भक्ति रसधी रसिक कहावे;
भक्तिना पगथिये पाद मूकया धकी, जन्म मृत्यु तणां दुःख जावे.

भक्ति. ॥ १२ ॥

भक्तिधी सहूमळे मोह माया गळे, भक्तिना भोजने भूख भागे;
भक्ति अमृत तणुं पान कीधा धकी, प्राणि रंगाय नहि अन्य रागे.

भक्ति. ॥ १३ ॥

भक्तिनी औषधी. रोग सहु टाळती, भक्तिना भावधी नित्य राचुं;
भक्ति भगवन्तनी भेद सहु भागती, देव भक्ति सहात ज्ञान साचुं.

भक्ति. ॥ १४ ॥

शुद्ध भावेरमी भक्ति साची लेह, आत्मनी भक्तिना केड भोगी;
बुद्धिसागर निराकारनी भक्तिने, ज्ञानधी साधता केड योगी.

भक्ति. ॥ १५ ॥

आत्मप्रभुनी स्तुतिः

ब्रह्मणाछंदः

सर्व शक्ति धनी योग चिंतामणि, योगना पगथिये पाद मूको;
अष्ट छे पगथियां योगनां आतमा, पापी अवसर कदि ते न चूको.

सर्व. ॥ १ ॥

यम अने नियम आसन तणा भेद बहु, चित्त उत्साहधी भव्य साधो;
प्राणने साधिए पूरकादि थकी, पांचमा भेदधी खूब बाधो. सर्व. २
धारणा वारिए ध्यानमां लीनता, एम अभ्यासधी शक्ति प्रकटे;

सर्वनो घात वकर्त्री अहो उंघ छे, उंघमां टेकनी भूल थावे;
 उंघने टाळतां उंघने खाळतां, भान चेतनतणुं दील आवे. उंघ. ४
 द्रव्यने भाव भेदे अहो उंघ छे, जगतमां भावथी उंघ मोटी;
 रागने द्वेषथी रमणतां बाह्यमां, भाव निद्रा अहो केम छोटी. उंघ. ५
 भावथी उंघता मोहना जोरथी, अटकता प्राणिया दुःख पावे;
 विविध काया ग्रही घोर संसारमां, भटकतां पाररे केम आवे. उंघ. ६
 त्याग दूकर अहो त्याग दुष्कर अहो, भाव निद्रा तणो भव्य भाळो;
 बोलतां चालतां उंघतां प्राणिया, भाव निद्रा तणो एह चाळो. उंघ. ७
 उंघनी लहेरमां झेर छे मोटकुं, उंघमां दुःखनो पार नावे;
 जागरे आतमा पामि सम्यक्त्वने, भोर वेळा अहो बोधि भावे. उंघ. ८
 उंघनी घेनमां घोर रात्री अहो, उंघ मिथ्या महा दुःखदायी;
 जागने आतमा पामी सम्यक्त्वने-भक्ति उत्साहने चित्त लायी. उंघ. ९
 उंघने त्यागरे उंघने त्यागरे-चित्तमां चेतना शुद्ध धारी,
 बुद्धिसागर सदासुक्तिना पंथमां-जागिने चालजे शीख सारी. उंघ. १०

शुद्ध चेतवणी उपदेश.

झूलणाछंद.

चेतरे मानवी चेतरे मानवी, चित्त चकडोळमां केम झूले;
 मोहना फंदमां फोक फसियो अरे, तत्त्व विद्या लही केम भूले. चेतरे. १
 मोहना तोरमां भान भूल्यो अरे, कामने क्रोधथी जन्म हाय्यो;
 ज्ञान वैराग्यने शुद्ध चारित्र्यथी, आतमा शुद्ध रूपे न धाय्यो. चेतरे. २
 विषयना वृक्षने वावतो प्रेमथी, प्राप्त थाशे फलो तो नठारां;
 तत्त्व बुद्धि धरी मोह माया हरी, वावजे धर्मनां वृक्ष सारां. चेतरे. ३
 पाणिमां माछलुं जेम तरसुं रहे, तेम अज्ञानथी चित्त धारो;
 ज्ञानना पाणिमां आतमा माछलुं, प्रेमथी आतमा भव्य तारो. चेतरे. ४
 चेतजे आतमा सारमां सार छे, शुद्धरूपे प्रभु तुं प्रकाशी;

दुग्धमां जल मळयुं हंस जूढं करे, तादृशी दृष्टिने धार प्यारा;
 तत्त्वदृष्टि धरी तत्त्वने पारखो, योगविद्या लही सत्य धारा.अलख. २
 दृष्टि स्याद्वादनी वाद सहु टाळती, खाळती कर्मनो वेग ज्ञाने;
 शुद्ध उपयोगथी अनुभवे आतमा सत्य आनन्दने तत्त्वभाने.अलख. ३
 ज्ञेयने ध्येय आदेय छे आतमा, ज्ञानथी ज्ञेयवस्तु प्रकाशी;
 ज्ञेय ने ज्ञानरूपे सदा जे रहे, वस्तुधर्मे सदां छे विलासी.अलख. ४
 सेविए आतमा सेविए आतमा, देह देवळ रहीने प्रकाशे;
 तारिये आतमा तारिए आतमा, जागतां कर्मनो फन्द नासे.अलख. ५
 बन्ध सदभावथी मुक्ति छे जीवनी, बन्ध नहि त्यां लहो केम मुक्ति;
 मुक्तिनी युक्तिमां मुंझता मानवी, मोह अज्ञानथी करी कुयुक्ति.अलख. ६
 अलखनो देश निर्भय सदा शोभतो, अलखना देशमां सत्य शान्ति;
 अलखना देशमां सत्य आनन्द छे, अलखना ज्ञानथी जाय भ्रान्ति.
 अलख. ७

वीर वचनोथकी जाणिए अलखने, सात नयथी खरो अर्थ धारी;
 त्यागि एकान्तने अर्थने धारिये, पामिए सत्यथी मुक्ति नारी.अलख. ८
 अलखना खेलमां भेळ नहि कर्मनो, खेलिए अलखनो खेल रागी;
 बुद्धिसागर सदा अलखनी धूनमां, सत्यचैतन्यनी ज्योति जागी.

अलख. ॥ ९ ॥

संसारनी असारता.

अलणाळन्दः

सर्व संसारना भाव छे कारमा, सार तेमां नथी सत्य भाखुं;
 रूप जूदां धरे प्यार त्यां शुं करे, समजजे आतमा सत्य दाखुं. सर्व. १
 क्षणिक आनन्दमां मोहथी मुंझीने, भव्य मानवपणुं केम हारे;
 आजने काल करतां थकां मानवी, काल आयुः हरे को विचारे. सर्व. २

સ્વાર્થની ભ્રાન્તિમાં બ્રહ્મની ભૂલ છે, સ્વાર્થથી મોટકાં પાપ થાવે.

સ્વાર્થ. ॥ ૪ ॥

સ્વાર્થમાં સહુ પેસ્યા કોઈ વિરલા વચ્ચા, સ્વાર્થથી પાપની વાત થાવે;
સ્વાર્થથી ધર્મની ચક્ષુષ અન્ધ છે, સ્વાર્થથી પાપનું અન્ન खावे. સ્વાર્થ. ૫
દોષનું મૂલ છે સ્વાર્થ અવની વિપે, સ્વાર્થથી માનવી સત્ય હારે;
માત પુત્રો હળે વાપ પુત્રી હળે, સ્વાર્થના દોષથી જીવ મારે. સ્વાર્થ. ૬
જગતના સ્વાર્થમાં ન્યાય છે નહિ કશો, જગતના સ્વાર્થમાં દુઃખ મોટું;
મોહ અજ્ઞાનથી સ્વાર્થની આશમાં, વોલતા પ્રાણિયા વેળ રોડું. સ્વાર્થ. ૭
સ્વાર્થની ધૂનમાં દેવ ભાસે નહીં, સ્વાર્થની ધૂનમાં મજન ભૂલે;
સ્વાર્થના ત્યાગથી સત્ય તો સાંપડે, સત્ય આનન્દતા દીલ રૂલે.

સ્વાર્થ. ॥ ૮ ॥

સદ્ગતિ ગુરુતણી સર્વ સુખમૂલ છે, સ્વાર્થના પાશને તેહિ કાપે;
બુદ્ધિસાગર સદા સ્વાર્થને ત્યાગિણ, ધ્યાન કીજે મુદા બ્રહ્મ જાપે.

સ્વાર્થ. ॥ ૯ ॥

પરમાર્થ સ્વરૂપ.

झूलणाछन्दः

વાત પરમાર્થની સત્ય છે જગતમાં, વાત પરમાર્થની દીલ ધારો;
સત્ય પરમાર્થમાં પ્રકટ પરમાત્મા, સત્ય પરમાર્થથી દુઃખ આરો. વાત. ૧
સત્ય પરમાર્થમાં ધર્મ સહુ સમ્પજે, સત્ય પરમાર્થથી પાપ જાવે;
દેવની કોટિ પળ હસ્ત જોડી રહે, અપ્સરાવૃન્દ વહુ ગુણ ગાવે. વાત. ૨
સત્ય પરમાર્થથી સત્ય ઉપકાર છે, સત્ય પરમાર્થથી મુક્તિ પામે;
આત્મથી ભિન્ન નહિ સત્ય પરમાર્થ છે, દેવતાવૃન્દ પળ શીર્ષ નામે. વાત. ૩
સત્ય પરમાર્થમાં દુઃખ આવી પડે; ડગો નહિ તેહથી ધૈર્ય હારી;
જય સદા સત્ય પરમાર્થનો જગતમાં, સ્વાર્થ ત્યાગી કરો તત્ર યારી. વાત. ૪

હાકિણી શાકિણી ભૂત સહુ નાસતાં, શિયલના તેજથી ભવ્ય જાણો;
મન્ત્રની સિદ્ધિયો શિયલના તેજથી, શીલથી હોય નહિ ભય કશાનો.

સત્ય. ॥ ૪ ॥

વચનની સિદ્ધિ પણ શિયલના તેજથી, શિયલના તેજથી સત્ય શાન્તિ;
શિયલનું તેજ છે સૂર્યથી મોટકું, શિયલના તેજથી દેહકાન્તિ. સત્ય. ૫
શિયલની સિદ્ધિમાં સર્વ સુખડાં વસે, સર્વ વૃત્તમાં સદા શીલ મોટું;
શિયલને જલધિની ઉપમા શાસ્ત્રમાં, વેળ જાણાંશ નહિ ભવ્ય છોટું.

સર્વ. ॥ ૬ ॥

શિયલના તેજથી યોગની સિદ્ધિયો, શિયલના તેજથી હોય મુક્તિ;
દ્રવ્યને ભાવથી શિયલને ધારતું, સર્વ સિદ્ધાન્તની એહ યુક્તિ. સર્વ. ૭
પામિએ વલ ઘણું શિયલના તેજથી, શિયલના તેજથી દીર્ઘ આયુ;
શિયલના તેજથી સર્વ રોગો ટલે, વીર તીર્થકરે એમ ગાયું. સર્વ. ૮
દ્રૌપદી કુન્તી ને મદનરેખા સતી, શિયલના તેજથી શાન્તિ પામ્યાં;
સર્વ સંકટ ટલે ચ્હાય તેતો મલે, શિયલના તેજથી દુઃખ વામ્યાં. ૯
બ્રહ્મચર્યે સદા ભવ્ય રાચી રહો, શિયલને ટેકથી દીલ ધારો;
બુદ્ધિસાગર સદા શિયલના તેજથી, પામિએ દુઃખનો ભવ્ય આરો.

સર્વ. ॥ ૧૦ ॥

સત્યમહિમા.

શૂળનાહ્લન્દ:

સત્ય વાળી વદો સત્ય વાળી વદો, સત્યવાદી સદા ભવ્ય મોટા;
જૂઠ વચને અરે સત્યને હારિએ, જાણજો જૂઠથી દુઃખ મોટા. સત્ય. ૧
સત્ય વોલી ભવી કીર્તિ કમલા લહો, સત્યમાં સર્વ ધર્મો સમાયા;
સત્ય છે દિનમણિ સારિહું ચલકતું, સત્યથી શોભતી જાણ કાયા.

સત્ય. ॥ ૨ ॥

દાન છે પંચેમાં ગુણમાં ખાલિહું, અભયમત્પાત્રથી સ્વર્ગ સિદ્ધિ:
 શાન્તિભેદે નથી ધીરના દાનથી, રમન મોજન ખેને દિવ્ય જાદિ. દાન. ૪
 દાનથી માનિનાં માનનો જાય છે, દાનથી વસ્તુઓ મિત્ર થાયે;
 દુઃખ અગ્નિ પ્રથમ દાનના મેચથી, દાનથી નર્મનીની નીલ પાવે. દાન. ૫
 અમર તે જગત્તમાં સત્ય દાનાર છે, દાન સંવત્સરી વીર આપે;
 સર્વ તીર્થેશ પણ દાનને આપતા, દાનથી દુઃખ દાંભાગ્ય કાપે. દાન. ૬
 દાનથી દુઃખોનાં દુઃખ દૂરે દાલે, દાનથી કર્ણ જગમાં ગણાયો;
 દાનથી પામિષ્ માન અવની બિપે, મેચરદ્ય દાનથી પ્રાપ્તિ પાયો. દાન. ૭
 દાન દીધા થયો તીર્થકૃત્ ગાદિ, દાનને દેવ ભય્ય દાયે;
 શુદ્ધિસાગર સદા દાન દેનાં થતાં, દાનથી ધર્મનો દોય સાથે. દાન. ૮

કપટ સ્વરૂપ.

શાલ્પનાચન્દ્ર:

કપટના કાન્દથી ચપટ છે સત્ત્વરે, દીલમાં ધારજે ભવ્ય પ્રાણી;
 કપટમાં કાલ વિકરાલ વાસો કરે, કપટથી કાર્યમાં શૂલયાણી. કપટ. ૧
 કપટથી મટ્ટિજિન વેદ સ્ત્રી વાંધિયો, કપટથી માનવીવદન કાઢું;
 કપટથી શ્વેદતાં તો પહે પાપિયો, કપટથી મુક્તિના દ્વાર તાઢું. કપટ. ૨
 કપટથી કેદ પેંડ્યા નરકમાં રહેવેડ્યા, કપટમાં કર્મ વંધાય ભારે;
 કપટવિપત્તસની છાંયમાં દુઃખ છે, કપટથી માનવી જન્મ હારે. કપટ. ૩
 પાપ ત્યાં કપટ છે કપટ તે કર્મ છે, કર્મથી જીવ ડેંચો ન આવે;
 કપટની શ્વાદમાં પ્રાણિયા જે પેંડ્યા, દુર્ગતિ દુઃખને તેહ પાવે. કપટ. ૪
 કપટ દાવાગ્રિમાં જીવડા જે પેંડ્યા, જીવવાનો નથી એક આરો;
 કપટ કિમ્પાકના વૃક્ષને છેદિને, આતમાને અહો ભવ્ય દારો. કપટ. ૫
 કપટ કજિયાતણું મૂલ છે જગન્માં, કપટથી દેશનો ધ્વંશ થાવે;
 કપટથી રાજ્યલક્ષ્મી તળો નાશ છે, નરકમાં જીવડા દુઃખ પાવે. કપટ. ૬

प्रभातियुं

झुलणाछन्द.

चेत चेतन प्रभु रटन कर आपनुं, अलख निर्भय विभु तुं गुणायो;
कर्म कर्ता कैयो कर्म भोक्ता कैयो, लक्ष चौराशिमां खुब जायो. चेत. १
उंय नहि आतमा पापि मानवपणुं, ज्ञान वैराग्ययो ध्यान धर तुं;
राम रहेमान तुं शिव धाता हरि, आप वंघाय अव आप तर तुं. चेत. २
आत्मज्ञाने विभु व्यक्तियी नहि कदा, शुद्धरूप प्रभु तुंहि समायो;
भक्ति भगवन्तनी चित्तमां जागतां, ज्योति झगमग भइ स्थान पायो.
चेत. ॥ ३ ॥

शक्ति सिद्धि सकल जागती ध्यानयी, ध्यानयी कर्म सयळां विडारै;
शुद्ध निर्मल बनी मुक्तिसुख भोगवै, ज्ञानवैराग्ययी मोह मारे.
चेत. ॥ ४ ॥

जाग अव आतमा शूर थइ साहिवा, मोह माया थकी रही उदासी;
बुद्धिसागर हवे टेक धारी प्रभु, अलखनी धुनमां सिद्धवासी. चेत. ५

प्रभातियुं.

झुलणाछन्द.

जाग अव आतमा जाग अव आतमा, दील नवकारनुं स्मरण कीजे;
कोण हुं शायकी आवियो क्यां थकी, कृत्य शुं आतमा केम छीजे.
जाग. ॥ १ ॥

हेय आदेयने ज्ञेय शुं जग विपे, आज लगी आत्महित शुं विचार्युं;
चेत चेतन प्रभु उंय नहि आलसु, मोह मायाथकी जीवन हार्युं.
जाग. ॥ २ ॥

श्वास उश्वासमां आयुरे जाय छे, वीतियुं जीवन नहि फेर आवै;
राज राणा गया देव दानव गया, अमर नहि कोइ जगमां रहावै.
जाग. ॥ ३ ॥

लब्धि सिद्धि तणुं स्थान तुं आतमा, जाग चेतन प्रभु शुद्ध भावे;
 उंय नहि आतमा अलखना पन्थमां, अनुक्रमे योग सिद्धि गुणवे.
 योग. ॥ ८ ॥

अलखनी धूनमां भासता दिनमाणि, भक्ति उत्साहथी यत्न धारो;
 बुद्धिसागर सदा ज्योतमां जागजे, शुद्ध चेतन प्रभु चित्त प्यारो.
 योग. ॥ ९ ॥

आत्माने सत्यशिक्षा.

झुलणाछन्द.

सत्याशिक्षा सदा आतमा मानजे, नित्य आनन्दना भोग गांठे;
 ज्ञानि सङ्गे रहो ज्ञान सार्थुं लहो, चालजे मोक्षनी सत्य वाटे.सत्य.१
 मूर्ख सङ्गत तजो देव अर्हन् भजो, शरणुं गुरुनुं करो भव्य प्राणी;
 देह ममता तजो मोक्ष साधन सजो, सत्य, सिद्धान्तनो सार ताणी.
 सत्य. ॥ २ ॥

मोह माया हरो ध्यान उत्तम धरो, जाप.अजपा जपो तत्त्वरागी;
 वास एकान्त ध्याने सदा राचिए, शुद्ध रूपे सदा चित्त जागी.
 सत्य. ॥ ३ ॥

कटुकता लीवनी भोगनी तेहवी, दुःखदायी तजोने विकारो,
 भोग प्रारब्धना वेदिए बाह्यथी,भिन्न अन्तरथकी दील धारो.सत्य.४
 भोग रोगो करी लेखवो मन विपे, मोहना हेतुने दूर वारो;
 श्वास उश्वासमां आयु जावे अरे, त्वरित चेतन अरे भव्य तारो.
 सत्य. ॥ ५ ॥

जाय परभावमां श्वास उश्वासरे, भव्य भूले अरे शुं विचारी;
 पापि मानवपणुं चेतजे चित्तमां, भूलतां दुःख पापीश भारी.सत्य.६

जिनतुं साहिबा दीन परभावथी, जागतां सर्व शक्ति प्रकाशे;
बुद्धिसागर प्रभु आतमाराम तुं, ध्यानथी ध्येय रूपे प्रभासे. अलख. ९

आत्माने हितशिक्षा.

इन्द्रविजय छन्दः

चेतन चित्त विचार अहो सहु
जीवन व्यर्थ सदाय वहे छे;
आतम तत्त्व लहे सफलो भव
वीर जिनेश्वर सत्य कहे छे.
आदररे जीव सादरथी दील
धर्म सदा सुख शाश्वतकारी
धीनिधि आतम मान अरे शिख
वीर जिनेश्वर तत्त्व विचारी
मान अने अपमान समा गण
मित्र तथा अरिभाव समाना
आतम ते परमातम साहोव
ध्यान धकी कवी बुहोत न छाना
अन्तर धर्म धर्या विन निष्फल
कष्ट क्रिया सौ चित्त सुजाणो
श्वास उच्छ्वास विषे मुनि नाणथी
मुक्ति लहे मनमां इम आणो
ध्यान धरो भली भात सदा घट
वाह्य उपाधि सदा दुर वारी
विश्व विषे सुखकारक ध्यानज
चेतन तत्त्व विचारज धारी

॥ १ ॥

॥ २ ॥

ज्योति तदा हृदय झन्क भरी
कर्म कलंक बग हरनारी
धीनिधि चेतन सेवनथी यानि
धर्म लही मुख शाश्वत मारी

ज्ञानस्तुति.

मुजंगी छंद.

सदा ज्ञानने वन्दिण भव्यभावे मनुष्यो लही ज्ञानने मुक्ति पावे,
बिना ज्ञान भव्यो गणो अन्य जेवा, सदा ज्ञाननी कानिए मव्य सेवा १
जिनेन्द्र प्रभु ज्ञानने मुख्य भाखे, लही ज्ञानने तीर्थने सुरि राखे
सदा मुर्यवत् जेह तत्त्व प्रकाशी, भरी माणियो ज्ञानना नित्य प्यासी २
उपादेयने हेयने ज्ञेय भावा सदा ज्ञानमां मासता ते स्वभावा
जुओ श्वास प्रश्वासमां भव्य नाणी करे कर्मनी नष्टता सत्य जाणी ३
सदा ज्ञाननी ज्योतमां सर्व भासे सह ज्ञाननी ज्योतिथी कर्म नासे
बिना ज्ञान भव्यो न होवे त्रिवेकी; बिना ज्ञानथी धर्मना को न टेकी ४
नमो ज्ञानने साधुनुं जे प्रकाशी, कहो ज्ञानने उपमा गङ्ग काशी;
दिले शोभनुं ज्ञान उद्योतकारी, श्रुत ज्ञानने वन्दना नित्य भारी. ५
जुओ सूत्रमां ज्ञान छे तीर्थ साधुं, श्रुत ज्ञानना तीर्थमां नित्य राधुं;
भणावो गणावो भणो भव्य भावे, श्रुत ज्ञानथी दोषना वृन्द भावे. ६
ग्रहो ज्ञान साधुं विनेय प्रकाशी, जगन्मां ग्रणुं दीपनुं जे बिलासी;
नमुंहुं सुदा ज्ञानने पाय लागी, अहो बुद्धिथी चेतना शुद्ध जागी. ७

उज्ज्वल ध्यान.

दोहरा.

एकरूप हुं द्रव्यथी, एकरूप हुं सत्त्व;
हुं तं सम्पा विकल्प सह, शुद्ध बुद्ध मुखतत्त्व. १

शुद्ध तत्त्व उपयोगधी, प्रगटे सत्यानन्द;
 अनुभवता ज्ञानी अहो, समजे शुं मतिमन्द. २
 उपादान निमित्त दोय, भेदे धर्म कथाय;
 जिनवरनी वाणी ग्रहे, भेद भाव सह जाय. ३

श्री महावीर प्रभुस्तुतिः

चोपाइछन्द.

वीर जिनेश्वर लागुं पाय, शरण शरण तुं छे सुखदाय;
 अडवडियांनो तुं आधार, तार तार सेवकने तार. ॥ १ ॥
 जगमां साचो तुं छे देव, सुखकर साची तहारी सेव;
 हुं छुं पापीनो शिरदार, थासे केवा मुज अवतार. ॥ २ ॥
 भणी भणीने भूल्यो भान, निशादिन परभावे गुलतान;
 उतार्थुं नहीं अन्तर्ज्ञान, ए सौ जाणो छो भगवान्. ॥ ३ ॥
 मननी चंचलता नहि मटी, लेश न परनी ममता घटी;
 मन मर्कटना अवळा फेर, वर्ते छे अन्तर अन्धेर. ॥ ४ ॥
 अमूल्य जीवन चाल्युं जाय, पण पस्तावो लेश न थाय;
 मोहे मुंझ्यो पामर जीव, पर स्वभावे रमे सदीव. ॥ ५ ॥
 केवल ज्ञानि जाणो सहु, जाणंताने शुं बहु कहु;
 मनडुं मुंझे मायाझाल, अन्तरनो आवे नहि ख्याल. ॥ ६ ॥
 अहो गति शी मारी थसे, मळियुं जीवन चाल्युं जशे;
 हाथो हाथे जीवन सर्व, फोगट फुली कीधा गर्व. ॥ ७ ॥
 खरे दीवस मारे अन्धार, शीरीते पामिश भवंपार;
 खरो एक तहारो आधार, करजे पापीनो उद्धार. ॥ ८ ॥
 समजीने नहि करु प्रयत्न, ग्रह्यां न ज्ञानादिके त्रिरत्न;
 ठाठ माठमां हाथो सार, जिनजी तहारो छे आधार. ॥ ९ ॥

श्री वर्षमान जिनस्तुतिः

अर्चनार्थम्

भयलज्ज निधि पौनः, वीर विभेज देवा.
 मुनि मुखद मेता, सारता देव मेवाः
 ममय ममय नार्णी, भाषण लारी मयार्णी,
 मरम वचन नार्णी, आदरे भव्य नार्णी. ॥ १ ॥
 मन्त्रन ममन फीनि, मन्त्रन मन्त्र नार्णी,
 मन्त्र वचन नार्नि, भव्य मयार्णी नार्नि;
 यतिपति नन्देवा, दीपमां निम्न गावुं,
 मन्त्र मरम पामी, मुक्तिमां शिव जावुं. ॥ २ ॥
 मरण मरण सांर, नाथ मुं छे दयावुं,
 मरण कमल मेवा, नाथ देजा कृपावुं;
 मन्त्रन ममन फीनि, कर्मनां दुःख फापे,
 नय गुण गण भावे, ध्येयनुं रूप मापे. ॥ ३ ॥
 गत मन्त्रिन विगामी, पन्तुहुं पाय नार्णी,
 तुज विण नदि गावुं, वाय लारोज गामी;
 जनन मरण पेवा, भागशे वीर नामे,
 धीनिधि मुनि तमे छे, भेषधी अष्ट यापे.

सद्गुरु स्तुति.

मालिनी छन्द.

सरस मुखद सेवा, सेव्यनी तो कहावे,
 गुरु वचन लहनि, मोक्षमां भव्य जावे;
 मरण मरण सावुं, शिष्यनुं दुःख फापे,

અન અપર સાનું, પોશનું સ્થાન આપે. ॥ ૧ ॥

ગતન સમય ચાળી, યોષ તેનો મકાશે,
ગુરુમય મિળ કાર્તું, જ્ઞાન વિતે ન ખામે;
ચરણકમલ સેરા, પૂરિપુણ્યે ભટીજે,
ગુરુવરન નિહાળી, સત્ય જ્ઞાનિ પ્રદીજે. ॥ ૨ ॥

મિતન મકઢ ધારે, સદગુરુ પ્રેમ ધારે,
ગુરુ નવનકાશી, દુઃખ દર્પાગ્ય ધારે;
મનિદિન ગુરુ વર્તુ, ધર્મનું દાન દાતા,
સદગ વચન મોખે, સર્વ વશુ મમાતા. ॥ ૩ ॥

ગુગુળ મળ મજાનો, સદગુરુ માળદાતા,
ગુરુતનિ ગતિ વરે, સત્ય છે અગ્ય ખાતા;
મનક જાગ તાર, પ્રાણે વક્ર ચારે,
ચીનિધિ મુનિ નમ છે, નું નરે શિષ્ય તારે. ॥ ૪ ॥

—

આત્માને અલ્પલેખોપલેખ.

અલ્પલેખ.

અલ્પલેખ દેવતા દેવ શાસ્ત્રી, અલ્પલેખ દેવતા દેવ શાસ્ત્રી,
અલ્પલેખ દેવતા પુન ચારી, અલ્પલેખ દેવતા દેવ ચારી. ॥ ૧ ॥
અલ્પલેખ દેવતા દેવ શાસ્ત્રી છે, અલ્પલેખ દેવતા દેવ શાસ્ત્રી છે,
અલ્પલેખ દેવતા દેવ શાસ્ત્રી છે, અલ્પલેખ દેવતા દેવ શાસ્ત્રી છે. ॥ ૨ ॥
અલ્પલેખ દેવતા દેવ શાસ્ત્રી છે, અલ્પલેખ દેવતા દેવ શાસ્ત્રી છે,
અલ્પલેખ દેવતા દેવ શાસ્ત્રી છે, અલ્પલેખ દેવતા દેવ શાસ્ત્રી છે. ॥ ૩ ॥
અલ્પલેખ દેવતા દેવ શાસ્ત્રી છે, અલ્પલેખ દેવતા દેવ શાસ્ત્રી છે,
અલ્પલેખ દેવતા દેવ શાસ્ત્રી છે, અલ્પલેખ દેવતા દેવ શાસ્ત્રી છે. ॥ ૪ ॥
અલ્પલેખ દેવતા દેવ શાસ્ત્રી છે, અલ્પલેખ દેવતા દેવ શાસ્ત્રી છે,
અલ્પલેખ દેવતા દેવ શાસ્ત્રી છે, અલ્પલેખ દેવતા દેવ શાસ્ત્રી છે. ॥ ૫ ॥

अलख आत्मना ध्यानमां रहुं, अलख शान्तिने प्रेमथी लहुं. ॥५॥
 अलख ज्योतमां जागवुं सदा, अलख ज्योतमां दुःख ना कदा,
 अलख देशनी धूनमां रहे, अलख तत्त्वने योगियो लहे ॥ ६ ॥

जीवने चेतवानो उपदेश.

मुखडा क्या जोवे दर्पणमां—ए राग.

जीवडा चेतलि चटपटमां, खुंच्यो शुं खटपटमां. जीवडा.
 सगपण काचां छे दुनीआनां, मायाना तरकटमां;
 काच कुंभ सम काया काची, मोह वने जीव अटमां. जीवडा. १
 तन धन योवन जुटुं जगमां, समज समज तुं घटमां;
 काल कोळीओ तहारो करशे, झडपीले झटपटमां. जीवडा. २
 लक्ष्मी ललनानी लालचथी, लाग्यो शुं लटपटमां;
 अणाधार्यो उठीश अंते तुं, काल पकडशे चटमां. जीवडा. ३
 शाब्दिक तार्किक पण्डित वनीने, भूल्यो शुं घटपटमां;
 आत्मज्ञान विण सत्य न लहियुं, पडियो भव अरहटमां. जीवडा. ४
 अप्पा सो परमप्पा समजी, अवर कशुं दील रटमां;
 बुद्धिसागर अन्तर ध्याने, मुक्ति लहे जीव झटमां. जीवडा. ५

समाधि.

सवैया एकतीसा.

आत्मसमाधि जगमां मोटी, तारे भवोदधिनी पार,
 चिन्मय चेतन आपस्वभावे, शाश्वतसुख वेदे निर्धार;
 सद्गुरु ज्ञानी मुनि अवलंबी, आत्म समाधि पामो सार,
 स्थिरोपयोगे चेतन ध्यावो, अनन्त सुख पामो नरनार. ॥ १ ॥
 बाह्य वस्तुमां इष्टानिष्टे, मुंश्यो आत्म भूली भान,

राग दोषां कर्मग्रहीनि, भ्रमण कर भवमां नादान;
रन्तप्रयीनी माप्ति विण आ, नाणां कांगट मनु अवतार,
स्थिरोपयोगे चेतन ध्यावो, अनन्त मुख पापो नरनार. ॥ २ ॥

दर्शन नाण अने बळी चरणे, पापो साचो मोक्ष गुपत्य,
तत्त्वार्थमांदि सातुं भावतुं, सास्य पुरे छे बहुला ग्रन्थ;
रत्नप्रयी यळतां छे मुक्ति-एक एकगो कदी न धार,
स्थिरोपयोगे चेतन ध्यावो, अनन्त मुख पापो नरनार. ॥ ३ ॥

पिण्डस्थादिक चार भेदथो, ध्यावो चेतन मुख भरपुर,
अप्पा सौ परमप्पा परगट, चेतनयी मुक्ति नहीं दूर;
तिरोभाव चेतन गुण सत्ता, आविर्भावे कृत्य विचार,
स्थिरोपयोगे चेतन ध्यावो, अनन्त मुख पापो नरनार. ॥ ४ ॥

अशुद्ध भावे पुद्गल कर्ता, हर्ता शुद्ध स्वभावे भव,
अन्तरना उपयोगे रहें, भाव धर्मनुं ए कर्तव्य;
शुद्ध स्वभावे शक्ति मगटे, कर्म ममेनो नासे भार,
स्थिरोपयोगे चेतन ध्यावो, अनन्तमुख पापो नरनार. ॥ ५ ॥

भासे ज्ञेयस्वरूपे मुख पण, ज्ञाने ज्ञाता चेतनराय;
उपशम तपोपशम ने क्षापिक, सत्यधर्म चेतन कहेवाप;
सुखनी धारा जग जयकारा, मगटे चेतनमां जयकार,
स्थिरोपयोगे चेतन ध्यावो, अनन्त मुख पापो नरनार. ॥ ६ ॥

धर्म ध्यानना पाया चारे, भावो भक्तिथी मुखकार;
चार भावना मैत्री आदिक, ध्यातां नासे मिथ्याभार,
स्थित्युत्पत्ति व्ययनो योगी, अशुद्ध परिणतिने हरनार;
स्थिरोपयोगे चेतन ध्यावो, अनन्त मुख पापो नरनार. ॥ ७ ॥

स्मरणो श्वासोश्वासे चेतन, केवलनाणीं सुखनी स्वाण;
तप जप संयम चेतन हेते, करशो पापी जिनवर आण,

बुद्धिसागर सद्गुरु सज्जति, करजो धरीने सद्व्यवहार;
स्थिरोपयोगे चेतन ध्यावो, अनन्त सुख पामो नरनार. ॥ ८ ॥

आत्मानुभव स्वरूप.

सवैया एकतीसा.

अनुभवना प्यासि तुं हंसा, अलखस्वरूपी छे निर्धार;
सोहं सोऽहं चिन्मय चेतन, ब्रह्म स्वरूपी ज्ञानाधार;
जकडाणो शुं माया जाले, भूलीने पोतानुं भान,
स्वयं प्रकाशी परप्रकाशी, चेतन धर पोतानुं ध्यान. ॥ १ ॥
आंखे सारुं खोटुं देखे, आंख मिंचाये ते सहु फोक,
हुं ने मारुं सहु छे मिथ्या, ममता करता फोगट लोक;
म्हारुं त्हारुं भूली हंसा, करतुं शाश्वत गुणनो प्यार,
निर्भय देशी सिद्ध समोवड अनंत गुणनो छे दातार. ॥ २ ॥
इष्टानिष्टपणु सहु मिथ्या, पुद्गलमां भासे नहि सार,
स्थिरोपयोगे वीर्य शक्तिनी, प्राप्ति चेतनमां छे धार;
शक्ति अनंति चेतन प्रकटे, करतां पिंडस्थादिक ध्यान,
नमुं नमुं हुं चेतनराया, शुद्ध बुद्ध त्राता भगवान्. ॥ ३ ॥
अकल कला जगजीवन त्हारी, महिमा त्हारो अपरंपार,
श्वासोश्वासे अजपाजापे, अनुभव ज्योति प्रकटे सार;
अहो धन्य तुं आतमराया, निराकार वर्ते साकार,
बुद्धिसागर अवसर पामी, आतम तुं पोताने तार. ॥ ४ ॥

॥ सम्प प्रेरणा ॥

सवैया एकतीसा.

जागो झटपट जैनवन्दुओ, द्वेष क्लेशने त्यजशो खार;
वैर झेरने दूर करीने, एकमेकथी कीजे प्यार;

મત મતાન્તર મથકા સ્વાંગી, ધર્મિજનોની કંઝે વ્હાર,
 જૈન બાન્ધવો હઠીમઠીને, સમ્પાને ચાલો સંસાર. ॥ ૧ ॥
 સમ્યગ્ જ્ઞાન વિના ગોટાલો, વાત વાતમાં પડિયા ખેદ;
 સહુ ચતુર્વિધ સમ્પ ન વર્તે, તે દેશ્વર્તા પ્રગટે સ્વેદ,
 સમ્પ કરીને સ્વેદ નીવારો, સફલ કરો માનવ અવતાર;
 જૈન બાન્ધવો હઠીમઠીને, સમ્પાને ચાલો સંસાર. ॥ ૨ ॥
 ત્રિશલાનન્દન વીર જિનેશ્વર, ત્રિરહે જિનશાસન છેદાય;
 ધાર્મિક કૈલવળી નહિ મળતાં, મિથ્યાસ્ત્રી જૈનો થઈ જાય,
 જાગો વીરના ભક્તો જૈનો, કરશો જિનશાસન સ્ફાર;
 જૈન બાન્ધવો હઠી મઠીને, સમ્પાને ચાલો સંસાર. ॥ ૩ ॥
 ધર્મ ધુરંધર પૂર્વાચાર્યો, થઈ ગયા શાસન સુલતાન,
 કમર કસીને જૈન પતાકા, વર્તાવી પામીને જ્ઞાન,
 જૈન ધર્મની ટુદિ કીધી, દેમચન્દ્ર જેવા જયકાર,
 જૈન બાન્ધવો હઠી મઠીને, સમ્પાને ચાલો સંસાર. ॥ ૪ ॥
 તન મન ધનથી જ્ઞાન બળાવો, સહુ ચતુર્વિધ કરશો સ્થાય,
 જૂનાં પુસ્તક ફેર લેવાવો, જૈનાશ્ચર્ય મરલ ઉપાય;
 સ્થાય કરીને શ્રમણ મળાવો. ઉપદેશે કરવા તૈયાર,
 જૈન બાન્ધવો હઠીમઠીને, સમ્પાને ચાલો સંસાર. ॥ ૫ ॥
 પશ્ચિત યર્તા મુનિવર મણ્ડલ, જૈનોશ્ચિતિનાં કરશે કામ,
 વ્યાખ્યાનોને કથી રચીને, પૂર્વ મુરિવર રાખે નામ;
 તે માટે મુનિમણ્ડલ મ્હાણે, ધન સ્વર્ચો આવક નરનાર,
 જૈન બાન્ધવો હઠીમઠીને, સમ્પાને ચાલો સંસાર. ॥ ૬ ॥
 જાગો મધ્યો આઝમ સ્વામી, શિષ્યા મારી મુળજો કાન,
 ધર્મમેષને દીલમાં ધારી, ત્યાગ કરોને મિથ્યા માન;
 જ્ઞાપાનીશ્વરી પેટે જૈનો, જાગો આવકને અળગાર,

जैन बान्धवो हळीमळीने, सम्पीने चालो संसार. ॥ ७ ॥
 मिथ्यावादो दूर करीने, धार्मिक सारां कीजे काज,
 धर्म फेलावो करशो जैनो, तेथी रहेशे जाति लाज;
 बुद्धिसागर जैनोदयनां, कार्यो करवां थड हुंशियार,
 जैन बान्धवो हळीमळीने, सम्पीने चालो संसार. ॥ ८ ॥

मुनि सद्गुरु स्तुति.

सवैया एकतीसा.

नमो नमो मुनिवर सुखराजा, वैरागी त्यागी शूरवीर,
 पञ्च व्रतोने प्रेमे पाळे, धर्म ध्यानमां वर्ते धीर;
 देशो देश विहार करीने, उपदेशे छे नरं ने नार,
 नमो नमो मुनिवर सुखराजा, वन्दन होजो वारंवार. ॥ १ ॥
 सङ्घ चतुर्विधमां जे म्होटा, जिनशासनमां जे सुलतान,
 जैनोन्नतिमां जीवन गाळे, धर्मरत्ननुं देता दान;
 सातुं जंगम तीर्थ मुनीश्वर, भवोदधि तारे नरनार,
 नमो नमो मुनिवर सुखराजा, वन्दन होजो वारंवार. ॥ २ ॥
 श्रावकने मुनिवरनुं अन्तर, छिल्लरने सागर उपमान,
 परम प्रभुमां मुनिवर भाख्या, करता पिण्डस्थादिक ध्यान;
 त्रिज्ञानी पण वीर जिनेश्वर, दीक्षा लेवे मुनिनी सार,
 नमो नमो मुनिवर सुखराजा, वन्दन होजो वारंवार. ॥ ३ ॥
 मुनिवर वैयाट्ये राचो, करशो मुनिवरनुं वहु मान,
 मुनि विना नहीं सङ्घ कहावे, आवश्यकमां मुनि भगवान,
 सुरि वाचक पण मुनिवर वेपे, सङ्घ चतुर्विधना आधार,
 नमो नमो मुनिवर सुखराजा, वन्दन होजो वारंवार. ॥ ४ ॥
 व्रत उच्चरवां मुनिनी पासे, आगममां भाख्युं छे स्पष्ट,

પરમ મહોદય જિનવર વન્દુ, વે કર જોડી લાગું પાય. ॥ ૧ ॥
 નય સપ્ત ને ચાર પ્રમાણે, પદ દ્રવ્યો ખાલ્યાં નિર્ધાર;
 સપ્ત ભઙ્ગીમાં રચના કીધી, અનેકાન્તમતની સુખકાર;
 દેશોદેશ વિહાર કરીને, સમજાવ્યા તેં સત્યોપાય;
 પરમ મહોદય જિનવર વન્દુ, વે કર જોડી લાગું પાય. ॥ ૨ ॥
 દર્શન જ્ઞાન ચરિત્રે મુક્તિ, વિસ્તારે સમજાવ્યું તેહ;
 શ્રાવક સાધુ ધર્મ વતાવ્યા, સમજાવ્યા છે પશ્ચે દેહ,
 ઔદયિક આદિ પશ્ચભાવને, કાથિયા સુખથી તેં જિનરાય;
 પરમ મહોદય જિનવર વન્દુ, વે કર જોડી લાગું પાય. ॥ ૩ ॥
 દયા ધર્મના ધોરી સ્વામી, તીર્થંકર ભવ તારણહાર;
 સદ્ગુણ ચતુર્વિધ મહા તીર્થને, સ્થાપી કીધો છે ઉપકાર,
 દ્રવ્ય ક્ષેત્રને કાલ ભાવથી, તત્ત્વ કૃત્યાં છે તેં જિનરાય,
 પરમ મહોદય જિનવર વન્દુ, વે કર જોડી લાગું પાય. ॥ ૪ ॥
 વહુ ઉપકારી શિવ સુખકારી, ગુણ ત્હારા છે અપરંપાર;
 તવગુણ ધ્યાતાં ધ્યેય સ્વરૂપે, ધ્યાતા થાવે છે નિર્ધાર,
 બુદ્ધિસાગર કરુણા કરશો, શરણ શરણ તું છે સુખદાય;
 પરમ મહોદય જિનવર વન્દુ, વે કર જોડી લાગું પાય. ॥ ૫ ॥

નવતત્ત્વસ્વરૂપ.

સંયંયા પૃકર્તાસા.

જડ ચેતન આસ્રવ ને સંવર, નિર્જર વન્ધ અને છે માંધ,
 સપ્ત તત્ત્વ એ ચિત્ત વિચારી, સમજીને પ્રત્યક્ષ પરોધ;
 અજીવ આસ્રવ વન્ધ ત્રણ એ. તેય વિજાનિ હૃદયે પાર.
 સમજી ચેતન સમ્યગ્ જ્ઞાને. ભવજન્યથિ તરંગો નરનાર. ॥ ૧ ॥
 જીવ સંવર નિર્જર ને મુક્તિ, ઉપાદેય નવો છે ચાર.

अनुभवामृत क्षण क्षण पीचो, शुद्धस्वरूपे निशदिन जीवो.
आतम. ॥ ५ ॥

क्षायिकभावे निजपद मळवुं, बुद्धिसागर निजपद भळवुं.
आतम. ॥ ६ ॥

असल फकीरीनी खुमारी.

गजल.

फकीरी त्यां न दीलगीरी, फकीरी अर्पती सिरि;
फकीरी दुःख हरनारी, फकीरी सुख करनारी. फकीरी. १
फोकरनी फाकीओ भरवी, फकीरी दीलमां धरवी;
फोगट नाहि फंदमां फूलुं, भणीने भाव नाहि भूलुं. फकीरी. २
जगत्मां जागवुं ज्योतिः, खर्ह शोधुं जीवनमोति;
अमारे शोधवुं साचुं, हमारे छोडवुं काचुं. फकीरी. ३
हमारे चालवुं देशे, हमारे आत्मना वेपे;
हमारे सर्वनुं सहेवुं, भलामां नित्य चित्त देवुं. फकीरी. ४
अलखना प्रेममां तरवुं, अलखना प्रेममां फरवुं;
बुद्ध्याब्धि प्रेमना प्यारा, फकीरी वेप छे न्यारा. फकीरी. ५

ओध्रवजी संदेशो कहेशो श्यामने-पराग

रामपद.

राम राम रटना लागी छे ज्ञानधी,
पिंडे परगट वसियो आतमराम जो रामराम. ॥ १ ॥
निजगुण रमतो राम कहायो आतमा;
जीव चेतन आतम सहु एनां नामजो. रामराम.

कृष्णस्तवन.

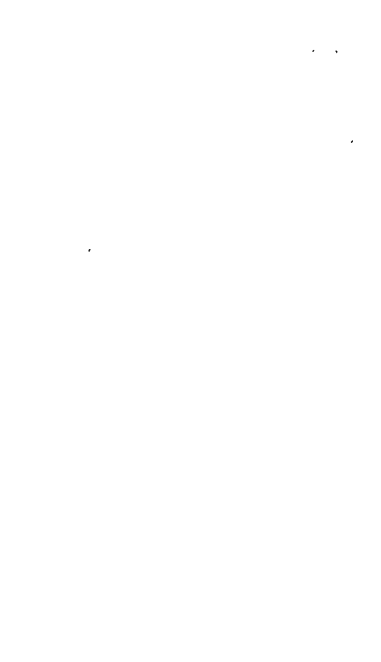
ओधयजी संदेशो कहेजो श्यामने—ए राग.

औदयिक जलधिमां शुं उंघो कृष्णजी,
 रत्नत्रयी लक्ष्मीना स्वामी धीर जो,
 अनन्त निजगुण सृष्टिपालक विष्णुजी,
 गिर्वाणी धारक गिर्धारी वीर जो, औदयिक ॥ १ ॥
 समकित चक्र सुदर्शन हृदये धारता,
 मोहारि जागो अलवेला नाथजो,
 जागतां दुष्टो सहु दूरे भागशे,
 कोइ न शत्रु भरशे तुजथी बाधजो. औदयिक ॥ २ ॥
 प्राणपति परकर्ता भोक्ता तुं थयो,
 परस्वभावे रमतां श्रीभगवानजो,
 आप स्वभावे रमतां सुखड़ां सहु लहे,
 जाग जाग चेतनजी लात्री भानजो. औदयिक ॥ ३ ॥
 परकर्ता परभोक्ता स्वामी नहि हुवे,
 आप स्वभावे रमतां आतमरामजो,
 निजगुण कर्ता परगुण हर्ता ध्यानधी,
 कृष्ण विष्णु ए छे सहु आतम नामजो. औदयिक ॥ ४ ॥
 अनेकान्त दर्शनधी चेतन कृष्ण छे,
 शुद्ध चेतना गोपी विनवे बहालजो.
 मुद्रिसागर सप्त नयोधी आतमा.
 ध्यावो गावो प्रगटे महगल माल जो. औदयिक ॥ ५ ॥

॥ आत्मविज्ञप्ति ॥

॥ वौहचशुं भक्तिनां भार नाणां ए राग. ॥

आतमा अरजी आ उरमां स्वीकारो. ध्याने पोताने तो तारोरे.
 आतमा.

સાહ્ય કરોને પ્રભુ શરણું તમારુ, તારોને સાંભળી પોકારો,
બુદ્ધિસાગર વ્હારે આવોને વાપજી, કરજો સેવકનો ઉદ્ધારોરે.
નેમજી ॥ ૪ ॥

આવશ્યકસ્મૃતિ:

અહીં અહીં સમરતાં, લાહિયે ભવનો પાર;
સત્યદેવ અરિહન્ત છે, તેનો મુજ આધાર. ॥ ૧ ॥
સૂતાં રાતાં વેસતાં, ચાલંતાં અરિહન્ત;
જે ભાવે પ્રાણી સમરશે, થાશે શર્મ અનન્ત. ॥ ૨ ॥
અરિહન્ત મહામન્ત્ર છે, સ્મરજો નર ને નાર;
મક્કલ મોટું જાણિયે, હોવે જગ જયકાર. ॥ ૩ ॥
મનુષ્ય ભવ પામી ભવી, દો કરવાનાં કામ;
દેનેકા ડુકડા ભલા, જપના આતમરામ. ॥ ૪ ॥
બુદ્ધિસાગર જ્ઞાનથી, વે વાતો દિલ ધાર;
દયાધર્મ હૃદયે ધરિ, જપવો શ્રી નવકાર. ॥ ૫ ॥
બુદ્ધિસાગર વાત દોય, સમજી ઘટમાં ધાર;
દયા ધર્મની સેવના, કરવો પરઉપકાર. ॥ ૬ ॥
મુસાફર જીવ જગતમાં, દાન ધર્મ કર ભાઈ;
આંખ મિચાણ કલ્પના, જૂઠી એહ સગાઈ. ॥ ૭ ॥
આતમ તે પરમાતમા, ઘટ ઘટ રહે સમાઈ;
બુદ્ધિસાગર પ્રેમથી, કુંચિ ગુરુણ વતાઈ. ॥ ૮ ॥
કરવાનું વહુ કામ છે, પામી મનુ અવતાર;
મોહે મુંઝી શું મરે, ચેતી આતમ તાર. ॥ ૯ ॥
જ્ઞાન વિણ જીવ અંધ છે, સાન વિના તે ઢોર;

सद्गुरु शिक्षा लांषिने, मूर्ख शिष्य परताय;
कोद्या काननी कुतरी, पेठे ठाम न पाय. ॥ २३ ॥

श्रावकहितशिक्षा.

चाला चरि जिनभर-ए राग.

श्रावक हितशिक्षा तुं हृदये सारी धारजे रे,
हिंसा चोरी चुगली निंदा दोषो धारजे रे;
साची श्रद्धा जिननी राखी, आत्म अनुभव,
अमृत चाखी, पोताने तुं भवजलधिधी तारजे रे. श्रावक. १
श्रावकनां व्रत उचरी ठेके, करजे कृत्या धर्म विवेके;
कर्माष्टक क्रोधादिक शत्रु विडारजे रे. श्रावक. २
जिन शासनने बहु अजवाली, द्वेष क्लेश इत्यादिक टाळी;
चित्तवृत्तिने आत्मस्वरूपे ठारजे रे. श्रावक. ३
सद्गुरुशरण ग्रहीने सारुं, त्यज तुं लागे जेह नठारुं;
बुद्धिसागर सद्गुरु शिक्षा धारजे रे. श्रावक. ४

अनुभवद्राससति:

छपायाछन्द.

परम महोदय श्री परमेश, वन्दु भावे श्री जिनेश;
भजन स्मरण कीर्तन तव सेव, शाश्वत अनुभव अमृतमेव,
अन्तर तव सरस्वो मुज देश, परम महोदय श्री परमेश. ॥१॥
सत्ताथी जोतां नहि भेद, सिद्धसमो वर्ते छे वेद
स्वरूप भूली हायों रत्न, कयों न किंचित् चेतन यत्न;
परस्वभावे पामुं खेद, सत्ताथी जोतां नहि भेद. ॥ २ ॥

अंधा आगळ दर्पण फोक, समजे नहि त्युं मोही लोक;
मोहीने प्रगटे नहि ज्ञान, बाहिरा आगळ जेवुं गान. ॥ ११ ॥

दृष्टिरागी मोही मूढ, समजे नहि अन्तरनुं गूढ;
सद्गुरुवाणी सुणे न कान, तेने प्रगटे नहि निजे भान,
अशुभ व्यवहारे छे रूढ, दृष्टिरागी मोही मूढ. ॥ १२ ॥

जिनवाणीनो मनमां वास, श्रद्धा साची समजे खास;
वर्ते निश्चयने व्यवहार, सद्गुरु आणा ग्रहीने सार,
उत्तम तेनो छे संन्यास, जिनवाणीनो मनमां वास. ॥ १३ ॥

भिन्न भिन्न जड चेतन ग्रहे, उपादेय चेतन सद्देह;
भिन्न भिन्न लक्षणथी बोध, गुणनो अन्तर करतो शोध,
औदायिकथी न्यारो मन रहे, भिन्न भिन्न जड चेतन ग्रहे. ॥ १४ ॥

रागद्वेष छे बाहिर योग, ए नहि साचो मव्यो जोग;
क्षायिक भावे केवल योग, सत्य योगने जाणो लोक,
सुख दुःख बाह्य विषयमां रोग, रागद्वेष छे बाहिर योग. ॥ १५ ॥

रागद्वेषादिक दुःख मूळ, अज्ञाने वर्ते ए भूल;
अनंत भवनां कीधां पाप, चतुर्गति पाप्म्या संताप,
अज्ञाने मोटुं ए शूल, रागद्वेषादिक दुःखमूळ. ॥ १६ ॥

राग दोषने त्यागे त्याग, धरजो चेतन तच्चे राग,
चेतन वस्तु साची खरी, ते में हृदये भावे धरी;
भाखे छे जिनवर वीतराग, राग दोषने त्यागे त्याग. ॥ १७ ॥

समजो पद्द्रव्योनुं ज्ञान, तेथी जाशे ममता मान;
अन्तरनुं अजवाळुं ओर, मिथ्यातम व्यापे नहि घोर,
आत्मानुभव अमृतपान, समजो पद्द्रव्योनुं ज्ञान. ॥ १८ ॥

चेतन भावे चेतन रहे, शुद्ध चेतना चेतन लहे;
अन्तर दृष्टि स्थिरोपयोग, आतम भोगवतो सुख भोग;

चेतनना उपयोगे धर्म, बाहिर भावे बांधे कर्म;
बाहिर्हेतु संयम वेश, व्यवहारे छे मुनिनो वेष,
बाहिर संयमथी छे शर्म, चेतनना उपयोगे धर्म. ॥ २८ ॥

चेतनव्यक्ति माटे सहु, जाणंताने शुं बहु कहु,
शुद्ध भावमां चेतन वसे, तेथी कर्मावरणो खसे;
शुद्ध विचारे संयम ग्रह, चेतन व्यक्ति माटे सहु. ॥ २९ ॥

साची चेतननी छे भक्ति, भक्तिथी प्रगटे छे शक्ति;
साचो साहिव सेवो भाइ, चेतन भावे सत्य सगाइ,
प्रकटे परमात्मनी व्यक्ति, साची चेतननी छे भक्ति. ॥ ३० ॥

भक्ति महिमा अपरंपार, चेतन भक्ति सहुमां सार;
भक्तिथी थाशो भगवान, भक्ति सर्व गुणोनी खाण,
तार तार आत्मने तार, भक्ति महिमा अपरंपार. ॥ ३१ ॥

भक्तिमां मळशे जो जीव, भक्तिथी थाशे ते शीव;
चेतन भक्तिमां जो प्रेम, हरतां फरतां वर्ते क्षेम;
आत्मानुभव लहे सदीव, भक्तिमां मळशे जो जीव. ॥ ३२ ॥

पर आलम्बन जिनवर देव, साची केवल ज्ञानी सेव,
जिन पूजनथी पूजक थाय, जिन ध्याने तेवो थइ जाय;
मिथ्या मतनी त्यागो देव, पर आलम्बन जिनवर देव. ॥ ३३ ॥

बाहिर विषये हर्ष न शोक, फोगट माने मोही लोक,
समभावे करवुं सहु काम, लेवुं श्री जिनवरनुं नाम;
समजे वीरला सज्जन लोक, बाहिर्विषये हर्ष न शोक. ॥ ३४ ॥

पुष्टालम्बन गुरुने भजी, गुणगण माला अन्तर सजी,
ध्यावो साचो आत्मराम, अनेक नामो पण नाहि नाम;
पुद्गल ममता ज्ञाने त्यजी, पुष्टालम्बन गुरुने भजी. ॥ ३५ ॥

आत्मप्रभु भजवामां भाव, भवजलधिमां साचुं नाव,

उपाधिने अळगी करी, समता स्थिरता दीलमां धरी,
 सत्ता ध्यावो चेतनतणी, प्रगटे व्यक्ति चेतनमणि;
 मान मान शिक्षा छे खरी, उपाधिने अळगी करी. ॥ ४५ ॥
 सेवो सुखकर चेतनराम, तेथी सरशे सघळां काम,
 राम राम चेतन छे साच, ते विण जाणो सघळुं काच,
 ठरशो तेथी निर्भय ठाम, सेवो सुखकर चेतनराम. ॥ ४६ ॥
 तुज सेवनथी सेव्युं सर्व, तुज सेवनथी नासे गर्व,
 तुजमां सर्व समायुं अहो, चेतनभावे चेतन रहो;
 तुज रमणतां रुडुं पर्व, तुज सेवनथी सेव्युं सर्व. ॥ ४७ ॥
 तुज दर्शनथी भ्रान्ति जाय, तुज दर्शनथी शान्ति थाय,
 तव दर्शनथी सत्यानन्द, तव दर्शनथी विघटे फन्द;
 चेतन दर्शन सन्तो गाय, तव दर्शनथी भ्रान्ति जाय. ॥ ४८ ॥
 तव दर्शनथी शाश्वत सुख, तव दर्शनथी जावे दुःख,
 तव दर्शनथी जग जयकार, तव दर्शनथी स्थिरता सार;
 तव दर्शनथी भागे भूख, तव दर्शनथी शाश्वत सुख. ॥ ४९ ॥
 सत्य सत्य दर्शन तव सार, तव दर्शनथी नासे मार,
 तव दर्शनने योगी चहे, तव दर्शनने वीरला लहे;
 तव दर्शननो सहुने प्यार, सत्य सत्य दर्शन तव सार. ॥ ५० ॥
 श्वासोश्वासे चेतन ध्यान, हरतां फरतां चेतन भान,
 रटना हृदये लागे खरी, जन्म मरण तव नावे फरी;
 अन्तर अनुभव भासे ज्ञान, श्वासोश्वासे चेतन ध्यान. ॥ ५१ ॥
 प्रवृत्तिमां पडे न चैन, आतम अनुभव प्रगटे घेन,
 द्वेष क्लेश इर्ष्यादिक टळे, चेतनता चेतनमां भळे;
 दीवस सरखी भासे रेन, प्रवृत्तिमां पडे न चैन. ॥ ५२ ॥
 अनुभवी चेतनमां रमे, चेतन स्मरण मनन मन गमे,

मङ्गलमां मङ्गल छे एह, रत्नत्रयीतुं चेतन गेह,
 चेतन पूजे ने पूजाय, अद्भूत आत्मनो महिमाय;
 शोधो चेतन वसियो देह, मङ्गलमां मङ्गल छे एह. ॥६२॥
 चेतन जाण्याविण सहु धूल, अमूर्त चेतननुं नहि मूल,
 अनाद्यनन्ति स्थिति धेर, चेतन भवसागरने तरे;
 चतुर चेतन सत्य अमूल्य, चेतन जाण्याविण सहु धूल. ॥६३॥
 सहज स्वरूपी चेतनराम, क्षायिकभावे ठरतो ठाम;
 पुरुषोत्तम जे पुरुष पुराण, पद्मव्योमो सम्यग् जाण,
 असंख्यप्रदेशी रुहुं गाम, सहज स्वरूपी चेतन राम. ॥६४॥
 हेय ज्ञेय छे सहु वाढ्यार्थ, सुखकर अन्तर गुणनो सार्थ;
 चेतन सेवाथी सुख मळे, मोहमायादिक दोषो टळे;
 चेतन आदरवो परमार्थ, हेय ज्ञेय छे सहु वाढ्यार्थ. ॥६५॥
 जाग जागे अव चेतन जाग, कर तुं शाश्वत सुखनो राग;
 धार धार चेतन अव टेक, कर तुं शाश्वत ज्ञान विवेक,
 सदुपयोगे धर वैराग्य, जाग जाग अव चेतन जाग. ॥६६॥
 आत्म धर्मे निशदिन राच, चेतनना धर्माने याच;
 सदुपयोगे निर्मलहंस, चेतन धर्मां सत्य प्रशस्य,
 अनुभव योगे हर्षे माच, आत्म धर्मे निशदिन राच. ॥६७॥
 अष्ट सिद्धि स्त्राद्धि भण्डार, याचक चेतन छे दातार;
 परमात्म पोते तुं खास, धर तुं निज शक्ति विश्वास,
 प्राप्ते भवजलधिनो पार, अष्ट सिद्धिस्त्राद्धि भण्डार. ॥६८॥
 गळजे चेतन शिवपुर वाट, चरण करणनुं रचजे हाट;
 अन्तर गुणना घटजे घाट, धोजे र्म मेळतो वाट;
 धेसीस नहि कुमतिनी खाट, वळजे चेतन शिवपुर वाट. ॥६९॥
 चाल चाल चेतन शिव पन्थ, बांची सुत्रां ने सदग्रन्थ;

મન્ત્રતન્ત્ર ફલે સહુ, શીયલના તેજથકી.
 શીયલથી માન સહુ, દુનીઆમાં થાય છે,
 શીયલને ધારવાથી, સ્મરદોષ મારવાથી;
 ભવજલનિધિ ક્ષેમ, સહજ તરાય છે.
 દેવવૃન્દ ગુણગાય, શરીર નિરોગી થાય;
 બ્રહ્મવ્રત ધારવાથી, મુયશ પમાય છે. ॥ ૧ ॥
 વિઘ્નવૃન્દ નાશ થાય ભૂત પ્રેત વશ થાય;
 શીયલ સુગુણ ગૃહ, મક્કલનું દ્વાર છે,
 જેવું બોલે તેવું થાય, સહુ દોષ દૂર જાય.
 શીયલ ધારકજન ધન્ય અવતાર છે;
 શીયલ સુગન્ધિ વેશ, શિયલથી શુભ વેષ,
 શિયલને સાગરની ઉપમા પ્રમાણ છે.
 નરનારી ધરો સહુ શિયલ સન્નાહ અંગ;
 ધીનિધિ શીયલ સત્ય જીવનનો પ્રાણ છે. ॥ ૨ ॥

દયામહિમા.

મનહરહન્દ.

દયા દુઃખ હરનારી, દયા મુખ કરનારી,
 દયા ગુણગૃહ વેશ, દયાથકી ધર્મ છે;
 દયાવિના તપ યમ ધ્યાન સહુ ફોક અહો,
 દયાથકી દેવગતિ સિદ્ધિસૌધર્મ છે;
 દયાવિના વ્રત કોઈ સફલ ન થાય ભવ્ય,
 દયા કલ્પવૃક્ષ અને શેષ વ્રત વાડ છે.
 દયા કામકુંભ અને દયા સ્પર્શમણિ સત્ય;
 દયાવિના મુક્તિ મ્હેલ વંધ તો કમાડ છે. ॥ ૧ ॥

शीदने रह्यो मुंझाईरे. जीवलडा. ॥ १ ॥

मन माने मकलायो, पण स्पर्शमाणे नहि पायो;
लाख चोराशी जायोरे. जीवलडा. ॥ २ ॥

मनमां लाग्युं प्यारुं, तेवुं तें दील धायुं;
पण जीवन जावे हायुंरे. जीवलडा. ॥ ३ ॥

प्रभुभजनने भूल्यो, मायाना दरिये डुल्यो;
फुलणजी फोगट फुल्योरे. जीवलडा. ॥ ४ ॥

धारीने जोजे धीरा, अन्तरना म्हारा वीरा;
बुद्धिसागर शरारे. जीवलडा. ॥ ५ ॥

चेतनने उपदेश.

राग थाळः

चेतनजी चेतो प्यारा रे, जंगमना जोगी,
अलखरूप आधारा रे, जंगमना जोगी;
अवधूत स्वरूपे रमवुं, दुनीआमां ज्यां त्यां भमवुं,
आहुं अवहुं खमवुं रे. जंगम. १

औदयिक भावो वारी, अन्तरमां सुरता धारी;
फरवी शिव तैयारी रे. जंगम. २

ज्ञानिनी संगे रहेवुं, समभावे सर्वे सहेवुं;
कोइने कांय न कहेवुं रे. जंगम. ३

चेतननी बलिदारी, तेनी छे साची यारी;
बुद्धिसागर धारी रे. जंगम. ४

जीवने जागवानो उपदेशः

थाळ राग.

जीवलडा जोने जागी रे, वेळा बहु बीती,

भजन करले भजन करले-ए राग.

चेती ले झट चेती ले जीव, धार जिनवर धर्म रे;
 मायामां मस्तान थातां, लेहे न शाश्वत शर्म रे. चेती. ॥ १ ॥
 अस्तिनास्ति धर्म चेतन, भेदाभेद विचार रे;
 अनेकान्त छे आत्मनुरूप, समजी आतम तार रे. चेती. ॥ २ ॥
 शुद्धरूपी साहिवो छे, अनन्तगुण आधार रे;
 शुद्ध ध्याने ध्याववाधी, आवे भवनो पार रे. चेती. ॥ ३ ॥
 आनन्दालय आतमा तुं, जाग झटपट जाग रे;
 बुद्धिसागर आत्मध्याने, धरजे दीलमां राग रे. चेती. ॥ ४ ॥

भजन करले भजन करले-ए राग:

जाग जीवडा जाग जीवडा, जाणी लेजे धर्म रे;
 भ्रान्तिथी जंझाळ राची, शीदने वांधे कर्म रे. जाग. ॥ १ ॥
 भाइ भगिनी पुत्र दारा, जूठो सहु परिवार रे;
 जुठां सगपण दुनिआनां, साच चेतन धार रे. जाग. ॥ २ ॥
 स्वारथिया संसारमांहि, मोहे वनीने अन्ध रे;
 कर्म वांधे अभिनवां तुं, पररमणता बन्ध रे. जाग. ॥ ३ ॥
 अनन्तशक्ति साहिवो तुं, चेत चेतनराम रे;
 शुद्धभावे सुख अनंतुं, भोगवे गुण धाम रे. जाग. ॥ ४ ॥
 ज्ञान दर्शन चरण भोक्ता, चेतन शुद्ध स्वरूप रे;
 बुद्धिसागर आत्मध्याने, विघटे भवभय धूप रे. जाग. ॥ ५ ॥

प्रभुरटन उपदेश.

भजन करले भजन करले-ए राग.

रटन कर मन रटन कर मन, रटन कर अरिहन्तरे;

द्रव्यं वली भाव भेद, आश्रवना परिहारः;
 एक चेतन शुद्धरूपे, चेतना मुखकाररे. साच. ॥ ४ ॥
 लक्ष्य लक्षण आत्मानुं, धरजे प्रेमे ध्यानरे;
 द्रव्य गुण पर्याय जाणी, शुद्ध पामो स्थानरे. साच. ॥ ५ ॥
 शुद्ध चेतन ध्यावतां भाइ, सत्य मुख निर्धारहे;
 शुद्धिसागर ज्ञान योगे, सफल मनु अवताररे. साच. ॥ ६ ॥

सत्य जागृति प्रेरणा.

भजन करले भजन करले—पराग.

जागरे जीव जागरे जीव, आयुष्य चालुं जायरे;
 अज्ञभावे उंचवार्था, चेतन धन तुंदायरे. जागरे. ॥ १ ॥
 अनन्त लक्ष्मी आत्मनी छे, धर तनो उपयोगरे;
 वाळ लक्ष्मी दुःखदार्था, विषयो विषना रोगरे. जागरे. ॥ २ ॥
 अनन्त गुणतुं धाम आत्म, तुं नहि वाळ पदार्थ रे;
 अम्ली शाश्वत शुद्ध म्ली, चेतन तुं परमार्थ रे. जागरे. ॥ ३ ॥
 पञ्चधा जे ज्ञान भाग्युं, ते पण तुज्मां समायरे;
 शुद्धिसागर आत्मध्याने, जांतां सर्व जणाय रे. जागरे. ॥ ४ ॥

दिव्यशिक्षा.

भजन करले भजन करले—पराग.

समज दीलमां समज दीलमां, धर्म कर्म एक साचरे;
 आत्महीने मूर्खाने भाइ, प्रती न पुढल काचरे. समज. ॥ १ ॥
 सत्य धन निज आत्मतुं छे, अवर म लेंगो आचरे;
 धेतन विण सत् मोहदार्था, लुटो आत्म संवाचरे. समज. ॥ २ ॥
 दो काचा संभ जेवो, सौंदर्य पोरन पाने;
 अपिच भाव जाणीने जीव, त्याजे होत आचरे. समज. ॥ ३ ॥
 तां तां पास जाणी, तांता समज जाचरे;

वीती वेळा पाळी नहि आवे.

भजन करले भजन करले—ए राग.

वीती वेळा आवशे नहि, जीवलाडा झट चेतरे,
 उंधे उंधण आळसु शुं, काळ झपाटो देतरे. वीती. ॥ १ ॥
 रात्री जावे दीवस जावे, व्यतीत वर्षी थायरे;
 जाणे मोटो थाय न्हानो, चित्ती नहि चैतायरे. वीती. ॥ २ ॥
 जेवां गगने वादळां छे, तेवां तन धन रूपरे;
 जाणी चित्तीमां जागतां जीव, होत न भवभय धूपरे. वीती. ॥ ३ ॥
 बाप चाले मात चाले, वृद्ध युवा ने वाळ रे;
 जन्म्यां तेने मरण माथे, क्यु न मूके काळरे. वीती. ॥ ४ ॥
 काल करवुं आज कीजे, कीजे न धर्मे वार रे;
 प्रभु भजील्यो भावथी भाइ, होवे सफल अवताररे. वीती. ५
 खूंची खटपटमां अरे तें, कीधो न धर्म लगाररे;
 हजी समय छे धर्म माटे, चेतन मनमां धाररे. वीती. ॥ ६ ॥
 समज चेतन सानमां अव, जीवन धर्मे गाळरे;
 बुद्धिसागर धर्मथी जग, होवे मंगल मालरे. वीती. ॥ ७ ॥

शब्दसृष्टि विद्वत्ता.

भजन करल भजन करले—ए राग.

शब्द सृष्टि बहु वनी जग, भाषानो नहीं पाररे;
 चेतन हीरो चूकीने भाइ, आयु न एळे हाररे. शब्द. ॥ १ ॥
 बाह्य विद्या वासनाथी, होवत तत्त्वे भूलरे;
 मायांनी जंझाळथी सह, होवत अन्ते धूलरे. शब्द. ॥ २ ॥
 अतुर चेतन चैतीले चित्त, अनेकान्त मत धाररे;
 उपादेयज आतमा एक, जाणीने नहीं हाररे. शब्द. ॥ ३ ॥
 शुद्ध चेतन रूप त्हाह, अंसख्यप्रदेशी भूपरे;
 भूली वाल्हम भान त्हाह, शुं पडे भवकूपरे. शब्द. ॥ ४ ॥

समयनो उपयोग.

भजन करले भजन करले-ए राग.

समय पामी समय पामी, चेतन चित्तमां जागरे;
 शुद्धभावे रूद्धि तहारी, कर तुं तेनो रागरे. समय. ॥ १ ॥
 बाह्यवृत्ति त्यागीने झट, चंचल योग निवाररे;
 असंख्यप्रदेशी तीर्थ तहारुं, करजे शिघ्रोद्धाररे. समय. ॥ २ ॥
 नित्यानित्य स्वभावथी तुं, अनेकान्त मत रूपरे;
 निश्चयथी तुं शुद्ध चेतन, शाश्वत ज्ञान स्वरूपरे. समय. ॥ ३ ॥
 ध्यान ध्याता ध्येय रूपे, चेतन सुखकर एकरे;
 हेयोपादेय ज्ञेय ज्ञाने, करजे सत्य विवेकरे. समय. ॥ ४ ॥
 बाहिर अन्तर परमरूपे, आत्म तुं निर्धाररे;
 बुद्धिसागर आत्मध्याने, होवे भवनो पाररे. समय. ॥ ५ ॥

बाह्यममतानो त्याग.

भजन करले भजन करले-ए राग.

चेत झटपट चेत झटपट, जीवलडा झट चेतरे;
 भान भुले शुं अरे जीवें, काल झपाटा देतरे. चेत. ॥ १ ॥
 जेनी हाके धरणी धूजे, तेवा चाल्या जायरे;
 अमर नहि कोइ दुनियामां, मोहे शुं मकलायरे. चेत. ॥ २ ॥
 पुण्य योगे पामियो तें, मानवभद सुखकाररे;
 हस्त चढियो हीरो आत्म, हारिश नहि निर्धाररे. चेत ॥ ३ ॥
 चूकिश नहिरे चतुर चेतन. अन्तर करजे शोधरे;
 बुद्धिसागर आत्मध्याने, प्रगटे अनुभवबोधरे. चेत. ॥ ४ ॥

वीरस्तवन.

मान मायाना करनारारे-ए राग.

प्रभु वीर जिनेश्वर प्यारारे,
 मुज प्राणतणाछो आधारार;
 सिद्ध सनातन निर्मलज्योति, शाश्वत सुख निर्धारा;
 क्षायिकभावे गुणवर्या सहु, जिनवर जगजयकारारे. प्रभु. ॥१॥
 सुखकर दुःखहर चरम जिनेश्वर,
 बसियाछो दिलमांहि म्हारा;
 बुद्धिसागर विभु वीरना नामथी,
 होवे सफल अवतारारे. प्रभु. ॥२॥

अथ श्री सिद्धाचल दुहा.

रत्नत्रयी धारक प्रभु, ऋषभदेव अरिहंत;
 नमित सुरासुर इंदचंद, भव भंजन भगवंत. ॥ १ ॥
 जयजय आदि जिणंद श्री, केवल कमलानाथ;
 सिद्धाचल गिरिमंडणो, सेवक करो सनाथ. ॥ २ ॥
 पूर्व नवाणु वार ज्यां, आव्या ऋषभ जिणंद;
 ते सिद्धाचल वंदीए, कापे भवभयफंद. ॥ ३ ॥
 प्रायः ए गिरि शाश्वतो, महिमा अपरंपार;
 सम्यग् दृष्टि जीवने, निमित्त कारण धार. ॥ ४ ॥
 चार हत्यारा पातकी, ते पण ए गीरि जाय;
 भावे जिनवर भेटतां, मुक्तिवधुमुख पाय. ॥ ५ ॥
 द्रव्यभाव दु मेदथी, सेवो तिरथ एह;
 उपादान निमित्त योग, समर्थथी शिवगेह. ॥ ६ ॥
 कर्मरोगने टाळवा, उत्तम छे आधार;

ते नीलेश वंदीष्ट, आने नदि उगी काग. ॥ ३० ॥
 पर्येकर ए मायगी, जगमाणि शिखायः ॥ ३१ ॥
 ते नीलेश वंदीष्ट, रुद्रा जग भराय. ॥ ३२ ॥
 अनेन गिरिगुण गावता, गुणगुण पद प्रगाय. ॥ ३३ ॥
 तेह गगोपर वंदीष्ट, रुद्रो अरुणर गाव. ॥ ३४ ॥
 मुक्तिरात्र गावत गिरि, वने कात्र भनादिः ॥ ३५ ॥
 विनय विरंके बंदना, दृढजे मरि उगाधि. ॥ ३६ ॥
 विजयपद माये भयो, मार्गक नाम गुहायः ॥ ३७ ॥
 ते गिद्धाण्य वंदीष्ट, परिषा निय गुहाय. ॥ ३८ ॥
 गाता गुपद गिरीजने, गिरीश पद पद प्रायः ॥ ३९ ॥
 तेह गिद्धाण्य वंदीष्ट, मनुजजन्य भवि पाय. ॥ ४० ॥
 मण्डरिज जम ध्यानधी, प्राणी पांते धायः ॥ ४१ ॥
 भयज गिरिगुण गावता, उपादान पद पाय. ॥ ४२ ॥
 जयंत गिरि जयने करे, सेवना निगदीनः ॥ ४३ ॥
 भविजन मन गुरुररु मदा, आत्ममयभावे धीन. ॥ ४४ ॥
 कंचन गिरिने निहाळीष्ट, लही गुरुगवधी ज्ञानः ॥ ४५ ॥
 बंदो सेवो भावधी, भावे निजपद धान. ॥ ४६ ॥
 भावे भक्ति भरे करी, धित एक धियर ठायः ॥ ४७ ॥
 सिद्ध क्षेत्र संभाळीने, भाव कर प्रगाय. ॥ ४८ ॥
 आत्म परमात्म लही, कर्मनाशने कानः ॥ ४९ ॥
 महागिरिने वंदीष्ट, भवाभंघिमां क्षान्त. ॥ ५० ॥
 अमरकंदने ओळखे, आत्म अमर लहायः ॥ ५१ ॥
 भावे भाविपण भेटीष्ट, जन्म जन्म दुःख जाय. ॥ ५२ ॥
 घेर घेर विकृपा त्यज्जी, जयभावे भावे जेहः ॥ ५३ ॥
 भी सिद्धाचल बंदो, ते पासे सिवगेह. ॥ ५४ ॥

त्यजी प्रभुता वाहनी, आदीश्वर जिनआण;
 धारी गिरि ए वंदीए, वंदन होय प्रमाण. ॥ ४५ ॥
 माया तृष्णा परिहरी, शरण ग्रही जिन आण;
 श्री सिद्धाचल वंदीए, प्राप्ति पद निर्वाण. ॥ ४६ ॥
 तन मन धन ममता त्यजी, भज समता घटमांय;
 भोव गिरिने वंदतां, लहीए नहि दुःख क्यांय. ॥ ४७ ॥
 पुण्यराशि शुभ भावथी, मणि कंचन गिरिराय;
 शुद्ध भावथी सेवीए, अनेकांत मत पाय. ॥ ४८ ॥
 तारक वारक चउगति, अचल महोदय नाम;
 ते सिद्धाचल वंदीए, ठरीए निजपद ठाम. ॥ ४९ ॥
 जग जयवंतु तीर्थ ए, सहु तीर्थ शिरदार;
 भव्यो भाले भावथी, पामे भवजल पार. ॥ ५० ॥
 शांत स्वभावे निर्मला, मुनिवर ए गिरि पाय;
 अलख अमरपद पामीया, शुद्ध परिणति ध्याय. ॥ ५१ ॥
 प्रदेश शत्रुंजयतणा, नयनानंद करंत;
 विश्वपूज्य गिरि वंदीए, लहीए भवजल अंत. ॥ ५२ ॥
 राम भरत ज्यां आविया, महिमा सुणी अपार;
 गिरिसेवन गिरूआ थइ, लह्या सद्गति निरधार. ॥ ५३ ॥
 पांडव प्रमुखा ए गिरि, आव्या मन उल्लास;
 भावे गिरिवर सेवतां, मुक्तिपुरीमां वास. ॥ ५४ ॥
 सर्वज्ञ पद साधीयुं, संव प्रद्युम्नकुमार;
 ते सिद्धाचल वंदीए, नाशे कर्मविकार. ॥ ५५ ॥
 संप्रति काले आवीया, त्रेविशे जिनराय;
 तेवीश विषय शमाववा, भजीए गिरिवर राय. ॥ ५६ ॥
 जिनाज्ञा जिनतत्त्वनी, करणी कहे निष्काम;

निरुपाधिपद एहथी, पामे कहे जिणंद;
 मतिमंत माहिमा स्तवे, शुं जाणे मतिमंद. ॥ ७० ॥
 अनेकार्थ पदार्थ तो, सात नये ग्रहवाय;
 व्यवहारे निमित्तता, निश्चयथी निजमांय. ॥ ७१ ॥
 परस्पर सापेक्षथी, वर्ते नयो सदाय;
 नयोथकी शब्दार्थने, कहेता श्री जिनराय. ॥ ७२ ॥
 अनेकांत श्रद्धा ग्रही, विमलेश्वर गिरिराय;
 वंदो भावे भविजना, कर्म मर्म दूर जाय. ॥ ७३ ॥
 निश्चल आत्मस्वरूपनी, सिद्धि जेथी थाय;
 ते सिद्धाचल वंदीए, संवर गुण प्रगटाय. ॥ ७४ ॥
 द्रव्य भावथी वंदतां, आत्म समाधि पाय;
 द्रव्यभाव समज्या विना, गिरिगुण नहि गवाय. ॥ ७५ ॥
 गिरिवर प्रति पगलुं भरे, ज्ञानपणे जे कोइ;
 निर्मल आत्म करे तदा, पापपंक सव धोइ. ॥ ७६ ॥
 वाढांतरथी शुद्ध थइ, राखे स्थिरोपयोग;
 गिरि चढतां समता वरे, पामे निजगुण भोग. ॥ ७७ ॥
 आलोयण ले पापतुं, सुणी गुरुमुख उपदेश;
 सिद्धाचल गिरि सेवीने, पामे अविवल देश. ॥ ७८ ॥
 आलोचे नहि पापने, मूके न माया बाल;
 सिद्धाचल तस शुं करे, जो परपरिणति चाल. ॥ ७९ ॥
 कर्मा कर्म आलोचना, श्रद्धाथी करनार;
 पामे ते परमार्थने, जिन आज्ञा शिर धार. ॥ ८० ॥
 ओथ न करीए कोइ शुं, धरी मनमां विश्वास;
 श्री सिद्धाचल वंदीए, त्यागी पुढल आश. ॥ ८१ ॥
 विषयोन्मादि चित्तने. वश करवाने हेतः

- तब जा पय पुजा करी, मुक्ति क्यूँ मिले। ॥ ८२ ॥
 धारा नाराजुं जे करे, समझी नगरधरः
 आपस मार्गोच्छेदना, लड़े न भरपूर पुर। ॥ ८३ ॥
 विभिन्नरूप पूजन करे, नामे कर्म कर्मरः
 सारेमानेरे विचारा, को राजा कोन रंक। ॥ ८४ ॥
 भक्ततावर पद मट लड़े, करुणा निर्मल मेरुः
 साधक भारे चेतना, सिद्धानंद गुणधर। ॥ ८५ ॥
 भास सकल दिन मारगे, मकल मनुष्य भरतारः
 श्री सिद्धाचल देवता, भानंद हर्ष भवार। ॥ ८६ ॥
 अमृत फलने भावना, कल्याण सम पदः
 बंदो पूजो भविमना, पांच निर्मल देह। ॥ ८७ ॥
 कामधेनु सम व गिरि, वंशिन कल दातारः
 बंदो पूजो भविमना, भक्त्य पद करनार। ॥ ८८ ॥
 कामधेनु सम पद गिरि, पंचम गनिने देवः
 बंदो पूजो भविमना, श्री अमृतनय भोज ॥ ८९ ॥
 करी करीने नहीं मळे मानव भवनो देवः
 बंदो पूजो भविमना, सिद्धाचल गिरि पद। ॥ ९० ॥
 मनुष्य जन्म पापी भवि, भेटे नहि गिरि पदः
 मानुं मान उदर विष, रहीषा प्राणी नेह। ॥ ९१ ॥
 शशी सूर्यवन पद गिरि, कर्मनुं भावोद्यान।
 बंदो पूजो भविमना, मगटे निर्मल ज्योत। ॥ ९२ ॥
 गुरुता मेरु तणी परे, तेनी ज.मां थाय।
 जे सिद्धाचल बंदता, निर्मल श्रद्धा थाय। ॥ ९३ ॥
 ए सम जग कोनो नहि जोतां महा उपकारः
 ते सिद्धाचल बंदीए होवे जय जयकार। ॥ ९४ ॥

मोहमायागिरि भेदवां, पाविसम तस अवदात;
 ते सिद्धाचल वंदीए, करीए निर्मल यात्र. ॥ ९५ ॥
 वर्णन वाणीथी कर्युं, कदीय न पूरुं थाय;
 ते सिद्धाचल वंदीए, महिमानंत कथाय. ॥ ९६ ॥
 अधुना पंचमकाळमां, वर्ते तस महिमाय;
 ते सिद्धाचल वंदीए, भव भव भावट जाय. ॥ ९७ ॥
 भावे यात्रां जे करे, पामे मुक्ति तेह;
 ते सिद्धाचल वंदीए, कर्म रहे नहिं रेह. ॥ ९८ ॥
 भवजलधितट पामवा, उत्तम एहज झाझ;
 ते सिद्धाचल वंदीए, सिद्धे सघळां काज. ॥ ९९ ॥
 विमलेश्वर सेवन थकी, उपजे सिद्धि उदार;
 ते सिद्धाचल वंदीए, पंचमगति सुखकार. ॥ १०० ॥
 श्री चिद्धाचल स्पर्शना, करीने चरम जिनेश;
 योजनगामिनी वाणीथी, दीधो छे उपदेश. ॥ १०१ ॥
 कार्तिक शुक्ल पूर्णिमा, दिन करशे जे यात्र;
 अल्पकाळमां ते भवि, थाशे सद्गतिपात्र. ॥ १०२ ॥
 तीर्थेश्वर दर्शन थकी, निर्मल दृष्टि होय;
 ते सिद्धाचल वंदीए, अवर नहीं जग कोय. ॥ १०३ ॥
 अंतर शुद्धि वाह्यथी, निमित्त कारण भाळ;
 अंतर तत्त्व विवर्णना, करशे समजु ल्याल. ॥ १०४ ॥
 द्रव्य दुभेदे भावथी, सम्यग् ग्रही अवबोध;
 ते सिद्धाचल वंदीए, करी चंचलता रोध. ॥ १०५ ॥
 मतिमंदनी वर्णना, तेतो वाळक चाल;
 बुद्धिसागर वंदतां, पामे मंगल माल. ॥ १०६ ॥
 संवत ओगणीश उपरे, वासठनी शुभ शाल;

शब्दनये दृष्टि करी, विशुद्ध कर व्यवहार;
 व्यवहारे शुद्धि करी, समरूढता धार. ॥ ११ ॥
 समाभिरूढ प्राप्ति करी, एवंभूतता पाय;
 शुद्ध पर्याये आत्मनी, सिद्ध बुद्धता धाय. ॥ १२ ॥
 अशुद्ध पर्याये करी, आत्माऽशुद्ध कहाय;
 रागी द्वेषी आत्मा, काल अनादि न्याय. ॥ १३ ॥
 वर्ते युं भवचक्रमां, भूली निजपद भान;
 सद्गुरु संगे सहजमां, प्रगट्युं शुद्धु ज्ञान. ॥ १४ ॥
 भेद ज्ञाननी दृष्टिही, कीधो निजपर भेद;
 निजपर्याय विशुद्धिमां, कदा न वर्ते खेद. ॥ १५ ॥
 निजपद अभय विलोकतां, नाटो भय तो दूर;
 आत्मिक अनुभव जागतां, वर्ते आनंदपूर. ॥ १६ ॥
 क्षायिक नवलब्धि जगे, करतां निजपद ध्यान;
 कैर्यु अनंता ज्ञानीए, पाम्या निर्मल स्थान. ॥ १७ ॥
 सार्थकता छे ज्ञाननी, ध्यान सदा सुखकार;
 सत्य सत्य जिनवाणीनुं, सार सारमां सार. ॥ १८ ॥
 आत्मिक ज्ञान विना कदी, ध्यान कहो क्युं धाय;
 ध्यान विना मुक्ति नही, कथन करे जिनराय. ॥ १९ ॥
 जाण्यो आत्म एक तो, जाण्या भाव अनेक;
 सद्ग्रंथे भाव्युं द्भ्युं, धर्जो आत्म देख. ॥ २० ॥
 भूलें सह संसार तो, खुलें अंतर्धर्म;
 उत्कट ध्यानदशा धकी, होवे शाश्वत धर्म. ॥ २१ ॥
 सोऽहं सोऽहं समरतां, सोऽहंय हो जाय;
 परम सतोदय पद ग्रही, परम द्रामता पाय. ॥ २२ ॥
 निजोपयोगे धर्म छे, सत्य कथे मां ग्रंथ;
 कष्ट क्रिया करतां पदी, नही न मुक्तिपथ. ॥ २३ ॥

मनमां आवे तेवुं माने, उत्तुंखलता दील घणी;
 पापपुंजमां खुंच्या पापर, सद्गुरु शिर्षे को न धणी,
 मनमां म्हाले मूरख प्राणी, उद्भट वेषे वणी ठणी;
 समजण देतां नाक चढावे, छंछेडयां जिम होय फणी. ॥ २ ॥
 गाडी वाडीमां मस्ताना, पाप कर्ममां चित्त धरे;
 हरतां फरतां बोले जूटुं, पैसा माटे धर्म करे,
 पापकर्म व्यापारो वाधिया, पाखंडी पूजाय अरे;
 नवीन मत जुनाने निन्दे, भवभयथी विरला तो डरे. ॥ ३ ॥
 कालिकालमां कौतुक कोटि, जोतां जोतां नजर पडे;
 धर्मी थोडा पापी पुष्कळ, वात वातमां बहु लडे,
 राजन साजन महाजन मोटा, वाळे गोटा व्यवहारे;
 वकवादी कै बहु वके छे, अन्यजनोने किम तारे. ॥ ४ ॥
 पाखंडी जागे छे पुष्कळ, समजावीने जुठ अरे;
 साधुजननी निन्दा करता, भवभ्रमणामां बहु फरे,
 सद्गुरु साधु आण न माने, पाखंडीना दास वने;
 पाखंडीनी पूजा देखी, दूर करे साचा हकने. ॥ ५ ॥
 असल रीतमां कोइक रहंवे, भोळा तो भरमाय खरे;
 नित्यनेमनो त्याग करीने, भूंडां कामो केइ करे,
 स्वारथना प्रयो केइ कपटी, नीचा कृत्ये पेट भरे;
 पापी धंधा प्रगट्या पापे, धर्मवृत्तिने अल्प वरे. ॥ ६ ॥
 श्रद्धा भक्ति दिन दिन घटती, भावी टाळ्युं नाहि टळे,
 मिथ्या मत वादे घेर्या जन, दुर्गतिमां जड भळे;
 न्यायी धर्मी नृपति वीरला, स्वारथमां तो घणा शळे,
 नामो मोटां दर्शन खोटां, जन एवा तो वह मळे. ॥ ७ ॥
 आजकालनी केळवणीमां, धार्मिक श्रद्धा भेळवणी,

નર નરસારિક ખડા જ્ઞાને, કુખડાની નેરણી.
 મનુષ્ય મંગલ કર્યાં મહેજે, મમકિય ખડા દોષ વળી,
 ને મોરે ખડાદુ મોરો, ખારજો મુક મર્જમર્જી. ॥ ૮ ॥
 મગજુલની મેગલ પાતી, મુખડાથી નરીં કરી,
 સરોળય સજુલ છે નૌકા, પામી પામી મંદન તરી;
 જન્મી સ્વસ્વદ સ્વસ્વદ સ્વામી, ખેતન હીરો દાવ પામી,
 જ્ઞાન કિયા વેપી છે મુક્તિ, નિન વારવામુન જ્ઞાન કરો. ॥ ૯ ॥
 કલિકાળમાં મળિ પોટી, દેવ મુકની સાગરનો,
 પદ દ્રવ્યોનું જ્ઞાન કરીને, મુક્તિપુરી સમુગ થનો;
 કલિકાળમાં કોતુક દેવી, ધર્મ કિયાને નરીં મળો,
 જગમાં મર્જોતમ મિન દર્શન, ખનનરંગ વારિરંગ મનો. ॥ ૧૦ ॥
 પાંપકારં મનદુ ખરવું, જૂઠ વળ નહિ ઉઘરવો,
 ધર્મ કરતા ખાટ પટે નો, પાછાં વળનાં નહિ મરવો;
 ધનરતા પાપિ જન દર્શી, પાપ કર્મ નહિ ખાચવું,
 પાપે જપ ધર્મે કાય રખવા, વેગ કદા નહિ ઉઘરવું. ॥ ૧૧ ॥
 શાત શાતમાં ભરી ન પડવું, કપટ કલ્યાને પરિહરવી,
 ધર્મી જનને રસાય કરીને, મર્જાતિ રીનમાં ચરવી;
 પરની નિન્દા કરી ન કરવી, વુદ્ધ વાસ્તવને અનુસરવું,
 મોટા જનનું માનજ કરવું. ૧૨ ૥
 શત્રુ મિત્રમાં સમાન દષ્ટિ, ધર્મ કાર્યમાં યત્ર કરો,
 જ્ઞાન ધ્યાનમાં દિવસ ગાજો, મુક્તિપુરીનાં માય સ્વરો;
 આતમ તે પરમાતમ સાચો, અનન્ત શક્તિ મગદ કરો,
 મુદ્ધિસાગર અવસર પામી, સિદ્ધ સનાતન સત્ય વરો. ॥ ૧૩ ॥

વચનામૃત ડુહા.

- અર્હે અર્હે સમરતાં, લહીએ ભવનો પાર;
સત્ય દેવ અરિહંત છે, તેનો મુજ આધાર. ॥ ૧ ॥
- સૂતાં રાતાં વેસતાં, ચાલતાં અરિહંત;
જે ભાવે પ્રાણી સમરશે, ધાશે શર્મ અનન્ત. ॥ ૨ ॥
- અરિહન્ત મહામન્ત્ર છે, સમજો નર ને નાર;
મજ્જલ મોટું જાણિએ, હોવે જય જયકાર. ॥ ૩ ॥
- મનુષ્યભવ પામી ભવી, વે કરવાનાં કામ;
દેવાનો ટુકડો ભલો, જણું આતમરામ. ॥ ૪ ॥
- બુદ્ધિસાગર જ્ઞાનથી, વે વાતો દિલ ધાર;
દયા ધર્મ હૃદયે ધરિ, જપવો શ્રી નવકાર. ॥ ૫ ॥
- બુદ્ધિસાગર વાત દોય, સમજી ઘટમાં ધાર;
દયા ધર્મની સેવના, કરવો પર ઉપકાર. ॥ ૬ ॥
- મુસાફર તુંહિ જગતમાં, દાન ધર્મ કર ભાઈ;
આંચ મિચાએ કલ્પના, જૂઠી વાહ્ય સગાઈ. ॥ ૭ ॥
- આતમ તે પરમાતમા, ઘટ ઘટ રહ્યો સમાઈ;
બુદ્ધિસાગર પ્રેમથી કુંચી ગુરુએ વતાઈ. ॥ ૮ ॥
- કરવાનું વહુ કામ છે, પામી મનુ અવતાર;
મોહે મુંઝી શું મરે, ચેતી આતમ તાર. ॥ ૯ ॥
- જ્ઞાન વિણ જીવ અન્ધ છે, સાન વિના તે દોર;
દાન વિના તે ટુંટ છે, વિણ ઉપકારે ધોર. ॥ ૧૦ ॥
- દેવ ગુરુ નહિ સેવીઆ; કયો નહિ ઉપકાર;
જિનવર જાપ કયો નહિ, ફોગટ તસ અવતાર. ॥ ૧૧ ॥
- ભક્ત સન્ત સન્તાપિયા, દીધાં દીનને દુઃખ;
દાન ધર્મ સમજ્યો નહિ, લજવી જનનીકૂલ. ॥ ૧૨ ॥

गुरु निन्दा बहु पापकी, गुरु निन्दा बहु पाप.
 गुरु निन्दक मुक्त वेगवा, अमुक्त दिन सन्ताप. ॥ ११ ॥
 दया धर्म जगती बड़ी, दया धर्म गुणहार;
 दया नरि ह्या धर्म मरि, ममता नर ने नार. ॥ १२ ॥
 बुद्धिमागर ज्ञानपी, नष्ट दृष्टिमा पार;
 भावम मग्नता जीव मर, ममता कीद न मार. ॥ १३ ॥
 विद्या मृत पोरी अने, लोभिमा मराशो;
 दया रामा उरकार पर, वाच धर्म मन्त्रोत्तर. ॥ १४ ॥
 जो नु ममते धर्मने, पया शक्तिपी प्राप;
 बुद्धिमागर प्रेमपी, मग्न मननी जाय. ॥ १५ ॥
 गुरुकृतार्थी पामिष्ट, गुरुमानि भागम,
 गुरुकृता विण बाधता, महे न भावमराम. ॥ १६ ॥
 गुरुनी भावा लोपिने, नाळे निजमनि रुन्द;
 उपा उपा मदकी दुःख जे, नाश्याविण मनिमन्द. ॥ १७ ॥
 सोळे ने पाळे नहीं, करे पतित्रा पद;
 रीति दुःखो नरकमा, पामे जीव कुरज. ॥ १८ ॥
 बिल स्थिर जेनु नहीं, करने उपा काय;
 लोक हसे दुःखो महे, मूर्ख दुःखनु डाय. ॥ १९ ॥
 मनमा भावे ने करे, पक्ष कहे न कोक;
 भवठा पानी बापदा, महे न मुग्धको लोक. ॥ २० ॥
 सद्गुरु शिक्षा लोपिने, मूर्ख शिष्य पस्ताय;
 कौया काननी कूतरी, पेटे डाय न पाय. ॥ २१ ॥
 परमपभुनी पामिमा, सत्प्रति दिनकार.
 ज्ञान ध्यान सदवर्तना, अनन्त मुक्त करनार. ॥ २२ ॥
 निज वचनामृत पानपी, नासे भव सन्ताप;
 बुद्धिमागर ज्ञानपी, कर निजवरनो जाय. ॥ २३ ॥

जैनबोर्डिंगविवेचन.

मराठी साखी.

श्री संखेश्वर पार्श्व जिनेश्वर, जग जय मङ्गलकारी,
 जैन बालक विद्योन्नतिमां, सहाय करो सुखकारी;
 जैन बोर्डिंगनी उन्नति सहु चाहो, विघ्नटुन्द दूर जाओ. जैन. १
 अन्न वस्त्र ने विद्यादाने, श्रावकनुं शुभ खातुं;
 विद्यार्थिने सहाय करीने, बांधो परभवभातुं. जैन. ॥ २ ॥
 व्यवहारिक धार्मिक केळवणी, दिन प्रतिदिन अपाती;
 बोर्डिंग बालक केळववामां, चीवट खूब रखाती. जैन. ॥ ३ ॥
 निराधारने आश्रय आपे, सगपण श्रावक साचुं;
 जैन बालकनी भक्ति मोटी, ते विण सर्वे काचुं. जैन. ॥ ४ ॥
 वीरं जिनेश्वर पुत्रो सर्वे, सधन निर्धन निरखो;
 समान धर्मि वन्धु देखी, हेते मनमां हरखो. जैन. ॥ ५ ॥
 लक्ष्मीनो ल्हावो लेवाने, मळियुं उत्तम टाणुं;
 नाणुं मळे पण टाणुं मळे नहि, शुभ छे पात्र मजानुं. जैन. ॥ ६ ॥
 जन्मीने जैनोना हितमां, खर्ची न लक्ष्मी सारी;
 पत्थरथी पण तेह नकामो, जननी भारे मारी. जैन. ॥ ७ ॥
 भेदभाव सहु दूर करीने, पोताना सुत जाणी;
 साह्य करो साधर्मी वन्धु, उलट मनमां आणी. जैन. ॥ ८ ॥
 श्रावक क्षेत्र सुपात्र सदा छे, साह्य करो नरनारी;
 बुद्धिसागर बोर्डिंगस्कूलनी, शुभोन्नति सुखकारी. जैन. ॥ ९ ॥

अलख देशमां हंसने प्रेरणा.

पद.

हंसा चलोरे अलख निज देशमांजी,
 ज्यां छे झळहळ ज्योति अपार; हंसा टेक,

शुद्ध भावे फारी शुद्ध नेत्याण, हरिया चरिया जेणे.
 बुभिनार आयना हर, केवळ दारी जेणे. ॥ १ ॥

हुने मारें.

एक राग भोल.

हुने मारें मारी प्राणी, चार गांवयां भटखोरे;
 अहाने अथवाणां ज्यां त्यां, भवली मनिधी भटखोरे. ॥ १ ॥
 लायामिणे काल भमे ते, क्षणमां पकडी जायेगे;
 हुंदुम्ब फडीलो साय न आयें, आज्या नेवें जवाणे रे. ॥ २ ॥
 जगर जेवळे जकडानां, दुःखना दरिया मोटारे;
 गुरुगमधी समजनि प्राणी, चालीस नदि हुं मोटारे. ॥ ३ ॥
 जन्म्या नेनं जगर मरवुं, फुलीने शुं फरवुं रे;
 कालसपटमां नहु, सपटागे, काम न फरवुं चरवुं रे. ॥ ४ ॥
 पाणीना परपोटा जेवी, फाया रोगभरेली रे;
 मारी माने मूरख जीवटा, विण श्री जाणे पहेलीरे. ॥ ५ ॥
 जूटी काया जूटी जाया, जूटी जगनी मायारे;
 पुढल बाजी कवु न छाजी, मोहे शुं मकलायारे. ॥ ६ ॥
 वीर जिनवर फेवळनाणी, साची बाणी जाणीरे;
 बुद्धिसागर अन्तरमाहि, आणा जिननी आणीरे. ॥ ७ ॥

पतिव्रतास्त्री.

ओवघजी संदेशो कहजेो दयामने ए राग.

प्रमदा पतिव्रता धर्मो साचवे, पतिं पहेल्यां उठे गणती नवकारजो,
 पंजेळे नदि पतिने समता आदरे, वचाने हितशिक्षा देवे प्यारजो;
 प्रमदा ॥ १ ॥

નચરી વેઠી નિન્દા લવરી નહિ કરે, કરી ન કરતી પ્રાણપતિપર
ક્રોધજો:

છેલ છર્વીલી વળી ઠળીને નહિ ફરે, સાહેલીને દેવે રુડો વોધજો.

મમદા. ॥ ૨ ॥

દેશી વસ્ત્રો દેશી વેષે પહેરતી, વિશ્વવાલગ્ને કરી ન કરતી વ્હાલજો
મુધારાના વાણુથી રહે વેગઝી, કરી ન દેતી ક્રોધ કરીને ગાઝજો

મમદા. ॥ ૩ ॥

દાન દયા આધૂષણ કંઠે ધારતી, શરીર લજ્જા રાखે તેવાં વસ્ત્રજો
નીતિ રીતિ રાखે કુલચટ મેઠપી, વેળ ન વોલે જેવાં તીર્થાં શણજો;

મમદા. ॥ ૪ ॥

વિચારીને વદતી વાળી મીઠડી, શીયળના શૃંગારે શોભે દેહજો
દેવ ગુરુની ધક્કિ કરતી મેમથી, સદ્ગુની સાથે વર્તે નિર્મલ મેહજો

મમદા. ॥ ૫ ॥

સદ્ગુણમાલાર્થી શોભે છે ગુન્દગી, ધર્માચારે પાઠે નિશદીન મેમજો
બુદ્ધિસાગર શોભે સતીયો શ્રાવીકા. જન ધર્મને પાઠી પામે ક્ષેમજો

મમદા. ॥ ૬ ॥

મુધાગ.

મોધગર્જા મન્દેશો કંઠશા શ્યામન-વ રાગ.

મુધાગે તો કરવા ઇચ્છો માનવી,

મુધારામાં મમતી દેશો ચિત્તજો.

શાસ્ત્રાધારે મુધાગ તો મન્ય છે.

આન્યોદ્યતિને પામે માનવ નિત્યજો. મુધારા. ॥ ૧ ॥

નિર્દોષી પ્રાણને મ્વાર્વા દેખી,

નિત્યનિયમથી કરવાં ધાર્મિક કૃત્યજો;
 બ્રહ્મચર્ય સંરક્ષા કરવી હેતથી,
 ત્યાગી જૂઠું વદવી વાળી સત્યજો. સુધારા. ॥ ૨ ॥

વિનયે માતપિતાને પાથે લાગવું,
 વિનયે ગુરુને વન્દન કરવું પ્રેમજો;
 જૈનધર્મમાં શ્રદ્ધા ધરવી નેમથી,
 સ્વદેશવસ્ત્રો સ્વદેશવેષે ક્ષેમજો. સુધારા. ॥ ૩ ॥

ધર્મભ્રષ્ટ કરનારા હેતુ ત્યાગીએ,
 જિનવાળીનો કદી ન કરવો લોપજો;
 માતપિતા ને સુગુરુ સાથુ સન્તપર,
 કદી ન કરવો પ્રાણ જતાં પળ કોપજો. સુધારા. ॥ ૪ ॥

વ્યસન અને વેશ્યાનો સંગ ન કીજીએ,
 ધાર્મિક તત્ત્વો વાંચો સુગુરુ પાસજો;
 ભાષાની કેઢવળીથી નહિ ફુલીએ,
 ધર્મભ્રષ્ટ કુધારા તજવા યાસજો. સુધારા. ॥ ૫ ॥

કુત્સિતધારા જેવા સુધારા ઘળા,
 એવા સુધારાનો કરવો નાશજો;
 દેશદેવી સુધારાના વેગમાં,
 પડતા પ્રાણી કુધારાના પાશજો. સુધારા. ॥ ૬ ॥

ચેતનને સુધાર્યાથી સુધર્યા સ્વરા,
 કરવી ધર્મિજનને પ્રેમે સ્હાયજો;
 સદ્વર્તનથી સુધરો જાણી ધર્મને,
 સ્વર્ચ નકામાં કરવાં નહિ દુઃસ્વદાય જો. સુધારા. ॥ ૭ ॥
 નાસ્તિકતા ત્યાગીને આસ્તિકતા ભજો,
 કદી ન મૂકો જૈનધર્મને ધીરજો;

भक्ति देवी महिमा भारे, वांछित सर्वे सहेज मले. ॥ ५ ॥
 आवश्यकमां भक्तिमहिमा, जिनवाणी विस्तर्यी कहे,
 वीरजिनेश्वर पूजामांहि, भक्ति भळतां शर्म लहे;
 भक्ति करतां भावज प्रगटे, भावे भव्यो कर्म दहं,
 भक्ति छे शूरानी सज्जन, भक्तिने विरला को चहे. ॥ ६ ॥
 द्रव्य भाव दो भेदे भक्ति, भक्ति विरला भव्य करे,
 भक्ति शक्ति निर्मल चेतन, शाश्वत सिद्धि शर्म वरे;
 भक्तिथी जिनशासन देवो, स्हाय करे शाश्वतपन्थे,
 जिनवरभक्ति देवो करता, भाखुं छे उत्तम ग्रन्थे. ॥ ७ ॥
 चिदानन्दनी लहेरो प्रगटे, भक्ति करतां भव्य खरे,
 बुद्धिसागर भक्तियोगे, भवपाथोधि भव्य तरे;
 ओगणिश चोसठनी साले, पोप शुक्र वारस सारी,
 जयजय मङ्गलकारक भक्ति, भक्ति तहारी वलिहारी. ॥ ८ ॥

गुरुपद स्तुति.

ओधवजी संदेशो कहेजो दयामने-ए राग.

सद्गुरु मुनिवर परम कृपावृ वंदीए,
 परोपकारी परम पूज्य गुणवंतजो;
 भावदयाना सागर जानी सेवतां.
 आवे दुःखदायि बहु भवनो अंतजो. सद्गुरु ॥ १ ॥
 पंच महाव्रत धारक वारक मोहने,
 भवजलधिधी तारक नायक नाथजो;
 सद्गुरुपदेशे शिष्यवर्ग स्रष्ट तारता,
 शिवनगरीना प्रापक सारा साधजो. सद्गुरु. ॥ २ ॥

આત્મોન્નતિના ઉપાયો.

પદ.

ઓઘવજી સન્દેશો કહેજો ડયામને—પરાગ.

આત્મોન્નતિના હેતુ સજ્જન સાંભળો;
 વિસંવાદ નહિ જેમાં કિશ્ચિત્ માત્રજો,
 સદ્ગુરુ ઉપદેશે મન વાળો જ્ઞાલથી;
 સજ્જન સંગતિ કરી બનો સુપાત્રજો. આત્મોન્નતિ. ૧
 નાના મોટા જીવ વૃન્દને પાઠજો;
 દયા ધર્મથી કરશો આત્મ કૃતાર્થજો,
 સત્ય શીલ સન્તોષ ક્ષમાદિક ધર્મથી;
 સાધો ભવ્યો પરમગતિ પરમાર્થજો. આત્મોન્નતિ. ૨
 ચાઢી ડુગલી ચોરી ઝટપટ વારીણ;
 નિન્દા કદી ન કરવી પ્રાણી ભવ્યજો,
 દોષીના પળ દોષો ટાલો પ્રેમથી;
 સમતા ભાવે કરવું સહુ કર્તવ્યજો. આત્મોન્નતિ. ૩
 રાખો સહુની સાથે મૈત્રી ભાવના;
 કદી ન ભૂડું ચિન્તો પરનું લેશજો,
 ધર્મિ દેખી હરખો મનમાં હેતથી;
 કદી ન કરવો વાત વાત કલેશજો. આત્મોન્નતિ. ૪
 નીતિ રીતિ રાખો સજ્જન નેમથી;
 વદો વિચારી વાણી સુન્દર સત્યજો,
 ધર્મ અર્થને કામ અને પરમાર્થમાં;
 કદી ન વદવી વાણી લેશ અસત્યજો. આત્મોન્નતિ. ૫
 પરધનને પથરસમ ચિત્તે ધારવું;
 પર લલનાને માતસમાના લેખજો,

सुख दुःख पोताना सम अन्यने जाणीने;
 सर्व जीवोने पोताना सम देवजो. आत्मोन्नति. ६
 सत्पोदारक धर्मोदारक कार्यमां;
 उदय करवो मनमां धर्मेने ष्ढालजो,
 चेतनशक्ति जाणी चेतन सेवजो;
 सत्य जूडनो करवो मनमां ख्यालजो. आत्मोन्नति. ७
 माणांने पण परनी निन्दा त्यागजो;
 धर्मजनने करवी प्रेमे रक्षजो,
 प्रोष मान माया ने लोभ नीवारजां;
 बुद्धिसागर वर्तनधी सुख थायजो. आत्मोन्नति. ८

नीतिपद.

भोषवशी सन्देशो कहेशो श्यामने-ए राग.

हळीमळीने चाळो सहुनी साथयां,
 व्हाळां माधे कदी न करवुं बेरजो;
 मानपितानी शिशा हृदये धारवी,
 जीवांनी साथे करवुं नदि झेरजो. हळीमळीने. ॥ १ ॥
 संकट पडतां हिंमन हृदये धारवी,
 कदी न करवो दुर्जन माधे प्यारजो;
 देग वेगधी विरुद्धवर्तन त्यागवुं,
 वात विनयां कदी न करवो सारजो. हळी. ॥ २ ॥
 म हनी सेवा सारवी माचवां,
 * नयी करो नहीं अहंकारजो;
 वा कोरे मीनि निशदिन राखवी,
 दया धर्मेने मेवो विव गृग्रहारजो. हळी. ॥ ३ ॥

सहनुं सारु चितववाधी श्रेय छे,
 सत् संगत करवानी राखो देवजो;
 नवतत्त्वादिक जाणी आत्म तारवो,
 देवगुरुनी करवी साची सेवजो. हळी. ॥ ४ ॥
 गप्पां मारी जीवन व्यर्थ न गालवुं,
 कदी न करवो कारण पामी क्रोधजो;
 ज्यां त्यां गुण देखीने गुणने आदरो,
 देवो सर्व जीवोने उत्तम बोधजो. हळी. ॥ ५ ॥
 क्रोध कपट निन्दादिक दोपो टाळवा,
 हरतां फरतां आत्ममां उपयोगजो;
 बुद्धिसागर सद्वर्तन सेव्या धकी,
 प्रगटे अन्तर शाश्वत लक्ष्मी भोगजो. हळी. ॥ ६ ॥

कर्तव्यबोध.

पद.

ओधवजी सन्देशो कहेशो श्यामने—एराग.
 विनयमन्त्रथी वैरी वशमां थाय छे;
 विवेक दृष्ट्या सत्यासत्य जणायजो,
 विद्याधन मोटामां मोटुं जाणवुं;
 विचारीने कार्य करो सुखदायजो. विनय. ॥ १ ॥
 विपसरखा विपयोने जाणी त्यागवा;
 विपधर सरखी वेष्ट्या महा दुःखदायजो,
 वैरिनो विश्वास न करवो व्हालथी;
 व्यसनो सर्वे त्यजवां मन हित लायजो. विनय. ॥ २ ॥
 वंढेलानी सोवत करवी नहि कदी;

सहुनुं सारु चिंतववार्थी श्रेय छे,
 सत् संगत करवानी राखो देवजो;
 नवतत्त्वादिक जाणी आतम तारवो,
 देवगुरुनी करवी साची सेवजो. हळी. ॥ ४ ॥

गप्पां मारी जीवन व्यर्थ न गाळवुं,
 कदी न करवो कारण पामी क्रोधजो;
 ज्यां त्यां गुण देखीने गुणने आदरो,
 देवो सर्व जीवोने उत्तम बोधजो. हळी. ॥ ५ ॥

क्रोध कपट निन्दादिक दोषो टाळवा,
 हरतां फरतां आतममां उपयोगजो;
 बुद्धिसागर सद्वर्तन सेव्या थकी,
 मगटे अन्तर शाश्वत लक्ष्मी भोगजो. हळी. ॥ ६ ॥

कर्तव्यबोध.

पद.

ओधवजी सन्देशो कहेशो श्यामने—एराग.

विनयमन्त्रधी वैरी वशमां थाय छे;
 विवेक दृष्ट्या सत्यासत्य जणायजो,
 विद्याधन मोटामां मोटुं जाणवुं;
 विचारीने कार्य करो मुखदायजो. विनय. ॥ १ ॥
 विपसरखा विपयोने जाणी त्यागवा;
 विपधर सरखी वेश्या महा दुःखदायजो,
 बैरिनो विश्वास न करवो व्हालथी;
 व्यसनो सर्वे त्यजवां मन हित लायजो. विनय. ॥ २ ॥
 वंठेलानी सोवत करवी नाहि कदी;

મુલ્લ દુઃસ્વ પોતાના સમ અન્યને જાણીને;
 સર્વ જીવોને પોતાના સમ દેવજો. આત્મોન્નતિ. ૬
 સત્યોદ્ધારક ધર્મોદ્ધારક કાર્યમાં;
 ઉચ્ચ કરવો મનમાં ધરિને ઢાલજો,
 ચેતનશક્તિ જાણી ચેતન સેવજો;
 સત્ય જૂઠનો કરજો મનમાં રૂપાલજો. આત્મોન્નતિ. ૭
 પ્રાણાંને પણ પરની નિન્દા ત્યાગજો;
 ધર્મિજનને કરવી પ્રેમે સ્થાપજો,
 ક્રોધ માન માયા ને લોભ નીવારતાં;
 પુદ્ગિસાગર વર્તનથી મુગ્ધ થાયજો. આત્મોન્નતિ. ૮

નીતિપદ.

મોહવશી સન્દેશો કષ્ટેશો દયામને-૯ રાગ.

દહીંપહીને ચાલો સહુની માથમાં,
 ઘાલો માથે કદી ન કરવું વેગજો,
 મારાપિતાની શિષ્યા હૃદયે ધારવી,
 મીઠાની માથે કરવું નહિ ગેરજો. દહીંપહીને. ॥ ૧ ॥
 મકટ વટનાં હિમત હૃદયે ધારવી,
 કદી ન કરવો દુજન માથે પ્યારજો.
 દેવ વેપરી વિદ્યવર્તન ત્યાગવું,
 રાત વિનષાં કદી ન કરવો સ્વાગજો. દહીં. ॥ ૨ ॥
 મ પૂના મેરા સારી માચવો,
 મ નથી કમ નહિ અંદકારજો.
 પા કાં પ્રીતિ નિશ્ચિતિ ગમવી,
 દયા ધમને મેવો નિચ મુગ્ધકારજો. દહીં. ॥ ૩ ॥

मानुं मानं विनयवार्थी श्रेय छे.
 मत्तु संगत करवानो राखो देवतो.
 नवनत्तादिक जाणी आनय नाखो.
 देवगुहनी करवी मारवी सेवजो. हली. ॥ ४ ॥
 गप्पां मारी जीवन व्यर्थ न मानवुं.
 कदी न करवो काण पायी ज्ञोषजो.
 ज्यां त्यां एण देवनिं गुणने भादरो.
 देवो नव जीवोने उजम सेवजो. हली. ॥ ५ ॥
 प्रोध कपट निन्दादिक दोषो दाखवा.
 छरतां फटनां आनममां उरयोगजो.
 बुद्धिमागर मदवर्तन नेग्या यकी.
 प्रगटे अन्तर शाश्वत लक्ष्मी भोगजो. हली. ॥ ६ ॥

कर्तव्यबोध.

पद.

औध्ययजो सन्देशो फलेशो इयामने—परगत.
 विनयमन्त्रया बैरी वनमां थाय छे.
 विवेक दृष्ट्या मत्यामन्य जणायजो,
 विद्याधन मोटायां मोटुं जाणवुं.
 विचारिने कार्य करो मुखदायजो. विनय. ॥ १ ॥
 विपसरखा विपयोने जाणी त्यागवा;
 विपथर सरखी वेड्या महा दुःखदायजो;
 बैरिनो विश्वास न करवो धालथी;
 व्यसनो सर्वे त्यजवां मन हित लायजो. विनय. ॥ २ ॥
 वंटेछानी सोवत करवी नहि कदी;

सहुतुं सारु चित्तवार्थी श्रेय छे,
सत् संगत करवानी राखो देवजो;
नवतत्त्वादिक जाणी आत्म तारवो,
देवगुरुनी करवी साची सेवजो.

हल्ली. ॥ ४ ॥

गप्पां मारी जीवन व्यर्थ न गालवुं,
कदी न करवो कारण पामी क्रोधजो;
ज्यां त्यां गुण देखीने गुणने आदरो,
देवो सर्व जीवोने उत्तम बोधजो.

हल्ली. ॥ ५ ॥

क्रोध कपट निन्दादिक दोपो टाळवा,
हरतां फरतां आत्ममां उपयोगजो;
बुद्धिसागर सद्वर्तन सेव्या धकी,
प्रगटे अन्तर शाश्वत लक्ष्मी भोगजो.

हल्ली. ॥ ६ ॥

कर्तव्यबोध.

पद.

ओधवजी सन्देशो कहेशो दयामने—पराग.

विनयमन्त्रयी वैरी वशमां थाय छे;

विवेक दृष्ट्या सत्यासत्य जणायजो,

विद्याधन मोटामां मोटुं जाणवुं;

विचारीने कार्य करो मुखदायजो. विनय. ॥ १ ॥

विपसरखा विपयोने जाणी त्यागवा;

विपथर सरखी वेश्या महा दुःखदायजो;

वैरिनो विश्वास न करवो ब्हालथी;

व्यसनो सर्वे त्यजवां मन हित लायजो. विनय. ॥ २ ॥

बंढेलानी सोवत करवी नाहि कदी;

મુનનો શિષ્ય થોવે માતા જેમણી.
 બુદ્ધિ એવી વર્તેનો મુન સેમજો. મદ્ય. ॥ ૪ ॥
 મહુપર પણ મહુ બુદ્ધિ ટાળેવી,
 પ્રાશ્ન જ્ઞાનિ પામો જીવનાં સુન્દરો;
 અનુભવો આતમ સમ સર્વે આતમા,
 ટાલો ચિકારી માયાના મહાકન્દરો. મદ્ય. ॥ ૫ ॥
 મુંદાનું પણ મુંદું કદી ન ફરવું.
 ચરિપર પણ કદી ન કરવું ચેરનો;
 સમપાવે વર્તેને આ મંગારમાં.
 મર્તે જીવો પર કોરલ ટાલો મેરજો. મદ્ય. ॥ ૬ ॥
 વાદવિવાદો ટાલો ચાલો મન્યુષ્યો,
 કરજો જન્મી આતમનું કન્યાણજો;
 બુદ્ધિમાગર વર્તો જ્ઞાનિ મર્વને,
 એવી બુદ્ધિ આપે શિવનું મ્યાનજો. મદ્ય. ॥ ૭ ॥

દુર્જનલક્ષણ.

મનદગ્ધન્દ.

ગુણનો ન રાગ હોય અવગુણ દેખનાર;
 પયમાંદિ પ્રેર કાઢે દુર્જન ગણાય છે,
 સન્તને કુટિલ કહે કુટિલને સન્ત કહે;
 મૃકી સચ્ચપન્થ અને કુપન્થે તે જાય છે.
 સજ્જન મનુષ્ય દોષ દેખવામાં શૂર હોય;
 પારકાનું ક્ષેદું દેખી મનદું દુઃસ્વાય છે,
 ચાંદાં જેમ કાક દેશે પારકાના દોષ તેમ;
 દેખવાની બુદ્ધિ જેની અવલી સદાય છે. ॥ ૧ ॥

વન્દન અને જલ જેવા ગુણ હોય પ્રજ્ઞનમાં;
ધીનીધિ મજ્જન જગ ખંચ ધરનાર છે.

॥ ૨ ॥

વિદ્યાર્થી લક્ષણ.

મનદુઃસ્થ.

વિનય વિરેક હોય મરત સ્વભાવ હોય;
મળવાની જીવિટમાં મનદું સદાય છે,
આત્મને ત્યાગવામાં દોષ કૃન્દ ત્યાગવામાં;
નીતિ રીતભાવ મનમાંદિ નિત્ય પ્લાય છે.
પ્રભાતના પ્રહરમાં ઈર્ષ્યે પ્રત્યાસ કરે;
સ્મિર ણક વિવશકી ભજે સદૃ પાઠને,
દ્રાવ્યનર્યે ભારી ચારી વિપયની પાપ વાત;
તજે સદૃ મોઝમોઝ મારવાના ટાઢને. ॥ ૧ ॥
શિક્ષકની દિનાશિષ્ય હૃદયમાં ધારે સદૃ;
વક્ત્રધ્યાન પેટે ચિત્ત વિદ્યામાં સદાય છે,
વિચારીને ચોંલે ચોંલ કરે માત્ર જુટ તોલ;
દેશી વેપ ઔપચર્યી જીવન ગળાય છે.
માતૃપિતા નમન કરે છે દિન પ્રતિદિન;
વીઢી આદિ વ્યસનનો જેને નિત્ય ત્યાગ છે,
મૃત્યુનો ન ભયગણે પાઠ પ્રેમધકી ભજે;
ધીનીધિ મુશિષ્ય જગમાંદિ મહા ભાગ્ય છે. ॥ ૨ ॥

શિષ્યલક્ષણ.

મનદુઃસ્થ.

વિનય સદાય ધરે ગુરુ વંચાવૃત્ય કરે,
ગુરુને વન્દન કરે વદ્ધુમાન પ્રેમથી;

परमकृपावचन.

दुहा.

सत्य सदा जिनधर्म छे, सत्य सदा जिन देव;	
सत्य सदा मुनिवर गुरु, करवी प्रेमे सेव.	॥ १ ॥
तीर्थकर सर्वज्ञ छे, सत्य कहे छे तत्त्व,	
श्रद्धा साची राखवी, ज्ञान लहीं महासत्त्व.	॥ २ ॥
अनुमान आगमथकी, जिनवर वाणी सत्य;	
बीतराग सर्वज्ञ छे, वदे न वाक्य असत्य.	॥ ३ ॥
जिनवाणीने जाणतां, समकित निर्मल होय;	
सर्वांशे परिपूर्ण छे, जिनवाणी अवलोय.	॥ ४ ॥
जिनवाणीने जाणवा, गुरुगम लेजो भव्य;	
सार सार आदेय छे, तत्त्वथकी कर्तव्य.	॥ ५ ॥
जैनधर्म जगमां बडो, आत्मोन्नति करनार;	
दंसण नाण चरितथी, भवि शिवपद वरनार.	॥ ६ ॥
पुद्गल बाह्यपदार्थथी, चेतन भिन्न सदाय;	
निश्चयथी मन जाणतां, भवभयभ्रान्ति जाय.	॥ ७ ॥
असंख्यप्रदेशी आतमा, वर्ते देह प्रमाण;	
प्रतिशरीरे भिन्नभिन्न, अनन्त आतम जाण.	॥ ८ ॥
अप्पा परमप्पा कह्यो, सत्ताथी आ जीव;	
क्षायिक भावे व्यक्तिः, होवे जीवनो शीव.	॥ ९ ॥
सात नयोथी जाणीने, अन्तर चेतन देव;	
बुद्धिसागर ध्यानथी, साची करवी सेव.	॥ १० ॥

ॐ नमः

मुनि गुरु स्तुतिः

।वजी संदेशो कहेजो, श्यामने—ए राग.

। आगम पंचांगी

गरि मानि गरु

परमकृपावचन.

हुहा.

सत्य सदा जिनधर्म छे, सत्य सदा जिन देव;	
सत्य सदा मुनिवर गुरु, करवी मेमे सेव.	॥ १ ॥
तीर्थकर सबस छे, सत्य करे छे तन्न;	
श्रद्धा साची राखवी, ज्ञान लही महासच्च.	॥ २ ॥
अनुमान आगमधरि, जिनवर वाणी साय;	
वीतराग सर्वस छे, बंदे न राखय असत्य.	॥ ३ ॥
जिनवाणीने जाणनां, समकिन निर्मल होय;	
सर्वांगे परिपूर्ण छे, जिनवाणी अवलोक्य.	॥ ४ ॥
जिनवाणीने जाणवा, गुग्गम लेजो भय;	
सार सार आदिय छे, तत्त्वधरि कर्तव्य.	॥ ५ ॥
जैनधर्म जगमां बढो, आत्मोन्नति करनार;	
दंसण नाण चरितथी, भवि शिवपद वरनार.	॥ ६ ॥
पुटल वाद्यपदार्थी, चेतन भिन्न सदाय;	
निश्चयथी मन जाणनां, भवभयभ्रान्ति जाय.	॥ ७ ॥
असंख्येप्रदेशी आतमा, बतें देह प्रमाण;	
प्रतिशरीरे भिन्नभिन्न, अनन्त आतम जाण.	॥ ८ ॥
अण्णा परमण्या केलो, सत्ताथी आ जीव;	
क्षायिक भावे व्यक्तिः, होवे जीवनो शीव.	॥ ९ ॥
सात नयोथी जाणीने, अन्तर चेतन देव;	
बुद्धिसागर ध्यानथी, साची करवी सेव.	॥ १० ॥

ॐ नमः

मुनि गुरु स्तुति:

ओधवजी संदेशो कहेजो, श्यामने—ए राग.

पिस्तालीश आगम पंचांगी देखतां,
पञ्चमहाव्रतधारि मुनि गुरु होय जो;

व्यवहारे मुनिनेन प्रपाथी सद्गुरु,
 पञ्चाचारे मुनिवर साक्षा जोग जो. विष्णानीज. ॥ १ ॥
 दशरैरुभिरु आचर्यरुपां भारिपुं,
 आचारांगे मुनि कथा गुरुरायजो;
 गुप्त कृतांगे ठाणांगे वली देवजो,
 पञ्चपदाग्रतःपारक मुनि गुरुरायजो. विष्ठा. ॥ २ ॥
 समरागांगे भगवतीगुप्ते भाखिपुं,
 मुनिगुरुपी शामन पाळे पेज जो;
 पञ्चम भारक पर्यंत धीरना शामने,
 गंग गजुर्धिर धर्मे न धरो लेशजो. विष्ठा. ॥ ३ ॥
 ज्ञानार्थ कथांगे साधुनी कथा,
 वाणी मनसा भवभय रागो भवजो;
 उपासकसां श्रावक रीति सांभटो,
 गद्गद मुनिवर मानो ए कर्तव्यजो. विष्ठा. ॥ ४ ॥
 इतराचरणे साधु श्रावक भजनर,
 व्यवहारें मायुं उ कर्तुं ने सत्यजो;
 गर्वनेन गुरुरगिनि सम भजन जगतिने,
 सागानेन वन वटो न वेग भगवजो. विष्ठा. ॥ ५ ॥
 वश्रणा नेत्रीसां मुनिवर घाटका,
 नित्रीय मरानित्रीये मुनि गुरुगवजो;
 वृद्धन्य व्यवहारें मुनि गुरु मानीय,
 उपासकसांसां मुनि गुरु गुणराजो. विष्ठा. ॥ ६ ॥
 धर्मदामगति कवन विचारि वनीय,
 उपासकसांसां मुनि गुरु भोगजो;
 गच्छ वनीयांसांसां मुनिगिरि मादुजो.

- દીક્ષા ધારી મુનિવર ગુરુજી હોય જો. પિસ્તા. ॥ ૭ ॥
 તત્ત્વારથ શ્વેતામ્બર સમ્મત સૂત્ર છે,
 દિગમ્બર સમ્મત તે સૂત્ર પવિત્ર જો;
 દીક્ષાધારી મુનિ ગુરુ ત્યાં ભાલિયા,
 જો જો તીર્થકર ચોવીસ ચરિત્ર જો. પિસ્તા. ॥ ૮ ॥
 ત્રિજ્ઞાની તીર્થકર દીક્ષા લે સ્વરા,
 વ્યવહારે મુનિ ગુરુ મહી જયકારજો;
 વ્યવહારે વર્ત્યાવિણ તીર્થોચ્છેદ છે.
 ધન્ય ધન્ય મુનિવર ગુરુનો અવતાર જો. પિસ્તા. ॥ ૯ ॥
 યોગશાસ્ત્રમાં હેમચન્દ્રજી ભાલતા,
 પશ્ચ મહાવ્રતપાલક મુનિ ગુરુ સાચજો;
 હરિભદ્રાદિક મુનિ ગુરુને ભાલતા,
 મુનિ ગુરુ વિણ વાકી જાણો કાચ જો. પિસ્તા. ॥ ૧૦ ॥
 ભદ્ર વાહુ નિર્યુક્તિમાં મુનિવર ગુરુ,
 આનન્દઘનનાં વચન વિચારો ભવ્ય જો;
 નમિનાથના સ્તવને પંચાંગી સ્વરી,
 મુનિ ગુરુ માન્યા સાચું કર્તવ્યજો. પિસ્તા. ॥ ૧૧ ॥
 વ્યવહાર અને નિશ્ચયથી સાધન સાધ્યતા,
 શ્રાવક સાધુ રૂપાદિક વ્યવહાર જો;
 નીતિની આચરણા પણ વ્યવહારમાં
 સર્વોત્તમ સાધન સાચું વ્યવહારજો. પિસ્તા. ॥ ૧૨ ॥
 જિન પ્રતિમા વન્દન પણ વ્યવહાર છે,
 વસ્તુ ત્યાગ પણ વ્યવહારે નિર્ધારજો;
 ભગવતીમાંહિ મુનિવર ગુરુ છે પશ્ચધા,
 ધન્ય ધન્ય મુનિવર ગુરુનો અવતારજો. પિસ્તા. ॥ ૧૩ ॥

- दीक्षा धारी मुनिवर गुरुजी होय जो. पिस्ता. ॥ ७ ॥
 तत्पराय धेताम्बर सम्पन्न मुख ते,
 दिगम्बर सम्पन्न ने मुख पवित्र जो;
 दीक्षाधारी मुनि गुरु त्यां भान्विता,
 जो जो नीर्थकर पोरीय चारित्र जो. पिस्ता. ॥ ८ ॥
 विद्वानी नीर्थकर दीक्षा ने करा,
 व्यवहारे मुनि गुरु मरी जयकारजो;
 व्यवहारे वन्द्याविण नीर्थोच्छेद ते,
 धन्य धन्य मुनिवर गुरुनो अवतार जो. पिस्ता. ॥ ९ ॥
 योगशास्त्रमां हेमचन्द्रजी भान्विता,
 पञ्च महाव्रतपान्थक मुनि गुरु मान्यजो;
 हरिभद्रादिक मुनि गुरुने भाग्यना.
 मुनि गुरु विण बाकी जाणो कान जो. पिस्ता. ॥ १० ॥
 भद्र बाढू निर्युक्तिपां मुनिवर गुरु,
 आनन्दयननां वचन विचारो भव्य जो;
 नामनाथना स्तवने पंचांगी खरी,
 मुनि गुरु मान्या साचुं कर्तव्यजो. पिस्ता. ॥ ११ ॥
 व्यवहार अने निश्चयशी साधन साध्यना,
 श्रावक साधु इत्यादिक व्यवहार जो;
 नीतिनी आचरणा पण व्यवहारमां
 सर्वोत्तम साधन साचुं व्यवहारजो. पिस्ता. ॥ १२ ॥
 जिन प्रतिमा वन्दन पण व्यवहार छे,
 वस्तु त्याग पण व्यवहारे निर्धारजो;
 भगवतीमांहे मुनिवर गुरु छे पञ्चधा,
 धन्य धन्य मुनिवर गुरुनो अवतारजो. पिस्ता. ॥ १३ ॥

- દીક્ષા ધારી મુનિવર ગુરુજી હોય જો. પિસ્તા. ॥ ૭ ॥
 તત્ત્વારથ શ્વેતામ્બર સમ્પત સૂત્ર છે,
 દિગમ્બર સમ્પત તે સૂત્ર પવિત્ર જો;
 દીક્ષાધારી મુનિ ગુરુ ત્યાં ખાલિયા,
 જો જો તીર્થકર ચોવીસ ચરિત્ર જો. પિસ્તા. ॥ ૮ ॥
 ત્રિજ્ઞાની તીર્થકર દીક્ષા લે સ્વરા,
 વ્યવહારે મુનિ ગુરુ મહી જયકારજો;
 વ્યવહારે વત્સ્યાવિણ તીર્થોચ્છેદ છે.
 ધન્ય ધન્ય મુનિવર ગુરુનો અવતાર જો. પિસ્તા. ॥ ૯ ॥
 યોગશાસ્ત્રમાં હેમચન્દ્રજી ખાલતા,
 પશ્ચ મહાવ્રતપાલક મુનિ ગુરુ સાચજો;
 હરિભદ્રાદિક મુનિ ગુરુને ખાલતા,
 મુનિ ગુરુ વિણ વાકી જાણો કાચ જો. પિસ્તા. ॥ ૧૦ ॥
 ભદ્ર વાહુ નિર્યુક્તિમાં મુનિવર ગુરુ,
 આનન્દધનનાં વચન વિચારો ભવ્ય જો;
 નમિનાથના સ્તવને પંચાંગી સ્વરી,
 મુનિ ગુરુ માન્યા સાચું કર્તવ્યજો. પિસ્તા. ॥ ૧૧ ॥
 વ્યવહાર અને નિશ્ચયથી સાધન સાધ્યતા,
 શ્રાવક સાધુ ક્રિયાદિક વ્યવહાર જો;
 નીતિની આચરણા પળ વ્યવહારમાં
 સર્વોત્તમ સાધન સાચું વ્યવહારજો. પિસ્તા. ॥ ૧૨ ॥
 જિન પ્રતિમા વન્દન પળ વ્યવહાર છે.
 વસ્તુ ત્યાગ પળ વ્યવહારે નિર્ધારજો;
 ભગવતીમાંદિ મુનિવર ગુરુ તે પશ્ચધા.
 ધન્ય ધન્ય મુનિવર ગુરુનો અવતારજો. પિસ્તા. ॥ ૧૩ ॥

ॐ नमः सद्गुरवे.

गुरुप्रभाव.

संय चतुर्विध मोटा मुनिवर बंदीए,
मुनिवर बंदे कर्म मर्मनो नाश जो;
पुण्योदयपी मुनिवर दर्शन पापीए,
मुनिवरनी श्रद्धापी शिवपुर वासजो.

संय. ॥ १ ॥

श्री नवकारे पंचम परमोष्ठे कथा,
यथाशक्तिपी साथे संयम योगजो;
कनक कान्ता त्याग कर्यापी त्याग छे,
आत्मध्याने साथे शिवपुर भोगजो.

संय. ॥ २ ॥

कुमनिपी मुनिवरनी निन्दा केट करे,
केइक करता मुनिवरनुं अपमान जे;
भग्नो नेवा कर्म ग्रहे छे चीकणां,
मुनिनिन्दापी भूले आत्मभान जो.

संय. ॥ ३ ॥

केइक कोहेता मुनिवर अशुना को नहीं,
कोहेवुं एवुं निजमति कल्पनमात्रजो;
आत्मार्थी बने छे मुनिवर मही घणा,
मुनिवर कंदन करता निर्मल गात्र जो.

संय. ॥ ४ ॥

द्रव्यादिकपी साथे संयम साधना,
शासन नायक धर्म मरूपक धीरजो;
सदुपदेने भव्यजनोने बोधता,
बैरागी त्यागी मुनिवर गंभीर जो.

संय. ॥ ५ ॥

मुनिवरना दर्शनपी निर्मल नेत्र छे,
मुनिवरदाने पवित्र होवे हाथजो;

નિવરના ઉપદેશે વીર વિશ્વાસ છે,
હીતલમાંહિ મુનિવર સત્ય સનાથજો.

સંઘ. ॥ ૬ ॥

ચ વિપના ઉદયે પંચમ કાલમાં,
સંયતિની પૂજાનું આશ્ચર્ય જો;
પ્રેક્ષા વળ સંયતની પેઠે પૂજના,
ઘટુતા પામે સંયત સદ્ગુરુર્વયજો.

સંઘ. ॥ ૭ ॥

ઠંડક શ્રદ્ધા મુનિપરથી ઉઠાડીને,
પાનમાં આવે તેવું માને લોકજો;
પાશ્વિમની કેલવણી કુતર્કે ભર્યાં,
પાસ્તિક થઈને માને સઘટું ફોકજો.

સંઘ. ॥ ૮ ॥

મુનિવરની શ્રદ્ધાર્થી સત્યજ સંપજે,
મુનિવરની ભક્તિથી શાશ્વત શર્મજો,
મુનિવરની સંગતથી નાસ્તિકતા ટલે.
મુનિના વૈયાઘ્રત્યે નાસે કર્મજો.

સંઘ. ॥ ૯ ॥

મુનિ કરે તે વ્રતને શ્રાવક શું કરે,
મુનિવર જંગમ તીરથ ગંગ સમાનજો;
મુનિની સેવા શિવના મેવા જાણીએ,
મુનિ ગુરુથી પામો શાશ્વત સ્થાનજો.

સંઘ. ॥ ૧૦ ॥

મુનિનિન્દા કરવામાં મોટું પાપ છે,
કરો નહિ મુનિનિન્દા નરને નારજો;
દોષદષ્ટિથી દોષજ જ્યાં ત્યાં ભાસશે,
ગુણદષ્ટિથી ગુણ ભાસે નિર્ધારજો.

સંઘ. ॥ ૧૧ ॥

દોષે ભરીઓ જાણો આ સંસાર છે,
સર્વ ગુણી તો અસ્થિન્ત છે દેવજો:

अज्ञानिनो भूडो छे अवतारजो.

संघ. ॥ १८ ॥

आज काल पण मुनिवर बहु विद्वान् छे,

यथाशक्तिथी पाळे पंचाचारजो;

जिनवाणीनो राग घणो छे दीलमां,

संयमना साधनमां साचो प्यारजो.

संघ ॥ १९ ॥

मुनि विना नहि श्रावक देखो सूत्रमां,

पुष्टालंवन सदगुरु मुनि निर्धारजो;

गुरु विना नहि ज्ञान कदापि पामीए,

मुनि गुरुनो साचो जग आधारजो.

संघ. ॥ २० ॥

जगमां मोटो मुनिवरनो उपकार छे,

मुनिदर्शनथी कर्म कलंक कटायजो;

प्रत्यक्ष उपकारी मुनिवरने वंदीए,

जन्म जरानां दुःखडां दूरे जायजो.

संघ. ॥ २१ ॥

दुनियामां उपकारो सर्वे बहु कहा,

सहुथी मोटो सदुपदेश उपकारजो;

सदुपदेशे सत्यासत्य जणावता,

धन्य धन्य मुनिवरनो जग अवतारजो.

संघ. ॥ २२ ॥

साधु वेपे एक समयमां सिद्धता,

अष्टोत्तर शत मुनिवर गुणना पात्रजो;

पन्नवणा ने भगवतीमांहि भाखियुं,

करवी साची सुखकर संयम यात्रजो.

संघ. ॥ २३ ॥

ज्ञानी ध्यानी आत्मारथी मुनिवर्ग छे,

मात पिता बंधुथी अधिका लेखजो;

दर्शन दुर्लभ मुनिवरनां कलिकाळमां,

जैन धर्मना नायक मुनिवर देखजो.

संघ. ॥ २४ ॥

वचनामृत.

भुजंगीछन्द.

सदा संपथी चालवुं शीख धारी,
 तजोने कढंगी कुंटेवो नठारी;
 वदोने विचारी सदा बोल साचा,
 सदा शोभती सत्यथी भव्य वाचा. ॥ १ ॥

लडो ना कदा कोइनी साथ क्रोधे,
 सदा विश्व शोभो रुडा दील बोधे;
 दया दील लावी जनोने सुधारो,
 भली हितशिक्षा थकी लोक तारो. ॥ २ ॥

सदा पारकी नारने मात देखो,
 सदा पारका वित्तने धूल लेखो;
 तजो दुर्मति दुःख देनार भारी,
 सजो सन्मति शर्म देनार सारी. ॥ ३ ॥

दया दान कृत्यो मुदा दील धारो,
 तजी दोषदाष्टि लहो धर्म सारो;
 भला भावथी सेविये सत्यदेवा,
 प्रभु भक्ति छे सत्य आनंदमेवा. ॥ ४ ॥

विचारी करो कृत्य जे होय सारां,
 विचारी तजो कृत्य जे छे नठारां;
 विचारी सुधारी धरो धर्मधारा;
 सदा धर्मथी सर्व सारा थनारा. ॥ ५ ॥

स्वधर्मि जनोने सदा स्थाय आपो,
 अदेखाइथी कीजिए ना बळापौ;

तजो ना कदी धर्मने टेक राखी,
ग्रहोने व्रतो सद्गुरु सत्य साखी;
भली राखिये मित्रता सर्व साथे,
मुनिने सदा दीजिए दान हाथे.

॥ ४ ॥

दया धर्मने सेविये रूहेम राखी,
प्रभुए मुखेथी दया सत्य भाखी;
दयाथी महा पापना वृन्द नासे,
दयाथी खरी शांतता दील भासे.

॥ ५ ॥

दयाथी अहो देवता स्हाय आपे,
दयाथी सदा दीलमां सुख व्यापे;
दयाथी सदा देवता हस्त जोडे,
दया देवता मानिनां मान मोडे.

॥ ६ ॥

बदो सत्यवाणी सदा हित आणी,
प्रभु सत्यवाणी महीमां प्रमाणी;
सदा सत्यथी पामिये सत्य शान्ति,
सदा सत्यथी टालिये दुःख भ्रान्ति.

॥ ७ ॥

सदा सत्यमां राखवुं टेक धारी,
सदा सत्यमां वर्तवुं मोह वारी;
भजो सत्यने दुःखने शोक वारे,
भजो सत्यने जीवने शिघ्र तारे.

॥ ८ ॥

प्रभु भक्तिमां प्रेमथी नित्य राचो,
प्रभु भक्तिमां प्रेमथी भव्य माचो;
गुरु भक्तिमां शक्ति सर्वे समाती,
गुरु भक्तिथी रुद्धि सर्वे पमाती.
गुरु भक्तिमां प्रेम छे भव्य भारी,

॥ ९ ॥

सहु साथमां प्रेमथी नित्य रहवुं, भलुं वेण वाचा थकी भव्य कहवुं;
 करो कार्य सारां नठारां तजीने, लहो सत्य शान्ति प्रभुने भजीने.९
 धरी धैर्यने कीजीए धर्मसेवा, धरी भक्तिने पूजीए इष्टदेवा;
 कहे धीनिधि सन्नीति धर्म सारो, भला बालको बात ए तो विचारो. १०

सुधारा.

भुजंगी छन्द.

अहो भव्य लोको विचारो सुधारा,
 तजो दुःखदायी नठारा कुधारा;
 विदेशी दवाधी थयो भ्रष्टवेडो,
 मृता सर्पने जाणिने जेम छेड्यो. ॥ १ ॥
 विदेशी दवाधी भलुं ना धनारुं,
 अवघोपधे धर्म सर्वे जनारुं;
 तजोने विदेशी तणा कूट चाला,
 विदेशी बन्याधी कदी ना रुपाळा. ॥ २ ॥
 धरो बस्र देशी स्वदेशीय बेपे,
 स्वदेशी बन्याधी रत वित्त देशे;
 वणी ने ठणी फोक फूलो न लोकां,
 धिना धर्मधी वागशे दुःखथोको. ॥ ३ ॥
 करीने कुतयो अरे जन्म तारो.
 धरो धर्म गीरे कौनो मत्य मारो.
 सुसंगी सुदंगी तणां वेण साचां,
 जिनेन्ने कासां तन्त्र ते भव्य साचां. ॥ ४ ॥
 विदेशी जनानी तजो दापधीपो,

ૐ નમઃ

નામ મહાદેવી માતામ્બા.

શ્રી નૃસિંહશ્વર પાર્શ્વજિનેશ્વર, જિનનામન જગકારી,	
ધરણેન્દ્ર પદ્માવતી દેવી, સ્થાય કરો નિર્ધારી;	
જિનભક્તિમાં પ્રેમ કરો નરનારી, ભક્તિ દુઃખ દરનારી, જિન. ૧	
ભક્તિથી જિનપદ્મી મળે છે, ભક્તિ મુક્તિ કરનારી;	
પ્રભુભક્તિ સદૃશ કર્મ દરે છે, કૃપાનિ કલંક નિવારી. જિન. ૨	
અઘ્રાપદપર રાવણ આલ્યો, ભક્તિ કરી વધુ ભારી;	
નાટકથી તીર્થંકર પદને, પામ્યો જગ ઉપકારી. જિન. ૩	
ભગવતીનૃપે જિનવરભક્તિ, ભાગ્યી છે ગુણકારી;	
પ્રેમાવેશ ભક્તિ કરે તમ, જાડું હું ચાલિદારી. જિન. ૪	
ભક્તિ કરતાં કેવલ પ્રગટે, ભક્તિ સદૃશ ચારી;	
ભક્તિરસમાં મુક્તિ અનંતું, ભક્તિ શિવપુરવારી. જિન. ૫	
દોષ નિવારી સદૃશ ધારી, માયા ફંદ વિસારી;	
જિનવર ભક્તિમાં જીવ ભલતાં, શિવપુરની તૈયારી. જિન. ૬	
પદ્મપકાલે ભક્તિ માંટી, ભક્તિ મનમાં પ્યારી;	
બુદ્ધિસાગર ભક્તિ સારી, આનંદ મંગલકારી. જિન. ૭	

ૐ નમઃ

આત્મજ્ઞાન.

મનહરહ્રદ.

ચેતનના જ્ઞાનવિના ચેતનના ધ્યાન વિના,
 ચેતનના ભાનવિના ચતુર ચુકાય છે;
 ચેતનના જ્ઞાનથકી નિજનો પ્રકાશ થાય.

મેનના જ્ઞાનની મેનમ મુદાપ છે,
 મેનના જ્ઞાનની ધાન મોર હા તાપ.
 મેનના જ્ઞાનની ખાન-૨ વ્યાપ છે.
 મેનના જ્ઞાનની રહે ધાન ઘટે જ્ઞાન;
 મેનના જ્ઞાનના મનમાં મવાપ છે.
 મેનના જ્ઞાનની મંગલ મનમ માપ;
 મેનના જ્ઞાનની મનીષિ મવાપ છે,
 મેનના જ્ઞાનની ખાન-૨ મવાપ મોગ.
 મેનના જ્ઞાનની મનમાં મુજાપ છે.
 મેનના જ્ઞાનની મનાષિ મનમ માપ;
 મેનના જ્ઞાનની મિન મો મનાપ છે.
 મેનના જ્ઞાનની તપ તપ મનમ માપ;
 મીનિષિ મેનના જ્ઞાન મનાપ છે.

શ્રી વાર્ષનાથસ્તવન.

મંગલ વાર્ષનાથ.

વાર્ષ તિનેશ મંગલકારી, વન્દન રોજો વારંવાર;
 તથ મેવન પૂજા મનિષી, વાંમે માળી મરનો વાર.
 મનમ નિરંજન નિર્ભયદેવી, મંગલમાળના કરનાર;
 તિનપાદિમા તિન સરસ્વી માળી, મનિષી આરે મરનાર. ॥ ૧ ॥
 મગવની મયપસેર્ણી મુને, તિનપાદિમા વન્દનના પાડ;
 તિનપાદિમા પૂજારી સંવર, સમગ્રી ઠાલી મૂકો ઠાડ.
 સમયસરણમા તિનવર જેવી, તિનપાદિમા વર્તે તપકાર;
 વન્દન પૂજન મનિ કરતાં માળી વાંમે મરનો વાર.
 મનને મોટે કાગલ નોટો, કોટે છે જેવી સરકાર;

નોટોમાં રૂપૈયા સાચા, જોશો આ જગનો વ્યવહાર.
 જિનપડિમા પળ તેવી રીતે, જિન સરસ્વી ભાસ્વી સુખકાર;
 વન્દન પૂજન ભક્તિ કરતાં, પ્રાણી પામે ભવનો પાર. ॥ ૩ ॥
 સમવસરણમાં જિનવર વન્દે, ફળ પામે જે પ્રાણી સાર;
 તેવું ફળ પડિમા વન્દનથી, સમજો મનમાં નર ને નાર.
 કલિકાલમાં જિન પડિમાનો, સાચો મોટો છે આધાર;
 વન્દન પૂજન ભક્તિ કરતાં, પ્રાણી પામે ભવનો પાર. ॥ ૪ ॥
 સર્પબુદ્ધિથી દોરી હણતાં, પંચેન્દ્રિય હત્યાનું પાપ;
 મન પરિણામે ફલ એ જાણો, એવી જિન વચનોની છાપ.
 દ્રૌપતીએ જિનપડિમા પૂજી, ધન્ય ધન્ય શ્રાવક અવતાર;
 વન્દન પૂજન ભક્તિ કરતાં, પ્રાણી પામે ભવનો પાર. ॥ ૫ ॥
 સૂત્રોના અક્ષર છે જેવા, તેવી મૂર્તિ છે નિર્ધાર;
 અક્ષર પડિમા વે છે સરસ્વાં, સ્થાપન નિષ્કેષો જયકાર.
 અરિહન્તના નામે મુક્તિ, સ્થાપનથી પળ તેવી ધાર;
 વન્દન પૂજન ભક્તિ કરતાં, પ્રાણી પામે ભવનો પાર. ॥ ૬ ॥
 આગમને યુક્તિથી સાચો, જિનપડિમા વન્દન આચાર;
 શાશ્વત જિનપડિમાના પાઠો, સૂત્રોમાં વર્તે હિતકાર.
 જિનપડિમાનું સ્થાપન કરવું, ઉત્સવ તેનો છે ગુણકાર;
 વન્દન પૂજન ભક્તિ કરતાં, પ્રાણી પામે ભવનો પાર. ॥ ૭ ॥
 જિનપડિમાથી જિનની યાદી, જિનની યાદી ગુણનું મૂલ;
 જિનની સેવા મીઠા મેવા, ભક્તિથી ભાગે છે મૂલ.
 બુદ્ધિસાગર સાપેક્ષાથી સમજી નિશ્ચય ને વ્યવહાર;
 વન્દન પૂજન ભક્તિ કરતાં, પ્રાણી પામે ભવનો પાર. ॥ ૮ ॥

श्री वीरप्रभुस्तुतिः

भुजंगी छंद.

नमो वीर विश्वेश देवाधिदेवा;
सदा ताहरी शीखमां शर्म मेवा,
प्रभु पादपद्मे रहं भृंगरूपे;
प्रभु रूपने हुं चहुं छुं उमंगे. ॥ १ ॥

प्रभु तुंहि साचो मुदा पाय लागुं,
मुदा ताहरा ध्यानमां नित्य जागुं,
हॅण्या रागने द्वेष ज्ञानेज भारी,
अहो शक्ति भारी स्वभावेज तहारी. ॥ २ ॥

जगज्जंतुने तारिया देशनाथी,
गॅण्यो भेदना ते प्रभुरे कशाथी,
अहो ताहरा ज्ञानमां सर्व भासे,
अहो ताहरा ध्यानमां चित्त वासे. ॥ ३ ॥

दिले वीरनी भक्ति लागीज साची,
रहुं वीरनी भक्तिमां नित्य राची,
प्रभु भक्तिथी शक्ति सर्वे पमाती,
प्रभु भक्तिथी द्वेषनी जाय काती. ॥ ४ ॥

प्रभु भक्तिथी दुःखना वृन्द जावे,
प्रभु भक्तिथी सत्य आनंद थावे,
प्रभु ज्ञानथी भक्तिमां भाव सारो,
प्रभु ज्ञान भक्तिथकी दुःख आरो. ॥ ५ ॥

जिने भाखियुं तत्त्व चैतन्य सारुं,
सदा शुद्ध चैतन्य छे तेज मारुं,
चिदानन्दरूपे प्रभु तुं मुद्दायो,

लही ताहरो बोध आनंद पायो. ॥ ६ ॥
 पिता मात ने भ्रात ने इष्ट देवा,
 करु ताहरी मेमणी नित्य सेवा,
 कहे धीनिधि ध्येयें ध्याने मुहायो,
 मधु वीरणी वीर्य सन्भाव पायो. ॥ ७ ॥

श्री सद्गुरुस्तुतिः

भुजंगी छंद.

(गुरुने देखी बंदन करतां आ ममाणे स्तुति करवी.)

अहो सद्गुरु दुःखधी तें उगार्यो,
 भवांभोधिधी सद्गुरु तेंज तार्यो;
 नमं हुं नमं हुं नमं हस्त जोडी,
 लघुता सजी माननी देव मोडी. ॥ १ ॥
 भवांभोधिधी सत्य छो तारनारा,
 महा दानना सत्य छो आपनारा;
 कृपानाथ कोट्टी गमे कष्ट वारी,
 लीधो नाथ तें दुःखधी तो उगारी. ॥ २ ॥
 सदा एक आधार छे तुंहि मारे,
 कृपानाथ तुं शिष्यनुं भव्य धारे;
 अहो सद्गुरु देव तुं उपकारी,
 नमं नाथ देशो मुदा शील सारी. ॥ ३ ॥

श्री सद्गुरुकृपामहिमा.

भुजंगी छंद.

मुणो शिष्य सारा कहुं मेम लावी,
 धरो भव्य शिक्षा मुख वृन्द चावी;

गुरुज्ञानने दीलमांही उतारो,
गुरु ज्ञानथी आवशे दुःखआरो. ॥ १ ॥

गुरुभक्तिमां प्रेमथी चित्त जोडो,
विवेके बहु दुर्गुणोने उखेडो;
गुरुदर्शने दुःख सर्वे टळे छे,
गुरुवंदने भाग्य वेळा वळे छे. ॥ २ ॥

गुरुनी दयाथी टळे कष्ट कोडी,
रहे अष्टसिद्धि सदा हस्त जोडी;
गुरुनी कृपाथी मही मान पामे,
गुरुनी कृपाथी ठरे एक ठामे. ॥ ३ ॥

विनेयो विचारी ग्रहो सत्य साचुं,
ग्रहो ना कदा दुःखदायीज काचुं;
भलामां सदा राखशो रह्ये दृष्टि,
सदा जागशे रह्येथी आत्मसृष्टि. ॥ ४ ॥

प्रमादे न पापो करो भव्ये प्यारा,
प्रमादे न सारा कदी तो थनारा;
गुरुपाद सेव्या थकी ज्ञान थाशे,
गुरुज्ञानथी राग ने द्वेष जाशे. ॥ ५ ॥

कुतर्को तजीने गुरुने भजीने,
लहो सिद्धनां शर्म शान्ता सजीने;
गुरुवाक्यमां शिष्यने शर्म साचुं,
गुरुनी कृपावीण छे सर्व काचुं. ॥ ६ ॥

सजी सद्गुणोने रहो नित्य राची,
कही शीख ते मानजो दील साची;
अहो धीनिधि सद्गुरु तारनारा,
विचारी विनेयो ग्रहो दील प्यारा.

દેવસેવા.

મુજંગી છન્દ.

ચાને ચિત્તહું નિર્મહું ધર્મવાહું,
 ટલે મોહ વાસીત જે ચિત્ત કાહું;
 ગ્રેધી યલે દીલમાં શર્મ મેવો,
 અહો દેવ એવો સદા ભવ્ય સેવો. ॥ ૧ ॥
 સદા રાગ ને દ્રેષ વિહીન દેવા,
 કરો સિદ્ધ સર્વગ્ની સત્ય સેવા;
 ભજે જેહને સર્વ નાસે કુટેવો,
 અહો દેવ એવો સદા ભવ્ય સેવો. ॥ ૨ ॥
 સદા જ્ઞાનથી સત્યનો જેહ વાદી,
 કેળ્યાં તત્ત્વ સાચાં સદા જે અનાદિ
 અહો ધીર સર્વજ્ઞ છે દેવ તેવો,
 અહો દેવ એવો સદા ભવ્ય સેવો. ॥ ૩ ॥
 નહીં શસ્ત્ર હસ્તે નહીં સંગ રામા,
 કહે ધીનિધિ વીત છે સોભ કામા;
 અહો જેહમાં કેવલજ્ઞાન દીવો,
 અહો દેવ એવો સદા ભવ્ય સેવો. ॥ ૪ ॥

આત્માને ઉપદેશ.

મુજંગી છન્દ.

અરે આતમા ચિત્તમાં જો વિચારી,
 ધરી જન્યને દુર્મતિ શું વધારી,
 પ્રભુએ કર્યો ધર્મ ચિત્તે ન ધાર્યો,
 પ્રમાદી અરે કાઝ તં ફોક દાર્યો. ॥ ૧ ॥

અહંભાવમાં મસ્ત જ્યાં ત્યાં પાર છે,
 વૃદ્ધાં કર્મને કેમ જાણી કરે છે,
 અરે મોહના તોરમાં કેમ માન્યો,
 રૂપાલ્લા રમારંગમાં શીદ રાચ્યો. ॥ ૨ ॥

અરે ઠાઠને માઠમાં સર્વે સ્વોયું,
 વિચારી કદી રૂપ તારું ન જોયું,
 સ્વરે મોહની ધૂલથી મુલ્ક થોયું,
 અરે જીવે તે પાણીને શું વલોયું. ॥ ૩ ॥

કદી સન્તને દાન દીધું ન હાથે,
 ધરી ના કદી સદ્ગુણ માથે,
 કયોં ધર્મ તે આવશે એક સાથે,
 જિનેન્દ્રે કેળું જ્ઞાનથી વીરનાથે. ॥ ૪ ॥

ઐષ્યો ના ગેષ્યો ધર્મનાં તત્ત્વ સારાં,
 ઐષ્યો ને ગેષ્યો તત્ત્વ જે છે નઠારાં,
 જિનેન્દ્રે કહેલું અરે તેં વિસાર્યું,
 ફસી મોહમાં આયુને ફોક હાર્યું. ॥ ૫ ॥

હવે ચેતી લે આતમા ધર્મ જાણી,
 ગુરુ વોધથી જાણી લે જિનવાણી,
 કહે ધીનીધિ ધર્મથી શર્મ સ્વાણી,
 વૃષાવંતને ઇષ્ટ છે જેમ પાણી. ॥ ૬ ॥

હિત વચનામૃતમ્.

ભુજંગી છન્દ.

મહીમાં સદા અંધ છે મૂઢ પ્રાણી,
 મહીમાં સદા પૃજ્ય છે સત્યવાણી;

મહીમાં સદા ધૈર્ય ધારીજ મોટો,
વિચાર્યા વિના માનવી યાવ છોટો. ॥ ૧ ॥

કુદા વાક્યમાં કલેશ છે દુઃસ્વદાપી,
મહા કાર્યમાં શાન્તિ છે શર્મદાપી;
અરે હાસ્યથી દુઃસ્વ મોટું ધનારુ,
મહીમાં સદા શુદ્ધ છે વાક્ય સારુ. ॥ ૨ ॥

યુરી કામનાથી કયું વિષ મોટું,
અસદ્વાક્યથી કોણ છે જાણ સ્વોટું;
સદા મૂર્ખની સંગતે દુઃસ્વગોટા,
દયાના વિનાં આવશે જીવ તોટા. ॥ ૩ ॥

ગુરુવાક્યના લોપથી દુઃસ્વ ભારી,
નથી સન્મતિના વિના સત્ય યારી;
અરે ક્રોધથી અગ્નિ છે કોણ ખૂંડી,
યુરી કોણ નૃપ્પાદકી અન્ય લૂંડી. ॥ ૪ ॥

નથી શર્મ સંતોષ જેવું વિચારો,
વિવેક ગ્રહો દેહથી બ્રહ્મ ન્યારો;
સહુ તીર્થનું તીર્થ છે આત્મા રે,
વિવેકી મુદા આત્માનેજ તારે. ॥ ૫ ॥

કળામાં કળા ધર્મની એક માત્રી,
કળામાં કળા કર્મની સર્વ કાત્રી;
કથામાં કથા ધર્મની દુઃસ્વ ટાલે,
જુઠી મોહની ટેવને જેહ ટાલે. ॥ ૬ ॥

સહુ વૃત્તથી જ્ઞાનનું વૃત્ત સાચું,
કુડાં વેળ ચોળે યુરુ તાસ ઢાચું;
કરે સાધના ધર્મની તેહ સાચું,

अहो ढोंगी लोके जगत् फोली खायुं. ॥ ७ ॥
 खरुं ज्ञान ने भक्ति ते विश्व डाह्यो;
 धर्यो धर्म ते विश्वमांहि कमायो,
 खरो भक्त के शूर दाता गवायो;
 खरो शिष्य ते ज्ञानिनो भेद पायो. ॥ ८ ॥
 खरी सद्गुरु सेवना दुर्लभा छे,
 सहु ज्योतमां श्रेष्ठ ज्ञानप्रभा छे;
 सदा उच्च ने पूज्य छे विश्वज्ञानी,
 सदा नीच छे विश्वमां दुष्ट मनी. ॥ ९ ॥
 सहु मानवी वश्य छे नम्रताथी;
 सदा सुख छे विश्वमां शांतताथी.
 कहे धीनिधि ज्ञानथी मुक्ति पाये;
 जीवो तो ठरे ज्ञानथी एक ठामे. ॥ १० ॥

मूर्ख संगति दुःखरूप छे.

भुजंगी छन्दः

कदी ना करो संगति मूर्ख बूरी,
 अहो संगति मूर्खनी दुःख छूरी;
 सदा मूर्खनी संगमां दुःख छाया,
 अहो मूर्खनी संगमां कोण डाह्या. ॥ १ ॥
 बने वास सारो कह्यो सत्य ग्रन्थे,
 लही शीख सारी चलो शुद्ध पन्थे;
 खरी बातमां मूर्खतो दाट् वाले,
 लडे बातमां लातथी मूर्ख गाले. ॥ २ ॥
 महा मूर्खनी बातमां सार काचो,

कहे धीनिधि मूर्खनी संग वारो,
यदि शत्रु छे विज्ञ जाणोज सारो.

॥ ९ ॥

धर्म फल महिमा.

भुजंगी छंद.

रुडा धर्मथी सर्व शांति थनारी,

रुडा धर्मथी सर्व भ्रान्ति जनारी;

रुडा धर्मथी कर्मनो अंत आवे,

रुडा धर्मथी स्वर्ग सिद्धि सुहावे.

॥ १ ॥

रुडा धर्मथी विश्वमां उच्च थावे,

रुडा धर्मथी पापनो लेश नावे;

रुडा धर्मथी लोकमां मान मोडूं,

रुडा धर्मथी थाय ना कांड खोडूं.

॥ २ ॥

रुडा धर्मथी दुर्गति दूःख नासे,

रुडा धर्मथी ज्ञान साचुं प्रकाशे;

रुडा धर्मथी रागने द्वेष दूरे,

रुडा धर्मथी सन्मति दीलें स्फुरे.

॥ ३ ॥

रुडा धर्मथी संकटो दूर जावे,

रुडा धर्मथी देवता स्तोत्र गावे,

रुडा धर्मथी शत्रुओ मित्र होवे,

रुडा धर्मथी स्वर्गनां शर्म जोवे.

॥ ४ ॥

रुडा धर्मथी होय ज्यां त्यां रुपाळूं,

रुडा धर्मथी दुःख तो जाय काळूं.

વિદાનંદનાં લેરિયો ચિત્ત વાસે. ॥ ૪ ॥

સ્વરા દૃશ દેવેશ દાનાર સેવા,
અમારે સદા મોક્ષના ણજ મેવા;
પ્રમુખ્યાનથી પ્રેમનો ભેદ પાપો,
પ્રમુખેયથી મત્ત આનંદ આયો. ॥ ૫ ॥

સદા સેવના દેવ ત્હારી મન્ત્રી છે.
પ્રમુખેયમાં ચિત્તવૃત્તિ દબી છે;
પ્રમુખેયમાં ધીનિધિ વિરમું હું,
સદા દસ્ત જોડી પ્રમુ હું નમું હું. ॥ ૬ ॥

અન્તરપ્રદેશધ્વનિગાન.

ગદ્યલ.

જગત્ને આંખથી દેખું, જગત્ને જ્ઞાનથી લેખું,
જગત્ને દેખતાં શાન્તિ, જગત્ને દેખતાં શ્રાન્તિ. ॥ ૧ ॥
જગત્ને દેખતાં જોગી, જગત્ને દેખતાં ભોગી,
જગત્ તો દેખતાં સાચું, જગત્તો દેખતાં કાચું. ॥ ૨ ॥
જગત્ના ભાવ છે સ્વોદા, જગત્ના ભાવ છે મોદા.
જગત્માં પ્રેમની વીણા, જગત્ના ભાવ છે શ્રીણા. ॥ ૩ ॥
જગત્ છે દુઃખની છાયા, જગત્માં કર્મથી કાયા,
જગત્ના સ્વેલ સ્વેલાહું, જગત્માં તત્ત્વના લાહુ. ॥ ૪ ॥
જગત્માં મોહની વાજી, જગત્માં મૂઢ છે રાજી,
જગત્ના જોષમાં દોષો, જગત્માં કોણનં રોશો. ॥ ૫ ॥
જગત્માં રાગ ને દ્વેષો, જગત્માં પ્રેમ ને ક્લેશો,
જગત્માં કોણ છે મોદા, જગત્માં કોણ છે છોદા. ॥ ૬ ॥

- જગત્ને જાણતા યોગી, જગત્માં મૂઢ છે મોગી,
 જગત્માં મોહથી મારુ, જગત્માં મોહથી તારુ. ॥ ૭ ॥
 જગત્માં ધર્મ છે સાચો, જગત્માં મોહ છે કાચો,
 જગત્માં મોહથી ફેરા, જગત્માં મોહ અન્ધેરા. ॥ ૮ ॥
 જગત્માં મૂર્ખ છે મેલા, જગત્માં મૂઢ છે ઘેલા,
 જગત્માં જ્ઞાન ને ગાંડા, જગત્માં ધર્મ ને વાંડા. ॥ ૯ ॥
 જગત્ના પ્રેમમાં ફાંસી, જગત્ના પ્રેમમાં હાંસી,
 જગત્ના વેલેશથી કાઢુ, જગત્ને જ્ઞાનથી ભાઢુ. ॥ ૧૦ ॥
 જગત્માં ક્ષેરના પ્યાલા, જગત્માં ડંચના ચાલા,
 જગત્માં જાગતા સુર્ણા, જગત્માં ડંચના દુઃર્ણા, ॥ ૧૧ ॥
 જગત્માં પ્રેમના મેલા, જગત્માં પુણ્યની વેલા,
 જગત્માં સત્યના તોટા, જગત્માં મોહના ગોટા. ॥ ૧૨ ॥
 જગત્માં ધર્મના શ્રંથો, જગત્માં મોક્ષના વંથો,
 જગત્માં વંધ ને મુક્તિ, જગત્માં જ્ઞાનથી યુક્તિ. ॥ ૧૩ ॥
 જગત્માં ભૂત છે ભૂંડી, જગત્માં આશ છે ભૂંડી,
 જગત્ના ભર્મ ભૂંડા છે, જગત્ના ભર્મ કૂડા છે. ॥ ૧૪ ॥
 જગત્માં સન્નની મેવા, જગત્માં મત્ય છે દેવા,
 જગત્માં ભર્મ છે છાનો, જગત્માં ભર્મ છે માનો. ॥ ૧૫ ॥
 જગત્માં પુણ્ય ને પાપો, જગત્માં ધર્મની છાપો,
 જગત્ને જાણવું વ્યારુ, જગત્ને જાણવું વ્યારુ. ॥ ૧૬ ॥
 જગત્માં સાચ છે મારુ, જગત્માં ભર્મ અંધારુ,
 જગત્માં આત્મ છે ટીંચો, જગત્માં જ્ઞાનથી જીંચો. ॥ ૧૭ ॥
 જગત્માં રંક ને રાજા, જગત્માં પીર ને રુવાજા,
 જગત્ને જાણનાં વ્યારુ, જગત્ને જાણનાં વ્યારુ. ॥ ૧૮ ॥
 જગત્માં જ્ઞાનથી રહેવું, જગત્માં દુઃખ મદ્ય રહેવું,

[Handwritten signature]

$$\frac{d^2x}{dt^2} = -\frac{g}{L} x \quad \Rightarrow \quad x(t) = A \cos(\omega t + \phi)$$
[illegible]

प्रभुप्रेमलुभागीना उदयान.

553.

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

॥ १ ॥

महाना ईश्वरः महाना महाना महाना

मदुमां मदु मां मदु. मदनो मदनो मदु. ॥ ३ ॥

मन्त्रं विष्णवे मन्त्रं शङ्कराय विष्णवे नमः

मधुना मेधया ज्ञानं, मन्त्रा मेधया ध्यानं. ॥ ३ ॥

मनुष्यां देवर्षी गन्तुः मनुष्यां देवर्षी गन्तुः

मनुष्यां देव ज्ञां जायते, मनुष्यां देव मरु जायते. ॥ ८ ॥

मनुष्यां प्रियंभी सुखो, मनुष्यां प्रियं वन दःखोः

मभुने जाणतां धर्मा, मभुने जाणतां धर्मा. ॥ ५ ॥

मनुष्यां प्रेषणी स्वयं, मनुष्यां प्रेषणी भवतुः

प्रभुने पुजाए, प्रेम, प्रभुने पुजाए, नमः. ॥ ६ ॥

मनुष्यां प्रेमर्था मिद्धि, मनुष्यां प्रेमर्था मद्धि:

મમુ છે મર્વ તીર્થેનાં, પૂજનર્થી જાય છે વહેનાં. ॥ ૭ ॥

प्रभु आ आत्मा माचो, सदा त्यां प्रेमर्था राचो:

प्रभुनी सत्य छे यारी, सपज तुं दीजसां थारी. ॥ ८ ॥

प्रभु सप सर्वने भानुं, नदा ले दीन अजवानुं:

प्रभु सम सर्वेन जाणुं, दिने जव संग्रहणय आणुं. ॥ ५. ॥

દેહસ્થઆત્માની પરમાત્માવસ્થાનું ભાન.

ગજલ.

- અહો આ દેહમાં દેહો, ચેતનજી જ્ઞાન ધન પેહો;
 અરૂપી તત્ત્વ છે પોતે, અરે તું બાહ્ય ક્યાં ગોતે. ॥ ૧ ॥
 અનંતિ શક્તિનો સ્વામી, નિઃસંગી શુદ્ધ નિષ્કામી;
 સહુ દેરે સહુ જાણે, અનંતાં સુખ દીલ માણે. ॥ ૨ ॥
 પરમબ્રહ્મ સ્વયં શુદ્ધ, પરમયોગી પરમ બુદ્ધ;
 પરમધ્યાતા પરમધ્યેય, પરમ જ્ઞાતા પરમ જ્ઞેય. ॥ ૩ ॥
 પરમયોગી પરમભોગી, વિગતશોકી વિગતરોગી;
 અલંકારાનંદ અવિનાશી, પરમ પદ શુદ્ધ વિશ્વાસી. ॥ ૪ ॥
 પરમભ્રાતા પરમ ત્રાતા, પરમ નેતા પરમ દાતા;
 પરાનો પાર જે પાવે, યોગીશ્વર ચિત્તમાં ધ્યાવે. ॥ ૫ ॥
 પ્રકાશે સર્વને તેજે, રમે જે બ્રહ્મમાં સ્હેજે;
 અનિત્ય નિત્ય છે હીરો, રમે છે ધ્યાનમાં ધીરો. ॥ ૬ ॥
 પ્રકાશે પિંડમાં પોતે, અનંતી જ્ઞાનની જ્યોતે;
 બુદ્ધચાંદિ ધ્યાન પોતાનું, કરીને દેહીએ ભાનુ. ॥ ૭ ॥

સમય શિક્ષાના ઉદ્ગાર.

ગજલ.

- જગત્ને રહેમથી દેહો, જગત્ને પ્રેમથી પેહો;
 જગત્માં દેહવા ગ્રન્થો, જગત્માં ધર્મના પન્થો. ॥ ૧ ॥
 જગત્માં જાણવું સારુ, જગત્માં ત્યાગવું સ્વારુ;
 જગત્માં સત્ય શોધી લે, જગત્માં સત્ય બોધી લે. ॥ ૨ ॥
 જગત્માં દાન દેવાનું, જગત્માં જ્ઞાન લેવાનું;
 જગત્માં સત્યનું વારુ, જગત્માં મોહ અંધારુ. ॥ ૩ ॥

જગત્માં ક્લેશથી વૈરી, જગત્માં ક્લેશ છે શ્વેરી;
 જગત્માં ક્લેશ કરનારો, સદા તે દુઃખ ધરનારો. ॥ ૪ ॥
 જગત્માં ક્લેશ છે પાપી, જગત્માં ક્લેશ છે વ્યાપિ;
 જગત્માં ક્લેશથી મૂઢું, કદા નહિ ક્લેશથી રૂઢું. ॥ ૫ ॥
 જગત્માં યુદ્ધ છે ક્લેશે, જગત્માં ક્લેશ છે દ્વેષે;
 મહા છે ક્લેશ સ્વારીલો, થતો તો ક્લેશ વારી લ્યો. ॥ ૬ ॥
 વને છે ક્લેશથી યોટો, વને છે ક્લેશથી ગોટો;
 દીલે તો ક્લેશ છે દારુ, કદી નહિ ક્લેશથી સારુ. ॥ ૭ ॥
 મળે નહિ ક્લેશથી પાળી, કરે છે ક્લેશ ધૂલ ધાળી;
 કુટુંબો ક્લેશથી ભાગે, નગારાં દુઃખનાં વાગે. ॥ ૮ ॥
 કરેલાં પુણ્ય તો નાસે, હૃદયમાં ક્લેશના વાસે;
 કરો નહિ ક્લેશથી યારી, સમજ આ દીલમાં ધારી. ॥ ૯ ॥
 બુરામાં ક્લેશ છે ચૂરો, ચૂરામાં ક્લેશ છે શૂરો;
 બુદ્ધયવિધ ક્લેશને વારી, સદા સુસંપ દીલ ધારો. ॥ ૧૦ ॥

મલ્લિજિન સ્તુતિ.

ગદ્યલ.

મલ્લિજિન દેવના દેવા, મલી છે સત્ય તુજ સેવા;
 તમારા રૂપમાં રાતું, સદા છે રૂપ તુજ સાતું. ॥ ૧ ॥
 અહો ઇશ દેવતું પ્યારો, જગત્માં સત્ય તું સારો;
 તમારી ભક્તિમાં મળશુ, તમારી ભક્તિમાં હળશુ. ॥ ૨ ॥
 તમારી તેજ મારી છે, હૃદયમાં વાત ધારી છે;
 તમારી ભક્તિ છે પ્યારી, અસ્ખંડાનંદ ગુણ ક્યારી. ॥ ૩ ॥
 પ્રશ્ન તવ વાલ છે છોટો, કરોને રહેમથી મોટો;
 કપદના પંદને કાપો, સદા સુખ સિદ્ધનાં આપો. ॥ ૪ ॥

सुसंपे वित्ततो आवे, सुसंपे दीनता जावे,
 सुसंपे धर्मने थापे, सुसंपे क्लेशने कापे. ॥ ९ ॥
 सदा सुसंपमां रहेवुं, कोइने दुःख नहि देवुं.
 बुद्धचन्धि संप वलिहारी, अमारे संपथी यारी. ॥ १० ॥

चिदानंदोद्गार.

गङ्गल.

हमारे एक छे देवा, हमारे प्रेमथी सेवा;
 हमारे प्रेमथी मळवुं, हमारे प्रेमथी हळवुं. ॥ १ ॥
 जगत्मां प्रेमथी रहेवुं जगत्मां प्रेमथी कहेवुं;
 जगत्मां प्रेम मोटो छे, जगत्तो प्रेम खोटो छे. ॥ २ ॥
 खरेखर प्रेमथी योगी, अखंडानंदना भोगी;
 प्रभुने प्रेमथी गावा, प्रभुना प्रेमथी चावा. ॥ ३ ॥
 हमोए सत्यने शोधुं, हमोए सत्यने बोधुं;
 जीवोपर रहेमनी दृष्टि, खरेखर धर्मनी दृष्टि. ॥ ४ ॥
 जगत्मां कर्मथी जीवो, करे छे दुःखथी रीवो;
 करुणा तेहपर करशुं, खरेखर रहेमथी तरशुं. ॥ ५ ॥
 करीशुं सर्वनुं सारु, धर्याविण रहेम अंधारुं;
 करुणा धर्म धन हेली, हमारे दील वरसेली. ॥ ६ ॥
 हमारे आत्मवत् सर्वे, सरीखा जीव शुं गर्वे;
 लघुने मोटका प्यारा, जीवो छे ज्ञानघन सारा. ॥ ७ ॥
 कदी नहि वेर को साथे, धरु नहि शस्त्र मुज हाथे;
 मळो सह जीवने सुखो, टळो सह जीवनां दुःखो. ॥ ८ ॥
 हमारे आत्मनी प्रीति, धरी में आत्मनी नीति;
 जगत्मां जागता तरवुं, जगत्मां ब्रह्मपद वरवुं. ॥ ९ ॥

જગત્ સહુ સ્વાર્થનું રાગી, અહો કોઈ સ્વાર્થનું ત્યાગી,
શુદ્ધધર્મિ સ્વાર્થને ત્યાગો, હૃદયમાં જ્ઞાનધી જાગો. ॥૧૧॥

અસાર દુનિયા સજાય.

(શ્રીરે સિદ્ધાચલ ભેટવા એ રાગ.)

જગમાં કોઈ ન કોઈનું, જૂઠ સગપણ વાજી,
મારુ-મારુ ત્યાં માનીને, કેમ રહેવું રાચી. જગમાં. ॥ ૧ ॥
સ્વારથિયા સંસારમાં, જીવે નાચે છે કર્મે,
સાથ ન કાંઈ આવતું, વાઝ દીલડું ધર્મે. જગમાં. ॥ ૨ ॥
અજ્ઞાને જીવ આંધળો, શુદ્ધ ધર્મ ન દેસે,
વિષય વાસના નાચમાં, પુણ્ય પાપ ન લેસે. જગમાં. ॥ ૩ ॥
ગદ્ધાવૈતરુ વહુ કરે, મોહમાયા ભરેલો,
પાપની પોથી વાંધીને, જાય નરકે એકીલો; જગમાં. ॥ ૪ ॥
આજ કાલ કરતાં થકાં, વીતી આશુષ્ય જાવે,
ધર્મ કર્મ વે સાથમાં, અંતે પરભવ આવે. જગમાં. ॥ ૫ ॥
ચેત ચેત અરે જીવડા, ત્યાગ દુનિયા વાજી,
બુદ્ધિસાગર ધર્મથી, રહેજે નિશદિન રાજી. જગમાં. ॥ ૬ ॥

ઘડીમાં નવ નવા રંગ.

ગદ્ગલ.

ઘડીમાં સુખ આવે છે, ઘડીમાં દુઃખ થાવે છે,
ઘડીમાં ચિત્ત ચક્રદોળે, ઘડીમાં તત્ત્વને સ્ખોળે. ॥ ૧ ॥
ઘડીમાં જ્ઞાનની વાતો, ઘડીમાં શોક નહિ માતો,
ઘડીમાં પ્રેમના પ્યાલા, ઘડીમાં શોકની જ્વાલા. ॥ ૨ ॥

ચેત ચેત અરે જીવડા, સત્ય ધર્મનું ટાણું;
બુદ્ધિસાગર ધર્મનું, એક શરણું મજાનું. માયા. ॥ ૩ ॥

અન્તર્વૃત્તિ સ્વાધ્યાય.

શ્રીરે સિદ્ધાચલ ભેટવા-પરાગ.

શુદ્ધ રમણતા આદરો, થાઓ નિજગુણ ભોગી;
વાહ્યદશા ચિત્ત વારીને, થાઓ સહજોપયોગી. શુદ્ધ. ॥ ૧ ॥
પરમાનંદ સ્વભાવ છે, શુદ્ધ ચેતન દ્રવ્ય;
સોહં સોહં ધ્યાનથી, સેવના કર ભવ્ય. શુદ્ધ. ॥ ૨ ॥
નવધા ભક્તિ જે આત્મની, કરશે તે તરશે;
રત્નત્રયીની લક્ષ્મીને, વેગે તે હિ વરશે. શુદ્ધ. ॥ ૩ ॥
નિશ્ચય ભાવદશા ભજી, ચેતન થાય સુખી;
અનુભવામૃત પીવતાં, કદી થાય ન દુઃખી. શુદ્ધ. ॥ ૪ ॥
વાહ્યદશા વ્યવહારથી, ભટકે જીવ ભારી;
અપ્રમત્ત દશા વિના, જાય ઉમ્મર હારી. શુદ્ધ. ॥ ૫ ॥
શાબ્દિક તાર્કિક પંડિતો, વાહ્યજ્ઞઘડે રાતા;
ચંડ પૂર્વી પ્રમાદથી, ભવોભવ ભટકાતા. શુદ્ધ. ॥ ૬ ॥
શુદ્ધ રમણતા પ્રીતઢી, નિશ્ચય સત્ય માની;
બુદ્ધિસાગર વોધથી, વાત કોઈ ન છાની. શુદ્ધ. ॥ ૭ ॥

કપટમાહિમા.

ગજલ.

કપટના પંદ છે કાલા, કપટના ચિત્ર છે ચાલા;
કપટથી કર્મ છે કૂંડું, કપટથી થાય નહિ રુડું. ॥ ૧ ॥
કપટમાં કર્મના દરિયા, કપટથી કોઈ નહિ ઠરિયા;

खरेखर आत्मनो ज्ञानी, खरेखर आत्मनी वाणी;
 खरेखर आत्मनी ज्योति, ग्रहीलो पिंडमां मोति. ॥ ३ ॥
 खरेखर आत्ममां रमवुं, खरेखर बाह्य नहि भमवुं;
 खरेखर आत्ममां प्रीति, खरेखर आत्मवण भीति. ॥ ४ ॥
 खरेखर आत्मना रागी, खरेखर ज्ञानथी त्यागी;
 बुद्ध्यब्धि आत्मना ज्ञाने, पडे नहि जीव अज्ञाने. ॥ ५ ॥

पुण्यने पापनो फेर.

गझल.

जगत्मां पुण्यथी चढती, जगत्मां पापथी पडती;
 जगत्मां पुण्यथी लीला, जगत्मां पापथी खीला. ॥ १ ॥
 चहे ते पुण्यथी मळतुं, चहे ते पापथी टळतुं;
 बुद्ध्यब्धि सत्यमां रहेवुं, हमारे सत्यने कहेवुं. ॥ २ ॥

धर्म अने पापनो फेर.

गझल.

जगत्मां धर्मथी सुखी, जगत्मां पापथी दुःखी;
 जगत्मां धर्मथी शान्ति, जगत्मां पापथी भान्ति. ॥ १ ॥
 जगत्मां धर्मथी उंचा, जगत्मां पापथी नीचा;
 जगत्मां धर्मथी साचो, जगत्मां पापथी काचो. ॥ २ ॥
 जगत्मां धर्मथी भोगी, जगत्मां पापथी रोगी;
 जगत्मां धर्मथी ज्ञानी, जगत्मां पापथी मानी. ॥ ३ ॥
 जगत्मां धर्मथी तरतो, जगत्मां पापथी फरतो;
 जगत्मां धर्मथी रुंडा, जगत्मां पापथी भूंडा. ॥ ४ ॥

સમય હિતોપદેશ.

ગદ્યલ.

ગરજ છે સર્વથી વહેલી, ફરજ છે સર્વથી પહેલી
 સુધારો સર્વથી સારો, કુધારો સર્વથી સ્વારો. ॥ ૧ ॥
 ભલામાં સત્યના પન્થો, ભલામાં સત્ય છે ગ્રન્થો;
 બુરામાં દુર્જનો દોડે, પ્રભુમાં ભક્ત મન જોડે. ॥ ૨ ॥
 ગુરૂની ભક્તિમાં શક્તિ, અસ્ખંડાનંદની વ્યક્તિ;
 સમયના જાણ છે મોટા, સમયના અજ્ઞ છે છોટા. ॥ ૩ ॥
 દયાની સત્ય છે કરણી, દયા છે મોક્ષ નિઃસરણી;
 સમજશો જ્ઞાનથી મુક્તિ, સમજશો જ્ઞાનથી યુક્તિ. ॥ ૪ ॥
 દયા છે જ્ઞાનીની હાથે, ક્રિયા છે જ્ઞાનિની સાથે;
 દયામાં ચિત્ત રંગાશે, તદાતો મુક્તિ ઝટ થાશે. ॥ ૫ ॥
 દયા છે નિર્મલી ગંગા, દયાથી દીલ છે ચંગા;
 દયાથી દેવતા પાસે, દયાથી સંકટો નાસે. ॥ ૬ ॥
 પરખજો ધર્મનું નાણું, પરખજો ધર્મનું ટાણું;
 વિચાર્યા વીન ના વોલો, સમય વળ તત્ત્વ ના ચોલો. ॥૭॥
 પ્રભુને જ્ઞાનથી પરખો, હૃદયમાં હેતથી હરખો;
 બુદ્ધિથી સન્તની સેવા, અમારે શુદ્ધ એ મેવા. ॥ ૮ ॥

ચિત્તમાં ચેત.

ગદ્યલ.

જીવલણ ચિત્તમાં ચેતો, જ્ઞપાટો કાલ તો દેતો;
 અરે તુ જાગને ઘટમાં, પહે શું ભવ્ય સ્વપ્નમાં. ॥ ૧ ॥
 જુએ શું માનવી મોઢા, ફરે છે મૃત્યુના ઢોઢા;

વિચારો વાત આ વહેલી, વસત તો આવશે છેલ્લી. ॥ ૨ ॥
 જીવલડાં ચિત્તમાં જાગો, કપટના કન્દને ત્યાગો;
 ખળીને મૂલ જો યાશે, તદા તો સૂવ પસ્તાશે. ॥ ૩ ॥
 જગત્માં દુઃસ્વ છે ભારી, જગત્ છે દુઃસ્વની વ્યારી;
 વિચારી ધર્મને ધારો, ફોગટ નહિ જન્મને દારો. ॥ ૪ ॥
 કરે શું કલ્પના કોટી, વિપયની વાત છે છોટી;
 જગત્માં સંપથી ચાલો, જગત્માં સંપથી મ્હાલો. ॥ ૫ ॥
 સ્વરે જીવ જાય છે આયુ, સ્વર નહિ વાય શો વાયુ;
 વિચારી ચેતી લે વ્હાલા, કરે શું આલ વંપાલા. ॥ ૬ ॥
 ચલક તું ચેતન જ્ઞાની, નિરંજન નિત્ય મુખ સ્વાણી;
 મુદ્ધવચ્ચ ધારજે સોડ્ઠં, હૃદયમાં ભાવજે કોડ્ઠં. ॥ ૭ ॥

કામવિપયસ્વરૂપ.

ગજલ.

વિપયની વાત મુંઢી છે, વિપયની વાત કુડી છે,
 વિપયનો વેગ છે તેજી, વિપયથી લાજ નહીં છેતી. ॥ ૧ ॥
 વિપયમાં ચિત્તદુઃખે, ચંદલો સ્વાર ઝૂં વોડે,
 વિપયથી ચિત્ત મટકે છે, વિપયથી ચિત્ત સટકે છે. ॥ ૨ ॥
 વિપયથી જૂઠની વાળી, વિપયથી દોષની ગ્વાળી,
 વિપયથી પાપ આવે છે, વિપયથી ધર્મ જાવે છે. ॥ ૩ ॥
 વિપય છે દુઃગ્ધકર હસ્તિ, કરે છે સૂવ તે મસ્તિ,
 વિપય છે વિપના વ્યાઘ્ર, વિપયથી સર્વ છે વાઘ. ॥ ૪ ॥
 વિપયમાં દુઃસ્વની શ્રેણિ, વિપયમાં દુઃસ્વની રેણિ,
 વિપયથી પાપ ઘૂઠ વાળી, મઠે નહિ અગ્રને વાળી. ॥ ૫ ॥

વિષયથી લાજને મૂકે, વિષયથી કીર્તિને ચૂકે,
 વિષય છે મોહની વાડી, વિષય છે કલેશની શાડી. ॥ ૬ ॥
 વિષયનો કૂપ છે ડંડો, વિષયનો ધૂપ છે મુંડો,
 વિષયની ઘેન છે ગાંડી, વિષયની બુદ્ધિ છે આડી. ॥ ૭ ॥
 વિષયમાં વ્હાલ છે શ્વેદ, વિષયથી કોઈ નહિ મોડે,
 વિષયનું વૃક્ષ કાંટાલું, વિષયમાં દુઃખને ખાલું. ॥ ૮ ॥
 વિષયનો સંગ છે પાપી, વિષયથી સુખ શિર વ્યાપી,
 વિષયથી દુઃખના દરિયા, વિષયથી કોઈ ના તરિયા. ॥ ૯ ॥
 વિષયની વાત છે ઘેહલી, વિષયથી દુઃખની હેલી,
 વિષયના સંગને ત્યાગો, બુદ્ધ્યવ્ધિ દીલમાં જાગો. ॥ ૧૦ ॥

વિવેક.

ગદ્યલ.

વિવેકે સત્ય પરચાતું, વિવેકે દુઃખ સહુ જાતું;
 વિવેકે સદ્ય છે મુક્તિ, વિવેકે સદ્ય છે યુક્તિ. ॥ ૧ ॥
 વિવેકે જાણીય ટાણું, વિવેકે જાણીય નાણું;
 વિવેકે બ્રહ્મ રસ ચાખે, વિવેકે સત્યને રાખે. ॥ ૨ ॥
 વિવેકે થાય છે શાન્તિ, વિવેકે જાય છે ભ્રાન્તિ;
 વિવેકે સત્યને પરચો, નહીં કો તેહના સરચો. ॥ ૩ ॥
 વિવેકે સત્ય છે મીઠું, વિવેકે તત્ત્વને દીઠું;
 વિવેકે ધર્મને પાલે, વિવેકે પાપને શાલે. ॥ ૪ ॥
 વિવેકે મૂઢતા નાસે, વિવેકે બ્રહ્મ તો ખાસે;
 વિવેકે જાત છે ઝંખી, વિવેકે જ્ઞાનની કુંખી. ॥ ૫ ॥
 વિવેકે માનવી સારો, વિવેકે માનવી પ્યારો;
 વિવેકે દુઃખડાં જાવે, વિવેકે શર્મને પાવે. ॥ ૬ ॥

ક્ષમામહત્તા.

છપ્પચછદં.

ક્ષમા સકલ ગુણઘાણ ક્ષમાથી ક્રોધ સમાતો;
 ક્ષમા દયાનું મૂલ ક્ષમાથી સન્ત કહાતો,
 ક્ષમા મુનિમાં વેશ ક્ષમાથી જગમાં શોભે.
 ક્ષમા આસિ ધરી હસ્ત વૈરને ક્ષણમાં થોભે,
 ક્ષમા વિનાનું માનવોં અરે શોભતું તે નહી કદી;
 બુદ્ધિસાગર જલ વિના જેમ શોભતી જેવી નદી. ॥ ૧ ॥
 ક્ષમા વિના શો સન્ત ક્ષમાવળ મોટો શાનો,
 ક્ષમાવિના શી નાર ક્ષમાગુણ સત્ય મજાનો;
 ક્ષમાવિના શો શિષ્ય રીસથી જે દિલ ભરિયો.
 ભવસાગરને ક્ષમાવિના નહિ કો જન તરિયો,
 ક્ષમા હૃદયમાં જેહને છે તેજ મોટો જાણીય;
 બુદ્ધિસાગર સન્તપુરુષો ક્ષમા હૃદયમાં આર્ણીય, ॥ ૨ ॥
 તપ જપ કરણી ફોક ક્ષમાવળ ગ્રન્થે દાર્જી,
 ક્રોધ કર્યાથી સંયમ ગુણની લઘુતા ખાજી;
 ધર્મ ક્ષમા છે સત્ય રાચશો તેમાં ભવ્યો.
 દીલમાં ક્ષમા ઉતારી કરશો સદુ કર્તવ્યો;
 ધનસત્તાના તોરથી અહો ક્ષમા હૃદયથી જાય છે;
 સત્સમાગમ જ્ઞાનથી અહો ક્ષમા હૃદય પ્રગટાય છે. ॥૩॥
 દયાતળો જ્યાં વાસ ક્ષમા ત્યાં સ્થેજે આવે,
 દયા દિલ નહિ લેશ ક્ષમા તે ક્યાંથી પાવે;
 નહિ જ્યાં ચેતન જ્ઞાન ક્ષમા ત્યાં ક્યાંથી રહેવે.
 જ્ઞાની ગુણભંડાર ક્ષમાનાં વચનો કહેવે,

દેવા સમા શ્રે સાચ છે તે સમજશો દીલ માનવી;
 ચંદ્ર ત્યાં ડગ્યોત વહી પરકાશ ત્યાં હોવે રવિ. ॥ ૪ ॥
 તની સમાને મુનિવર ક્રોધે નીચા પડિયા,
 સમા ધરીને નીચજનો જાણ સ્વર્ગે ચડિયા;
 સમા વિના શું તેજ સમાવણ છે અંધારું.
 સજ સજ માંહિ ક્રોધ કરે ત્યાં કરી ન સારું,
 પગથીયું છે મોતનું શુભ સમા સદા સુખકાર છે;
 બુદ્ધિસાગર સમા ધર્યાંથી ધન્ય ધન્ય અવતાર છે. ॥૫॥

લોભસ્વરૂપ

છવ્યવર્ણ.

લોભનશો નહિ ધોભ લોભથી કુપતિ જાગે,
 લોભે લક્ષણ જાય લોભથી ભજા ત્યાગે;
 લોભે હિંસક થાય, લોભથી જુદું થોલે.
 લોભે ગોરી થાય, લોભથી કુટું થોલે,
 લોભે પાપો સદુ કરેછે. લોભે જન ઝ્યાં ત્યાં કરે;
 બુદ્ધિસાગર લોભથી જીવ રંકને વણ કરાગે. ॥ ૧ ॥
 લોભે છે અન્યાય, લોભથી મમતા નાસે,
 લોભે શાન્તિ દૂર, લોભથી દયા ન વાસે;
 લોભે નહિ વર્માર્થ, લોભથી મન્ય ન ધારે.
 લોભે માર્ગી નાન ધ્રાતને સ્ત્રેમે મારે;
 લોભ અહો આ જગ રિંપે સદુ, મહા પાપ નિરદાર છે,
 બુદ્ધિમાગર લોભ નહિ જસ ધન્ય તમ અવતાર છે. ॥૨॥
 લોભે મીઠું વેગ, લોભથી ખુંદી બુદ્ધિ,
 લોભે કંજુમ હોય લોભથી કદો ન શુદ્ધિ;

લોભે તુળા ધેર દોરને મનમાં કાની.
 લોભે જન ધનાય, લોભથી મન્થી ન જાતી,
 લોભે તાલચ સોગળી છે, લોભે તો મન્યાતિ દળી;
 લોભે ઇશ્વર કેગલો છે, સુખા પછી કો નહિ ધળી. ॥ ૩ ॥
 લોભે જ્યસની હોય, લોભથી પાપી પૂરો;
 લોભે છે ચંદાલ, લોભથી પાપે શૂરો;
 લોભે મનદું કૂર, લોભથી ચિત્ત ન ચંગા,
 લોભ ત્યજાથી અંતર પ્રગટે સમતા મંગા;
 લોભે દુર્માતિ ઉપજે મરા, લોભે નરકે જાય છે,
 બુદ્ધિસાગર લોભથી જીવ ચતુર્ગતિ મટકાય છે. ॥ ૪ ॥
 લોભે મૂઢ મનુષ્ય, લોભથી કર્દા ન શાન્તિ,
 લોભે કર્દા ન હજ, લોભથી પ્રગટે ભ્રાન્તિ;
 લોભે સન્નિપાત, લોભથી ચિત્ત ન ઠરતું,
 લોભે નહિ આનન્દ, ચિત્તદું જ્યાં ત્યાં ફરતું;
 લોભ અહો મદા મૂત છે જગ, ચલ્લગ્યું તેદને દુઃખ છે;
 બુદ્ધિસાગર લોભ છેડે, ચિત્તમાં વહુ સુખ છે. ॥ ૫ ॥
 ઉંચ નીચને પાય પટે છે, લોભે જાણો;
 લોભ મર્દોરા યેન ચઢ્યાથી હોય ન શાળો.
 લોભે કાલો ફેર, લોભથી હોવે ફાંમી;
 લોભે છે અંધેર, લોભથી થાતી હાંસી.
 લોભના વહુ ખેદ છે ને, લોભ જ્યાં ત્યાં શ્વેદ છે;
 બુદ્ધિસાગર આત્મજ્ઞાને, લોભનો વિચ્છેદ છે. ॥ ૬ ॥
 લોભ ત્યજ્યાથી શ્રીર વીરનં સન્ત કહાવે;
 લોભ ત્યજ્યાથી શાસ્ત્રત મુખહાં સ્થેજે પાવે.
 લોભ તજીને ભવ્યજનો આતમને તારો,

ગુરુશરણથી લઘુતા દિલમાં પ્રગટે સારી,
 ગુરુશરણથી નિર્ભય થાવે નરને નારી;
 ગુરુશરણથી માનાદિક સહુ દૂરે નાસે,
 ગુરુશરણથી શ્રદ્ધા સાચી હૃદયે ભાસે;
 ગુરુશરણથી માનવી તો તત્ત્વ સાચું પામશે,
 ગુરુશરણથી જગત્માં અહો કીર્તિ સઘળે જામશે. ॥ ૪ ॥

ગુરુશરણથી સંયમ શક્તિ પ્રગટે ભારી,
 ગુરુશરણથી પ્રગટે છે સમતા સુખકારી;
 ગુરુશરણથી ઉદ્ધત્તાઈ પહેલી નાસે,
 ગુરુશરણથી કદાગ્રહાદિ દૂરે જાશે;
 ગુરુશરણથી સંપજે છે, પંચમ ગતિ પલવારમાં,
 સત્ય શરણું સદ્ગુરુનું સમજશો સંસારમાં. ॥ ૫ ॥

ગુરુની નિંદા કરી વદનથી કેડક પડીયા,
 ગુરુગુણ ગાઈ શિવપુર મહેલે કેડક ચડીયા;
 ગુરુની આળા લોપી પામર કેડક મૂલ્યા,
 માયાદરિયે ગુરુ વિના તો કેડક ઝૂલ્યા,
 આત્મજ્ઞાન જ્ઞાતા ગુરુનું શરણ સદા સુખકાર છે;
 ગુરુવિનયે જે નિત્ય રાતા સફલ તસ અવતાર છે. ॥ ૬ ॥

ગુરુ જ્ઞાનથી દેવ ઇષ્ટ તો શિષ્યો જાણે,
 સદ્ગુરુગમથી ભવ્ય રાચશો આતમ જ્ઞાને;
 સદ્ગુરુગમથી સહુ સમજાશે ધરજો ચિત્તે.
 ગુરુવિનયથી ખુશ રહે છે પણ નહિ વિત્તે,
 સદ્ગુરુના જે સેવકો તે ભવસાગર સ્થેજે તરે;
 બુદ્ધિસાગર ગુરુશરણથી સત્ સંપત્ શિષ્યો વરે. ॥ ૭ ॥

“ શોક વિષે. ”

છપ્પયછંદ.

શોકે અક્કલ જાય શોકથી ચિન્તા પ્રગટે;
 શોકે તનુને તાપ શોકથી શાન્તિ વિષટે,
 શોકે ભૂલે માન કરું નહિ હાથે આવે;
 શોક કર્યાથી આર્ત ધ્યાન તો સ્હેજે થાવે.
 શોકે સૂઝે નહિ કરું ને શોકે મન દુઃખાય છે;
 જગત્માંહી શોકયોગે હર્ષ દૂર જાય છે. ॥ ૧ ॥

શોકે નાસે પ્રેમ શોકથી પ્રગટે આન્તિ
 શોકે તનુમાં રોગ વગડતી તનુની કાન્તિ;
 શોકે સ્થિરતા નાશ શોકથી જીવન વગડે;
 વંધ પડે છે કર્મ શોકથી વર્તે ઝગડે.
 શોકસાગર જે પડયા તે ચતુર્ગતિમાં રડવડયા;
 અશુભધ્યાને પુષ્ટ થઈને કેડક લાખો લડથડયા. ॥ ૨ ॥

શોકે અશ્રુધાર શોકથી હિમ્મત નાસે,
 શોકે શત્રુ આપ શોકથી ધ્યાનજ નાસે;
 શોકે દીનતા દીન શોકથી ક્યાંય ન સારું,
 શોકે સન્માતિ નાશ શોકથી હોય નઠારું;
 શોકે ધીરજ જાય છે અહો શોકે મૂઠ કહાય છે;
 બુદ્ધિસાગર સમજશો અરે શોકથી દુઃખ થાય છે. ॥ ૩ ॥

આલ્લદોષ.

છપ્પયછંદ.

પરને દેવે આલ્લ વાલ્લ તેનું મુખ મૂંઢું;

નિન્દા.

છપ્પયછંદ.

નિન્દાનો કરનાર જગત્માં પાપી પૂરો,
 નિન્દાનો કરનાર જગત્માં દોષે શૂરો;
 નિન્દાનો કરનાર જગત્માં મોટો પાપી,
 નિન્દાનો કરનાર જગત્માં જૂઠ વિલાપી;
 નામ દેઈ નિન્દા કરે તે જગત્માં ચંડાલ છે,
 નિન્દાનો કરનાર સ્વસ્થ જગત્માં વિકરાલ છે. ॥ ૧ ॥

પરની લવરી જે જન કરતો તે નહિ રુડો,
 પરલવરીમાં રક્ત જગત્માં સહુથી મૂંઢો;
 ઇર્ષ્યાને અભિમાન થકી જે નિન્દા કરતો,
 ક્રોધથકી નિન્દક નર કદીય ન ઠામે ઠરતો;
 નિન્દા લવરી જે કરે જન વદન તેહનું વાલ્લું,
 દોષદાટિ કાગડા જન વદન નહિ તસ માલ્લું. ॥ ૨ ॥

પર અપવાદે ભવ્ય જાણજો મુખડું દોષી,
 કહેતો પરના દોષ વને છે નિજ નિર્દોષી;
 ચોથો છે ચંડાલ જગત્માં નિંદક નાગો,
 નિંદક સહુથી નીચ સંગથી દૂરે ભાગો;
 જવતક દટ્ટિ દોષની છે વહુ તવતકતો અંધેર છે,
 જગત્ જીવો જાણજો અરે નિંદા મોટું શ્વેર છે. ॥ ૩ ॥

નિન્દાથી છે વૈર શ્વેરને હિંસા મોટી,
 નિંદા દુઃખની સ્વાણ જગત્માં નિન્દા સ્વોટી;
 નિન્દાના કરનાર જનોના નહિ છે તોટા,
 ગણ્યાં મારી જૂઠ વચનથી વાળે ગોટા;
 નિન્દક નરકે જઈ પડે અહો દુઃખ રૌંચથી રહે,

ज्ञाने नामे ज्ञान ज्ञानधी बगटे जानि,
 मन्मथमन्त्र ललाप ही मे जनि मन्त्र बगटे ते,
 कर्द्धिमान्तर ज्ञानधी का प्रमान्तर छुटान ते. ॥ २ ॥
 ज्ञाने सोपे छेमे ज्ञानधी गान्धे बगटे,
 ज्ञाने आत्ममन्त्रे ज्ञानधी हृदये हगटे,
 ज्ञाने कर्म विनाश ज्ञानधी स्वस्वबगोरी,
 ज्ञाने मन्त्र लक्ष ध्यान ज्ञानधी धनधोरी,
 ज्ञाने शक्ति आत्मनी मन्त्र मन्त्रनी लक्षजगमा,
 ज्ञानधन नहीं भुक्ति मन्त्रो मन्त्रनी संसारना,
 मन्त्रम आत्ममान विना मन्त्र सोप न जानि,
 आत्ममान विना ते लक्षमा ल्या ल्या भुक्ति:
 ज्ञानविना नाह द्रव्य द्रव्य पण मन्त्र न पाये,
 ज्ञाने उच्च कलाय ज्ञानधन भीष बराये:
 मन्त्रे ज्ञानमकाश तो मन्त्र मन्त्रे शक्ति मन्त्रे,
 आत्मज्ञानी विश्व मोटी मन्त्रे दृक्मन्त्रे मन्त्रे. ॥ ४ ॥
 आत्मज्ञाने राग दले छे द्वेषज नामे,
 आत्मज्ञाने नवतन्त्रादिक मन्त्रम भागे;
 आत्मज्ञान ल्या ध्यान मन्त्र छे ज्ञानी गाये,
 पण कोह विरला आत्मज्ञानने दील पचाये:
 अनन्त शक्ति आत्मनी तो आत्मज्ञाने जागनी,
 अशुद्ध परिणति आत्मनी तो आत्मज्ञाने भागनी. ॥ ५ ॥
 आत्मज्ञानधी भाव चरणपां लय तो लामे,
 रंगातो रामे नहीं आत्मज्ञानी जागे;
 आत्मानुभवरंगे मुखटां सर्व विफाये.

રાગાદિકનો કર્તા નેહજ શરીર કર્તા;
 કર્તા કર્તા એકજ પણ પરિણામ વિશેષ.
 નિદ્રામાં જે રોગ મુગ્ધો જાગ્રતમાં ને છે;
 મુગ્ધે મુગ્ધો હું કર્તાને જાગ્રતમાં જે જાગતો:
 કર્તા કર્તા કર્મનો ને આતમ એકજ છાતનો. ॥ ૩ ॥

કર્તા ધોક્તા કર્મ તળો આતમ શક્તિ,
 દેહ છાદિનો કર્તા કર્તા મુગ્ધ વચ્ચાણે;
 શરીર વ્યાપક આતમ દેહર કર્મ કરે છે,
 શરીર વ્યાપક આતમ દેહર કર્મ કરે છે;
 આતમ દેહર કર્મનો તો વંધકર્તા જાણિયે,
 શુદ્ધોપયોગે આતમ દેહર કર્મકર્તા માનીયે. ॥ ૪ ॥

કર્માટકનો નાશ કર્યાથી સિદ્ધ સ્વરૂપી,
 સિદ્ધ સનાતન નિર્ભય દેવી સ્વામી;
 કર્માચ્છાદન દૂર ગયાથી અનંત શક્તિ,
 કર્માચ્છાદન દૂર ગયાથી નિર્મલ વ્યક્તિ;
 કર્મ સહિત સંગાર છે ને કર્મરહિત ભવ પાર છે;
 કર્મ ટાળે આતમ ધ્યાને સફલ તસ અવતાર છે. ॥ ૫ ॥

રાગાદિકથી કર્મ કર્મથી પ્રગટે કાયા,
 પુદ્ગલ રૂપે અણ કર્મ છે નહિ પડછાયા;
 કર્મ યોગથી રૂપી આતમ કર્મ ગ્રહે છે,
 સ્થિતિ અનાદિ કાલ કર્મને એમ લહે છે;
 પણ વિભાવિક કર્મ છે તે આતમધ્યાને છૂટ ટલે,
 બુદ્ધિસાગર ધ્યાનયોગે ચિદાનંદ મેલો મલે. ॥ ૬ ॥

सद्गुरुना सेवकोए सत्य मारग अनुसर्यो. ॥ ४ ॥
 विनयवंत ने धीर वीर भक्तिमां शूरा,
 गुरुमां साचो प्रेम सदा छे धर्मे पूरा;
 गुरुवचने नहि शंक विवेके साचुं परखे,
 गुरु आवे के ऊभा थइने मनमां हरखे;
 हस्त जोडी प्रेमथी अहो वन्दन करता ते मुदा;
 बुद्धिसागर गुरुविनयथी शिष्य ले सुख संपदा.

“दारु विषे”

छप्पयछंद.

दारु छे दुःखंकार दारुए दाटज वाळ्यो,
 दारु दीनतामूळ दारुथी देशज हांर्यो;
 दारु दुर्मति मूळ दारुथी जीवनी हांनी,
 दारु छे महा झेर दारुथी वने तोफानी;
 तन धन लक्ष्मी नाशनुं अरे कारण दारु जाणजो;
 भूतनो पण भूत दारुज समजु जन पीछानजो. ॥ १ ॥
 दारुपानी पाप करे छे जगमां भारे,
 दारुपानी वेश्या संगे जीवन हारे;
 दारुपाने सघळा दोपो रहेजे आवे,
 प्रगटयो पण जे लेश गुण ते क्षणमां जावे;
 दारुमां कंकास छे अहो दुर्मति झट उकले,
 दारुथी तो देखी लेशो भाग्य वेळा नहि वळे. ॥ २ ॥
 दारुनो पीनार कदी नहि ठामे ठरशे,
 भुली आतमभान पापनां कामो करशे;
 बहुने मात कहे छे जननीने वहु कहेवे,

ચોરી દુઃખનો ચાણ ખાન્યને કેળે વાળે,
 ચોરી કરનાં પાતક મૂઠાં હોનો પામે,
 ચોરીનો કરનાર પન્નકમાં ઝીંજ કટાયે;
 ધણી નહીં રો ચોરનો ને ચોરીથી મન મૂઝવું,
 દુર્માનથી ધર્મકરણો નરવ નરવ ન મૂઝવું. ॥ ૩ ॥
 ચોરીનો કરનાર નરકમાં વેળ્યો જાવે,
 ચોરીનો કરનાર કદી નહિ નિર્ભય પામે;
 ચોરી કરનાં કુલ કલ્લવી કીર્તિ નામે,
 મળે ન સાચી દેક સુજન નહિ કંચે પામે;
 અદાર ચાંકાં હેંટનાં છે ચોરનાં તો ત્યાવ છે;
 ત્યાવનું પણ વિત્ત અને ચોરીથી તો રાવ છે. ॥ ૪ ॥
 જેવું મરિતા પૂર ચોરની લક્ષ્મી નેવી,
 જેવો જન્મ ઘટઘટ ગગનમાં વિષુત્ત જેવી;
 પરની લક્ષ્મી જેતાં પરના પ્રાણ દેણ છે,
 પરની લક્ષ્મી લોખે દુઃખની ચાણ ચ્વણે છે.
 પરલક્ષ્મી પથ્થર સમી ગળી ચોરી વ્યમન નિવારીણ,
 સમજીને અહો ભવ્ય લોકો ચેતનને શ્રદ્ધ તારીણ. ॥ ૫ ॥
 કૂટે તોલે અસન્ય માંપે ચોર કટાયે,
 ચોરીનો કરનાર દયા શું ? દિલમાં લાવે;
 ચોરીનો કરનાર જગતમાં સમજો નાગો,
 ચોરીનો કરનાર તેદથી ધર્મ જ આપો.
 દિવસ ચોરો છે ઘણાં રાત્રી ચોરો ધોર છે,
 ચોરવૃત્તિ ચતુર લોકો ચોરના પણ ચોર છે. ॥ ૬ ॥
 મન વચ કાયા થકી ચોરીનો ત્યાગ કરે જે,
 ભવ પાથોધિ દુઃખદાયિને સ્થેજ તરે જે;

ચોરીમાં નહિ મુલ જાણજો સજ્જન લોકો,
 જગમાં મોટું પાપ જાણજો યમનો ધોકો.
 ચોરી ત્યાગે જે જનો તે મંગલ માલા પામત,
 મુદ્ધિસાગર જગતમાં જન્ન કીર્તિથી રૂવ જ

" ઉચ્ચમમહિમા. "

છાંદસઃ.

ઉચ્ચમથી સદુ થાય જગતમાં જાણી કૈજો,
 ઉચ્ચમ ધરોને ઈશ્વર અનુચ્ચમને સિદ્ધિ દેજો;
 ઉચ્ચમ મુલ્યનું મૂલ તરેતર શક્તિ મોટી,
 ઉચ્ચમ ઇશ્વરનુલ્લેખ વાત નહિં કિંચિત્ ગોટી;
 ઉચ્ચમ ક્ષિતિજ આપતો મહો ઉચ્ચમ મંગે આ
 મુદ્ધિસાગર મુક્તિનાં મુખ્ય ઉચ્ચમ ક્ષત માણીય,
 પુણ્ય પાપ બંને કર્મ મહો ઉચ્ચમથી ભાગે,
 પુણ્ય પાપ બંને કર્મ મહો ઉચ્ચમથી ભાગે
 પુણ્યકર્મનાં ઉચ્ચમ કરનાં પુણ્ય જ ખાત,
 પાપકર્મનાં ઉચ્ચમ કરનાં પાપ જ પાત;
 શુભાશુભ પરિણામથી ના પુણ્ય પાપ વધાય છે
 આનંદજ્ઞાન આનંદધ્યાને દિવિધ કર્મ કરાય છે
 મહાશુભ વિચારો પાપ જ મળે દિવ્યમાં પાગે,
 શુભ પરિણામે પુણ્ય વધે છે ક્ષત રિવાગે;
 શુદ્ધ વિચારોચ્ચમથી પ્રીતો મનન નર્તયા,
 મહાશુભ વિચારોચ્ચમથી નો વસમાંથી કર્યાવા
 ધર્મ-પાત્રોચ્ચમથી મહો પુણ્ય પાપ બંને નો મન

પાપથકી પુણ્ય જ છે સારું શુભ વ્યવહારે,
 પુણ્યથકી સંવર છે સારો આતમ તારે;
 પ્રસન્નચંદ્ર રાજર્પિ પેટે મનથી પાપો,
 અશુભ વિચારો પ્રગટ થાય તે ક્ષણમાં કાપો;
 મનસંયમથી કર્મની તો વર્ગણા નહિ આવતી,
 ધ્યાન કિરિયા અશુભ કર્મો શુભપણે વદલાવતી. ॥ ૪ ॥
 શુદ્ધ વિચારો શુદ્ધ ધ્યાન છે ઉદ્યમ મોટો,
 શુદ્ધ વિચારો કરતાં આવે કદી ન તોટો;
 દીલ્થી શુદ્ધ વિચારો એહિજ સાચી કિરિયા,
 શુદ્ધ વિચારો ક્રિયા કરિને અનંત તરીયા;
 મન વાળી કાયા થકી અહો શુભોદ્યમ સુખકાર છે,
 ધર્મ યત્ને કર્મ નાસે જગતમાં જયકાર છે. ॥ ૫ ॥
 આત્મસ્વરૂપની કિરિયા ઉદ્યમ સાચો જાણો,
 રમણતા કિરિયા ઉદ્યમ પર્યાય પિછાણો;
 પિંડસ્થાદિકધ્યાને ઉદ્યમ પ્રેમે કરીએ,
 કર્મદલિકનો નાશ કરીને શિવપુર વરોએ;
 અંતરના ઉપયોગમાં ક્ષટ રમણતા ઉદ્યમ સ્વરો,
 પરમ મહોદય માર્ગ જાણી ભવ્ય જીવો અનુસરો. ॥ ૬ ॥
 જેને જેવો ઉદ્યમ ફલ તો તેવું મલશે,
 સમજીને સુપાત્ર જીવશિવ પન્થે વલશે;
 મનુષ્યક્ષેત્રમાં શિવ વસ્તુ માનવ વ્યાપારી,
 ઉદ્યમ કરવો સત્ય ભવ્ય આલસને વારી;
 આત્મવ્યક્તિ પ્રાપ્ત કરવા, ઉદ્યમ અનુપમ એક છે,
 બુદ્ધિસંગર હૃદય દિનમણિ જ્ઞાનકારણ છેક છે. ॥ ૭ ॥

अहो आज हुंतो वैन्यो ब्रह्म योगी.	॥ ३ ॥
अहो आज हुंतो दयागंग न्हायो,	
अहो आज हुंतो खरुं त व पायो;	
खरा शुद्धरूपे अहो हुं सुहायो,	
परावेगथी आपने आप गायो.	॥ ४ ॥
विकारो तमामो टळ्या एकताने,	
बुरी आश छूटी खरा ब्रह्मभाने;	
खरा शुद्ध चैतन्यमां दृष्टि लागी,	
प्रभुप्रेमथी आत्मनी ज्योत जागी.	॥ ५ ॥
प्रभुप्रेमथी ध्याननो भेद पावे,	
धरी ध्यान ने सिद्धरूपे सुहावे;	
कहे धीनिधि ध्यानमां काळ गाळो,	
खराब्रह्ममां मानवी नित्य म्हालो.	॥ ६ ॥

सत्संग.

गझल.

करोने संग संतोनी, करोने संग भक्तोनी;	
करोने संग ज्ञानिनी, करोने संग ध्यानिनी.	॥ १ ॥
करोने संग साचानी, तजोने संग काचानी;	
करोने संग मोटानी, तजोने संग खोटानी.	॥ २ ॥
करोने संग योगिनी, तजोने संग शोकिनी;	
करोने संग पूरानी, तजोने संग अधुरानी.	॥ ३ ॥
करोने संग समजुनी, तजोने संग खूनीनी;	
करोने संग सारानी, तजोने संग नठारानी.	॥ ४ ॥
करोने संग चेतननो, तजोने संग अचेतननो;	

દિવસ તેને કલકલારા મહુરતે હોતિ ન રજાને;
 દિવસ તેને કલકલારા દરબારી જાન ન જાણી.
 દિવસ તેને કલકલારા શુભચી કોતિ જાણી.
 શુભચીને કાલેને કદુ કારી વરદા જે પાને,
 વિષાદ તેના કોમલજનને માનકારી અવરજી. ॥ ૪ ॥
 વિન છતાં વળ દાન ન દોરે તે જન કોટી.
 દિવસ તેને કલકલારા કાલચી જાણે મોટી.
 દિવસ તેને કલકલારા કલકલારું દિન ન કોટી.
 દિવસ તેને કલકલારા કાલચી જાણે મોટી.
 કલકલારા કલકલારા મગ ને પરકરકારી રજા છે.
 કલકલારા કલકલારા મગ ને પરકરકારી રજા છે. ॥ ૫ ॥

॥ ધન્યયાદ આપવા ચોગ્ય ॥

સમય સંદ.

ધન્ય ધન્ય પ્રવતાર જગતમાં જે વપકારી.
 ધન્ય ધન્ય મે મધ્ય કરે મે મજાનવારી;
 દયા દાનમાં રજા પટે છે વચન વિધારી.
 ચોરી છુગલી ત્યાગ તમે છે મજાનવારી.
 ધન્ય ધન્ય જગમાં શ્રદા ને આપ તમે ને માનતા.
 પાપકારક મૂર્ચ જનને સદપટેમે ચારતા. ॥ ૬ ॥
 ધર્મિજનો પર પ્યાર વિષમાં ધર્મજ પ્યારો,
 નિન્દા ન્હારી ત્યાગ કરી નહિ દોષ નટારો;
 વિન છતાં નહિ માન ન્હારી અન્નર ધારો,
 દેડ જનોને દાન ચોગ્યર દુઃખ નિષારો.
 જીવાનીના જોરમાં જે વિષયવિષારો દાલતો,

જુગ જુગ જાનની અગે જે વિજયગે જાનગો, ॥ ૨ ॥

જુગ જુગ જાનની જુગ જે મે ધોર વિજયગે,

જુગ જુગ જાનની જુગ જે મે ધોર વિજયગે,

જુગ જાનની જુગ જાન જે મે ધોર વિજયગે,

જુગ જાન જે મે ધોર વિજયગે જે મે ધોર વિજયગે,

જુગ જાન જે મે ધોર વિજયગે જે મે ધોર વિજયગે,

જુગ જાન જે મે ધોર વિજયગે જે મે ધોર વિજયગે, ॥ ૩ ॥

જુગ જાન જે મે ધોર વિજયગે જે મે ધોર વિજયગે,

જુગ જાન જે મે ધોર વિજયગે જે મે ધોર વિજયગે,

જુગ જાન જે મે ધોર વિજયગે જે મે ધોર વિજયગે,

જુગ જાન જે મે ધોર વિજયગે જે મે ધોર વિજયગે,

જુગ જાન જે મે ધોર વિજયગે જે મે ધોર વિજયગે,

જુગ જાન જે મે ધોર વિજયગે જે મે ધોર વિજયગે, ॥ ૪ ॥

ચોરી જારી ચુગલી દોપો મોહ કરાવે,
મોહે જગમાં દાસ છે સહુ મોહ મહા જગપાશ છે;
મોહપુત્રો દુઃખદાયી જગત્માંહિ આશ છે. ॥ ૨ ॥

જગજન મનમાં મોહ વિરાજે ગડગડગાજે,
મોહે જગજન ચાલે વોલે સ્વારથ કાજે;
મોહે દૂરે ધર્મ મોહથી દુનિયા ચાલે,
પશુ પક્ષિયો પ્રેમધરી વચ્ચાને પાલે;
મોહ શત્રુ વલવાન છે જગ મોહે નાટકતાન છે,
મોહનૃપતિ રાજ્ય ભારે જગત્નો સુલતાન છે. ॥ ૩ ॥

મોહે મૂકે લાજ મોહથી અકલ તૂરી,
મોહે હુંટે ચોર મોહથી મારે છૂરી;
મોહે ભાસે જૂઠ મોહથી ઠરી ન વેસે,
મોહે વધતો લોભ મોહથી જીવન કલેશે;
ચોલ મજીઠના રંગ સમ, મન મોહે નિશદિન વ્યાપિયું,
મોહનું તો જોર ભારે મલીન મનહું પામીયું. ॥ ૪ ॥

મોહ મહા છે કાઠ જાઠમાં સહુ જકડાયા,
અંતર વાહિર દુઃખ મોહથી કોઈ ન ઢાઢ્યા;
કોલેરાને પ્લેગ થકી પળ મોહજ ખોટો,
મોહે વાઙ્યો દાટ મોહથી ડ્યાં ત્યાં ગોટો;
મોહભૂતના દાસ જે જન ચતુર્ગતિમાં અડવડે,
મોહની જંઝાઠમાંહિ કુદીને ગ્રાણી પડે. ॥ ૫ ॥

મોહે જ્ઞાન ન થાય મોહથી સાન ન શાંતિ,
મોટો છે ચંડાઠ મોહથી કશુ ન ક્ષાન્તિ;
મોહે વાધે દુઃખ મોહથી વિપ ન મોટું;
મોહે મોટાં પાપ મોહથી મનહું ટોટું,

प्रगटे हृदय शुद्ध देवा;
बुद्धिसागर पीवे प्रेमना प्याला,
मीठा अमृतरस मेवा रे.

प्रेम. ॥ ७ ॥

“ गुरुस्तुति. ”

व्हेचशुं भक्तिनां भाइ नाणां,-ए राग.

ज्ञानना दाता गुरुजी उपकारी, नमुं भावे सदाय सुखकारी रे; ज्ञानना ०
दया करीने झट तत्त्व वतावी, दीलमांथी तप सहु टाळ्युं;
ब्रह्मस्वरूपनो भेद वतावी, ममतानुं मूळ खूब वाळ्युं रे. ज्ञा० १
आत्मस्वरूपनुं ध्यान करावी, शाश्वत सुख चखाड्युं;
समतासरोवरे आतमहंसनुं, चित्तडुं वेग थकी वाळ्युं रे. ज्ञा० २
उपकार आपनो कदी न विसरुं, समकित दायक स्वामी;
प्रत्युपकार कदी आपनो न थावे, नमन करुंछुं शिर नामी रे. ज्ञा० ३
शरण शरण गुरु त्हांसुं सदाय मुज, प्रभुछो प्राण थकी प्यारा;
दया करीने गुरु आशिष देशो, दीलमां वस्याछो गुरु म्हारा रे. ज्ञा० ४
विषयवासना दूर निवारी, आपी अंतर ज्ञानकुंची;
जीवनो शीव गुरु आपे वनाव्यो, करीने जात मुज उंची रे. ज्ञा० ५
जय जय जय गुरु देव कृपाळु, धन्य मनुष्य अवतारी;
बुद्धिसागर गुरु स्मरण करुंछुं, वन्दन वार हजारी रे. ज्ञानना ० ६

शुद्ध स्वरूपविचार.

व्हेचशुं भक्तिनां भाइ नाणां,-एराग.

आत्मन् शुद्ध स्वरूप जो विचारी,
जाय मानव भव केम हारी रे.

आत्मन् ०

असंख्य प्रदेश मय शाश्वत सुखमय,

आलस्यी थाय केम ढीलो;

अंतर उद्यम थी शुद्ध स्वरूपमय,

कर्मपातक सह पीलोरे.

आतम. ॥ १ ॥

तारा प्रकाशता चंद्र प्रकाशतो,

सूर्य प्रकाश करे भारी;

अनंत ज्ञान थी सहुने प्रकाशे,

तेजनो तेज तुं विचारी रे.

आतम. ॥ २ ॥

बाह्यमां सुख नहीं अंतरमां सुख छे,

चेतन थाय शुं हठीलो;

ब्रह्मा शंकर हरि आतमराम तुं,

सत्ताए सरस छवीलो.

आतम. ॥ ३ ॥

निज पर दोषना भानने विसारी,

अंतरमां थाजे एकीलो;

बुद्धिसागर गुरुवाणी विचारी,

था तुं खंतीलो टेकीलो रे.

आतम. ॥ ४ ॥

आनंदघन.

वहंचशुं भक्तिनां भाइ नाणां-ए राग.

आनंदघन आतमना गुण गाशो, तमे शाश्वत सुखडां पाशो. आनंद.

आतमना प्रेमथी आतमना नेमथो, रुद्धि अनंति कमाशो;

अन्तर प्रदेशमां क्लेश न लेश छे, जागीने झटपट जाशो. आनंद. १

आतमना देशमां शाश्वत सुख छे, विवेकवंतनोज वासो;

नित्य अनित्य शुद्ध बुद्ध अविनाशी, वैखरीथी केम कलाशो. आनंद. २

बुद्धिसागर सिद्ध ध्येयना ध्यानधी,
सिद्ध स्वरूप जयकारी रे. भावना. ॥ ५ ॥

ध्यानजीवन.

व्हेंचशुं भक्तिनां भाइ नाणां प राग.

ध्यानमां नकी जीवन जीव गाळो,
दोपो सकळ झट टाळोरे. ध्यानमां०
संकल्प श्रेणि निवारीने क्षणमां,
वृत्ति चेतनमांहि वाळो;
असंख्यप्रदेशमां चित्त रमावो,
कदी न लेश कंटाळोरे. ध्यानमां. ॥ १ ॥
दोपोने खाळवा ने रोगोने टाळवा,
छंडोने क्रोध महा काळो;
सद्गुण दृष्टि धारी हृदयमां,
त्यागो निंदानो तो टाळोरे. ध्यानमां. ॥ २ ॥
सामर्थ्य योगधी ध्यान लगावतां,
रुद्धि अनंत दिल भाळो,
बुद्धिसागर प्रभु ध्यान प्रतापधी,
मुक्ति पुरीमांज म्हालोरे, ध्यानमां. ॥ ३ ॥

भक्तिमेवा.

व्हेंचशुं भक्तिनां भाइ नाणां-प राग.

भाळजो भक्तिनो योग खूब भारी,
भक्तिधी भूल ना थनारीरे भक्ति; भाळजो.
भक्तिना भावमां आनंद उपजे,

चार गतिमांदि बहेती.
 चेतो चतुर जीव जलदीज चेतो,
 पाणीना पूरधी कहेतीरे. आतमा. ॥ १ ॥
 बाह्य विषय विष जेवा गणीने,
 करशो अंतर गुण खेती;
 सुमतिना संगे रंगे तो रीजीए,
 शाश्वत सुख जे देतीरे. आतमा. ॥ २ ॥
 आतमनी धारणा आतमना ध्यानमां,
 सुरता सहज भाव रहेती;
 बुद्धिसागर गुरु तत्त्वस्वरूपमां,
 रहेजो वाणीज एम कहेतीरे. आतमा. ॥ ३ ॥

दुनियादारी.

व्हेंचशुं भक्तिनां भाइ नाणां-पराग.

दुनियादारी जरूर दुःखकारी,
 चेतो भविक्र नरनारी रे. दुनिया०
 स्वप्न समान मोह मायानी वाजी,
 कोइनी कदी न थनारी;
 मायामां मुंझी फुली फरे शुं,
 जाय उमर अरे हारी रे. दुनिया. ॥ १ ॥
 अंतरना शोधथी अंतरना बोधथी,
 शाश्वत सुखनी खुमारी;
 अन्तर प्रदेशमां ध्याने प्रवेशतां;
 सिद्धि समाधि थनारी रे. दुनिया. ॥ २ ॥
 बाह्य प्रदेशमां मोह मलीनता,

व्यक्तिथी भिन्न विचारो;
सापेक्षताथी ब्रह्मस्वरूपने,
जाणीए सत्य आधारो रे.
रत्नत्रायिनी रुद्धि विचारो,
ध्यावो परमब्रह्म पोते;

ब्रह्म. ॥ ४ ॥

बुद्धिसागर प्रभु ब्रह्मस्वरूपमय,
बीजे तुं शीदने गोतेरे.

ब्रह्म. ॥ ५ ॥

सद्गुणदृष्टिभावना.

वैचिशुं भक्तिनां भाइ नाणां-ए राग.

सद्गुणदृष्टि धरीने सुख लीजे,
गुणिनुं मान बहु कीजे रे.

सद्गुण.

सद्गुणिंजननुं गान कर्याथी,
प्रगटे छे गुण तेज दीले;

जेवा विचार दिल संस्कार तेवा,
संस्कार फल मन खीले रे.

सद्गुण. ॥ १ ॥

कृष्णनी दृष्टि छे कूतराना दंतमां,
उज्ज्वलरूपने वखाणे;

सद्गुणदृष्टिथी संस्कार गुणना,
युक्तिथी योग्य जीव जाणे रे.

सद्गुण. ॥ २ ॥

दीवसमां स्त्रीना विचारथीज प्रगटे,
स्वप्नामां स्त्रीज निरखेली;

जेवा विचार संस्कारतोज तेवा,
तत्त्वनी वात आ ठरेली रे.

सद्गुण. ॥ ३ ॥

विकथा विवादमां दोष विचारथी,

अदिनागर मरुभावनो द्रव्यनी.

परमस्वरूप लघुकारो रे.

सदगुण. ॥ १० ॥

॥ विचारिनि मय करुनुं. ॥

संज्ञानुं भवित्वा साह साक्षात्-प साध.

बोधधी बोधो विचारी सुधारी,

लखो लेखोने परेला विचारिने. बोधधी:

नाम जान वाटमां विचारी बोलीण,

विचारे वात थाप सारी.

विचारी बोलीला शोक न संपजे.

थाणे न मोठी सुचारीरे.

बोधधी. ॥ १ ॥

विचारी चालीण विचारी म्हालीण.

विचारी बेसीणज ठामे;

विचारी खोलीण वातो हृदयनी:

कीर्ति जगतमांदि जांमरे.

बोधधी. ॥ २ ॥

विचारी उठवुं विचारी उंयवुं,

शिक्षा विचारिने दीजे;

द्रव्य ने काल भाव क्षेत्र विचारी,

कृत्यधी घट मुख लीजेरे.

बोधधी. ॥ ३ ॥

विचारी पूजीण विचारी घुम्रीण.

विचारी पादनेज मूको;

पस्तावुं पाळिल्ली पडणे न भाइओ,

चतुर चित्तमां न चूकोरे.

बोधधी. ॥ ४ ॥

विचारी शोधणी विचारी बोधीण,

विचारे भूल ना थनारी;

धर्मनी सजाय.

श्रीरे सिद्धाचल भेटवा-पराग.

रे जीव धर्मने धारीण, वारीने मोहमाया;
 हुं ने मारु फोक छे, पाणीना पडछाया. रे जीव. ॥ १ ॥
 पृथ्वी थइ नहि कोइनी, गाडी वाडीने लांडी;
 भ्रान्तिमां भटके अरे, पडियो मोह खाडी; रेजीव. ॥ २ ॥
 जेवी संध्या वादळी, जलमध्य पतासा;
 कायानी माया तेहवी, दर्पणगत छाया. रेजीव. ॥ ३ ॥
 पूर नदीतुं जेहवुं, जेवी स्वमानी सृष्टि,
 झांझवाना जल जेहवी, जूठ मोहनी दृष्टि. रेजीव. ॥ ४ ॥
 पुद्रल वाजांथी भिन्न तुं, शुद्ध चेतनराया,
 बुद्धिसागर जांगता नर, रत्न कमाया. रेजीव. ॥ ५ ॥

॥ परम प्रभु गान. ॥

नाथ कैसे गजको बंध छोडायो-ए राग.

परम प्रभु अन्तर आतम परखो, ध्याने जोइ जोइ हरखो परम.
 दर्शन ज्ञान चरण गुण धारी, शुद्ध बुद्ध अविकारी,
 शक्ति अनंति स्थिरता योगे, प्रगटे छे जयकारी. परम. ॥ १ ॥
 आपो आप विचारें प्रगटे, व्यक्ति स्वरूप विलासी,
 शोधो बोधो आतम देवा, त्यां छे गंगा काशी. परम. ॥ २ ॥
 आतम अनुभव निश्चय स्थिरता, प्रगटावो सुखकारी,
 हरिहर ब्रह्मा इश्वर पोते, तरतम योग विलासी. परम. ॥ ३ ॥
 पइ दर्शननो झगडो भागे, भेद ज्ञान झट जागे,
 शुद्ध स्वरूपे रहेतो रागे, पर परिणतिने त्यागे. परम. ॥ ४ ॥

ध्यावो गावो आतप देवा, मुख कर करजो सेवा,
मुद्रिसागर अनुभव मेवा, ध्याने झटपट लेवा. परम. ॥ ५ ॥

चिद्वनगान.

व्हाला धीरजीनेभर-प राग.

प्यारा चिद्वन चेतन शुद्ध स्वरूप तव धारजोरे,
पामी हीरो हाये अलबेला नहि हारजोरे;
निराकार निःसंगी ज्ञानी, अनन दानादिकनो दानी,
दिल आदर्शे चिदानंद अवधारजोरे. प्यारा. ॥ १ ॥
उपशम क्षयोपशमनी शक्ति, क्षायिक भावे प्रगटे व्यक्ति,
निश्चल ध्याने पोताने झट तारजोरे. प्यारा. ॥ २ ॥
अलख खलकमां साचो समजो, सुरतापीं स्तेने त्यां रमजो,
विषय विकारो वेगे दीलपी वारजोरे. प्यारा. ॥ ३ ॥
फर पोतानी प्रेमे भक्ति, खीलवने तुं निजगुण शक्ति,
चेतन चेती झटपट कर्म कलंक विदारजोरे, प्यारा. ॥ ४ ॥
अलबेलो साष्टिव तुं प्यारो, पोताने पोते ध्यानारो,
मुद्रिसागर परम प्रभु संभारजोरे. प्यारा. ॥ ५ ॥

श्रीयशोविजयजीस्तुति.

व्हाला धीर जीनेभर-प राग.

व्हाला यशोविजयजी जेला दीलमां आवजोरे,
जाणी बालक त्हारो करुणा दीलमां लावजोरे,
अपूर्व ज्ञानी धर्मधुरंधर, वाणी सारी छे शिव सुखकर,
तुज वाणीनो शुद्धाशय बतलावजोरे. व्हाला. ॥ १ ॥

तव पुस्तक साचां में परग्यां, रोम रोम में सद्गुरु हरग्यां,
 त्वारा हृदय समुद्रे प्रवेश मुज करावजोरे. व्हाला. ॥ २ ॥
 सात नयाना हाता पूरा, नहि को चाते मभो अधुरा,
 तुज ग्रन्थोनो बोध हृदयमां ठावजोरे. व्हाला. ॥ ३ ॥
 तुज भक्तिथां सत्य निहाळुं, विषय विकारो वेगे टाळुं,
 वाचक दीनबंधो तुं सेवक स्थाये धावजोरे. व्हाला. ॥ ४ ॥
 अनेकान्त मतना प्रभु हाता, अनेकान्त आत्मना ध्याता,
 बुद्धिसागर करुणा दिल प्रगटावजोरे. व्हाला. ॥ ५ ॥

अन्तरमां सुख.

व्हाला चरित्रनिश्चर-पराग.

खरेखर सत्य सुख छे अंतरमां अवधारजेरे,
 साचुं समजी व्हाला विषय विकारो वारजेरे;
 माटीनी मानी जे रुद्धि धासे नहि तेथी कंड सिद्धि;
 व्हाला समजी वेगे अंतर्धनने धारजेरे. खरेखर. ॥ १ ॥
 वाह्य विषयमां सुखनी आशा, मोह बुद्धिना जाण तमासा;
 व्हालम समजी साचुं जीवन व्यर्थ न हारजेरे. खरेखर. २
 जे जे अंशे स्थिरता धारे, ते ते अंशे धर्म वधारे;
 तारक भवजलाधिथी पोताने झट तारजेरे. खरेखर. ॥ ३ ॥
 सामग्री पापीने चेतो, चेतो ते शिव सुखने लेतो;
 वाल्हम शुद्ध स्वरूप तारु ते दील विचारजेरे. खरेखर. ॥ ४ ॥
 प्रगटे छे उग्रमथी शक्ति, क्षायिक भावे प्रगटे व्यक्ति;
 वाल्हम बुद्धिसागर पोताने संभारजेरे. खरेखर. ॥ ५ ॥

चेतचेत आतम तुं चटपट, दूर करी दुनियांनी खटपट;
प्रेमे बुद्धिसागर सद्गुरु संगत सहायछेरे;
पामी अंतर्धनने आतम तो हरखायछेरे. चेतन. ॥ ४ ॥

“ अमूल्य शिक्षा ”

व्हाला वीर जीनेश्वर-पराग.

सुखकर अमूल्य शिक्षा मानवी होय तो मानवीरे,
फकीरनी फाकी करीने फकीर होय तो फाकवीरे;
मौन विना मुनिवर ते शानो ? दान कर्मा वण शानो दानो ?
छवीलो होय तो दिलमां सत्य वातने छापवीरे. सुख० ॥ १ ॥

न्याय विना राजा नहि दीपे, तृषा छीपे नहि समुद्र दीपे;
धर्म विना नहि सुखनी वात पिछानवीरे. सुख० ॥ २ ॥

नाक विना शोभे नहि काया, शोभे शुं ? तरुवर विण छाया;
धर्म विना तेवी जीदंगानी जाणवीरे. सुख० ॥ ३ ॥

अकल वण जेवी छे शकल, मेघविना शोभे नहि मरुथळ;
धर्म विना तेम भूंडी वेळा भाळवीरे. सुख० ॥ ४ ॥

हळी मळी आनंदे चालो, बोल्हुं तेवुं निश्चय पाळो;
रसने निंदायी राखो रसनाने जाळवीरे. सुख० ॥ ५ ॥

देश वेपं ने कदीन त्यागो, अन्तरना उपयोगे जागो;
बूरी परनी वातो दूर थकी ते वाळवीरे. सुख० ॥ ६ ॥

जननी जुओ न वाजु काळी, अवगुण दृष्टि टेवो टाळी;
जीवन वेळा सर्वे सज्जन साथे गाळवीरे. सुख० ॥ ७ ॥

नीतिनी रीतिमां धीती, धर्म करंतां कदी न भीति;
वेगे वेळा सारी ब्रह्मज्ञानथी वाळवी रे. सुखकर० ॥ ८ ॥

सर्व कार्यमां राखो समता, उत्तम सज्जन सहेजे नमता;

देह सृष्टि वर्तमाननी रे, कर्ता तेनो पिछान रे. जीव० ॥ ९ ॥
 देह सृष्टि रचना करे रे, राग द्वेषना योग;
 राग द्वेषना नाशथी रे, सृष्टि देह वियोग रे. जीव० ॥ १० ॥
 सृष्टि कर्ता नहि हुवे रे, निर्मल इश्वर देव;
 राग द्वेषाभावथी रे, वने न एवी टेवरे. जीव० ॥ ११ ॥
 राग द्वेष सद्भावथी रे, इश्वर नहि कहेवाय;
 शुद्ध इश्वर निर्मला रे, सृष्टिना कर्ता न धाय रे. जीव० ॥ १२ ॥
 सहु जीवो परमात्मा रे, सत्ताथी कहेवाय;
 ध्याने कर्म विनाशथी रे, सिद्ध सदा परस्वाय रे. जीव० ॥ १३ ॥
 पिंडस्थादिक ध्यानथी रे, ध्यावो आतम राय;
 बुद्धिसागर गुरु लही रे, केवल कमला पाय रे. जीव० ॥ १४ ॥

“ आत्माध्येय. ”

माढ राग.

प्रगटे आतम भान रे, दील प्रगटे छे भगवान्,
 होवे जब एक तान रे, दील प्रगटे छे भगवान्.
 आत्म प्रदेशो ध्यावतां रे, शक्ति प्रगटे सर्व;
 ध्यान क्रिया अभ्यासथी रे, नासे मिथ्या गर्व रे. दि० ॥ १ ॥
 अगम अगोचर वस्तुनो रे, वीरला पामे पन्थ;
 गुरुगम वण केइ प्राणिया रे, थाक्या भणीने ग्रन्थ रे. दि० ॥ २ ॥
 ज्ञानविना श्रद्धा नही रे, श्रद्धा वण शी सेव;
 अनेकान्त नय योगथी रे, सेवो आतम देवरे. दि० ॥ ३ ॥
 उपयोगे आतम भजो रे, असंख्य प्रदेशी राय;
 सहज समाधि संपजे रे, अंतर सुख परस्वाय रे. दि० ॥ ४ ॥
 शक्ति अनंति शाश्वती रे, प्रगटे नासे रोग;

ચેતનદર્શન.

જીવ જોઈલે નિજ રૂપને ઝટ શુદ્ધ પરચી તત્ત્વનિશ્ચય ધારજે;
સંસાર છે પણ નાસ્તિભાવે આતમમાં અવધારજે. જીવ૦

ભાન ભૂલી મનમાં ફૂલી, જુલ્યો સહુ સંસારજી;
ભૂતકાલિક વિષય ભૂલી, મોહ નિંદા વારરે. જીવ. ॥૧॥

આતમહીરો હાથ આવ્યો, દેખીને તું દેખજી;
મોહવાજી ત્યાં શું રાજી, પ્રેમથી ઝટ પેચરે. જીવ. ॥૨॥

સુદા વિષ્ણુ રામ તું છે, અર્થભેદે ભેદજી;
શબ્દભેદે અર્થ એકે, અનેકાન્તનય વેદ રે. જીવ. ॥૩॥

સ્યાદ્વાદભાવે સત્ય જાણી, સેવીએ આતમદામજી;
બ્રહ્મ ગુણ આધાર આતમ, બ્રહ્મનું તે ધામરે. જીવ. ॥૪॥

એકનયથી દૃષ્ટિભેદે, ભેદ પ્રગટે જાણજી;
સ્યાદ્વાદ સમજ્યા વિન જગમાં, ધર્મ તાળંતાળરે. જીવ. ॥૫॥

ચિત્તવૃત્તિ સ્થિરતાથી, આતમભક્તિ ધાયજી;
આતમ તે પરમાતમા છે, ધ્યાનથી પરચાય રે. જીવ. ॥૬॥

આનંદલહેરો ઝહલેજી, ધ્યાનસાગરમાંહિજી;
જ્ઞાન દર્શન ચરણ સ્થિરતા, એકીચિત્ત પ્રવાહેરે. જીવ. ॥૭॥

ધ્યાન સરવર હંસ રેલે, આનંદ અપરંપારજી;
વૃદ્ધિસાગર ભક્તિભાવે, થયો સફલ અવતારરે. જીવ. ॥૮॥

“ ગુરુશરણ ”

ગુરુશરણથી જીવ જાગજે ઝટ મોહ માયા ક્લેશ નિંદા વારજે;

ગુરુચરણની સેવનાથી આતમને ઓરે તારજે. ગુરુ૦

ગુરુકૃપા વળ જીવટા અહો, ઠરે ન એકે ઠામજી;

केवल ज्ञान अंते प्रकाशे;
 धर्मउत्साहधी वीर्य शक्ति जंग,
 वीर्य शक्ति अनंति प्रभासे. रुद्धि. ॥ ४ ॥
 योग उद्योगधी मुक्ति सोपानमां,
 आतमा धैर्यधी पाद मूके;
 प्रेमधी भावना भावतां आतमा,
 कदी नही धैर्यधी भय चूके. रुद्धि. ॥ ५ ॥
 शक्तिना योगधी व्यक्ति शुद्धि जगे,
 सत्य आनंदनी घेन आवे;
 भक्ति विश्वासधी आतमा उच्च छे,
 शुद्ध अभ्यासधी दुःख जावे. रुद्धि. ॥ ६ ॥
 जागीये क्षण क्षणे लागीए ध्यानमां,
 बाह्य संसर्ग सर्वे निवारी;
 शुद्ध चैतन्यना रूपमां राचवुं,
 आतमा जाणजो शक्तिव्यारी. रुद्धि. ॥ ७ ॥
 उच्चमां उच्च तुं रायनो राय तुं,
 जागजे दीनता भाव टाळी;
 आत्मना प्रेममां परम इश्वर प्रभु,
 जागजे चित्तने ध्यान वाळी. रुद्धि. ॥ ८ ॥
 जागजे आतमा जागजे आतमा,
 शुद्ध उपयोगधी ध्यान धारी;
 बुद्धिसागर सदा जागजे ध्यानधी,
 भक्तिउत्साहधी मुक्ति सारी. रुद्धि. ॥ ९ ॥

- वैखरीधी केम कहायरे. मन.
- यम नियम आसन करी रे, प्राणायाम अभ्यास;
प्रत्याहार धरी धारणा रे, ध्याने धयो विश्वासेर. मन.॥१॥
- अध्यातमज्ञाने करी रे, शुद्ध चरणमां स्थिर;
सत्यसमाधि ते वरी रे, धयो छे चेतन धीर रे. मन.॥२॥
- क्षयोपशमज्ञाने करी रे, चेतन ध्यान कराय;
स्थिरतायोगे संपजे रे, आत्मसमाधि को पाय रे. मन.॥३॥
- अनेकान्तनयवादधी रे, नासे भ्रान्ति दूर;
आपोआप विचारतां रे, वागे मंगल तूर रे. मन.॥४॥
- आतमअनुभव ज्ञानधी रे, नासे मिथ्या क्लेश;
चेतन शुद्धोपयोगधी रे, होवे जीव परमेशेर. मन.॥५॥
- सहजयोग सहुधी खरो रे, उपदेशे छे जिन;
देश सर्व विरति थकी रे, आतम होवे पीन रे. मन.॥६॥
- उपशम क्षयोपशम ने क्षायिक, भावे साचो धर्म;
साधन साध्यस्वरूप छे रे, टाळे सघळां कर्म रे. मन.॥७॥
- नवतत्त्वादिक ज्ञानधी रे, प्रगटे छे उपयोग;
सहज रमणता योगधी रे, प्रगटे क्षायिकभोग रे. मन.॥८॥
- ज्ञानोद्यमधी साधना रे, करवी धरी उमंग;
शाश्वतसिद्धिसुखनो रे, अनुभव आवे अंगरे. मन.॥९॥
- अंतरमां निश्चय धरी रे, चाले जे व्यवहार;
चढते भावे संपजे रे, शाश्वतसिद्धि उदार रे. मन.॥१०॥
- आत्मिकशुद्ध स्वभावनो रे, प्रगटे धर्म अनंत;
शांति आतममां खरी रे, भाखे वीर भदंतरे. मन.॥११॥
- सेवो ध्यावो आतमा रे, आतम सिद्धस्वरूप;
आतमध्याने आतमा रे, टाळे भवभय धूप रे. मन.॥१२॥

राग द्वेप जीत्या थकी रे, होवे सघळा जिन;
 जिनउपासक जैन छे रे, जाणीं न थावो दीन रे. घट. ॥१०॥
 हर रेचक कुंभक हरि रे, ब्रह्मा पूरकरूप;
 द्रव्यभाव वे भेदथी रे, प्राणायामस्वरूप रे. घट. ॥११॥
 स्याद्वाद समज्या विना रे, दुनिया सह कूटाय;
 आत्मज्ञान विना कदी रे, भेदभाव नहि जायरे. घट. ॥१२॥
 वैखरी वाणी शुं कहे रे, चिन्मय चेतन खास;
 परा पश्यंति पापीने रे, प्रगटे साचो भास रे. घट. ॥१३॥
 साकर सरिता जळ मळीने, तन्मयताने पाय;
 बुद्धिसागर धर्मथी रे, आपोआप समाय रे. घट ॥ १४ ॥

जाहेरचेतवणी.

मुखडा क्या देखे दर्पणमें-ए राग.

जीवडा चेती ले तुं मनमां, भटके शुं भववनमां. जीवडा.
 अमृतने त्यागी चेतन तुं, नाहक मूरख वन मां;
 विषयपिपासा, विषमम तेने, अमृत मूरख गण मां. जीवडा १
 पुद्गलनी इच्छाने छंडो, मुंझे शुं परधनमां,
 बुद्धिसागर अन्तर शोधो, व्याप्यो चेतन तनमां. जीवडा. २

प्रभातभावना.

प्रभाती राग.

करुणा करजे सर्व जीवोपर, भाव दया चित्त धारी रे;
 सत्ताए छे सिद्ध समा जीव, अंतरमां अवधारी रे.

करुणा० ॥ १ ॥

सर्व जीवोत्रं सारु इच्छो. तेथी उच्च थवाशे रे:

સ્વંદરાગમ સન્ય કરાવી, પ્રત્ય જાતાથી યત્ન રે. ૫. ॥ ૭ ॥
 કુંડી જળ જેવ તારું ન સૂતે, મુગ્ધમ વિજ તેમ ધર્મરે,
 મુગ્ધમ જળ જે પામન મારી, પામે નહિ શિવ સર્વરે ૫. ॥ ૮ ॥
 જલદર્શનના મેદ કરાવી, શુદ્ધ જલ પગમાર્પરે,
 સ્વંતર્પનને શુદ્ધ જળાવી. દેવ કલો જાણારે. ૫. ॥ ૯ ॥
 ભયોત્તમ, હયમ ને ભાવિત, આંશવિકના જે મેદરે,
 પારિણામિક રૂપ કરાવી, ટાલ્યો મિથ્યા શ્વેદરે. ૫. ॥ ૧૦ ॥
 આપસાયે આત્મસ્વરૂપે, સ્થિરતા પાવો પેનરે,
 શુદ્ધિનાગર સદગુરુ ગાને. આનંદ હોય હમેનરે. ૫. ૧૧ ॥

સારી શિષ્ટા.

મુશ્કટા જણ દેખે દર્પનને-૫ રાગ.

શિષ્ટા પારી જે મન મારી-ન્યટપટ સર્વે વારી. શિષ્ટા
 વિકૃષ્ટા નિન્દામાં જીવલટા, હમ્મર જાવે પારી;
 લક્ષ્મી લલનાની લાલચમાં, કર્મ કરે શું ભારી. શિષ્ટા. ॥ ૧ ॥
 હુંને મારું જટમાં માની, સત્ય ન યાત વિચારી,
 માયાની લટપટમાં મૂલ્ય, ધર્મવાત નહિ પારી. શિષ્ટા. ॥ ૨ ॥
 જ્ઞાનવાત તો દીલ ન ગમતી, પ્યારી પેવર પારી,
 દુનિયામાં સ્વારયનાં સગપણ, દુનિયા દુઃખની કયારી. શિષ્ટા. ૩
 કરજે મુનિવર શુકની વારી, શ્રદ્ધા ભક્તિ વધારી;
 શુદ્ધિનાગર શુક્રપાર્થી, મંગલની તૈયારી. શિષ્ટા. ૪

ઉપાધિ.

ગજલ.

ઉપાધિ દુઃખની વધારી, ઉપાધિ મૂર્ખને પ્યારી;
 ઉપાધિ સ્વસ્થતા ટાલે, ઉપાધિ ધર્મને સ્થાલે. ॥ ૧ ॥

રહો હું શાંતરસ શીલી, રહો હું શાંતરસ સ્વીલી;
બુદ્ધચન્ધિ તત્ત્વમાં રંગી, થશો સદુ જીવ સત્સંગી. ॥ ૮ ॥

આત્માના દયાના ઉદ્ગાર.

ગજલ.

દયામય દૃષ્ટિથી દેખું, દયામય દૃષ્ટિથી પેહું;
દયામય દેશ છે મ્હારો, દયામય દેશ છે પ્યારો. ॥ ૧ ॥
દયામય મેઘ છે છાંટિ, સૌંલે છે ધર્મની સૃષ્ટિ;
દયામય ચિત્ત ગંગા છે, દયામય ચિત્ત ચંગા છે. ॥ ૨ ॥
દયામય તીર્થ ચેતન છે, દયામય ધન્ય તે મન છે;
દયામય દીલ છે દેવા, દયામય દીલની સેવા. ॥ ૩ ॥
દયાથી સુખને શાન્તિ, દયાથી જાય છે ભ્રાંતિ;
દયા ત્યાં ધર્મનો વાસો, દયાનો રંગ છે શ્વાસો. ॥ ૪ ॥
દયાના સંગમાં રહેવું, દયાથી તત્ત્વને કહેવું;
દયાથી બોલવું સારું, દયાથી બોલવું પ્યારું. ॥ ૫ ॥
દયાથી સર્વ ધર્મો છે, દયામાં ધર્મ કર્મો છે;
દયાને પ્રેમ લાવે છે, દયાથી સુખ થાવે છે. ॥ ૬ ॥
દયાથી ધર્મ પ્રગટે છે, દયાથી કર્મ વિષટે છે;
બુદ્ધચન્ધિ ચિત્તમાં પ્યારી, દયા માતા સદા સારી. ॥ ૭ ॥

સૂતી વચ્ચે આત્મોદ્ગાર.

ધીરાના પદનો રાગ.

શરીરનો તું સંગી રે, આત્મ અવધારજે,
શુદ્ધરૂપ સમજી રે, વિષયાવિષ વારજે; શરીર૦
નાના મોટા વૃદ્ધ યુવા નર, નારીના પર્યાય;

દેવતા મર્ત્યા છે જ્ઞાનયોગે વર્યા છે જ્ઞાનનાર્યા. ॥ ૯ ॥

સ્વરાત્મરૂપો વિદ્ય છે આ સમજે, સ્વો સંગાર્યા;

પામી અને હું મનુષ્ય મન દેવોનાતિને દાન પા,

દેવોનાતિમાં જ્ઞાન કરનાં મન દેવો મેમપી:

દેવોનાતિ દીક્ષા પરી છે જ્ઞાન પરી ને મેમપી. ॥ ૧૦ ॥

નિજ દેવતા શુભ વ્રંધ થાવી દેવની દાસે જશે;

નિજ અતુલ રૂઝવી આત્મયોગે જાનુની સાથે જશે,

જય નાદવી દેવોનાતિમાં જુદિમાગર પર્ષ છે;

અપ્યાત્મ ભાવે અપ્ય પ્રિયા સમજનાં નિવ જર્ષ છે ॥ ૧૧ ॥

ૐ

સહુનું સારુ ઇચ્છો.

ધીમાના પદનો ગમ.

ઇચ્છો સહુનું મારું રે, કરુણાના કરનારા,

સારું છે સહુને પ્યારું રે, દયા દિલ થરનારા. ઇચ્છો ૦

કર્મધીન દોષી છે દુનિયાં, ચેલે માયા ચેલ,

મોદ મદિરા દોષે વેરા, દોષ ન જુવે સમજેલ;

દોષીના દોષ ટાલો રે, સકલ જીવ દિલ પ્યારા. ઇચ્છો ૦ ૧

કોઈ ન જાણુ જીવો જાણો, નિમિત્ત કારણ હોય,

દુઃખ સુખ કારણ કર્મ સ્વરું છે, જ્ઞાનધરી અવલોય;

દોષ દ્રષ્ટિ ટાલો રે, સત્યને સમજનારા. ઇચ્છો ૦ ૨

જેવું દોલમાં તેવું પામો, ગુણ અવગુણની દ્રષ્ટિ,

દોષ દ્રષ્ટિથી દોષી થાઓ, ગુણ દ્રષ્ટિ ગુણ સ્રષ્ટિ;

માતાની દ્રષ્ટિ રાખો રે, ભેદાદિ તરનારા. ઇચ્છો ૦ ૩

परनी खटपटनी लटपटमां, भूलीश आतम भान,
 परपंचाते पडतां गांठो, धाडश जीव नादान;
 पंचातना बखेडे रे, गमारतो जीवन गाळे. परनी० ॥ २ ॥
 चार गतिमां भटके शार्थी, तेनी नदि पंचात.
 परनी निंदा लवरी करतां, भवमांदि भटकात.
 समजण साचीरे, समजी गुजन चाले. परनी. ॥ ३ ॥
 परमां पेढाधी जीवलडा, पापीश भारे खेद,
 जोड जोडने जोड लेजे, समजी साचो भेद;
 खस चूरी जाणीने, कटो कोण पंपाले. परनी. ॥ ४ ॥
 परपंचाते तत्त्व न मळशे, जीवन जावे फोक,
 अंतरमां उतर्या वण भटके, पामर मूरख लोक;
 चित्तनी चंचळतारे, चिंता क्षण क्षण वाळे. परनी. ॥ ५ ॥
 परनी पंचातो करवाधी, आर्त रौद्र वे ध्यान,
 दुर्लभ मानव भवने हारे, मिथ्यामाति अज्ञान,
 लॉटि पडो माखीरे, तेनुं कंइ नहि चाले. परनी. ॥ ६ ॥
 माखीनी अवस्था पेढे, पंचाते जंझाल,
 समजीने शिखापण दीलमां, मनहुं धर्म वाळ;
 दुनिया दीवानीरे, परम धन नहि भाळे. परनी. ॥ ७ ॥
 घुमाडाना घाचक भरतां, कांइ न आवे हाथ,
 राग द्वेषे परपंचाते, भूलीश नहि जगनाथ,
 बुद्धिसागर योगीरे, ध्यानधी आनंद म्हाळे. परनी. ॥ ८ ॥

तहारु कोइ नथी.

धीराना पदनो राग.

नथी कोइ तहारु, तहारु तहारी पास खरे,
 मायाधी मानी म्हारु, फोगट केम फुली फरे, नथी.

लाज तुज हाथेरे, श्रद्धा धरी दील खरी. इष्ट. ॥ २ ॥
 तुज भक्तिथी मंगल माला, धार्या थावे काम.
 रुद्धि सिद्धि विजय पताका, फरको ठामो ठाम;
 बुद्धिसागर ध्यानेरे, वांछीत वस्तु वरी. इष्ट. ॥ ३ ॥

पैसा.

पैसा पैसा पैसा तहारी बात लागे प्यारी रे;
 रात दिवस पैसाने माटे भटके नरने नारी रे. पैसा. ॥ १ ॥
 भणवुं गणवुं पैसा माटे, पैसे घेवर घारी रे;
 पैसाथी बालुडां छानां, पैसानी मोटी यारी रे. पैसा. ॥ २ ॥
 पैसाथी परमेश्वर न्हानो, पैसो देव वेचावे रे;
 पैसानी पूजारी दुनिया, पैसो नाच नचावे रे. पैसा. ॥ ३ ॥
 हिंसा चोरी पैसा माटे, पैसाथी सर्वे व्हालुं रे;
 आजीजी पैसाने माटे, वचन बोलवुं कालुं रे. पैसा. ॥ ४ ॥
 पैसा माटे नोकर रहेवुं, पैसा माटे शेठो रे;
 पैसा माटे राजा रैयत, पैसा माटे वेठो रे. पैसा. ॥ ५ ॥
 पैसा आगळ गुरु नकामा, पैसा माटे दोडे रे;
 पैसा माटे गांडो पैसा, माटे माथुं फोडे रे. पैसा. ॥ ६ ॥
 पैसाथी व्हाला छे वापा, पैसा माटे छापा रे;
 पैसाना लोभे छे टंटा, युद्धे कापंकापा रे. पैसा. ॥ ७ ॥
 पैसाथी दूरे जे रहेता, ते जन साचा त्यागी रे;
 बुद्धिसागर निलोभी जन, मुनिवर छे बैरागी रे. पैसा. ॥ ८ ॥

गप्पां.

गप्पां गप्पां गप्पां मारे, कदी न सारु धाशे रे;

नाठी सकळ उदासी. चिदानंद. ॥ ३ ॥
 केवळ ज्ञानी निजगुण दानी,
 आपोभाष प्रकाशी;
 पूज्यने पुजक ध्येयने ध्यानी,
 शुद्ध चरण विधासी. चिदानंद. ॥ ४ ॥
 सहज स्वरूपी ल्पारुपी;
 जलपंकजवत् न्यारा,
 बुद्धिमागर रुद्धिं सिद्धि,
 शुद्धानंद अपारा. चिदानंद. ॥ ५ ॥

राजानुं लक्षण.

अन्यछंद.

नृपति ते कहेवाय न्याययी रैयत पाळे,
 नृपति ते कहेवाय प्रजानां संकट टाळे;
 नृपति ते कहेवाय लाभयी रहेवे दूरे,
 नृपति ते कहेवाय प्रजानां दुःखो चूरे;
 पुत्र पेठे पाळतो जे रैयतने निशदिन सदा,
 प्रजापालक तेज साचो जूठ वढतो नहि कदा. ॥ १ ॥
 पीडे नहि तलभार कोडने कपट करीने,
 पीडे नहि तलभार लोभयी वित्त हरीने;
 परप्रियाने जननी सम लेखे छे मनमां,
 अन्याये मुंझे नहि नृपति रैयत धनमां;
 दगा प्रपंची लांचीआने योग्य शासन आपतो,
 गरीब जनने सहाय आपी दुःख सर्वे कापतो. ॥ २ ॥
 साधु संगत करे सदा निज कुमति हरवा,

नातिनकना विरदार देवनी मलय म नावे,
 मेला नावे पजार विरदार देव म नावे;
 "ओलासा" कर्ता अजहनुं न तुने मला मोरदा,
 मजद धाने भागदे ते अज हनु मोरदा. ॥ ७ ॥

नावे बजरा मोर देवनी दाह न नावे,
 मटिरादा देवान बनीने उंरु नावे;
 लुगारी ने नीम जमोनी मोरन नावे,
 मजलननी ने मंग कर्षारण मार न नावे;
 देवनी जे वेप नेने दूर करवा दावना,
 देवनी उदाह कर्ता समभवा शुं दावना. ॥ ८ ॥

परदेशीनी नवक वज भजनी धाया,
 परदेशीना वेवना नावे ते दाया;
 "गुरमी" पाली "देव" कर्ता दीवमने नावे,
 उकाळे शुं देवनायुं कृपन ने पावे;
 भान नाटे बदल नृपनुं दीवम एळे गाळना,
 भानसंगी नृपनियो शुं मर्मीने उकाळना. ॥ ९ ॥

नहि धर्मिनी मंग भळु नेनुं शुं धावे,
 दया नणां नहि न्हय हृदयमां मृग्य शुं पावे;
 मनु उपर नहि मेम आधर्या ने भगधमता,
 फावतरांनी घाळ करी रंगनने टगता.
 नृपनि एवा जमीयायी देवना वेदाळ छे,
 बीरव्या कोट सत्य नृपनि व्यापियो कळिकाळ छे ॥१०॥
 देशोद्धारक बात करे तेनार्थी अळगा,
 देशनणी नहि दात्र व्यसनमां केटक वळग्या,
 धर्मनी बातो व्हंम करीने जे उठावे,

एषा नृपति जन्म थरीने सत्य न पावे;
 गप्पा हांके सोमगां ने दिपन थारे भीषनी,
 एकला तो रजनीमांढि वढिर् जाय न सीपनी. ॥१॥
 परदेसीनो बेप धर्यो पण संय न भाप्यो,
 परदेसीनी नकळ करतां जन्मज हाप्यो;
 रोफ थरीने पेसानो भूमाडो करता,
 हाजी हा करता नरनी साथे जे करता.
 नृपति एषा जागचापी भाग्य वेळा शुं वळे,
 देशनां जो भाग्य होय तो उण नृपति नीकळे. ॥ १२ ॥
 रैपतने दंडीने तेना पेसे म्हाले,
 विना विचारें स्वर्ग करिने दाटज वाळे;
 विद्याना बैरीनं शेरी दुभर वाटे,
 वाग करुंछुं साची नृपति शिक्षा माटे;
 चनुरनृपति चेतीने प्रद धर्मपन्थे चालतो,
 मुद्रिसागर मन्य समजी भाग्यवेळा वाळतो. ॥ १३ ॥

शाश्वत चेतन.

भय मे साखो साहिब पायो. ॥ राग.

चेतन तुंहि शाश्वत शिव मुख दरियो,
 मूं तो ज्ञानादिक गुण भरियो. चेतन.
 सयोपशम उपशम ने सायिक, भावे निजगुणभोगी,
 अंतर अनुभव अमृतस्वादी, योगी पण तुं अयोगी चेतन २
 केवल कमला रुद्धि प्रकाशी, सिद्ध बुद्ध अविनाशी,
 जाग जाग हवे तत्त्व स्वरूपे, तुमने दउ शावासी. चेतन. १
 अजरामर निर्मल सुखकारी, अकळ कळा जयकारी,

પોતાને તારે તું પ્રેમે, સત્તા શુદ્ધ સમારી. ચેતન. ॥ ૩ ॥
 પ્રભુ વાળી જયનાદ કરીને, સત્ય સ્વરૂપ વતાવે,
 નિર્મલ સંમતા સરવર હંસા, ઝીલે શુદ્ધ કહાવે, ચેતન. ॥ ૪ ॥
 અંતર પરિણતિ વળ વ્યવહારે, શોધે પાર ન આવે,
 બાહ્ય ક્રિયામાં ઝગઝગ ભારી, તત્ત્વ ન કોઈ પાવે, ચેતન. ॥ ૫ ॥
 અંતર પરિણતિ લક્ષ્ય વિચારી, સાધનથી તેહ સાધે,
 બુદ્ધિસાગર ચઢતે ભાવે, ધ્યાનદેશા મુખ વાધે. ચેતન. ॥ ૬ ॥

ઈશ્વરસ્તુતિ.

હરિગીત.

જય સત્ય ઈશ્વર વિશ્વ વત્સલ સત્ય ઝ્યોતિઃ સુખકરા,
 શક્તિ અનંતિ વ્યક્તિમય તું પાપ ટાલે દુઃખહરા;
 જ્ઞાનથી તું જ્ઞેયનો ભાસક પ્રભો છે સર્વદા,
 નત સુરા સુર વજ્રિ પદકજ વંદું હું વીરજિન સદા. ॥ ૧ ॥
 જય વિશ્વ પૂજિત વિશ્વ તારક ધર્મ ધારક દેવ છે,
 જય સત્ય જ્ઞાની પરમ યોગી શુદ્ધ ત્હારી સેવ છે,
 હે દેવના પળ દેવ વ્હેલા દયા કરી ઉગારજો,
 સમ્યક્ત્વ સ્થિરતા શિઘ્ર આપી વાળને ઝટ તારજો. ॥ ૨ ॥
 મન રાગને દ્વેષજ સદા સંસારનું તો મૂલ છે,
 જિન તત્ત્વને જાણ્યા વિના તો જાણવું તે ધૂલ છે;
 સહુ દોષનાં તો મૂલ નાસે જ્ઞાન એવું આપજો,
 નિજ વાળને પ્રેમે કરીને ધર્મમાં સ્થિર થાપજો. ॥ ૩ ॥
 હે પરમ કરુણાવંત વ્હાલા ધ્યાન ત્હારુ સાર છે,
 પરમાત્મ વ્યક્તિ પરમ વ્યક્તિ ભોગી તું નિર્ધાર છે,
 નિજ દીલમાં તું આવતો પ્રગટાવંતો સુખ લ્હેરિયો,

कीर्तिना मोहे जो पडशो, तो अंते बहु रोशो रे. कीर्ति. ८
 कीर्ति गांडाने पण व्हाली, कीर्ति छे लटकाली रे;
 कीर्ति कामणगारी जगमां, कीर्ति छे महाकाली रे. कीर्ति. ९
 कीर्तिनी पूजारी दुनिया, सन्तो समजे साचुं रे;
 नाम कर्मना उदये कीर्ति, तेमां शुं हुं राचुं रे. कीर्ति. १०
 कीर्तिनी लालचने छंडी, सद्गुण कीर्ति करशो रे;
 बुद्धिसागर मंगलमाला, धर्मोदयथी वरशो रे. कीर्ति. ११

काया अने चेतन चर्चा.

राग धीराना पदनो.

बोले काया शाणीरे, चेतन तमे क्यां वसिया,
 मारु मारु मानीरे, मायावश केम फसिया:
 चेतन तुं मुसाफर जगमां, वसियो मारे घेर,
 तुं नहि मारो हुं नहि तारो, माने शुं मन ल्हेर.
 चेत चेतन ज्ञानेरे, अन्तर अनुभव रासिया. बोले. ॥ १ ॥
 चेतन हवे बोलेरे, व्हाली काया शुं बोले,
 प्राण थकी प्यारीरे, नहि कोइ तुज तोले,
 खवरावुं पीवरावुं तुजने, नवरावुं बहु पेर;
 हवा दवाथी तुजने पोषुं, वसियो त्हारे घेर,
 बस्योथी शणगारुरे, मारे तुं मुंघा मोले. चेतन. ॥ २ ॥
 हरतां फरतां तारी खवरो, लउं छुं वारंवार,
 रंग रसीली अमरकाया, तुं छे प्राणाधार;
 बोल नहि खाटुं रे, मन मारु बहु डोले. चेतन. ॥ ३ ॥
 काया पाछी कहेती रे, चेतन हुंतो नहि त्हारी:
 तने हुं नथी परणी रे, हजीं हुं बाळकुंवारी:

અલખ સ્વરૂપી આતમ દેવા, શક્તિથી ભગવાન;
બુદ્ધિસાગર ધ્યાને રે, વાત સત્ય નિર્ધારી. ચેતન. ॥૧૦॥

વિષય.

ઓધ્રવજી સંદેશો કહેશો શ્યામને-૯ રાગ.
વિષય પિપાસા વિપથી શુંડી જાણજે,
વિષયેચ્છાથી ચિત્ત ચંચલતા થાયજો;
વિષયેચ્છાથી કર્મ ગ્રહણ સંસારમાં,
વિષયેચ્છાથી દુઃખ ઘણાં પ્રગટાયજો. વિષય. ॥ ૧. ॥
વિષય વેગમાં કુમતિનું સામ્રાજ્ય છે,
વિષય વેગથી કીર્તિ ધનનો નાશ જો,
વિષય વેગથી રૌંધ્ર દુઃખો સંપજે,
વિષય જોરથી વધતી નિશદિન આશજો. વિષય. ॥ ૨ ॥
વિષયેચ્છાથી અશુભ વધતી ભાવના,
વિષયેચ્છાથી પ્રગટે સ્વોટાં ધ્યાનજો,
વિષયેચ્છાથી આધિ વ્યાધિ સંપજે,
વિષયેચ્છા છે મહાઉપાધિ સ્થાનજો. વિષય. ॥ ૩. ॥
વિષયેચ્છાથી ઠામ ઠરે નહીં દીલહું,
વિષયેચ્છાથી મૂરખ પરઆધીન જો;
વિષયેચ્છાથી નપ્ફટ નાગો જન કહે,
વિષયેચ્છાથી ઉચ્ચ જનો પળ હીન જો. વિષય. ॥ ૪ ॥
ઉત્તમ જન તો વિષય વૃક્ષથી વેગલા,
કરતા પ્રેમે અનુભવ આતમ ધ્યાનજો;
બુદ્ધિસાગર મંગલમાલા પામશો,
ઘેરાગ્યે વાલો મનહું ગુણ વાનજો. વિષય. ॥ ૫ ॥

आनन्दलहेर.

धीराना पदनो राग.

आनंद लहेरो मगटी रे, परमरूप परस्त्रायुं;
 अंधारु दूर नाटुं रे, सहजरूप निर्धार्युं. आनंद०
 अजपाजापे रटना लागी, झळकी रुडी ज्योत,
 झरमर झरमर मेहुला बरसे, ययो महा उद्योत;
 अंतरमां उलटयी रे, मन मारु हरस्त्रायुं. आनंद० ॥ १ ॥
 अनुभव दर्शन मेमे कीषां, भ्रान्ति नाडी दूर,
 सहज स्वरूपे स्थिरता योगे, सुख मगट्युं भरपूर;
 परखीने हीरो लीधो रे, निर्भयपद आयुं. आनंद० ॥ २ ॥
 अलखदेशमां मेमे खलुं, निश्चय आत्मदेश.
 असंग्य प्रदेशे भायिकभावे, वसतां लेश न लेश;
 ज्ञानियोनी वातो रे, ज्ञानथकी ए गाथुं. आनंद० ॥ ३ ॥
 अनंतभवनी भागी भ्रमणा, गुरु कृपाए खास,
 पावे ते छुपावे एवो, आव्यो मन विश्वास;
 अगम ज्ञान मोडुं रे, छुपे नहि छुपाव्युं. आनंद० ॥ ४ ॥
 गुरु कृपाधी ध्याने रहीने, रीझवशुं जगनाथ,
 न बोल्यामां नवगुण समजी, रहीशुं अनुभव साथ;
 बुद्धिसागर मेमे रे, अनुभव पद पाथुं. आनंद० ॥ ५ ॥

वीर जिन दर्शन स्तवन.

प्रभु पंडिता पुजीने पोसह करीए रे—ए राग.

जिनवर वीर प्रभुनां दर्शन कीजेरे,
 न्यागीने दुःखदायी संसारने;
 बार बरप निःसंगे चेतन ध्यायोरे,

ध्यान थकी सफल कर्यो अवतारने.

समताए तजीया मोह विकारने,

धर्म क्षमा धरीने तजीया खारने,

धन्य धन्यरे वीर प्रभु अणगारने.

तमजीने चेतन शिक्षा धारने.

॥ १ ॥

गुण स्थानक सोपाने ध्याने चढीयारे,

भुक्तिना महेलेरे प्रभुजी विराजीया;

कर्म कटक संहारी जिनपद लीधुरे,

लोकांते सिद्ध थडने गाजीया.

समता. ॥ २ ॥

क्षायिक भावे नवरुद्धिना भोगीरे,

उपयोगी समये समये सर्वना;

रुपारूपी सहज स्वरूपी योगीरे,

भावथकी महा वीररे वर्ते गर्वना.

समता. ॥ ३ ॥

कृपा करीने ध्याने दीलमां आवोरे,

विषयादिक वैरि शिघ्र निवारजो;

गांडो पण आ बाल तमारो जाणीरे,

भव सागरनी पारे प्रभुजी उतारजो

समता. ॥ ४ ॥

बाल तमारो कहीने प्रभु बोलावोरे,

व्हाला वीर सेवक व्हारे आवजो;

जिनवर दर्शन स्पर्शन करवा रसीयोरे,

अंतरना स्वामीरे करुणा लावजो.

समता. ॥ ५ ॥

ग्यारो कही बोलावो हस्त ग्रहीनेरे,

सेवकने तारेरे शोभा आपनी,

बुद्धिसागर वीर जिनेश्वर तारोरे,

भक्ति एक साचीरे, वीर माझापनी.

समता. ॥ ६ ॥

पिंडस्थादिक चार ध्यानने धरीए रे,
 वरीए रे धर्म शुक्ल वे ध्यानने;
 आर्त रौद्र वे ध्यान बुरां परिहरीए रे,
 तजीए रे माया ममता मानने. अंतर. ॥ ३ ॥
 धर्म ग्रन्थने भणीए गणीए भावे रे,
 विकथानी वातो लेश न कीजीए;
 द्रव्य गुण पर्याये वस्तु विचारी रे,
 वस्तुस्वभाव धर्म ग्रहीने रीझीए. अंतर. ॥ ४ ॥
 स्थिर उपयोगे ध्यान समाधि वरीए रे,
 झळकेरे ज्योति आतमरामनी;
 श्वासोश्वासे अजपा जापे स्मरीए रे,
 वाटेरे चालो अविचळ धामनी. अंतर. ॥ ५ ॥
 आत्मज्ञानथी सत्य समाधि पामोरे;
 वामोरे राग द्वेष वे दोषने,
 मैत्री प्रमोद करुणा माध्यस्थ विचारो रे;
 धारोरे निरुपाधि सुख पोषने. अंतर. ॥ ६ ॥
 नय निक्षेपे सामायकने समजी रे;
 कीजीए सामायक शिवबेलडी,
 समतामृतभोजनथी प्रगटे शान्तिरे;
 समतानी आगेरे शुं छे? शेलडी. अंतर. ॥ ७ ॥
 सिद्ध समा समताथी सर्वे जीवोरे;
 भटकेरे कर्मथकी संसारमां,
 कर्म दोष त्यां जाणी जीव खमावोरे;
 समतानो ल्हावोरे मनु अवतारमां. अंतर. ॥ ८ ॥
 जाग जाग चेतन तुं सामायकमां रे;
 मुंझीश नहि मुसाफर मायाझाळमां,

શુદ્ધિસાગર સામાયક ઉપયોગે રે;
ગાઝોને જીવન સદુ કલ્યાણમાં.

અંતર.

શ્રી વીરપ્રમુસ્તવનમ્.

નદી જમુનાકે તોર ઉઠે હોય પંચીઆં-યં રાગ.
વર્ધમાન જિનરાગ કૃપાદ્રુ તારજો,
શરણાગત વીતરાગ સેવકને ઉદ્ધારજો;
સત્તાણું સમાન અનાદિ કાઢી,
વ્યક્તિયાં નહિ શુદ્ધ બહિરાતમ ચાલ્યાં. વર્ધમાન
શુદ્ધ રમણતા ધ્યાનપી સિદ્ધ મધુ પપો,
પરપ્રદગલના રાગયાં સેવક મવ રાગો;
સાપ્તિકભાવે નિશ્ચય મંગલ તેં વર્યું,
ભાવભંગલ પદ જાણું મેં ન અનુસર્યું. વર્ધમાન.
આવિર્ભાવે રુદ્ધિ થઈ તુજ શાશ્વતી,
કેવલજ્ઞાને સત્યવચનની ભગવતી,
વીર્યશક્તિ ઉપયોગ ચરણમાં લીનતા,
તુજ સેવનયાં ગુણગણની હોય પીનતા. વર્ધમાન.
અનુભવ દર્શન સ્પર્શન જો દીલ થાય છે,
ત્યારે વીરપણું કટ મન પરસ્વાય છે,
અંતર્યામી દેવ સેવ છે ધ્યાનમાં,
પરમાત્મની સેવ ધરી છે જ્ઞાનમાં. વર્ધમાન.
આત્મનો ઉપયોગ શુદ્ધ મુજ જાગશે,
મિથ્યાપરિણતિ દુષ્ટ તદા દૂર ભાગશે,
ઉપશમાદિક ભાવ વીરતા આવશે,
શુદ્ધિસાગર જીવનગારાં જાગશે. વર્ધમાન.

सुधारा.

धीराना पदना राग.

सुधारानी बातोरे, नरनारी प्रेम करे,
 कोणी जेची रेहणीरे, जगज्जांति कोइ धरे,
 सुधाराना नामे जगमां, बगडेला छे बहु,
 देश बेपनी बात न जाणे, तेनी बात थी फहुं.
 बाळलमहोलीरे, बळीने तमां बाळ मरे. सुधारा. ॥ १ ॥
 देशी जादां टकाउ बखो, जोदयां दीसे आज,
 बहुमूलां झीणां परदेशी, बखे नाटी लाज;
 शरीरबळे हायांरे, भारतवासी आज खरं. सुधारा. ॥ २ ॥
 मीयां पढया पण टंगडी उंची, राखे फांगट मान;
 बोली बणगां फुंके भारे, रेहणीमां नहि तान;
 गाजंता मेघ जेवारे, भापणनी भवाइ करे. सुधारा. ॥ ३ ॥
 पदवी पुच्छे पशुओ थावा, मनमां बहु ललचाय,
 धनीक विद्वानो एवाधी, देशोदय शुं थाय;
 रोफ बध्यो भारेरे, खर्च नकामां अरे. सुधारा. ॥ ४ ॥
 बी. ए. भण्या के आंखो नवळी, फेळवणीमां भेद.
 एम. ए. नी आंखे अंधारां, शरीर नवळां खेद;
 शरीरनो कुधारोरे, कारज केम एम सरे. सुधारा. ॥ ५ ॥
 उढाउ खर्चो खूब वधारे, छेडे धार्मिक पाठ,
 सुधरेलानो फांको राखे, ठाली राखे ठाठ;
 सुधरेल एवारे, सुधर्या न तेह खरे. सुधारा. ॥ ६ ॥
 स्त्री वर्गमां निरखी जोशो, पतिव्रता दुकाळ,
 पतिआज्ञाने लोपे ललना, सामुने देवे गाळ,
 टापटीप भारेरे, सद्गुण कोइ धरे. सुधारा. ॥ ७ ॥

मिथ्या अभिमाने रे, संसारमांहि दुःख भारी. मनुष्य० ॥३॥
 आत्मोन्नति उपायो साचा, जिनवाणी गुरुराय,
 आत्मज्ञान वण विद्वत्ता शुं, समज्याथी सुख थाय;
 बुद्धिसागर वाणी रे, समजशो नरनारी. मनुष्य० ॥ ४ ॥

नृपति कृत्य.

अली साहेली जंगम तीरथ जोवा उभी रहेने-पराग.
 शुभ लक्षणथी उत्तम राजा परखो नर ने नारी;
 रैयत रंजे धर्म कर्मने धारी सह सुखकारी,
 शुभ नवाव राजा ने राणा, ठाकोरो राज्य करे शाणा;
 शुभ राज्य सुधारे छे दाना. शुभ. ॥ १ ॥
 विद्या केळवणीमां प्रीति, खर्चे छे लक्ष्मी शुभरीति;
 परधनमां दुष्ट न आसक्ति. शुभ. ॥ २ ॥
 रैयतने प्रेमथकी पाळे, नृपति कूळवटने अजवाळे;
 चोरी जारी दोषो खाळे. शुभ. ॥ ३ ॥
 नीतिथी न्याय खरो आपे, प्राणांति चित्त न दे पापे;
 नीतिनां वेंण न उध्थापे. शुभ. ॥ ४ ॥
 रैयतनी आंतरडी ठारे, देशोदय सेवा चित्त धारे;
 शुभ कृत्यथकी रैयत तारे. शुभ. ॥ ५ ॥
 औषधशाळा कन्याशाळा, अन्नाश्रम छे मंगलमाला;
 एवा राजा जन मन व्हाला. शुभ. ॥ ६ ॥
 जे परदारा वेश्या त्यागी, कदी लांच लीए नहि गुणरागी;
 शुभमति जेना दिलमां जागी. शुभ. ॥ ७ ॥
 जे पापथकी निशदिन डरता, कदी मांसतुं भक्षण नहिं करता;
 कदी सुखमां मदिरा नहि धरता. शुभ. ॥ ८ ॥

अकलथी पूजाता माणस, अकलनी बलिहारीरे. अकल. ॥ २ ॥
 अकलथी सुजे छे सारु, समजो नर ने नारीरे,
 वेचाती पण मळती अकल, अक्कल वीन खुवारीरे. अक्कल. ३
 अक्कलथी तो मीलो सुझी, फोनोग्राफ विचारीरे;
 अग्नि गाडी अग्नि नौका, अक्कल हुन्नरक्यारीरे. अक्कल. ४
 टोरपीडो पण अक्कलयोगे, अक्कल वात हजारीरे,
 अक्कलना दुष्मनथी जगमां, थाय खुवारी भारीरे. अक्कल. ५
 दुःखनी क्यारी दुनियादारी, अक्कल वण अवधारीरे,
 अक्कलथी समजाव्युं समजे, अक्कल धर्म सारीरे. अक्कल. ६
 अक्कलथी संकटथी लूटे, मतिज्ञान श्रुत धारीरे,
 बुद्धिसागर केवलज्ञाने, सिद्ध बुद्ध अवतारीरे. अक्कल. ॥ ७ ॥

नीति.

नीति नीति नीति जगमां, नीति छे सुखकारी रे;
 नीतिनी रीतिमां प्रीति, राखो नर ने नारी रे. नीति०
 नीतिनी केळवणी मोटी, शांतिनी करनारी रे;
 नीतिथी मानवनी कीर्ति, नीति दुःख हरनारी रे. नीति० ॥१॥
 राज्यपाट नीतिथी स्थायी, व्यापारे जयकारी रे;
 नोकरीमां पण नीति उंची, नीतिनी बलिहारी रे. नीति० ॥२॥
 हिंसा चोरी जारी छंडो, बोलो वेंण विचारी रे;
 जननी सम देखो परनारी, नीति साची धारी रे. नीति० ॥ ३ ॥
 नीतिथी संपीली दुनिया, नीति वण खुवारी रे;
 यम नियम नीति छे साची, नीतिनी करवी यारी रे. नीति० ॥४॥
 नीतिथी राजा ने रैयत, पामे सुखनी क्यारी रे;
 अनीतिनी लक्ष्मी जल्दी, पाणी पूर जनारी रे. नीति० ॥ ५ ॥

સ્વોદ્ય દસ્તાવેજો ફરવા, રુઝત દેવ નઝારી રે;
 યાપણ પરની ઓલવવાયી, જાઓ જીવન હારી રે. નીતિ૦ ॥૧॥
 અનીતિના પગલે ચાલી, ફાંસ મૂળ્યા મારી રે;
 પરનારી હરવાયી રાવણ, હાવોં સંપત્ત સારી રે. નીતિ૦ ॥ ૭ ॥
 નીતિની રીતિ છે ન્યારી, સન્તજનોને પ્યારી રે;
 મુદિસાગર નીતિ સારી, મુક્તિપુરની બારી રે. નીતિ૦ ॥ ૮ ॥

હિંમત.

હિંમતની કિંમત ન જગમાં, હિંમત કામ કરાવેરે,
 હિંમત ધારી કાર્ય કરતાં, જય લક્ષ્મી સદ પાવેરે. હિંમત.
 હિંમતથી ભય સઘળા નાસે, હિંમત શત્રુ હઠાવેરે,
 હિંમતથી મંજોને સાધે, દેવો વશમાં યાવેરે. હિંમત. ॥ ૧ ॥
 હિંમતથી વ્યાપારે લક્ષ્મી, હિંમત માગ્ય જણાવેરે,
 હિંમતથી યુદ્ધે જય લક્ષ્મી, હિંમત શૂર ઘડાવેરે. હિંમત. ॥ ૨ ॥
 હિંમતથી કંપે છે પર્વત, હિંમત દાન અપાવેરે,
 હિંમતથી સંકટ તો નાસે, હિંમત કીર્તિ વધાવેરે. હિંમત. ॥ ૩ ॥
 હિંમત દેવી સેવા સાધી, જય બાજાં બગડાવેરે,
 હિંમતથી તો દીક્ષા દેવી, કીર્તિજન ફરકાવેરે, હિંમત. ॥ ૪ ॥
 પાપ કર્મમાં હિંમત મુંઢી, ધર્મે હિંમત સારીરે,
 ધર્મ કર્મમાં હિંમત ધારે, તેની છે ચલિહારીરે. હિંમત. ॥ ૫ ॥
 હિંમત ધારી, દુઃખો વેડી, આત્મધ્યાનને ધ્યાવેરે,
 મુદિસાગર હિંમત ધરતાં, જગ જય મંગલ યાવેરે. હિંમત. ॥ ૬ ॥

અભિમાન છાજતો નથી.

છપ્પયછંદ.

છાજ્યો નહિ અભિમાન કોઇનો આ દુનિયામાં;
 છાજ્યો નહિ અભિમાન કોઇનો મોજ મજામાં,
 છાજ્યો નહિ અભિમાન કોઇનો ઉમર આરવી;
 છાજ્યો નહિ અભિમાન કોઇનો સત્તા રાખી,
 છાજ્યો નહિ કદી છાજશે નહિ અભિમાન મહા નીચ છે;
 બુદ્ધિસાગર સમજશો જન નિરભિમાને ઉચ્ચ છે. ॥ ૧ ॥

રાજ્ય મળ્યાથી છાકે જે અભિમાને ભારી;
 રાવણ જેવા નૃપતિ પળ ચાલ્યા સહુ હારી,
 દેહ સુકોમલ કદલી જેવી ફટ કરમાશે;
 ફૂલે શું નૃપ ફોક મળ્યું સહુ ચાલ્યું જાશે,
 ચક્રવર્તિ પળ ચાલિયા તો તારો શો જગ ભાર છે;
 બુદ્ધિસાગર સમજ રે નૃપ ધર્મ કર્મ એક સાર છે. ॥ ૨ ॥

શેઠો થઈ જે દાન ન આપે શાના શેઠો;
 કંજુસ થઈ પૈસાને માટે કરતા વેઠો,
 ગાડી વાડી લલના ધનને દેખી મ્હાલે;
 ગરીબ જન માગે પળ તેને કાંઈ ન આલે,
 ધર્મ કર્મ શુભ સાર છે એક સમજશો જગ શેઠિયા;
 ધર્મ કરણી દાન વિના તો શેઠિયા પળ વેઠીયા. ॥ ૩ ॥

સત્તા ધારી થઈને જે જન ગરીબ દંડે,
 અભિમાનના તોરે ફૂલી નીતિ છંડે;
 ગરીબ જનનું બુરુ તાકે તે નહીં સારા,
 સત્તાધિકારી એવા તો જગ જાણ નઠારા;
 અભિમાન કરશે જગતમાં તેજ દુઃખી જાણજો,
 બુદ્ધિસાગર સમજીને શિખ સત્ય મનમાં આણજો. ॥ ૪ ॥

रहनेमि मुनिवर वैरागी, तेने पण भरमाव्यारे;
 पडिया पंडित मुनिवर मोटा, भाषणमां जें डाह्यारे. काम. ॥१३॥
 जुओ कबुतर चकली जोडां, विषय वासना भोगीरे;
 मारा वेगे अंधा सर्वे, वाळा बुढा योगीरे. काम. ॥ १४ ॥
 नाच नचावुं दुनियाने हुं, विविध करावुं चाळारे;
 इन्द्र चंद्रने नागेन्द्रादिक, भूल्या सहु धाराळारे. काम. ॥ १५ ॥
 माराथी दुनिया सहु चाले, वीरला केइक छुट्यारे,
 मारी निंदा करता जनने, दाव पेचथी कूट्यारे. काम. ॥१६॥
 ब्रह्मचारिनुं नाम धरावी, जे जन मनमां फुलेरे;
 ते पण दीलमां मुजने राखे, चारगतिमां झूलेरे. काम. ॥१७॥
 डाह्या डमरा पंडित साधु, तेना दीलमां पेसुरे;
 भूत तणी पेठे भरमावुं, लाग जोइने वेसुरे. काम. ॥१८॥
 लाख चोराशी जीवायोनि, तेमां मारो वासो रे;
 भला भलाने पीसी नाखुं, मारो ओर तमासोरे. काम. ॥१९॥
 कालीने भैरवथी मोटो, सहुने हुं धुणावुं रे;
 काळी भैरवने धुणावुं, नाम जगत्मां चावुरे. काम. ॥२०॥
 मुजथी चोखा कोइ न जगमां, काळ अनादि संगीरे;
 मारा जोरे कोइ न वचिया, मोह पिपासा रंगीरे. काम. ॥२१॥
 मारी पूजा करवा माटे, घरमां लावे लाडीरे;
 गाडी वाडीमां मस्ताना, केइक पीवे ताडीरे. काम. ॥२२॥
 त्रेवीस विषयो मारा पुत्रो, ते पण मारा जेवा रे;
 जगमां ज्यां त्यां तेनी पूजा, जगमां जेवा देवारे. काम. ॥२३॥
 जटाधारी लिंगनी पूजा, करतां नरने नारीरे;
 मारा माटे तेनी पूजा, वात भली शणगारीरे. काम. ॥२४॥
 ब्रह्मा विष्णुने सपडाव्या, वळी जोशो महादेवारे;

સૂર્ય યુધને જોડ લેજો, ભરમાવ્યા છે એવારે. કામ. ॥૨૫॥
 વ્યાસ રુપિ પળ વશમાં લીધાં, કેડક રુપિ પંજેઘ્યારે;
 લલનાની લાલચમાં લોકો, લાજ તર્જી થયા ઘહેલારે. કામ. ૨૬
 ફેડક સ્ત્રીઓને પીડયાથી, રાત્રી નદી તરતીરે;
 પંચ વાળથી વિંધ્યાથી કેડ, અગ્નિ વળ વલંતીરે. કામ. ૨૭॥
 રાધાવેથી મહારથીઓ, પૃથ્વી વશમાં કીધીરે;
 તેવાની પળ થોડે દહાડે, લાજ સ્થેજમાં લીધીરે. કામ. ॥૨૮॥
 ફુંકેથી પર્વત ઉડાડે, પાદે મહી ધુજાવેરે;
 તેવા પળ મારા છે ચાકર, પરવશતાને પાવેરે. કામ. ॥૨૯॥
 આપાદાભૂતિ આચાર્ય, જેની મોટી સત્તારે;
 ભોગાવલિથી વશમાં કીધા, સ્વરાવ્યા મેં સ્વત્તારે. કામ. ॥૩૦॥
 પુનર્લગ્નમાં મારી સત્તા, મારા માટે પરણેરે;
 મારા સામા ઉડયા તને, કીધા મારા શરણેરે. કામ. ॥૩૧॥
 ઘાઠલગ્નની હોઠી મોટી, તે પળ મેં સઠગાવીરે;
 નાના ઘાઠકને હોમીને, મુજ સત્તા વર્તાવીરે. કામ. ॥૩૨॥
 દાંત પડયાને આંચે ઓછા, દેસે ઘરડાં ડાણારે;
 માથે પઢીયાં આવેલાને, દુદ્ધ વિવાદે છાપા રે. કામ. ॥૩૩॥
 એક છતાં પળ વીજી પરણે, ત્રીજી પરણે નારીરે;
 તેમાં પળ મારી છે સત્તા, જીવો જાતા હારીરે. કામ. ॥૩૪॥
 ગ્રહચારી સંન્યાસી યોગી, જેની કીર્તિ મોટીરે;
 સ્વપ્નામાં પળ ધાત જવાથી, વગડે છે લંગોટીરે. કામ. ॥૩૫॥
 મારા વળતો પુત્રો ક્યાંથી, મારા વળ નહિ ઘાપારે;
 મારા વળ દુનિયા નહિ ચાલે, મારા જ્યાં ત્યાં છાપારે. કામ. ૩૬
 ગોર ફરે છે વાઢીકાઓ, તેપણ મારા માટે રે;
 મારા માટે નોકર રહેવું, વેસે રુડા હાટે રે. કામ. ॥ ૩૭ ॥

तप तपता जन मारा माटे, करवत लेवे-काशी रे;
 हीमाळो गळता जन कोइ, मारा माटे फांसी रे. काम. ॥ ३८ ॥
 दोडे छे केइ मारा माटे, केइकने दोडावुं रे;
 मारा वशमां लावी जनने, ललना पाय पडावुं रे. काम. ॥ ३९ ॥
 मारा उपर जेवी प्रीति, तेवी क्यांय न दीठी रे;
 मारी वातो जोशो जगमां, सहुने लागे मीठी रे. काम. ॥ ४० ॥
 पाटण धणीतुं राज्य पडावुं, परनारीना प्रेमे रे;
 करण राजा घहेलो जगमां, तेपण मारा नेमे रे. काम. ॥ ४१ ॥
 हिंदु राज्यतणी जे दीछी, तेपण जुओ पडावी रे;
 मुसलमानमां फाटंफुटा, तेपण में गगडावी रे. काम. ॥ ४२ ॥
 क्षत्रियोतुं राज्य पडावुं, मुसलमानने मार्या रे;
 मराठाने नवाब राजा, राजपाट सहु हार्या रे. काम. ॥ ४३ ॥
 कोटी धननो नाश करीने, नचावता केइ वेश्या रे;
 मारा वेगे तपिया केइक, मोकलता संदेशा रे. काम. ॥ ४४ ॥
 प्यारी प्यारी हुं बोलावुं, प्राणपति बोलावुं रे;
 मारा महिमानी ख्यातिमां, नाटकने विरचावुं रे. काम. ॥ ४५ ॥
 काव्य करीने केइक कवियो, मारां गाणां गावे रे;
 शृंगार रसमां लदवद थइने, केइक खत्ता खावे रे. काम. ॥ ४६ ॥
 तोपोथी रणशूरो केइक, मारे अग्रि गोळा रे;
 तेपण मारा वशमां आव्या, देखी ललना डोळा रे. काम. ॥ ४७ ॥
 चार वेदना ज्ञाता पंडित, वाद विवादे फरता रे;
 तेने पण में वशमां लीधा, ललनाने करगरता रे. काम. ॥ ४८ ॥
 केइक चलवी डाकडमाळो, गुफामां जइ वेठो रे;
 तुर्तवारमां लाग ताकीने, तेना दीलमां पेठो रे. काम. ॥ ४९ ॥
 क्षय रोगी में केइक कीधा, केइ वनाव्या गांडा रे;

मन परिणामे वाचा काया, उपर सत्ता भारी रे;
 स्वप्नामां धातु जावाथी, काया होय नठारी रे. काम. ॥ ६३ ॥
 माराथी दोषी छे मनमां, जगमां नरने नारीरे;
 मनथी सृष्टि मनथी मुक्ति, मन दोषे संसारीरे. काम. ॥ ६४ ॥
 रूपभादिक चोवीस तीर्थकर, जीत्या मुजने देवारे;
 ते माटे ते जिन कहेवाया, पाम्या मुक्ति मेवारे. काम. ॥ ६५ ॥
 तेना भक्तो सुरिवर वाचक, साधु मंडळ मोडरे;
 शुक्तिथी ते जीते मुजने, वेंण कहुं नहि खोडरे. काम. ॥ ६६ ॥
 चौदश्वनमां मारी सत्ता, ज्यां त्यां मारी वातोरे;
 रावण जेवा महीपतिने, हुं मारुं हुं लातोरे. काम. ॥ ६७ ॥
 मारा जेवो वळी नहि को, शत्रुने संहाररे;
 काळ अनादि राज्य अमारुं, नहि कोने गणकाररे. काम. ६८
 मुजने जीत्या कोइ न योद्धा, दुश्मनने झट माररे;
 प्रचंडयोद्धो-हुं दुनियामां, कोइ थकी नही हाररे. काम. ६९
 शीयल योद्धो वात सुणीने, करी गर्जना बोलेरे;
 मारा आगळ काम करे शुं, नहि कोइ मारा तोलेरे. शीयल. ७०
 तारां मारां लक्षण जुदां, तुं छे दुःखनो दातारे;
 तारा वशमां भलुं न कोनुं, प्राणी दुःखडां पातारे. शीयल. ७१
 भूंडुं करवामां दुर्जनता, तारी नजरे दीठीरे;
 दुर्जननी शक्ति छे भूंडी, जेवी फांसी चीठीरे. शीयल. ॥ ७२ ॥
 पशु पंखीमां तारो वासो, तेमां शुं छे साररे,
 तारा संगे खत्ता खावे, मनहुं होय नठाररे. शीयल. ॥ ७३ ॥
 मारी संगत सुखकर मोटी, शाश्वत सुखडां आपुरे,
 मारा भक्तोने हुं क्षणमां, मुक्तिपुरीमां थापुरे. शीयल. ॥ ७४ ॥
 योगी यति संन्यासी त्यागी, तुज संगतथी दुःखीरे,

- पतिव्रता द्रौपदी शाणीनां, संसद्मां चीर ताण्णारे,
 मारा तेजे देवोण तो, पूर्या वख मजानारे, शीयल. ८८
- सुभद्राण ब्रह्मचर्ययी, जाती कीर्ति राखीरे,
 दमयंतीण पतिव्रतायी, उमर यादी आखीरे. शीयल. ८९
- शीयलना प्रतापे सतीओ, शाश्वत सुखमां म्हालेरे,
 मारा संगे वचनसिद्धियो, कर्म दोपने खालेरे. शीयल. ९०
- मोटा ज्ञानी साधु त्यागी, शीयल तेजे दीपेरे,
 तारा तेवीस पुत्रोने तो, क्षणमां ध्याने जीपेरे. शीयल. ९१
- कामीने निष्कामी बनावी, शिवपुरमां पहोंचाड्डेरे,
 तारु त्यां तो कांड न चाले, दूर रहे तुज धाड्डेरे. शीयल. ९२
- तुज संगतथी दुःखी जीवो, मारा शरणे आवेरे,
 द्रव्यभावथी मुज संगतथी, सहेजे शिवपुर जावेरे. शीयल. ९३
- त्यागी साधु हृदये पेसी, करतो तुंतो चोरीरे,
 मारी नजरे पडतां तारी, कांड न चाले जोरीरे, शीयल. ९४
- जटाधारिने लिंगनी पूजा, ते पण मुज वियोगेरे,
 मारी संगत धातां जीवो, कामवेगने रोकेरे. शीयल. ९५
- ब्रह्मा विष्णुने सपडाव्या, मारा संग अभावेरे,
 मारी नजरे पडतां पामर, वळी भस्म झट थावेरे. शीयल. ९६
- सूर्य चंद्र ने व्यास रुपि पण, तुज संगतथी पडियारे,
 मारा शरणे आव्या तेतो, तुर्त बारमां चडियारे. शीयल. ९७
- मुज संगतविहीन रुपिने, पापी तुं पंजेळेरे,
 मुजने वोलाव्याथी पामर, पाड्डुं पगळुं मेलेरे. शीयल. ९८
- निर्वळ जन पण मुज संगतथी, वळीया जगमां गाजेरे,
 फुंकेथी पर्वत उडाडे, ते पण मारा राजेरे. शीयल. ९९
- तारा संगे नवळो थावे, नवळाइ त्यां तारीरे;

નવલાની સંગતથી નવલા, જગમાં નરને નારીરે. શીયલ. ૧૦૦
 કાલ અનાદિ નિર્વલ જીવો, તેને સવલા કરવારે;
 મોટાદ તેમાં છે મારી, જીવના સંકટ હરવારે. શીયલ. ૧૦૧
 ભોગાવલીથી લેણું તારુ, લેનો ત્યાં ન વડાડરે;
 તીર્થકરોણ વાઙ્યો તુજને, જોને તુજ નવલાડરે. શીયલ. ૧૦૨
 કાઠી ને ભેરવથી મોટા, એવા તુજને શાકુંરે;
 સ્થૂલિભદ્રની આગલ તારું, વદન થયું છે કાકુંરે. શીયલ. ૧૦૩
 સ્થૂલિભદ્રજીણે સૂવ પીટયો, નાઠો ઘૂમો પાડીરે;
 જુઓ છુદર્શન શેઠે કૂટયો, વિજય શેઠ શેઠાળીરે. શીયલ. ૧૦૪
 મોહીની આગલ તું ફાવે, મારા આગે નાસેરે;
 અંધારાની પેઠે જાણમાં, નાસે રવિ મકાશેરે. શીયલ. ૧૦૫
 પુનર્લગ્નને શાઠલગ્નમાં, તારું જોર જણાવેરે;
 મારો મહિમા સાંભલવાથી, તારું જોર ન ફાવેરે. શીયલ. ૧૦૬
 તારા દોષો જે જન દેશે, તેતો તુજથી માગેરે;
 મારા શરણે આવે ત્યારે, જયદંકો શટ વાગેરે. શીયલ. ૧૦૭
 તુજ સંગતથી મુક્તિ ન મળતી, તુજ સંગતથી દુઃસ્વોરે;
 તુજ સંગતથી જન્મ જરા છે, તુજ સંગતથી મૂલ્સોરે. શીયલ. ૧૦૮
 કામ કામ કામ તારી, સંગતથી દુઃસ્વ ભારીરે;
 ચૌદમુવનમાં દુઃસ્વ દેનારો, તારી પુરી ચારીરે. શીયલ. ૧૦૯
 રીમાઠો મલ્લવાને માટે, મનુષ્યને લલચાવેરે;
 અનંતગુણનો છે તું ઘાતક, ભવભવમાં મટકાવેરે. શીયલ. ૧૧૦
 પાટળ દીઠી રાજ્ય પદાવ્યાં, ચૂરી તારી શક્તિરે;
 મૂર્ખ મનુષ્યો સમજ્યા વળતો, કરતા તારી માક્તિરે. શીયલ. ૧૧૧
 પ્યારી પ્રાણપતિ બોલાવે, એ વળ તારી માયારે;
 આતિથી મૃત્યા જીવોને, ફોગટ ને લગ્નવાચ્યારે. શીયલ. ૧૧૨

मारामां शक्ति छे मोटी, मारो आंर क्षपाटेरे;
 मारी नजरे पढतां तारो, काढी नांखुं आटेरे. शीयल. ११३
 दाव पेचमां आव्याथी तो, क्षणमां पीसी नाखुरे;
 तुजने जीत्या सिद्ध अनंता, वशमां करीने राखुरे. शीयल. ११४
 मारो महिमा जगमां मोटो, मुजथी जगमां शांतिरे;
 मुजने सेव्याथी माणसनी, वधती शरीरकांतिरे. शीयल. ११५
 मारा संगे कीर्ति कपळा, मारा संगे पुष्टिरे;
 मारा संगे सवळा जीवो, अखूट लक्ष्मी तुष्टिरे. शीयल. ११६
 मारी संगतथी तो जाणो, रंक जनो पण राजारे;
 मारी संगत करवामां तो, प्रेम जनोना झालारे. शीयल. ११७
 अष्टसिद्धि नवनिधि प्रगटे, संकट वेळा टळतीरे;
 ब्रह्मचारिना आशीर्वादे, भाग्य वेळा झट वळतीरे. शीयल. ११८
 शरीरसंपत्तिमां पहेलो, केळवणीमां पहेलोरे;
 नीति केळवणीमां पहेलो, मुक्तिपुरीमां वहेलोरे. शीयल. ११९
 मुजसंगतथी नरनारीनी, कीर्ति प्रसरे सारीरे;
 सन्तजनोमां मारी पूजा, जोशो दील विचारिरे. शीयल. १२०
 ब्रह्मचर्यना नाम थकी जग, ज्यां त्यां मुजने गावेरे;
 चोसठ इन्द्रो मुजने वंदे, ज्ञानीजन मन ध्यावेरे. शीयल. १२१
 तुज सेव्याथी कदी न तृप्ति, उलटां दुःखो थावेरे;
 काष्ठोथी अग्निनी पेटे, शांति कदी न आवेरे. शीयल. १२२
 काव्य करीने पामर कवियो, तारां गाणां गावेरे;
 गंदी कायामां शुं सारु, समजु मनमां आवेरे. शीयल. १२३
 चार वेदना ज्ञाता पंडित, पण माया मस्तानीरे;
 तारा फंदामां सपडाता, पण भूले नहि ज्ञानीरे. शीयल. १२४
 केइक देवो अवळा राखे, ते पण भूल्या भारीरे;

तीर्थकरनी बाणी साची, व्रण भुवन तो मानेरे. केवल. १५०
 केवल ज्ञाने जितवर देवा, बाणी सत्य प्रकाशेरे,
 सत्य तत्त्वने ज्ञाने कहेंवे, ज्ञाने सत्य तो भासेरे. केवल. १५१
 पापी काम जगत्मां भारे, जन्म मरण दुःखदातारे,
 सर्व गुणोमां शीयल मोटो, आपे मुख ने शातारे. केवल. १५२
 तीर्थकर शीयल आराधे, सापिक गुणने साधेरे,
 द्रव्यभावधी शीयल साधुं, पाळे गुणगण बाधेरे. केवल. १५३
 शीयल साधुं शुद्ध रमणता, द्रव्य ते भाव निमित्तरे,
 भाव शील शुद्धात्म साधे, प्राणी होय पवित्रे. केवल. १५४
 निश्चयधी ब्रह्मचर्य धर्यायी, सणमां होवे मुक्तिरे,
 निश्चयधी निजगुणमां रमवुं, ब्रह्मचर्यनी मुक्तिरे. केवल. १५५
 तप जप दान धर्मी पण शीयल, जाण जगत्मां मोटरे,
 द्रव्य शीयल पण भाव शीयलनी, भागळ जाणो छोटरे. केवल.
 केवली कोटी जीव्हाधी पण, ब्रह्मचर्यने गावेरे,
 तोपण महिमा पार न आवे, वस्तु सत्य जणावेरे. केवल. १५७
 सर्व गुणोमां ब्रह्मचर्यनो, महिमा जगमां भारेरे,
 द्रव्यभाव शीयल छे मोटुं, भवजल पार उतारेरे. केवल. १५८
 ब्रह्मचर्यनी व्रण भुवनमां, कीर्ति रही छे गाजीरे,
 सद्गुणदृष्टि दील्यमां धारी, रहेशो मनमां राजीरे. केवल. १५९
 जय जय बोलो ब्रह्मचर्यनी, हांवें मंगलमालारे,
 ब्रह्मचर्यधी मुक्ति वधु श्रद्धा, अपें कंठे माळारे. केवल. १६०
 परमां मनमां सत्य वातने, अनुभव मुखना प्यासीरे,
 शिवमुंदरी पण ब्रह्मचर्यनी, जाणो जगमां दासीरे. केवल. १६१
 गाय माणसा मुंदर शोभे, माम कल्प करी भावेरे,
 मुद्रिसागर गुरुमतिधी, मनमां आय्युं गावेरे, गाय. १६२

श्रीसंखेश्वर पार्श्व जिनेश्वर, मंगल माला करशोरे.
भगनारा मुणनारा भक्तो, परम प्रभुता वरशोरे. श्री. ॥ १६३ ॥

आत्मज्योति.

धीरानो राग.

जागी झळझळ ज्योतिरे, शोधी लीधुं सत्य मोति;
खलकमां अलखनेरे, काढ्यो मॅतो झट गोती. जागी.
अनंतज्ञानी असंख्यप्रदेशी, चिदानंद घनराय,
अनुभव नयणे नीरखी नेहे, धीजाने न कदाय;
कुमति तो नाठीरे, आघे जड बहु रोती. जागी. ॥ १ ॥
प्रेम करीने प्रेमी परख्यो, परख्यो आपोआप,
पंचभूतधी न्यारो नक्की, शमिया सह संताप;
भ्रमणानी खोटीरे, उतरी छे पनोती. जागी. ॥ २ ॥
वीजके झवूके मोति, परोड ले हुशियार,
शुद्ध चेतना क्षयोपशमनी, वीजली चमके सार;
बुद्धिसागर ज्ञानेरे, लोकालोक विण्णोति. जागी. ॥ ३ ॥

“ संकटमां समता ”

धीराना पदनो राग.

संकट पडे समतारे, राख जीव धैर्य धरी;
सुख दुःख कारणेरे, कर्म एक दील धरी. टेक.
सुख दुःख वादळछाया पेठे, क्षणमां आवे जाय;
निमित्त कारण अन्यजनो त्यां, क्रोध कहो केम थाय.
धर्मींनी कसोटीरे संकट क्षण भव्य खरी; संकट. ॥ १ ॥
ताप पडयाथी मेघज वरसे, संकट समये धीर,

સંકટની શાલામાં મળતાં, થાવે માણી વીર;
 થદાની કસોટીરે, સંકટ પડે વીરે વરી. સંકટ. ॥ ૨ ॥
 સંકટ વેળા ઉત્સવ સરસ્વી, ગણતા ઉત્તમ જન;
 મેરુ ઢોળે પણ દીલ ઢોળે નહીં, થદા રાત્રે મન,
 મુલ્ક દુઃખ વેળારે સળે સળે આવે ફરી. સંકટ. ॥ ૧ ॥
 માણ પેટે પણ સજો ન સમતા, અંતે મરું યનાર,
 ઉચ્ચાશપયી ઉચ્ચ થશે સદુ, સમજો નર ને નાર;
 મુદ્ધિસાગર સમતારે, જગ જય વિજય કરી. સંકટ. ॥ ૪ ॥

દેહમાં દીવો.

ૐ નમઃ

રાગ ધીરાનાપદનો.

દેહમાં છે દીવોરે, જાલહલ જ્યોત કરનારો,
 અનાદિ પ્રકાશીરે, અજ્ઞાન તમ હરનારો. દેહ.
 અસંલયમદેશી નિત્ય સ્વરૂપી, અનંત ગુણ આધાર,
 સદમાનંદી શરૂંજય છે. દેહ પિંડ કરનાર;
 જોગીનો પણ તે જોગીરે, નારે ને પોને તરનારો. દેહ. ॥ ૧ ॥
 અનંત નામ ધરીને ધ્યાવે, દુનિયાં જોને સ્વાસ;
 સર્વવિંધે ને સદૃશી અલગો, બોકાલોક પ્રકાશ,
 પવો રૂપ પોનેરે સાયિકમાત્ર વગનારો. દેહમાં. ॥ ૧ ॥
 પિંડમાં પિંડમાં અનંત વ્યક્તિ, ચિદવન ચેતન રાય;
 જીર નીરની પેટે રૂપાપ્યો, યોગીશ્વર દિલ ધ્યાય,
 પ્રેમીનો પણ તે પ્રેમીરે, અનેક દુઃખ હરનારો. દેહમાં. ॥ ૨ ॥
 દિલ્માં ધ્યાવો ટેટે વમીયો, જ્ઞાના પ્રેયસ્વરૂપ;
 મુદ્ધિસાગર ચિદવન ચેતન, વર્તે રૂપારૂપ,
 અનાદિનો યોગીરે, પ્રગટપણે યોગી સરો. દેહમાં. ॥ ૪ ॥

સર્વનું સારુ થાઓ.

રાગ ધીરાના પદનો.

સારું સહુનું થાશોરે, સર્વને લાગો સત્ય પ્યારું,
 ઉચ્ચ સર્વે થાશોરે, દુનિયાં કુંડેવ મારું;
 શાન્તિમય દુનિયા સહુ થાઓ, સુખિયા થાઓ સર્વ,
 નિન્દક જનની નિંદા ટલ્લશો, નાસો જનના ગર્વ.
 પરોપકારે પગલુંરે, ભરો સહુ અળધાર્યું. સારું. ॥ ૧ ॥
 દયાગંગમાં જગજન ફીલો, ટલ્લજો સર્વે પાપ,
 શત્રુ મિત્રપર સમાન બુદ્ધિની, જન મન વર્તો છાપ;
 કલેશ સહુટલ્લશોરે, ધર્મકૃત્ય કરો સારું. સારું. ॥ ૨ ॥
 અનંત સુખડાં પામો જગજન, થાશો જન કલ્યાણ;
 ધર્મમેઘની ટુટ્ટિ થાશો, ઝગો સત્યનો ભાળ.
 ક્ષમામય પૃથ્વી થાશોરે, ટલ્લશો સર્વે નઠારું. સારું. ॥ ૩ ॥
 અશુદ્ધ આચારો વિચારો, ટલ્લશો વેગે શ્વાસ,
 દુનિયા ધર્મમયી સહુ થાશો, થાશો મિથ્યાત્વનો નાશ;
 સન્તજનોની સેવારે, થાજો શુભ મન ધાર્યું. સારું. ॥ ૪ ॥
 ધર્મ ભેદનો રોડ ટલ્લો સહુ, આત્મિક શ્રદ્ધા થાઓ,
 અનંતશક્તિ જીવની પ્રગટો, મંગલપદ સહુ પાઓ.
 બુદ્ધિસાગર ભાવેરે થાઓ દીલ અજવાલું. સારું. ॥ ૫ ॥

મોહ ઝંઘ.

“ રાગ ધીરાના પદનો ”

મોહ ઝંઘ મોટીરે, જીવલડા તું જો જાગી;
 મોહે દુઃખ મોટાં રે, વિચાર જીવ વેરાગી. ટેક.
 શો પૈશામાં પ્રેમજ કરવો, શો રામામાં રાગ,

નાત જાતમાં કાંઈ ન તારું, ઘર દિલમાં વૈરાગ્ય;
 વિવેકથી વિચારીરે થાનું મનમાંથી ત્યાગી. મોહ. ॥ ૧ ॥
 શને માટે પાપ કરેછે, ફોગટ મૂલે મલ્ય;
 આતમ તે પરમાતમ સાચો, કરવું તે કર્તવ્ય,
 ચેતન ચિત્ત ચેનોરે, સમજલે સોમાગી. મોહ. ॥ ૨ ॥
 ચોરી જારી ચુગલી નિંદા, હિંસાનો કર ત્યાગ,
 દગા મપંચો સર્વે છંદી, ઘરનો ધર્મનો રાગ;
 ઘુદિસાગર પ્રેમેરે, હવ મમ્મુ ગુણ લાગી. મોહ. ॥ ૩ ॥

ચેતજીવ.

“ ધીરાના પદનો રાગ ”

જોવલદા ચેની લેજેરે, વત્તન વધો જાય છે;
 મોહમાં શું મુંઝયોરે, મૂળ્ય શું મૂલાય છે. જી૦ ટેક.
 આધિ વ્યાધિ ઉપાધિથી, જનમાં વર્તે દુઃખ,
 લાલ્લ ચોરાશીમાં બહુ દુઃખો, વ્યાંય ન વર્તે સુખ;
 મૂલથી મૂલ્યેલારે ભવ મટકાય છે. જીવ૦ ॥ ૧ ॥
 પર વસ્તુથી કદી ન જ્ઞાન્તિ, નિશ્ચય મનમાં ધાર;
 પત્ને પોતાનું માન્યાથી, થાયે ન સુખ લગાર,
 છાકડનો લાટુ સ્વાતાં તો પામર પસ્તાય છે. જી૦ ॥ ૨ ॥
 મૃગની નાર્મીમાં કસ્તુરી, વળ શોધે છે સહાર,
 અંતરમાંહિ મુલ્ય ઘણું છે, મૂલે જીવ ગમાર;
 મટકું છે ખારીરે, સ્વત્તા ઘના મ્વાય છે. જીવ૦ ॥ ૩ ॥
 જમાડાના શાવક મરતાં, કાંઈ ન આવે શાય;
 મૃગજલ ટૂંપામાં લોખાતાં, કાંઈ ન આવે સાય,
 જ્ઞાનીપોષ ગાધુરે, સમજુને સમજાય છે. જીવ૦ ॥ ૪ ॥

ભવજંજાલે સુખની ભ્રાંતિ, રાखे નાહક લોક,
 સ્વપ્નાની સુખલડી જેવી, દુનીયાંવાજી ફોક;
 બુદ્ધિસાગર જ્ઞાનેરે પરમપદ પાય છે. જીવ૦ ॥ ૬ ॥

પ્રમુખરૂપ.

ધીરાના પદનો રાગ.

પ્રમુતું રૂપ પેચીરે, સાત ધાત રંગાણી;
 પ્રમુતું રૂપ ન્યાહં રે, જાણે પ્રેમ મસ્તાની. ટેક.
 અસંખ્યપ્રદેશી નિર્ભય દેશી, રૂપારૂપ સુહાય,
 સાકાર સાચો નિરાકાર પણ, અનુભવથી એ જણાય;
 પ્રમુતી શક્તિ સાચીરે, લીધી ધ્યાન થકી તાળી. પ્ર૦ ॥ ૧ ॥
 કાલ અનાદિ દેહ સૃષ્ટિનો, કર્તા પર પ્રયોગ,
 અનંત નિજગુણ સૃષ્ટિ કર્તા, ચેતન શુદ્ધ પ્રયોગ;
 બુદ્ધિસાગર પ્રેમેરે, પ્રમુતી વાત પરચાળી. પ્ર૦ ॥ ૨ ॥

ઉપાધિમાં દુઃખ.

રાગ ધીરાના પદનો.

ઉપાધિ દુઃખદાયીરે, ઉપાધિથી છે મોટા;
 ઉપાધિમાં ભ્રાંતિરે, થાય નહિ કોઈ મોટા. ઉપાધિ૦
 ઉપાધિ છે મોટી વ્યાધિ, મન ચંચલ કરનાર,
 ઉપાધિથી અનેક વાંકા, શાંતિ સુખ હરનાર;
 ઉપાધિથી મોટારે, જુઓ જગમાં છોટા. ઉ૦ ॥ ૧ ॥
 દુઃખ દાવાનલ છે ઉપાધિ, મૂલાવે નિજ માન,
 દુનિયાંદારીમાં લપટાવે, ઉપાધિ દુઃખચાણ;
 ઉપાધિ અંધારું. ઉપાધિના નહિ જોટા. ઉ૦ ॥ ૨ ॥

कोइक जीव समजेरे, श्रद्धाथी गुरुवाणी.
 झळहळ ज्योत जागीरे, गगन गढ ठेराणी,
 अलबेलाने परख्योरे, ज्योतिमां ज्योति समाणी. झळ० ॥६॥

सदाचार.

राग धीराना पदनो.

सदाचार सेवेरे, मंगल पद पावे,
 दीपष्टन्द नासेरे, परम पद सुख थावे, सदा. टेक.
 टीलां टपकां छाप लगावो, घालो कंठे माल,
 नीतिना सदगुण धर्या विण, कदी न थाय कल्याण;
 मननी सारी चालेरे, जीव शिवपुर जावे. सदा. ॥ १ ॥
 मननी शुद्धि आपे रुद्धि, मननी शुद्धि सत्य;
 मननी शुद्धि मुक्ति आपे, मन शुद्धि शुभ कृत्य.
 शुद्ध चित्त धारेरे, संवर पद झट आवे. सदा. ॥ २ ॥
 मन सुधर्याथी सर्वे सुधरे, मन मरवाथी मुक्ति;
 आपोआप स्वरूपे खेले, ए अंतरनी युक्ति,
 खराखरीनी वातोरे, ज्ञानीयोना मन भावे. सदा. ॥ ३ ॥
 शुद्ध चित्तथी निर्मळ भक्ति, शुद्ध चित्तथी ध्यान;
 बाहिर दृष्टि बाहिर शोधे, जेने नहि निज भान.
 खांड वेराणी धूळमारे, कोटी गण वीणी खावे. सदा. ॥ ४ ॥
 बाहिर आशा परिरिने, करवुं निर्मळ चित्त;
 अंतरनो अलबेलो सेवी, धावुं शुद्ध पवित्र;
 बुद्धिसागर प्रेमेरे. वस्तु स्वरूप गावे. सदा. ॥ ५ ॥

અંધારે અથડાતાં જ્યાં ત્યાં, લાખ ચોરાશી મજાર.
 મોહથી હઠીલારે, ઝટ દુરગતિ જાતા. દષ્ટિ. ॥ ૧ ॥
 અંધાધુંધી દષ્ટિરાગે, મગર ટેકની ચાલ,
 પકડયું પોતે તે છે સાચું, વાકી મિથ્યા જ્ઞાલ;
 માને એમ જૂઠુંરે, વળી મન હરખાતા. દષ્ટિ૦ ॥ ૨ ॥
 કામ રાગને સ્નેહ રાગનો, હોવે જલ્દી નાશ;
 દષ્ટિ રાગ તજવો દુષ્કર જગ, તેના અવળા પાસ,
 જાણે પણ નહિ માનેરે, મિથ્યા મદમાંહિ માતા. દષ્ટિ. ॥ ૩ ॥
 દષ્ટિ રાગથી સત્ય ન જડશે, ભૂલાશે નિજ ધર્મ;
 દષ્ટિ રાગમાં ઘેરાણલા, વાંધે ઉલટાં કર્મ;
 વસ્તુના સ્વભાવેરે, ધર્મ તેને નહિ પાતા. દષ્ટિ. ॥ ૪ ॥
 દષ્ટિ રાગથી જે સૂકાયા, ધન્ય તેનો અવતાર,
 સત્ય વિવેકે સાચું પરચે, સંતો પામે સાર;
 બુદ્ધિસાગર ભાવેરે, જ્ઞાની જન પરખાતા. દષ્ટિ૦ ॥ ૫ ॥

“ ગાઢરીયો પ્રવાહ ”

“ ધીરાના પદનો રાગ ”

ગાઢરીયા પ્રવાહેરે, લોક અરે ચાલે છે;
 પોતાની મતિ તાળીરે, મનમાંહિ મ્હાલે છે,
 સાર અસાર ન જાણે કાંઈક, કરે ન તત્ત્વવિચાર;
 અંધાને દોર્યો અંધે જેમ, ચાલે જગમાં ગમાર,
 ધામધૂમે મોહારે, ધર્મ પન્થ ચાલે છે. ગાઢરી. ॥ ૧ ॥
 ભાષા જ્ઞાને ભરમાતા કેડ, રાખે પંડિત ઢોલ,
 ગંભીર જિન વચનો નહિ જાણે, ચલવે મોટી પોલ;
 સામાસામી નિંદેરે, દ્વેષે દિલ વાલે છે. ગાઢરી. ॥ ૨ ॥

અનુભવ વળ અંધાનું ટોચું, ચલવે છે પાલંદ,
 મૂર્ખજનોની આગળ ફાંવે, રાખે જૂઠ ઘમંડ;
 દષ્ટિરાગે ખૂંચીરે, પાપર મુલ્હ હારે છે. ગાદરી. ॥ ૩ ॥
 કપટી પાલંદ ચલવે મારે, અજ્ઞજનો સપડાય,
 કલિયુગમાં કપટીની પૂજા, ઝ્યાં ત્યાં નજરે જણાય;
 સંતોપર ભાવ ઓછોરે, કોઈક તો વિચારે છે.ગાદરી. ॥ ૪ ॥
 સંતસમાગમ ફરસે જે જન, તે સેહેશે મુલ્હ સાર,
 બુદ્ધિસાગર ચિત્તમાં ચેની, પોતાને તું તાર;
 અનુભવ જ્ઞાનેરે, સત્ય પન્ય માલે છે. ગાદરી. ॥ ૫ ॥

ૐકાર સ્તુતિ:

છપ્પવ છંદ.

ઐ નમઃ મંગલ મુલ્હકારી જગ જયકારી,
 ઐ નમઃ મંગલપદની જગમાં બલિહારી;
 ઐ નમઃ અજરામર અનંત શક્તિ વિલાસી,
 ઐ નમઃ પરમેશ્વર શક્તિ સત્ય પ્રકાશી.
 ઐકાર ધ્યાને આત્મ શક્તિ પ્રગટની જગમાં સ્વરી,
 બુદ્ધિસાગર પ્રણવ મંગલ ધ્યાનથી સિદ્ધિ સરી. ॥ ૧ ॥
 અગમ નિગમનો સાર પ્રણવ ઐકાર વિચારો,
 પરબ્રહ્મની શક્તિ સ્વીલ્લવા મનમાં ધારો;
 ચિત્ત દોષનો નાશ કરે છે જાપ કર્પાયી,
 સાત્ત્વિક શક્તિ પ્રગટાવે છે ધ્યાન ધર્યાયી.
 અન્ય અગોચર રૂપ સરવા પ્રણવ સાચો મંત્ર છે,
 બુદ્ધિસાગર સત્ય નિર્ભય દેશ સરવા યંત્ર છે. ॥ ૨ ॥

सम्यग् लही वाच्यार्थ हृदयमां रटना धारो;
 अनंत कर्म कटाय प्रणवयी चित्त विचारो;
 सालंबन छे ध्यान प्रणवतुं शास्त्रे भाखुं,
 धरी प्रणवतुं ध्यान योगियो र सुख चारुतुं.

औंकार मंगल आद्य छे जग श्व.सोश्वासे ध्याए,
 बुद्धिसागर शिव सनातन सिद्ध लीला पाइए. ॥ ३ ॥

हृदयकमलमां प्रणव स्थापना प्रेमे करीये,
 कोटी भवनां पाप घडीमां क्षणमां हरीए;
 प्रगटे लब्धि चित्र वचननी सिद्धि थावे,
 अन्तर त्राटक सिद्ध करे ते स्थिरता पावे.

आत्मशक्ति खीलववाने, उँकार अर्थ विवेक छे,
 बुद्धिसागर प्रणव मंगल ध्यान साची टेक छे. ॥ ४ ॥

आनंद अपरंपार हृदयमां झळके ज्योति,
 असंख्यप्रदेशी चिद्वन चेतन परखे मोती;
 नाते माया दूर हृदयमां ब्रह्म प्रकाशे,
 परम भावनी ध्यान दशामां हंस विकासे;
 प्रेममशाला दीलप्याला ब्रह्मभ्रमृत पीजीए,
 बुद्धिसागर ब्रह्मलीला पामी निशदिन रीझीए. ॥ ५ ॥

प्रणवमंत्रथी निंदा विकथा दोष टळे छे,
 प्रणवमंत्रथी अष्ट सिद्धिओ तुर्त मळे छे;
 प्रणवमंत्रथी संयम शक्ति प्रगटे सारी,
 प्रणवमंत्रथी झळदळ ज्योति जगजयकारी,
 प्रणवमंत्र औंकारमां दिलमां ध्यातां सुख भासतुं;
 बुद्धिसागर प्रणवमंत्र सत्य तत्त्व प्रकाशतुं. ॥ ६ ॥

नाभिकमलमां प्रणव मंत्रने प्रेमे स्थापो,
 स्थिरता अंतर्मुहूर्त धवाथी टळे वळापो;

નિર્વિકલ્પ ઉપયોગ ધરી ચેતનને તારો;
 આત્મજીવન ઉચ્ચ કરવા પ્રણવ સત્યોપાય છે,
 બુદ્ધિસાગર પ્રણવમંત્રે સહજ લીલા થાય છે. ॥ ૧૧ ॥
 પ્રણવમંત્રથી ચિત્તતણા સહુ દોષ ટલે છે,
 પ્રણવમંત્રથી સાત્ત્વિક ગુણમાં ચિત્ત મલે છે;
 પ્રણવમંત્રથી સંયમની પ્રગટે છે સિદ્ધિ,
 પ્રણવમંત્રથી આત્યંતિક સુખની છે રુદ્ધિ;
 પ્રણવમંત્રે સ્વપ્ન નિર્મલ દેવ દર્શન થાય છે,
 મોહગ્રંથી ભેદ થાતાં શક્તિ ક્ષટ પરચાય છે. ॥ ૧૨ ॥
 હૃદયકમલમાં સ્થિરોપયોગે ધ્યાન ખુમારી,
 હૃદયકમલમાં સ્થિરોપયોગે શિવ તૈયારી;
 હૃદયકમલમાં સ્થિરતા સાધી શિવપદ લીજે;
 પ્રણવમંત્રને હૃદયકમલમાં નિત્ય વહીજે,
 અસંખ્યપ્રદેશી આત્મદર્શન કીજીએ પ્રેમે સદા,
 બુદ્ધિસાગર આત્મદર્શન સ્થિરોપયોગે છે મુદા. ॥ ૧૩ ॥
 પશ્યંતિ પ્રગટેછે ત્રાટક યોગે સાચી,
 હૃદય કમલમાં ધ્યાન ધરીને રહેશો રાચી;
 શુદ્ધ વિચારો પરાતણા પળ પ્રગટે સાચા,
 પશ્યંતિ પ્રગટ્યાથી નિર્મલ સાચી વાચા.
 અસંખ્યપ્રદેશી ધ્યાવવાથી પશ્યંતિ વિકસે સ્વરી,
 બુદ્ધિસાગર પરા પશ્યંતિ યુક્તિ ક્ષટ દિલમાં ધરી. ॥ ૧૪ ॥
 પરા પશ્યંતિમાં તો પ્રમુતું રૂપ જણાતું,
 અનુભવથી યોગીશ્વર વચને સત્ય ગ્રહાતું;
 શુદ્ધ સ્વભાવે આત્મિક દર્શન તુર્ત પમાતું,
 આત્મિકભાવે અનંત સુખ તો દિલમાં થાતું.

बुद्धिसागर प्रणवमंत्रे इच्छीए ते झट मळे. ॥ १९ ॥

ब्रह्मरंध्रमां प्रणवमंत्रने प्रेमे स्थापो,

ब्रह्मरंध्रमां प्रणव मंत्रना करीए जापो;

ब्रह्मरंध्रमां परम समाधि मंगलकारी,

उपादान निमित्त हेतुता पुष्ट थनारी.

प्रणवमंत्रना ध्यान योगेज लब्धि रुद्धि प्रगटती,

बुद्धिसागर गुरुकृपाथी प्रणवमंत्रे छे गति. ॥ २० ॥

गुरुकृपाथी प्रणवमंत्रनी सिद्धि थावे,

गुरुकृपाथी सर्व सिद्धियो प्राणी पावे;

सुगुरा जनने प्रणवमंत्र तो तुर्त फळे छे,

सुगुरा जनने प्रणवमंत्रतुं सार मळे छे;

प्रणवमंत्रनो सत्य महिमा माणसा आवी रच्यो,

सुखाब्धि गुरुना प्रतापे बुद्धिसागर मन पच्यो. ॥ २१ ॥

दुनिया वगीचो.

गहल.

जगत्तुनी वागने देखुं, विवेके सत्यने पेखुं;

भ्रमर थड वागमां रमतो, गमे त्यां चित्तथी भमतो. ॥ १ ॥

जगत्तुना वागनां पुष्पो, खीलेलां ते पडे छे तुर्त;

खीलीने कोइ खरेछेरे, इतरने कोइ हरेछेरे. ॥ २ ॥

जगत्तुनो वाग स्वप्नासम, नहि ते नित्य रहेनारो,

भ्रमर तुं भूल नहि मिथ्या. जगत्थी सुख नहि क्यारे. ॥ ३ ॥

जगत्तुना वागमां कूवा, पड्या ते भ्रांतिथी मुआ;

जगत्तुना वागमां दुःखो, मळे नहि मोहथी सुखो. ॥ ४ ॥

भ्रमर तुं भूल नहि भोळा, तगे छे मृत्युना ढोळा;

जगत्तुना वागमां भ्रांति, मळे नहि सत्य के शांति. ॥ ५ ॥

नवधाक्रिया भक्ति स्वाध्यायः

बुद्ध्या

वर्धमान जिनवर नमं, चोवीसमा सुखकार,
शासन याति तति पति नमं, क्षायिक गुण धरनार. ॥१॥

सद्गुरु पदपंकज नमी, गाशुं भक्ति स्वरूप;
नवधा भक्ति इशनी, करतां विघटे धूप. ॥२॥

नवधा भक्ति जे करे, एक चित्तथी नित्य,
परम महोदय पद वरी, होवे शुद्ध पवित्र. ॥३॥

अथ प्रथम श्रवणक्रिया.

अनंत गुण पर्यायमय, चैतनद्रव्य सदाय;
श्रवण करे बहु मानथी, प्रथम क्रिया सुखदाय. ॥ १ ॥

राग केदारो अथवा आशाउरी.

श्रवण करो सम्यक् चेतननुं, जिनभाषित जीव द्रव्यरे;

त्रैकालिक स्थित चेतन अस्ति, नित्य द्रव्यार्थिक भव्यरे. श्र. १

काल अनादि परपरिणामे, कर्त्ता भोक्ता कथायरे,

भेदज्ञानथी कर्त्ता भोक्ता, निजपरिणामनो धायरे. श्रवण. २

निज परिणामे परिणमवाधी, पर परिणमता नाशरे,

आविर्भावे मोक्ष कहावे, सिद्धबुद्ध शिववासरे, श्रवण. ३

मोक्ष उपायो छे जगमांहि, ज्ञानादिक व्रण रत्नरे,

पद स्थानकना श्रवणथी समकित, औपशमादि प्रयत्नरे. श्र. ४

समकितदेश ने सर्व विरतिनुं, कारण श्रवण छे सत्परे,

आत्मानुभव अमृत हेतु, प्रथमक्रिया शुभकृत्यरे. श्रवण. ५

जेम जांगुली मंत्र श्रवणथी, सर्पादिक विष नाशरे,

तेम जीवद्रव्य श्रवण महिमाथी, मोहादिविष प्रणाशरे. श्रवण. ६

પરાં પશ્યંતીથી કાંઈક પરચાયછેરે. જીવના. ૪

મધ્યમા વૈશ્વરી કીર્તન કાંજે, અવલે પન્યે ચિત્ત ન દીજે,
આત્મિક ગુણતું કીર્તન સત્ય સદા નિરચાયછેરે. જીવના. ૫

જીવ કીર્તનથી કર્મ ન લાગે, ચેતન આપસ્વભાવે જાગે;
ભવસાગરના કાંઠે ઈટ ઉતરાયછેરે. જીવના. ૬

વચન વર્ગનાથી જિન વોધે, કર્મમેલને વેગે રોધે,
જ્ઞાનિ વચનથકી તો સત્યાસત્ય જણાયછેરે. જીવના. ૭

જ્ઞલ્હલ્ જ્યોતિ ઈટ પ્રગટાવે, મિથ્યાતમને દૂર હઠાવે;
ચેતન કીર્તન યોગે અર્પિતધર્મ ગ્રહાયછે રે. જીવના. ૮

બ્રહ્મસ્તવનમાં સ્થિરોપયોગી, પરપુદ્ગલ ગ્રહતો નહિ યોગી;
નિર્ભય અલખધૂનમાં પરમાનન્દ પમાય છે રે. જીવના. ૯

પ્રગટે સત્યાનન્દહુમારી, નિજપરને કીર્તન ઉપકારી;
કીધાં અનંત ભવનાં પાતિક ક્ષણમાં જાય છે રે. જીવના. ૧૦

પુનઃ પુનઃ ગાવો ચેતનને, સ્થિર કરી નિજગુણમાં મનને;
સદ્ગુરુ બુદ્ધિસાગર કીર્તન ભક્તિ પમાય છે રે. જીવના. ૧૧

અથ તૃતીય સેવનક્રિયા.

દુહા.

અર્હન્તાદિક સેવના, નિજ સેવા સંકેત;
પરમેશ્વર પણ જીવ છે, નિજસેવા ગુણ હેત. ૧

જીવદ્રવ્યની સેવના, નિજ ઉપયોગે થાય;
શુદ્ધ રમણતા આત્મમાં, સેવા શુદ્ધ કથાય. ૨

પુલ્કલ વદ વિજયે જયોરે એ રાગ.

સેવા સુખકર આત્મનીરે, આત્મસ્વભાવે થાય,
પરપુદ્ગલ દૂરે દલેરે, સેવા શુદ્ધ કહાયરે ભવિકા;

- परा पश्यंतीथी कांइक परखायछेरे. जीवना. ४
 मध्यमा वैखरी कीर्तन कजि, अवळे पन्थे चित्त न दीजे,
 आत्मिक गुणतुं कीर्तन सत्य सदा निरखायछेरे. जीवना. ५
 जीव कीर्तनथी कर्म न लागे, चेतन आपस्वभावे जागे,
 भवसागरना कांठे झट उतरायछेरे. जीवना. ६
 वचन वर्गणाथी जिन बोधे, कर्ममेलने वेगे रोधे,
 ज्ञानि वचनथकी तो सत्यासत्य जणायछेरे. जीवना. ७
 झळहळ ज्योति झट प्रगटावे, मिथ्यातमने दूर हठावे;
 चेतन कीर्तन योगे अर्पितधर्म ग्रहायछे रे. जीवना. ॥८॥
 ब्रह्मस्तवनमां स्थिरोपयोगी, परपुद्गल ग्रहतो नहि योगी;
 निर्भय अलखधूनमां परमानन्द पमाय छे रे. जीवना. ॥९॥
 प्रगटे सत्यानन्दखुमारी, निजपरने कीर्तन उपकारी;
 कीधां अनंत भवनां पातिक क्षणमां जाय छे रे. जीवना. ॥१०॥
 पुनः पुनः गावो चेतनने, स्थिर करी निजगुणमां मनने;
 सद्वृत्त बुद्धिसागर कीर्तन भक्ति पमाय छे रे. जीवना. ॥११॥

अथ तृतीय सेवनक्रिया.

दुहा.

- अर्हन्तादिक सेवना, निज सेवा संकेत;
 परमेश्वर पण जीव छे, निजसेवा गुण हेत. ॥ १ ॥
 जीवद्रव्यनी सेवना, निज उपयोगे थाय;
 शुद्ध रमणता आत्ममां, सेवा शुद्ध कथाय. ॥ २ ॥
 पुखल वइ विजये जयोरे ए राग.
 सेवा सुखकर आत्मनीरे, आत्मस्वभावे थाय,
 परपुद्गल दूरे टलेरे, सेवा शुद्ध कहायरे भविका;

राग केदारो.

वचन थकी गावो चेतनने, शाणा नरने नारीरे;
 वचन भक्ति बहु पाप हरे छे, शिव मन्दिरनी बारीरे. वचन. ॥ १ ॥
 वचन भक्ति शक्ति प्रगटावे, अतिशय आनन्द थावेरे;
 शुद्ध प्रेमथी गावो चेतन, परम प्रभु परखावेरे. वचन. ॥ २ ॥
 शुद्ध स्वरूपने क्षण क्षण गावो, वचन थकी ए वधावेरे;
 वचन भक्तिथी मननी स्थिरता, युक्ति ए चित्त ठरावेरे. वचन. ॥ ३ ॥
 वचन थकी गातां चेतनने, पर परिणमता नासेरे;
 परा पश्यन्ती मध्यमा वैखरी, भाषा शक्ति प्रकाशेरे. वचन. ॥ ४ ॥
 नाद योगमां वचन भक्तिथी, सहेजे प्रवेश सुहावेरे;
 अनहद तुर वजावे योगी, सूक्ष्म वचनना भावेरे. वचन. ॥ ५ ॥
 चेतन गातां स्थिरता होवे, मोहमायादि विघटेरे;
 देह तंत्रुरो वचनना खरथी, अनहद तानज प्रकटेरे. वचन. ॥ ६ ॥
 वचन योगी होवे मन योगी, अंते थाय अयोगीरे;
 बुद्धिसागर वचन भक्तिथी, परम प्रभुता भोगीरे. वचन. ॥ ७ ॥

अथ पंचमी वन्दनक्रिया.

हुहा.

शुद्ध चैतन्य स्वभावने, वन्दो वारंवार;
 ज्ञानादिक आधारथी, चेतन पूज्य विचार. ॥ १ ॥
 निज सरखा सहु जीवने, जाणी हर्षित होय;
 जाणी सिद्धसम जीवने, वन्दे भात्रे जोय. ॥ २ ॥

सिद्ध जगत् शिर शोभता-ए राग.

वन्दु चेतन द्रव्यने, पुद्गल द्रव्यथी भिन्न;
 आनंदघन प्रभुप्रेममां, स्थिरोपयोगे हुं लीन. वंदु. ॥ १ ॥
 अर्हन्तादिक पंच जे, वंदन शुभ व्यवहार;
 अर्हन्तादिक रूप छे, जीव ते निश्चय धार. वंदु. ॥ २ ॥

ज्ञानरविधी मकाततो, दर्शन चन्द्र समान;	
चेतन द्रव्यने बन्दना, करता नासे छे मान.	बंदु. ॥ १ ॥
चेतन श्रव्य प्रकार छे, बाहिर अन्तर जाण;	
परमेश्वर अवशोभयी, निश्चय समकिन स्थान.	बंदु. ॥ ४ ॥
स्वपर मकातक जीवने, बंदन करता कल्याण;	
संग्रहणय कृत दृष्टिधी, बंदन सर्व प्रमाण.	बंदु. ॥ ६ ॥
चेतन लक्षण चेतना, साननयोधी विचार;	
चेतननी शुद्धव्योसनधी, बन्दन बार हमार.	बंदु. ॥ ६ ॥
निश्चयने द्रव्यहारधी, चउनिशेष प्रमाण;	
द्रव्यने भावधी बंदना, चेतन गुणगण राण.	बंदु. ॥ ७ ॥
अन्तर्यामीने बंदना, करता मंगलमाल;	
शुद्धिसागर बंदना, चेतन शुद्ध विशाल.	बंदु. ॥ ८ ॥

अथ पष्ठी ध्यानक्रिया.

उहा.

आर्त रींद्र बे त्यागीन, घरीए घर्मनुं ध्यान;

शुक्लध्यानने ध्यावता, चिदानंद भगवान. ॥ १ ॥

सामंजसो मुनि संवसराते-वराण.

चेतन घर नुं ध्यान स्वरूपनुं, परपरिणति दुरवारीरे;

ध्याने कर्म खरे छे मयळां, शुद्ध परिणति पारीरे. चेतन. १

पदस्य विदस्य रूपस्य रूपानीन, बार ध्यान चित्त परितरे;

धर्मध्यान ने शुक्ल ध्यानधी, शाश्वत मृत्यु सट्ट बरीपर. चे० २

सांभवन ध्यान चित्त ठारी, अशुभ विचारो हरीपर;

निरालंबन ध्यान घरीने, मरमाणर सट्ट तरिपर. चे० ४

चित्तित यातायात मुखिष्ट, मुखीनता मनमेदरे;

अनुक्रमे अभ्यास करिने, टाळो मयळा खेदरे. चेतन. ॥ ५ ॥

चेतनध्याने निर्मलशक्ति, भवभय दुःख निवारें;
 आत्मिक रुद्धि प्रगट करीने, कर्मफलक विदारें. चेतन. ॥ ६ ॥
 भंतरना उपयोगे रहीण, अनुभवगुखदां लीजरे;
 आपोआप स्वस्वप्ने रमतां, अनुभवाभृत पीजरे. चेतन. ॥ ७ ॥
 सद्गुरुस्वरूपी अन्तर्यामी, ध्याने चेतन परखोरे;
 अनंतगुणपर्याय विलासी, निरखी मनमां टरखोरे. चे० ॥ ८ ॥
 परममहोदय शिवगुरु स्वामी, घटमां शोभो ध्यानीरें;
 बुद्धिसागर ध्यान दिवाकर, प्रगट वात न छांनीरें. चेतन. ॥ ९ ॥

अथ सातमी लघुताक्रिया.

बुद्धा.

लघुता प्रभुता आपत्ती, करे अहंता नाश,
 राग द्वेष द्वे टळे, मुक्तिपुरीमां वास;

॥ राग वेदारो. ॥

लघुतामां प्रभुता गुरुखकारी, लघुता गुण करनारीरे,
 चेतननी शक्ति फेळववा, साची छे जयकारीरे. लघुता. १.
 पुद्गल भारे चेतन हलको, उर्ध्व सात राज जावेरे,
 कादवथी न्यारी जेम तुंवडी, जल उपर जेम आवेरे. ल. २.
 पुद्गल ममता दीनभावथी, लघुता भवदुःखकारीरे,
 तेवी लघुता आत्मिकशक्ति, प्रगटपणे हरनारीरे. ल. ३.
 चेतनरूद्धि अनंती प्रगटे, तोषण गर्व न थायरे,
 पूर्णादकभृत कुंभनी पेठे, जरा नहीं छलकायरे. ल. ४.
 जे देखे ते चेतन नहि तुं, नहि देखे ते तुजरे,
 आपस्वभावे खेले हंसा, पडशे अंतरनी सुझरे. ल. ५.
 ताळी लागी अनुभवयोगे, प्रभुता घटमां पेशीरे,
 कर्मवर्गणा खरती जे अंशे, लघुता ते अंशे प्रवेशीरे. ल. ६.

अथ नवमी समता क्रियाः

ढुहा.

समता शिवसुख बेलडी, समता सुखनुं मूळ;

समता संयम फल कहुं, समता वण सहु धूळ. ॥ १ ॥

समताथी शिवसुख मळे, समता आनंदपूर;

परम महोदय प्राप्तिमां, समता मंगलतूर. ॥ २ ॥

राग केदारो.

समता शाश्वत सुख करनारी, निजपरने उपकारीरे;

समान वृत्ति शत्रु मित्रपर, भावदया जयकारीरे. समता. ॥ १ ॥

वस्तु स्वभावे चेतन स्थिति, वर्तन समता धारोरे;

चेतनमां उपयोग रमणता, समता शुद्ध विचारोरे. समता. ॥ २ ॥

केवलज्ञान ने केवल दर्शन, समताथी झट थावेरे;

क्षपकश्रेणिण ध्याने चढंतां, समता सुख परखावेरे. समता. ॥ ३ ॥

सर्वयोग शिरोमणि समता, समता छे त्यां मुक्तिरे;

अनुभवानंद लहेरीं प्रगटे, क्षायिक गुणगण युक्तिरे. समता. ॥ ४ ॥

पद्मदर्शनमां समता भावित, चेतन मुक्ति वरशेरे;

धर्मक्षमा समता गुण मोटो, जे पापे ते तरशेरे. समता. ॥ ५ ॥

समता सरोवर मुनिवर हंसा, अनुभव जलमां झीलेरे;

अनंत चेतननी शक्तियो, समतायोगे खीलेरे. समता. ॥ ६ ॥

समता स्पर्शमणिथी मोटी, समता सुखनी क्यारीरे;

समता धारक संतजनोनी, हुं जाउ वलीहारीरे. समता. ॥ ७ ॥

समता अनुभव योगे खुमारी, संतजनोने प्यारीरे;

बुद्धिसागर समतासंगी संप सकळ जयकारीरे. समता. ॥ ८ ॥

कलश-राग धन्याथी.

नवधा भक्ति रसाळ, करीए नवधा भक्तिरसाळ;

निजपर आलंवन जयकारी, किरिया मंगलमाल. करीए. ॥ १ ॥

शुक्लपक्षीयाजीवनेरे, नवधा किरिया भव्य;
 किरिया भक्ति एकतारे, आत्मोन्नति कर्तव्यरे. करीए. ॥ २ ॥
 जिन पूजा ते निजभणीरे, चेनन भक्ति उदार;
 चेतन शक्ति जगाव्वारे, निमित्त छे व्यवहाररे. करीए. ॥ ३ ॥
 नवधा किरिया आत्मनारे, सायिक सुख देनार;
 निशदिन कीजे भावधीरे, शाश्वतपद करनाररे. करीए. ॥ ४ ॥
 नवधा किरिया भक्तिधीरे, नरनारी तरनार;
 किरिया साची सुख करीरे, कर्माष्टक हरनाररे. करीए. ॥ ५ ॥
 रागद्वेष किरिया त्यजारे, वारी मनना दोष
 नवधा किरिया जे करेरे, ते पांमे सुख पोपरे. करीए. ॥ ६ ॥
 ओगणीश सोसठ सालमारे, अपाडपंचमीदीन;
 शुक्ल पक्षमां शुक्र जीवनी, किरिया गुणगणपीनरे. करीए. ७
 माणसा ग्रामे भावधीरे, रचना कीधी वेश;
 सुखसागर गुरुभक्तिधीरे, आनंद होय हमेशरे. करीए. ॥ ८ ॥
 अनेकान्तमत सेवनारे, नवधा भक्ति उदार;
 शुद्धिसागर भक्तिधीरे, जिनभासन जयकाररे. करीए. ॥ ९ ॥

अथ चेतन स्वाध्याय.

राय केदारो.

चेतना लक्षण चेतन परस्वो, परमानन्द स्वरूपी,
 जडधी न्यारो निजगुण भोगी, निर्भय रूपारूपीरे. चेतना. ॥ १ ॥
 वाय विभाव दशाथकी न्यारो, जूठी जगत् जड वाजीरे.
 उदयागत भावे जड संगी, रहीए शुं तेषां गजीरे. चेतना. ॥ २ ॥
 देह देवलमां त्रिभुवन स्वामी, औदयिक योगे कमियोगे;

मिथ्या परिणति भिन्न विचारी, बाह्यदशाधी स्वसियोरे. चेतना. ॥३॥

जाग जाग झट चेतन प्यारा, वीर्योष्टास वधारीरे;

पर परिणमता दूर निवारी, ध्यानदशा अवधारीरे. चेतना. ॥४॥

हुं जडनो-जड मारु ए भूली, तत्त्व रमण लय लावीरे;

अनुभव आनंद भोगवजे जीव, कुमति दूर हठावीरे. चेतना. ॥५॥

अनुभव प्याला पी तुं व्हाला, त्यागी पुदगल चाळारे;

बुद्धिसागर ध्यान खुमारी, योगे मंगल मालारे. चेतना. ॥६॥

सहजानंद स्वाध्याय.

राग केदारो.

चिद्वन चेतन निर्भय देशी, व्यक्ति असंख्य प्रदर्शारे;

जाति वचनने लिंगधी न्यारो, रागी नहि ने द्वेषारे. चिद्. ॥१॥

आत्मस्वभावे सदा जे प्रकाशी, सत्यानंद विलासीरे;

प्रतिप्रदेशे सुख अनंतुं, शुद्ध रमणता वासी रे. चिद्. ॥२॥

जडता भावे चेतन गुंझ्यो, परम ब्रह्म नहि गुंझ्यारे;

तेधी बाह्यरमणता खुंच्यो, परमभाव नहि गुंझ्यारे. चिद्. ॥३॥

केवल ज्ञानने केवल दर्शन, क्षायिक गुण गुण भरियारे;

आविर्भावे गुणगण दरियो, जाणे ते जीव तरियारे. चिद्. ॥४॥

सत्ताए तुं मिद्ध समोवट, प्रगटपणे एवे धा तुंगे;

बुद्धिसागर ब्रह्मदशामां, कांड न धा तुं न जा तुंगे. चिद्. ॥५॥

परमबोध स्वाध्याय.

धीरे विस्तारत धैर्य-ए राग.

शक्ति अर्पति जीवमां. सत्ताए ज धारो;

त्याजिभाव तेनां करो, पातो भवपाणे. ध्यान. ॥१॥

પુરુષ સ્વશાન્તિથી ભિન્ન છે, શુદ્ધ ચેતન શાન્તિ;
 આપસ્યમારે રમગત, કરનાં હોય વ્યસ્તિ. શક્તિ. ॥ ૨ ॥
 દીનમાત્ર દૂરે કરી, પરમાત્મ ધારો;
 આપોઆપ પ્રકાશનો, નહિ કોઈનો દારો. શક્તિ. ॥ ૩ ॥
 આપ આત્મો પરિણમે, ઝગ જીવન શુદ્ધિ;
 સમગ્ર શુદ્ધસ્વમાયથી, હોઈ આનંદ શુદ્ધિ. શક્તિ. ॥ ૪ ॥
 પર પરિણામે સંધ છે, શુદ્ધ ઉપયોગે મુક્તિ;
 આપ સંધાનો છૂટનો, સત્ત્વ ગુરુગત મુક્તિ. શક્તિ. ॥ ૫ ॥
 ભાગી ભાગી ધ્યાનની, ઝગોતિ મન્નર જાગી
 બુદ્ધિસાગર મધ્યમાં, લય ઝીનતા વાગી. શક્તિ. ॥ ૬ ॥

આત્મશુદ્ધિ સ્વાધ્યાય, ધોરે સિદ્ધાચલ મંદિર.

જે જોઈએ તે આત્મમાં, શાંતી શાંતમાં શાન્તિ;
 શાંત દશમાં દોહતા, કરી હોય ન શાન્તિ. જે. ॥ ૧ ॥
 જે જાગ્યા નિજ ભાવમાં, શાંતિ સાપેક્ષ દેવા;
 આપસ્યમાદિક ભાવથી, સાચી પ્રભુ મેશ. જે. ॥ ૨ ॥
 અષ્ટ સિદ્ધિ નવરૂપિયો, નિજ ધરમાંહિ છાત્રે;
 મલત્યપણે શુદ્ધ ચેતના, શુદ્ધ ચેતન ગાત્રે. જે. ॥ ૩ ॥
 મંગલનો મંગલ પ્રભુ, શુદ્ધ ચેતન દીવો;
 સહજ સ્વરૂપી ચેતના, ધ્યાનામૃત પીવો. જે. ॥ ૪ ॥
 લવણની પૂતળી જલધિમાં, ત્યાગ લેતાં સમાપી;
 પરમાનંદ શું વર્ણવે, તેમ વૈશ્વરી શાપી. જે. ॥ ૫ ॥
 ઝગો દિનમાં સત્કલ્પે, રહે નહિ જગજાનો;
 બુદ્ધિસાગર અનુભવે, પરમાત્મા મજાનો. જે. ॥ ૬ ॥

જીવજાગૃતિ મ્યાધ્યાય.

જાગ જાગ ધરે ઝાંતડા, મોહમાયા મ્યાગી;
માત્રા ચેતન ધર્મનો, પાત્રે ધિનગમી. જાગ. ॥ ૧ ॥
કાન્ત અનાદિ મોહથી, ધવર્ષાં મદરાયો;
પરમાનન્દ ન પારમ્યો, ત્યાં ત્યાં સુવ પાયો. જાગ. ॥ ૨ ॥
પરમાનન્દ સ્વભાવ છે, શુદ્ધ ચેતન ધર્મ;
રત્નવચી નિત્ય ધર્મ છે, મિદ્ધ શાશ્વત ધર્મ. જાગ. ॥ ૩ ॥
શુદ્ધ સ્મરણના યોગથી, શાશ્વત સુખ યોગી;
બુદ્ધિસાગર જાગનો, મમતાગુણ યોગી. જાગ. ॥ ૪ ॥

મોહત્યાગ સદ્ગાય.

ઘાટ ઘડો શુદ્ધાન્મનો, ઘાઘમાં નાદિ દોડો;
માણ મૂર્ચ્છાને પત્યરે, કેવ મમ્નક પોડો. ઘાટ. ॥ ૧ ॥
દેહ દેવઝમાં જાંગીરો, ચેતન સુખ મોગી;
શક્તિ અનંતિ શાશ્વતી, સાધનો ગુણ યોગી. ઘાટ. ॥ ૨ ॥
ત્વેનં નિજગુણ ઝાંતડો, મેલે મોહમાયા;
પરમમધુમાં ઝાંતડા, શાશ્વત સુખપાયા. ઘાટ. ॥ ૩ ॥
દ્રવ્યાધિકથી નિત્ય છે, ધ્યાવો મધુ શક્તિ;
બુદ્ધિસાગર સત્ય છે, શુદ્ધ ચેતન શક્તિ. ઘાટ. ॥ ૪ ॥

અમદાવાદમાં પાંચમી જૈન શ્વેતાંબર કોન્ફ-
રન્સ વચ્ચે ગવાયેલાં ગાયનો.

શાદ્દિલ વિક્રિહિત છેદ.

શ્રી સંલેશ્વર પાર્શ્વનાથ નાપિયે માંગલ્ય કાર્યે સદા,
શ્રી તીર્થંકર સિદ્ધ સૂરિ સુલ્લદા કાપો સદા આપદા;

तुयां वाचक संज्ञका मुनिवरा मेमे नमो सैमदा,
श्री श्वेतांबर कौन्फरन्स विजये आपो सदा संपदा ॥ १ ॥

जागो जोगी भलन स्वरूपी—ए राग.

जिनवर मन्दिरधी मोभिनु, राजनगर जयकारी,
तम मळी पंचम श्वेतांबर कौन्फरन्स बहु मारी;
आजे आनन्द रे मंगलमाया भरती,
मगदी सुखसागर भरती. आजे. ॥ १ ॥

श्री जिनशासन जग जयकारी, जैन यम यर्नाहारी;
जैनोनी उन्नति अर्थे, महु कीधी तैपारी, आजे. ॥ २ ॥
धीरं वीर विवेकी विचक्षण, थावक गुण अधिकारी;
रायबहादुर सीताबचन्द्रजी, ममुख पदवी धारी. आजे. ॥ ३ ॥
धार्मिक व्यवहारिक केळवणी, शिस्तण भाषण धासे.
देश काल अनुसरता ठरावो, ममुखना बंचासे. आजे. ॥ ४ ॥
कमीया कलेश ने कुलग्नोने देशवदो देवासे;
धर्म शुरातन एक संपता, धर्म स्नेह सचवासे. आजे. ॥ ५ ॥
भेदभाव सहु दूर निवारी, सत्य टेक निरधारी;
विजयपताका जग वर्तावो, शाणा नर ने नारी. आजे. ॥ ६ ॥
जापानीसनी पेठे आयो, सत्य सुधारा करवा;
मुद्रिसागर वीरना भक्तो, पाछा पग नहीं धरवा. आजे. ७

मनमाथाना करनाचरे—ए राग.

शुभ धर्मना पन्थ सुधारीरे, करो सत्य सुधारा विचारी, एटेक.
संघ चतुर्विध उन्नति अर्थे, ज्ञानना ग्रन्थ बधारी;
जीर्ण पुस्तक उद्धार करावी, सजो केळवणी शिख सारीरे.
करो ० ॥ १ ॥

बोडिंगस्कुलो स्थापीने ठेर ठेर, मानवभव ल्यो ल्हावो;
नकी उदय भाइ तेथी थनारो. खरी रीतिने दिलमां ठरावोरे.
करो० ॥ २ ॥

जैनशाळाओ पढावो वाळाओ, वाळक वाहोश करवा;
वाळलग्नने देशवटो द्यो, जैनाभ्युदयमां संचरवार. करो. ॥३॥
कन्याविक्रय ने वृद्धविवाहथी, देखीती थाय खुवारी;
कुबुद्धि त्यागी सद्गुणरागी, पडी देव ते त्यागो नठारीरे.
करो० ॥ ४ ॥

पुण्यक्षेत्र शुभ सप्त सुधारो, धर्मीनो करो वधारो,
साधर्मी भाइने साहाय्य आपो खुव, झट उदय तेथी थनारोरे.
करो० ॥ ५ ॥

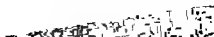
लाखो रुपैया केळवणी अर्थे, खरचो सज्जन नरनारी;
तन मन धनने अर्पण करीने, धरो धर्मसेवा सुखकारीरे.
करो० ॥ ६ ॥

महावीर शासन विजय रंगमां, करो न किंचित खामी;
धर्मि विवेकि सज्जन बन्धुओ, करो उद्यम अवसर पामीरे.
करो० ॥ ७ ॥

जैन श्वेताम्बर कोन्फरन्सथी, शीघ्र उन्नति हि मानी;
बुद्धिसागर श्री वीरना भक्तो, करो कदीय न पाछी पानीरे.
करो० ॥ ८ ॥

राग आशावरी.

श्वेताम्बर कोन्फरन्स वीराजी, कीर्ति दशोदिश गाजी. श्वे० टेक.
धरणेन्द्र पद्मावती सेवित, पार्श्वनाथ जयकारी;
विघ्न विदारण मंगल कारण, सहाय्य करो सुखकारी. श्वे० १
अत्यानंद महोदय कारण, रचना वेश वनाइ;
मंगल वार्जात्रो वागीने, देतां विजय वधाइ. श्वेताम्बर० ॥ २ ॥

- श्री शंखेश्वर पार्श्व जिनेश्वर, जग जय मंगलकारी,
 धरणेद्र पद्मावती देवी, स्हाय करो सुखकारी;
 आजे आनंदरे धन्य घडी जयकारी, कोन्फरन्स बलिहारी, आजे. १
- जैन श्वेताम्बर कोन्फरन्सनी, छट्टी बैठक आजे;
 गुर्जर सौरठ वंग मरुधर, दक्षिणना जन राजे. आजे. २
- सौरठ देशे भावनगर शुभ, जैनपुरी अलबेली;
 जैन श्वेताम्बरकोन्फरन्से, बैठक लीधी पेहेली. आजे. ३
- जैनोनी उन्नति करवा, थाशे सरस सुधारा;
 व्यवहारिक धार्मिक केळवणी, तेना नियम थनारा. आजे. ४
- श्रद्धावंत विवेकी गंभीर, राजनगर अवतारी;
 मनसुखभाइ भगुभाइ सुश्रावक, प्रमुख पट्टी धारी. आजे. ५
- तनमनधनथी जैनोन्नतिमां, प्रमुख पगलुं भरशे;
 कोन्फरन्सनुं काम वजावी, जय लक्ष्मी झट वरशे. आजे. ६
- जैनोन्नतिनुं भापण सारुं, प्रमुखनुं वंचाशे;
 कहेणी जेवी रहेणी रहेवा, सत्य ठरावो थाशे. आजे. ७
- वीर जिनेश्वर भक्तो थइने, पाछा पग नहि भरशे;
 सुदिसागर शूरा सज्जन, मंगलमाळा वरशे. आजे. ८

जैन कोन्फरन्स आज गाजी रही, गाजी रही जन,
 गजावी रही

जैन.

सांगी.

देश देशना थावको, आठ्या धरी उद्दाम,
 जैनधर्म दीपावना, कज्जा विविध प्रमान.
 धर्म सनुन दील धारिने गाजना, नुमानि मद्राय,
 पिन गोर्भी रही.

जैन० १

मुनिवर गुरुगम ज्ञान लहीने, सत्य नीतिमां चुस्त रहीने,
बुद्धिसागर रचना श्रेष्ठ रचावशोरे. जैनो० ॥ ६ ॥

विमळाचळवासी म्हारा व्हाला सेवकने विसारो नहीं
विसारो नहीं=ए रांग.

करो सत्य सुधारा विचारी भला, सुखकारी सदा, (२)
जशे संपे कुसंप दुःख नावे कदा, चित्त धारो मुंदा. चित्त.
जिन शासननी भक्ति करतां, तीर्थकर पद पाय;
जैन धर्म फेलावो करतां, अनंत सुख सदाय. सदा सुखकारी. १
व्यवहारिक ने धार्मिक विद्या, सर्वोन्नति आधार;
बोर्डिंग स्कुलो स्थापन करतां, धाशे जग जयकार. सदा सु० २
जुनां पुस्तक फेर लखावो, शुद्ध छपावो वेश;
स्हाय करो साधुने भणतां; करशे सदा उपदेश. सदा सु० ३
वाळकशाळा कन्याशाळा, जैनतत्त्व विस्तार;
साधर्मी बंधुनी भक्ति, करतां सफल अवतार. सदा सु० ४
कुमारपाळने संप्रति नृपति, वस्तुपाळ तेजपाळ;
धर्मी शूरा पूर्व जैन क्यां, हाल बन्या बेहाल. सदा सु० ५
बोली तेवुं पाळो भव्यो, धाशो जग जाहेर;
बुद्धिसागर जय जय बोली, कोन्फरन्स सुख रहेर. सदा सु० ६

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः

समाप्त.

